

УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ
МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ
ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”

БЕОГРАД 2018.

Едиција *Савремена српска драма*

КЊИГА 54

Издавачи:

УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ

11000 Београд, Господар Јевремова 19

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ

11000 Београд, Господар Јевремова 19

ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30

www.drama.org.rs

biljana.ostojic@mpus.org.rs

За издаваче:

Миладин Шеварлић

Момчило Ковачевић

Бољдан Пејковић

Одговорни уредник

Миладин Шеварлић

Главни уредник

Снежана Куџирички

Редакција:

др Бошко Сувајић

Радомир Пујић

Александар Ђаја

Спојан Срдић

Иван Панић

Коректура

Редакције

Ликовно и техничко решење

Ново Чоџурић

Припрема за штампу

Свејозар Спанкић

ISBN 978-86-85501-53-1 (УДПС)

Штампа и повез:

“ГРАФОРЕКЛАМ”, Параћин

Тираж: 300 примерака

Издавање едиције *Савремена српска драма* суфинансирано је из буџета града Београда

ISSN 2620-1712

**САВРЕМЕНА
СРПСКА
ДРАМА**

54

БЕОГРАД 2018.

НОВОСАДСКИ САЈАМ

6. МЕЂУНАРОДНИ СЕЛФОН ФЕСТИВАЛ

НАГРАДА ЛАЗА КОСТИЋ ДРАМА

за пројекат

САВРЕМЕНА СРПСКА ДРАМА

Музеј позоришне уметности Србије,
Удружење драмских писаца Србије и
Завод за проучавање културној развојка Србије

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР

Милош Котрчац

ПРЕДСЕДНИК ЖИРИЈА

Никола Недељковић

У Новом Саду, 19. 4. 2000.

САДРЖАЈ

Стојан Срдих, <i>Моје деџе</i>	7
Горана Баланчевић, <i>Прејлава</i>	49
Никола Милојевић, <i>На љрагју</i>	95
Предраг Црнковић, <i>Трбухозборци</i>	145
Бошко Сувајџић, Снежана Кутрички, <i>Поџовор</i> . . .	245
Едиџија <i>Савремена српска драма</i>	255

СТОЈАН СРДИЋ

МОЈЕ ДЕТЕ

Драма

Стојан Срдић је рођен 1950. у Меденим Селиштима код Гламоча.

Написао и објавио:

Књиге песама: *Жиције* (Књижевне новине 1988), *Улица* (Рад, 1992), *Кућа и окол ње* (Рад, 1995), *Медена Селишћа* (СКЗ, 1997) *Ђојави људи* (Кочићева задужбина, 2000).

Књиге приповедака: *Праревачка шума* (Просвета, 1988), *Људи у њицама* (Глас српски, 2001)

Романи: *Облаци и змије* (Гутембергова галаксија, 2003), *Крилати мачак* (Букленд, 2007)

Драме: *Микулина женидба* (Сцена, 1988. и Савремена српска драма, 2013), *Ђојави људи* (Видици, 1988), *Максим* (Савремена српска драма, 2005), *Анђео с веранде* (Савремена српска драма, 2006), *Грч* (Савремена српска драма 2007) *Своје времена* (Савремена српска драма, 2009) *Гејџо* (Савремена српска драма, 2012)

Аутор је и преко двадесет радио драма које су снимљене и емитоване. Поједине радио драме су преведене и снимљене на неколико страних језика.

Године 2014. са радио остварењем *Уз ветар руше се зидови* учесник је фестивала *При Европа* у Берлину.

Године 2005. добитник је награде *Бранислав Нушић* за драму *Анђео с веранде*.

Са радио драмом *Магла* победник је за најбољу радио драму на фестивалу у Охриду 1985. године.

Исте године је и учесник фестивала *При Италија* у Каљарију где заузима друго место.

Заступљен је у многим антологијама поезије и прозе.

Стојан СРДИЋ

МОЈЕ ДЕТЕ

Драма

ЛИЦА:

РАНКА

ћерка Миркина (10, 12 и 13 година)

МИРКА

мајка Ранкина (25–30)

БОРКАН

отац Ранкин скупљач секундарних сировина (30–35)

ЗУЛЕ

теча Ранкин одрпанко, почесто пијан (30)

ДОКТОРКА

докторка у дому здравља (30)

ВЕРА

васпитачица у дому за незбринуту децу (30)

ВЕЛИКА

полицајка (30)

ГЛАС или **СЛУЖБНИЦА БИРОА** (30)

Докторку, Веру, Велику и Службеницу бироа
може да игра иста глумица.

МИШКО

дечак из дома (15)

НАПОМЕНА:

Прича је заснована на стварним догађајима

Сва имена су случајна и без намере да било коме, ко се овако зове
нанесе увреду и бол.

Изговор Ранке, Мирке, Боркана и Зулета је искварени српски са
ромским акцентом, а и не мора.

 1. ТЕЧИНА СОБА

Слабо осветљена соба, скоро у мраку. У њој седи Зуле. Улази Ранка (10). Носи у њеласичној кеси неколико флаша њива.

ЗУЛЕ: Дође ли срећнице?

РАНКА: Једва. У бре течно, тешко ово.

ЗУЛЕ: Јој, пиле моје, извини. Седи, мало. Одмори се. Много си добро дете.

РАНКА: (Није села. Стоји и разгледа неред по соби.) Бре течно, никад да средиш ову твоју собу. Страшно је прљаво и натрпано!

ЗУЛЕ: А код вас је лепше, а? До мојега... Ко ми каже!

РАНКА: Знаш шта. Бегам ја на раскрсницу. Ако наиђе Боркан па ме тамо нема, одраће ме.

ЗУЛЕ: Он је сероња. Тако малу те тера на онакво место.

РАНКА: Мора тако. Паре требају. Идем.

ЗУЛЕ: Чекај, бре. Чекај... Имам нешто за тебе.

РАНКА: А?

ЗУЛЕ: Нешто ођу да ти дам. Нешто сам ти купио.

РАНКА: Стварно!?

ЗУЛЕ: А'а... Са'ђу да нађем.

РАНКА: Лажеш ти мене. Ниси ти мени ништа купио.

ЗУЛЕ: Јесам, мајке ми јесам... (копа по стварима, тетурајући се, извуче неку ружну, полупану лутку.) Ево!

РАНКА: (*Разочарано*)
Јој, течно...

ЗУЛЕ: Не свиђа ти се? Имам ја нешто друго... Само да видим где сам ставио...
(*Коначно однекуд извуче белу хаљину. И сам се чуди кад је њогледа.*)
Ево је. Аљина. Види Ранкице како је лепа.

РАНКА: Јао!

ЗУЛЕ: Свиђа ти се?

РАНКА: А'а. Баш је лепа... И бела је...Јој...! Могу ли у њој на раскрсницу?

ЗУЛЕ: Наравно Ранкице. Можеш ди оћеш.
(Ранка поче да се свлачи. Осїаје само у заћицама и хулахойкама, белим или некад белим, а сада прљавим.)

ЗУЛЕ: Што се скидаш!? Ладно, бре!

РАНКА: Па не могу преко ових прљавих рита на себи. Како да испрљам овако лепо аљинче? Нећу.

Зуле ћије. Гледа како Ранка покушава да обуче хаљиницу. Тешко јој иде. Усївари, не зна.

ЗУЛЕ: Да ти помогнем?
(Раскойчава хаљину.)
Дигни руке, Ранкице... Тааако.

Ранка је дигла руке. Зуле јој навлачи хаљину преко главе. Сїусїа-јући је, он нехойице помилова по грудима, сїомачићу, па све ниже, до међуножја.

РАНКА: Течо, шта то радиш? Ваташ ме за сисе!

ЗУЛЕ: Шта ти је бре дете!? Какве сисе, кад ти немаш то!?

Некако навукоше хаљину. Ранка се загледа.

ЗУЛЕ: Окрени се да те видим.

Ранка се окреће, и огледа се у сїааклу прљавої прозора или у неком огледалу.

ЗУЛЕ: Баш ти лепо стоји... Изгледаш к'о нека мала певачица.

Зуле седи. Поче дружачије да ћије. Малїене наискаїи флашу за флашом док се Ранка врїи исїред њега и огледала, и где хаљиница прави велик круж-волан.

ЗУЛЕ: Ау, ал се бели! Ау, ал ми се врти! Дођи течи. Загрли ме.

Зуле нагло обврли Ранку. Одиже је и баци на креветї. Леже преко ње. Сцена је у мраку.

РАНКА Не... Не... Рећи ћу те тати.

ЗУЛЕ: (Промењеної гласа.)
Зуцнеш ли, заклаћу те и бацити у смеће. Дај, тако, немој, не уједај. Дај, пичка ти материна. Заклаћу те!

Комешање, сїењање. Одјекну шамар; један па још један. Чују се јецаји. Ранкин врисак који брзо би призушен.

2. ШАЛТЕР (ЧЕКАЈ ДА ТИ ОБЈАСНИМ)

Стиаклени шалтиер са мермерним њулићом. Иза њулића седи Службеница, глас јој раван, без осећаја, њомало са досадом. Исцред шалтиера, наслоњен на њулић стијоји Боркан.

СЛУЖБЕНИЦА: Молим Ваша документа!

БОРКАН: Документа?

СЛУЖБЕНИЦА: Лична карта, радна књижица...

БОРКАН: Немам.

СЛУЖБЕНИЦА: Немате личну карту?

БОРКАН: Ја сам хтео да питам... видим да сте добра жена... је л можемо некако без тога? Да ми дате папирче са печат.

СЛУЖБЕНИЦА: То не могу.

БОРКАН: На једно градилиште, тражу раднике, али само са биро.

СЛУЖБЕНИЦА: Не.

БОРКАН: Ја сам добар радник и човек.

СЛУЖБЕНИЦА: Немоћна сам, господине.

БОРКАН: Аууу, бре. Папирче?

СЛУЖБЕНИЦА: Ништа не могу пре него што вас евидентирам.

БОРКАН: Видентирај онда.

СЛУЖБЕНИЦА: Треба ми ваша лична карта.

БОРКАН: Ти баш запела с ту личну карту.

СЛУЖБЕНИЦА: Такви су прописи. Поднесите захтев за издавање биометријске личне карте лично у полицијској управи или станици, по месту пријављеног пребивалишта, односно боравишта. Када добијете личну карту, идите у књижару, где ћете купити радну књижицу... Запишите ово што Вам говорим.

БОРКАН: Памтим, памтим.

СЛУЖБЕНИЦА: Кад ми донесете личну карту и радну књижицу, ја ћу да вас евидентрам и издам упут за то градилиште.

БОРКАН: Фала, госпођо. Него, је л може то све тако како си рекла, само без личне карте?

- СЛУЖБЕНИЦА: *(Дрекне)*
Не може!!!
(Мирно)
Лична карта је јавна исправа којом грађани до-
казују идентитет.
- БОРКАН: Госпођо, ја те разумем, ал разуми и ти мене мало.
Ја немам то место прибављеног... овај...
- СЛУЖБЕНИЦА: ... пријављеног пребивалишта, односно борави-
шта.
- БОРКАН: Е, то. Ту је цела та запетљанција, госпођо драга.
Да би добио личну карту, морам да будем при-
јављен на неку атресу. А не могу да се пријавим
зато што немамо личну карту. А личну карту
немам јер немам пријаву атресе где живим, а
пријаву атресе где живим, немам јер немам личну
карту. Личне карте нема без атреса, а атреса без
личне карте... Овако могу до сутра.
- СЛУЖБЕНИЦА: Немојте.
*(Службеница је зашћечена, збуњена, можда и по-
зођена, шешко је рећи.)*
Дођите сутра. Дођите прекосутра. Дођите са по-
требним документима. Од јутрос ништа нисам
јела, нисам кафу попила. Морам на паузу.
- Две руке навукоше завесу преко шалтирске стиаклене преграде.*
- БОРКАН: Стани, чекај да ти објасним! Стани! Само хоћу да
ти објасним! Стани!

3. ЈАО

*Миркина и Борканова соба. Мирка је сама. Несћирљива. Улази
Боркан. Примећује се да је поишо коју више.*

- МИРКА: Фалим те боже! Ко да си у Франкфурт био.
(Пауза.)
Шта је било у биро?
- БОРКАН: *(Лелуја се. Седе на фошељу.)*
Ништа. Не дају.
- МИРКА: Опет. Рекла сам ти, али ти не слушаш.
- БОРКАН: Не стај ми на муку, ћу те прикољем.

- МИРКА: Оћеш до мојега. Докле ћеш те једине ћонове на ципеле да цепаш бре?
- БОРКАН: Док не добијем људски посо. Бем им мајку.... лична, пријава боравка, лична. Дваест иљада. Дваест иљади сам плату мого да имам. Освести се, жено! Ранку смо могли у школу да дамо. Са'ћу се напијем ко стока.
- МИРКА: Већ си пијан.
- БОРКАН: *(Вади цeyни нож и виyла њиме.)*
Ја пијан?! Ја сам тужан! Тужан, бре!
- МИРКА: *(Пауза.)*
Склони бре тај нож. Нервираш ме!
- БОРКАН: Бојиш се, а?
- МИРКА: Набошћеш се, будало.
- БОРКАН: Ја сам бре човек с душу. Оћу сталан посо. Нећу гвожђе. Нећу картони и колица... Оћу бре мало доброг.
(Засyане.)
Ди је Ранка?
- МИРКА: Није се вратила.
- БОРКАН: Још није?
- МИРКА: Није. Убићу је. Цео дан је нема..
- БОРКАН: Да се не вуцара с неким?
- МИРКА: Она је још дете, стоко једна!
- БОРКАН: А кад си ти почела, а?
- МИРКА: Већ сам имала сисе, говедо једно... Како си ме само преварио!
- БОРКАН: У... Није маца хтела сира...
(Поче да је хвайа за ġруди.)
- МИРКА: *(Одġурну ġа.)*
Бежи, бре, барабо једна.
- Улази Зуле. Носи yри yласyичне боце yива.*
- МИРКА: Пашо, бре! Де си до сад? Дај то једно овамо...
- БОРКАН: *(Узима боцу од Зулеyа. Заġледа је.)*
Мого си на свог пашу да купиш Хајнекена или Старопраменац, а не брку.
- МИРКА: Море, ћути и кажи мом зету хвала и за ово.
- БОРКАН: Шалим се, бре! Ево, захваљивам се.
- Свако ойвара своју боцу. Зуле седе на yод yоред Мирке.*

МИРКА: Зете, уватише ли те у онај твој шверц?

ЗУЛЕ: А? Јок.

МИРКА: Па који ти је андрак онда? Уста ниси отворио од кад си ушо.

ЗУЛЕ: Ранка.

МИРКА: Шта Ранка?

Зуле ћути.

МИРКА: Рекни. Шта ми је са дете?

ЗУЛЕ: Данас сам је видо у град с неки типови.

МИРКА: У град?

БОРКАН: Како? Јутрос сам је оставио на раскрсницу с нови сунђери, нову прскалицу, и с пун балон воде и ферија?

ЗУЛЕ: Више није тамо.

БОРКАН: Чек бре! И ја сам био у град, а нисам је видо?

МИРКА: Ко зна у шта си ти гледо?

ЗУЛЕ: Да си гледо, видо би је, а да си је видо, брате, сео би на дупе. Била је ко птица у неко бело аљинче. Побегла је кад ме је видела.

МИРКА: Шта кењаш!? Ранка у аљину?

ЗУЛЕ: Мајке ми, у много лепо, бело аљиниче је била. У аљинче бело ко перје у младу гуску.

БОРКАН: Сереш бре пашо...

ЗУЛЕ: Мајке ми, ко свеж снег, ето тако је бело аљинче.

МИРКА: А одакле јој?

ЗУЛЕ: Зна се ко и зашто девојкама купује хаљинице, а посебно оне скупе.

МИРКА: Не сери. Она је дете бре.

Улази Ранка ђуна модрица, огребошина, ошклеклих образа. Хаљиница на њој је изгужвана и умрљана црвеним мрљама. Узледавши Зулеиша, окрену се да изађе.

МИРКА: Стани! Где си пошла? Дођи вамо. Говори. Где си била?

РАНКА: Нигде... Нигде нисам била.

МИРКА: Нигде!?

РАНКА: Нигде.

МИРКА: *(Распали јој шамар.)*
 А одакле си дошла кад си била нигде?
(Загледа јој се у лице.)
 Имаш шљиву испод ока! Тукли те?

БОРКАН: *(Пијано.)*
 Кога бре тукли? Моју Ранкицу? Са'ћу да их закољем!

МИРКА: Доста бре с то твоје клање! У живот ниси пиле закло...
 Бре! Стварно си говедо једно пијано.

Ранка ћуши. Гледа преда се, ња у Зулеиња. Зуле њу, крајичком ока.

МИРКА: *(Ранки)*
 Одакле ти та аљина на тебе?

Боркан покушава да усџане, али се џијан сруши крај Мирке.

ЗУЛЕ: Ајде. Рекни истину. Овде смо сви твоји. И ја и Боркан и Мирка. Кажи нам. Где си била?
(Пауза.)
 Ко је онај високи, код ону белу зграду, с црно ауто и сиво листер одело? Видо сам ја њега негде... Он ти је дао ово аљинче?

Ранка, пресџрашена, климну џлавом. Мирка џек џад џримеџи краве флека на хаљини. Загледа се у њих.

МИРКА: Аууу, изгледа да је изгубила невиност!

ЗУЛЕ: Није ваљда?!

Боркан ујорно покушава да усџане, али не усџева.

МИРКА: *(Ранки)*
 Иди тамо и лези. Сутра идемо код ону лекарку. Да видим да л си невина. Не будеш ли, најебала си... Ја ћу ти је на живо ушивати. Касандрином сам те сину обећала, несрећо једна. Дебеле паре сам за твоју невиност узела...

БОРКАН: *(Поче да џрли Мирку.)*
 Хаљина је баш лепа..

МИРКА: *(Мирка џа одџурну.)*
 Будало пијана! Спавај.

ЗУЛЕ: Све смо попили... Идем да купим још.

БОРКАН: И ја ћу с тобом, пашооооо!

Боркан покуша да усџане, али џадне и истџоџ џренуџка захрче.

4. ОРДИНАЦИЈА

Мала лекарска ординација. Мирка и Ранка сјоје на сред ординације. Мирка држи ујлашену Ранку за руку и као да се боји да ће Ранка побегнути.

МИРКА: Добар дан.

ДОКТОРКА: Ко вас је пустио?

МИРКА: (Збуњено.) Куцам... Не јављаш се.

ДОКТОРКА: Имате ли заказано?

МИРКА: Немам.

ДОКТОРКА: Какво ти је ово дете?

МИРКА: Какво?

ДОКТОРКА: Прљава... мусава...

МИРКА: Е, да га јебем!...

ДОКТОРКА: Дајте ми књижицу.

Мирка ћуси Ранкину руку. Извади свежањ новчаница. Сјави их на сјо.

МИРКА: Чула сам да си добра... Од моји цигани сам чула... Долазу често код тебе.

ДОКТОРКА: Долазе.

Докторка погледа свежањ и са два прсија га сјави у цей манџила.

МИРКА: Хитно ми је.

ДОКТОРКА: (Без набусијоси.)
Шта је хитно?

МИРКА: Она... Она је хитна.

ДОКТОРКА: (Загледа Ранку.)
Шта је с малом?

МИРКА: Изгледа да она више није дете...

ДОКТОРКА: Нема више од десет година.

МИРКА: Изгледа од јуче, можда није дете.

ДОКТОРКА: (Ранки)
Седи на ту столицу.

Ранка седе и поче да се окреће на сјолици.

ДОКТОРКА: Не врти се. Буди мирна.

МИРКА: Оћу да видиш да ли је невина. Ако није, морам једној Касандри Јовановић паре да вратим. Живу ће да ме одере.
(*Ранки.*)
Устани. Нека те види.

Ранка усџаје. Стијоји мирно и љледа шџа има на стијолу. Као да је не занима разгвор Мирке и докџорке. Ранка нешијо шџуће Мирки.

ДОКТОРКА: Шта каже?

МИРКА: Да је жедна.

ДОКТОРКА: Нека се стрпи док не изађете.

МИРКА: Зар не може с ову твоју чесму?

ДОКТОРКА: Не може... Не ради... Немам чашу...

Тишина је. Ранка стијоји.

ДОКТОРКА: Седи.

Ранка седе. Докџорка је џосмаџира. Дужа џауза.

МИРКА: (*Некако сломљено*)
Чуј бре. Немој се шеташ ко пауница! Ако нећеш да је гледаш, врати ми паре... Ђу нађем другог...

ДОКТОРКА: Изађите.

МИРКА: А!? Да изађемо?

ДОКТОРКА: Не она. Само ви... Прегледаћу је, али саму...

МИРКА: Саму!? Добро.
(*Ранки.*)
Чула си?
(*Пауза.*)
Ја идем да попушим коју цигару. Изгореше ми плућа без дим.

Мирка изађе. Докџорка стијаде испред Ранке која љледа за Мирком. Уџлашена је. Неџомично седи.

ДОКТОРКА: Реци ми шта је то било.

Ранка ћуши.

ДОКТОРКА: Колико имаш година?

РАНКА. Десет.

ДОКТОРКА: Идеш ли у школу?

РАНКА: Не.

ДОКТОРКА: А зашто?

РАНКА: Морам да радим.

ДОКТОРКА: Шта радиш?

РАНКА: Просим и перем шофершајбне

ДОКТОРКА: Где?

РАНКА: На једну раскрсницу, тамо...

ДОКТОРКА: А сад ми кажи шта је то било?

РАНКА: Не могу.

ДОКТОРКА: Нећу ником да кажем.

РАНКА: Мајке ти?

ДОКТОРКА: Мајке ми. То ћемо знати само ти и ја.

Докторка се враћа за сто и седе. Ранка подиже главу, али не сме да погледа докторку.

РАНКА: Мени је теча купио ову хаљиницу.

ДОКТОРКА: Ко!?

РАНКА: Од покојну мамину сестру муж.

ДОКТОРКА: Аха!... Лепа је, али је баш прљава.

РАНКА: Он ми испрљо...

ДОКТОРКА: Ко?

РАНКА: Па он. Теча.

ДОКТОРКА: Како!?

РАНКА: Лего је на мене. Све ме је болело. И сад ме боли...

ДОКТОРКА: Полако... Полако.

РАНКА: Цео дан је лежао на мени, а онда ме теро да седим на њему. Зато ми је хаљиница прљава напред и позади. Ево види...

Ранка устјаје са столице. Задигне хаљиницу, показује мрље на њој, модрице на себи.

ДОКТОРКА: *(Шапаћом.)*
Животиња.

РАНКА: Прво ме је давио, а онда ударио шаком, овде, испод ока. Реко је да ће ме убити и бацити на депонију ако неком кажем шта је било.

ДОКТОРКА: Не бој се. Нико тебе неће бацити на депонију.
(Докторка извади свежањ новчаница који јој Мирка дала. Даје га Ранки.)
Узми.

Ранка вртићећи главом одбија да узме новац.

ДОКТОРКА: Узми... Не бој се... Врати мајци... Узми.

Ранка узне свежањ и ѓурну ѓа у недра. Доктиорка се враићи за стио.

РАНКА: Нећеш да ме гледаш?

ДОКТОРКА: Молим!

РАНКА: Нећеш доле да ме гледаш?

ДОКТОРКА: Нећу... Не треба... Седи.

Без куцања, у ординацију уђе Мирка.

МИРКА: Јеси ли је прегледала?

ДОКТОРКА: Јесам.

МИРКА: И? Је ли или није?

ДОКТОРКА: Шта?

МИРКА: Дете или жена?

ДОКТОРКА: Није дете. Жена је.

МИРКА: *(Иако је тио очекивала, у неверици је.)*
Убићу је...

ДОКТОРКА: Да је ниси пипнула. Затвор можете да заглавите.

МИРКА: Ко затвор да заглави!?

ДОКТОРКА: Ти и твој муж...

МИРКА: Зашто?

ДОКТОРКА: Знаш ти зашто.

МИРКА: Не знам... Не знам, тебе ми.

ДОКТОРКА: Знаш, знаш.

Пауза. Истиод стиола се зачу звук шииамйача. Доктиорка вади йаиир. Поиийисује ѓа. Удара шииамбиљ.

ДОКТОРКА: Ево ти папир за твоју Касандру.

Мирка је изненађена. Узима йаиир, ѓледа, ѓледа...

ДОКТОРКА: Пише да је све у реду.

(Пауза. Истиисује рецејий.)

Купи јој овај лек. Против болова је и против стреса.

Дајте јој једну таблету увече, пред спавање.

(Пауза.)

Молим вас, идиийе сада.

(Виче.)

Сле-де-ћиии.

5. НА АУТОБУСКОЈ СТАНИЦИ

Мирка и Ранка седе на клупи испод аутобуске надстрешнице. Ранка једе неки сендвич, а Мирка љуши и љледа у љашир добијен од докљорке.

МИРКА: Зашто бре тако рано? Зашто ниси сачекала?... Много рано си почела... Много!

(Зазвони јој љелефон. Јавља се.)

Ало. Ко је то?... Ко бре?... Ја. Ја... Која ја?... А ти си Касандра, сестро... Кажи, бре Касандра... Да, биле смо... Све је добро. Чиста је... Мани ме се жено, имам потврду од лекарку, што се школовала за то. Папир с печат имам, дете невино. Црно на бело имам... Ето тако. Вечерас... Рекла сам ти! Па бре, нисам тица да долетим. Чиста је и такву ћу да ти је дам. Ај' здраво...

(Прекида везу. Ранки, мирније.)

Добро. Добро. Погреши човек. Две-три године да се чуваш, чујеш? Мушком да ниси пришла. Има то да зарасте док те не дам вештици.

Пауза. Ранка из недара извади смољуљак новчаница и даде их Мирки.

МИРКА: Шта ти је то?... Није узела!

Ранка љошврдно клима љлавом. Ђуљи. Једе.

МИРКА: Зашто ти је вратила паре?

РАНКА: Не знам.

МИРКА: Шта ти је рекла?

РАНКА: Ништа.

МИРКА: Шта си јој рекла?

РАНКА: Ништа.

МИРКА: А зашто је онда ово написала?

РАНКА: Не знам.

МИРКА: Шта се она који мој смиловала?! Ево га аутобус. Ајмо.

Мирка усљаде. Ранка не усљаје.

МИРКА: Ајде! Идемо. Шта ти је? Устај, док те нисам...

Ранка крене да бежи. Јури улицом. Мирка за њом.

МИРКА: Стани! Стани кад сам рекла!

Мирка коначно сљиже Ранку.

- МИРКА: Шта радиш то? Оћеш срце да ми пукне од трчање? Полази кући, да те сад не задавим!
- РАНКА: Немој мајко, молим те! Немој кад те молим! Немој ме кући!
- МИРКА: Што нећеш кући? Шта је сада?
- РАНКА: Теча.
- МИРКА: Шта теча?
- МИРКА: Теча. Теча Зуле. Све ме боли, мајко. Немој кући, молим те...
- РАНКА: Шта теча Зуле?
- РАНКА: Дао ми хаљиницу.
- МИРКА: Не... Не.
- РАНКА: Боли ме. Све ме боли. Боли ме, мама!
- МИРКА: Не.
- РАНКА: Боли ме, мама! Све ме боли, мајко!
- МИРКА: Не. Не... Он је наш. Он је добар човек. Без њега би поцркали. Он те воли.
- РАНКА: Цео дан је то радио, а после је с вама пио пиво. Цео дан... а после пио пиво.
- МИРКА: (*Вади лек и флашицу воде из њорбе.*)
Попиј.

Ранка ѡије лек. Дуѓа ѡишина. Ранки ѡиуијају болови. Мирка више није исја.

- МИРКА: Наплатиће њему Мирка све... Сваку твоју сузу ће да плати. Свака кап пива што ју тог дана попио на нос ће му изађе... Ајмо!

Мирка узје Ранку у наручје, лако, као да је ѡеро, и ѡође.

6. У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ

Суморна канцеларија ѡолицјске стјанице. Мирка и Ранка седоше на ѡврде стјолице и ѡрибише једна уз друѓу.

- МИРКА: Јебем ли га, како ми се пуши... Кад год сам у нека говна, мени се пуши.
- РАНКА: А мени се спава.
- МИРКА: То ти од лек. Спавај. Ту на столицу.

РАНКА: Како?

МИРКА: Лако. Има да научиш да спаваш где стигнеш.

РАНКА: Добро.

Ранка се намешића на столици, али њешко. Уђе Велика, жена у униформи. Не зледајући их седе за сто.

ВЕЛИКА: Заспала?

МИРКА: А'а. Од лек. Од свега.

ВЕЛИКА: Хоћете ли да поднесете пријаву?

МИРКА: Шта?

ВЕЛИКА: Да пријавите цео случај? Да потпишете?

МИРКА: Оћу да потпишем.

ВЕЛИКА: Сигурни сте?

ВЕЛИКА: Толко са оловку знам. Дај.

ВЕЛИКА: Сачекајте.

После дуге, дуге паузе и зледања у празно, у њише.

ВЕЛИКА: *(Тактично, бира речи.)*

Страшни се злочини дешавају. Природно је да човек у тим ситуацијама од државе тражи праведну казну за починиоца. Ипак, понекад је боље да се од тога одустане.

МИРКА: Шта ти хоћеш да кажеш? Да одустанем? Како бре да одустанем?

ВЕЛИКА: *(Тихо, пријателски.)*

Да не буде горе.

МИРКА: Где од овог може горе?

(Скочи са столице.)

Раније за овакве ствари глава је летела... Одма'. И без жврљање и потпис.

ВЕЛИКА: Седите. Смирите се мало. Пустите је да спава кад спава. Немојте сад ви да је пробудите.

МИРКА: *(Седајући.)*

Ал си добра, до мојега.

ВЕЛИКА: Добро, добро...

МИРКА: Извини, жено драга. Погледај је! Једва смо до тебе дошле, на руке сам је носила. Ооо, како ми се пуши.

ВЕЛИКА: Запали. Слободно... Разумем те.

МИРКА: За цигаре ме разумеш, али за ово друго не.
(Пријали.)

ВЕЛИКА: Све ћу да вам објасним.

- МИРКА: (Тихо.)
Ајде.
- ВЕЛИКА: Ако га пријавите, она мора на суд.
- МИРКА: (Тихо, болно.)
Он ваљда, а не она.
- ВЕЛИКА: И она. Ако дате пријаву, она одмах иде код јавног тужиоца. Јавни тужилац одређује да ли ће да се спроведе истрага, или неће. Ако се спроводи, онда истрагу врши истражни судија а полиција му помаже.
- МИРКА: Ајд, ајд...
- ВЕЛИКА: Већ тада почиње поновна мука кроз коју жртва пролази. Тада ће се поново с њим срести. Мораће у очи да га погледа... Разумеш?
- МИРКА: Мало.
- ВЕЛИКА: Замисли њих двоје сутра, прекосутра поново заједно.
- МИРКА: Не могу.
- ВЕЛИКА: Замисли. Он, па његов адвокат, онај што испитује, записничар. Сви је гледају. Она дете. Замишљаш ли...
- МИРКА: Да. Настави.
- ВЕЛИКА: Сви је гледају. Упрли очи у њу... И он је гледа. Каже да она има мајну машту. Да измишља. Да хоће да привуче пажњу. Погледа је и каже: „Је л' тако, Ранкице, да си ти све то измислила? Да тебе теча твој воли и да ти никада то не би урадио?“
- МИРКА: „Да твој теча помаже твојим родитељима, храни их и даје им новац? Зар хоћеш да оде у затвор?“
- ВЕЛИКА: „Да га тамо муче, бију и касапе. Па кад изађе, да... да... буде много бесан.“
- МИРКА: „И на твоју мајку, и на тебе, и сву муку да вам наплати стотруко.“ Ау, да га јебем...!
- ВЕЛИКА: Разумеш?
- МИРКА: Мало ми се разбистрило.
- ВЕЛИКА: И онда је његов адвокат пита „Хајде реци, ко ти узневиност?“
- МИРКА: „Је л онај у сиво листер одело?“
- ВЕЛИКА: „Или неко други?“
- МИРКА: „Јер теча није. Теча то никад не би урадио.“
- ВЕЛИКА: А сви гледају у њу. Адвокат је гледа ко да је она крива. Дете тражи погледом тебе.

МИРКА: Препало се.

ВЕЛИКА: Ти не можеш да јој помогнеш. Не дају ти реч да проговориш.

МИРКА: Добро, де, схватила сам, немој више.

ВЕЛИКА: Почине да плаче и каже: „Не знам, не знам, можда је теча, можда је неко други а можда сам све измислила.“

МИРКА: Ајооој, крв ће да пиша, мамицу му ону која га створи!

ВЕЛИКА: Тише мало. То да нисте поновили... Ја сам чула, али нисам чула. Немојте више. Опасно је.

МИРКА: А није опасно што ми је дете силово?

Пауза.

МИРКА: *(Тихо, њоверљиво.)*

Слушај, сестро. Видим да си добра жена. Је л' можемо ми то овако? Да га одведеш ти у затвор. Без суђење. Без то испитивање.

ВЕЛИКА: Не иде то тако...

МИРКА: *(Не слуша је.)*

Сад, одмах. Затвори га у самицу да не види ни сунце ни месец, да удара главом у зид, да плаче и јауче ко ја што сам. Да га боли ко што њу боли.

ВЕЛИКА: Госпођо, то...

МИРКА: Видим те да си паметна. Видим ја која си ти. Паметна си бре.

ВЕЛИКА: Не могу...

МИРКА: И срца имаш!

ВЕЛИКА: Не могу!

МИРКА: Можеш, можеш ти и више него што мислиш!

ВЕЛИКА: Умукни више! Не могу. Мислиш да не бих, да могу! Пола државе бих затворила да могу! Све би их у самице, све до једног, да не виде ни сунце ни месец никад више! Ал, не могу! Је л' разумеш ти? Не могу.

(Примири се.)

Закон. Закон је такав.

МИРКА: О, јебем ти...

Мирка гаси циџару, устјаје, дрмуса Ранку.

МИРКА: Джи се!

Ранка се расани нагло.

МИРКА: Идемо одавде! Ајде, пиле мајкино! Џаба смо долазиле. Саме ћемо да се спашавамо.

Мирка, вукући за собом збуњену Ранку, излети из суморне канцеларије полицијске станице. Велика осџа за њима да седи, пођођена.

7. СИРОТИШТЕ: ШТА ТИ МИСЛИШ

Скромна канцеларија васпјитачице у једном сиротишћу. По зидовима висе зрујне фотграфје деце. Неонска светилка изнад стола стјално прейери. У канцеларији су само Вера и Мирка.

ВЕРА: Тешко... Веома тешко.

МИРКА: Шта?

ВЕРА: Тешко ћемо да је примимо.

МИРКА: Шта кажеш, ако бога знаш!?

ВЕРА: Нема места...

МИРКА: Нема места?

ВЕРА: Попуњеност сто десет посто...

МИРКА: Иди.

ВЕРА: Шта ти мислиш? Има их да по двоје спавају у једном кревету.

МИРКА: А код нас сви у један.

ВЕРА: Па зато вам се и дешава то што вам се десило.

МИРКА: Немој тако... Није то зато. Код људи тога нема.

ВЕРА: Да. Код људи.

МИРКА: Зашто тако говориш, кад ниси така?

ВЕРА: *(Сјустји пјире на сјо. Гледа у Мирку.)*

Откуд ви знате каква сам ја?

(Нагло, нервозно.)

Шта ти мислиш? Долазе сваки дан, мајке, очеви, оставе их доле испред портирнице. Оставе их у жбуњу, поред контејнера. Шта ти мислиш?

(Одједном.)

О, како ме нервира ово светло. Никако да га среде. Трепери, трепери... Очи ми играју...

МИРКА: *(Више за себе.)*

Јебо те лустер.

ВЕРА: Шта сте рекли?

МИРКА: Ништа, ништа...

ВЕРА: Како сте ви уопште дошле до нас?

МИРКА: Мука. Нисам знала где ћу.

(Пауза.)

Некад сам се ја играла овуда; ту доле, код пруге.

ВЕРА: (Поћу̀тавши крајко.)

А то што га ниси пријавила?

МИРКА: Ко ме?

ВЕРА: Полицији.

МИРКА: Ко бога те молим, немој да ме зајебаваш.

Вера изненада зграби тџелефон са стола. Окреће број. Усџосџава везе.

ВЕРА: Добро вече директоре... Да... Хвала вам. Кратко ћу... Ради се о једној девојчици. Ромкињи... Да. Знам. Знам. Ви не правите разлику... Мислила сам... Мислила сам... Силована. Од рођака... Да... Десет година... Извините. У реду.

(Завршава разговор. Ћу̀ши.)

МИРКА: Да запалиш једну?

ВЕРА: (Одмахне главом.)

Молим вас. Идите негде. Снађите се. Молим вас. Нема места...! Нема одеће, нема кашика, шоља, чаша... нема сапуна... Молим вас!

(Пауза.)

Да ти знаш како су нам од силовања, унакажене бебе доносили... Шта ти мислиш...?

Одједном Мирка приђе Вери и клекну. Обзрли јој ноге.

МИРКА: Смилуј се.

ВЕРА: Молим вас, молим вас... Устаните. Устаните.

(Ошџиро, гласно)

Молим вас!

Вера не може да одвоји Мирку од себе. Ранка клече џоред мајке.)

РАНКА: Мама... Немој... Умрећеш... Немој... Идемо кући...

МИРКА: Кући!? Немаш ти кућу. Тамо где те ко стоку гледају и где те узима ко оће, нема куће. Где те рођена мајка продаје за џаволе евре, нема куће. Ти немаш кућу, немаш родитеље.

ВЕРА: (Нагло, као да се пробудила.)
Добро. Добро. Чекајте. Узећу је. Узећу је на своју одговорност. Баш ме брига. Узећу је.

Вера устиаде. Узе Ранку за руку.

ВЕРА: Хајдемо мала, да се окупаш, пресвучеш.

РАНКА: А мама?

Вера и Ранка њошоше.

МИРКА: (За њима.)
Да јој донесем ствари?

ВЕРА: Не треба. Само идите.

МИРКА: Чекај, лекови!

РАНКА: Мама!

Вера узима лекове од Мирке. Она и Ранка излазе. Замакле су. Чује се још само Ранкин џлас.

РАНКА: А мама? Мама! Мамааа!

Мирка је зашечена. Осџаде да џледа за њима.

8. РОЂАЦИ

Миркина и Борканова соба. Мирка се расџрема. Седе на фоџељу. Из џорбе вади флашу с вињаком, сџави је на сџочић између фоџеља. Преџура џо џроби.

МИРКА: Јебем их, како се увек сакрију!

Конечно извади циџарете. Приџали. Повуче џар јаких димова. Улази Боркан.

БОРКАН: А, стигле сте? Зар ти за потврду дан и ноћ треба, мајку ти јебем да ти јебем?

Мирка оџвара флашу с вињаком.

БОРКАН: Вињак! Одакле ти?

МИРКА: Купила.

БОРКАН: Купила? А зашто?

МИРКА: За паре.

БОРКАН: Дај.

Мирка наџегну флашу.

БОРКАН: Миркааа!

МИРКА: Шта је? Шта ме миркаш?

БОРКАН: Дај ту флашу.

Боркан зграби флашу, али не може да је ојме јер је Мирка сипегла. Насипаје рвање око флаше. Флаша им испада и разбије се о њод.

МИРКА: Ево ти сад па пиј.

БОРКАН: Шта уради!? Аууу.

Боркан се саже. Клече на њод. Рукама скуйља кайи њића њо њоду. Приноси их уснама, лиже, срче.

БОРКАН: Упропасти целу флашу! Ауу Боркане, шта ти уради!

МИРКА: Узми оне сунђере што си на Ранку даво за шофершајбне па скупљај то и цеди. Нешто ћеш и да скупиш.

Боркан узне неки сунђер и шерџицу. Скуйља њиће њо њоду.

МИРКА: Отекло ти све.

БОРКАН: Чашицу две ћу скупим, ал за мене. За тебе јок.

МИРКА: Има стаклића, срче. Мораш да процедиш корз крпу ил газу... Крпу имамо, ал газу немамо.

Боркан више нема снаге од муке. Седе на фойлеу. Наједном као да се освесџи. Гледа око себе.

БОРКАН: Ранка. Где је?

Пауза.

МИРКА: Не знам.

БОРКАН: Не знаш где ти је дете?

МИРКА: Да.

БОРКАН: Како не знаш!? Била је с тобом.

МИРКА: Била. Више није.

БОРКАН: Жено, кажи ми где је дете.

МИРКА: Побегла је.

Пауза.

БОРКАН: Зајебаваш ме, а?

МИРКА: Јок.

БОРКАН: Како је ... побегла!?

МИРКА: Нестала.

БОРКАН: Нестала! Нестала! Не може тако да нестане! Није тица, бре! Не може! Чујеш ли шта ти говорим?

МИРКА: Чујем.

БОРКАН: Требало је да пазиш на њу.

МИРКА: Пазила сам. За руку сам је држала и стезала баш ко што ти стежеш тај јадни сунђер... Мајке ми.

БОРКАН: Не куни се! Чим се кунеш, лажеш бре! Ко ће сад паре да нам доноси?...
(Засијане.)
Ау, спалиће нам Касандра кућу. Ооо, јебем ти! С камату ћемо све да врћемо.

Улази Зуле. Носи кесу са неколико њласијичних флаша њива.

ЗУЛЕ: Ух, шта бре ово смрди?

БОРКАН: (Затирчи му се у загрљај.)
Пашо! Пашо мој, нема је! Ранкице. Ранкице нема, пашо, јеботе.

ЗУЛЕ: Како нема!? Свајо, шта овај прича!?

БОРКАН: Побегла је. Наша Ранка је побегла.

ЗУЛЕ: Како побегла!? Свајо?

МИРКА: Не знам. Не знам зашто, не знам како. Наједном зете, наједном. Ја сам отишла да пишам, и кад сам завршила, видим ње нема.

БОРКАН: Јао, Мирка...!

МИРКА: Почнем да је зовем. Зовем, ал ње нема. Нико се не одазива, а мрак је. Цело вече и целу ноћ сам је тражила. Нема је.

ЗУЛЕ: Побегла с онај у листер одело...

МИРКА: А?

ЗУЛЕ: Ко зна шта јој је налагао.

БОРКАН: Јао, Мирка, убићу те...!

ЗУЛЕ: Пусту свају, Боркане. Ништа она ту није могла, ако су дете завели.

БОРКАН: За цели дан сам једва иљаду динара зарадио. Нема посла. Нема личне карте. Нема пријаве адресе. Нема ништа. Нема гвожђа, нема картони, а сад немам и дете. Бацо, ко бога те молим, помози ми да је нађем.

ЗУЛЕ: Оћу. Сутра. Сутра ћемо је тражимо, по дан.

БОРКАН: Не сутра! Сада! Сада!

ЗУЛЕ: Смири се, бре. Куд срљаш?

БОРКАН: Ђу је нађем ако је жива. Неће моћи да се сакрије.

ЗУЛЕ: Шта? Оћеш бараби на нож да натрчиш? Таки много лаку руку имају. Ђути бре. Не тражи врага.

БОРКАН: (Клоне.)

Нико ко она није знао да испружи руку и да замоли окицама, бацо. Нико.

(Јаукну.)

Умрећу без тебе, Ранкаа. Паре нам требају.

ЗУЛЕ: Пашо! Док имаш мене, имаћеш и паре.

БОРКАН: (Загрли Зулеџа.)

Фала ти! Наћи ћу ја посо, бацо. Чим извадим личну, ћу наћем посо. Ја нисам човек за колица! Ја нисам бре човек за контејнере! Само да извадим личну...

(Одједном му је џешко.)

Ух... Немам ваздуха. Нешто ме стеже. Душа ме боли и ко да оће из мене да изађе. Ух... Баш ме боли.

(Брише чело. Одхукује. Хвајта се за грло.)

Ту ми је нека кнедла. Ни горе ни доле... Чини ми се ко да је то душа која хоће да изађе напоље... Ух... Баш ме боли. Морам напоље...

Боркан ситоји код врајта. У једној руци држи џивску боцу, а другом ошвара врајта. Тејшрајући се, изађе у мрак. Врајта осшјају ошворена.

ЗУЛЕ: Идем с њега. Какав је смотан и пијан, звекнуће у нешто па ћеш и за њега да кукаш.

МИРКА: Зуле. Немој и ти да излазиш.... Остани са мном.

Зуле зашвори врајта. Ошуда зуре у Мирку.

МИРКА: Требаш ми, Зуле. Требаш ми, зете.

ЗУЛЕ: Кажи. Што ти требам?

МИРКА: Хоћу нешто да ти кажем. Сву истину да ти кажем. Ал само теби. Седи негде.

ЗУЛЕ: (Седне.)

Кажи.

МИРКА: (Мирка џолагано пришљаује цигарешу. Повуче неколико димова.)

Није дете заведено. Њу су на силу. Није ни знала... шта јој се дешава.

ЗУЛЕ: А бре шта причаш то?

МИРКА: Докторка открила. Задња су времена дошла, мој зете.

ЗУЛЕ: Који је?

МИРКА: Не зна се који је. Ранка неће да каже. Ћути. Препала се много.

ЗУЛЕ: Пиле течино!

МИРКА: Ал у полицији ми рекли...

ЗУЛЕ: Полиција зна?!

МИРКА: Зна, зна. Докторка одма пријавила случај полицији. Каже овде има неки ред и закон, нисмо у џунглу. И тааако... Рекли у полицији да ће га нађу, имају отиске с прстију и то.

ЗУЛЕ: Е, добро је.

МИРКА: Него шта! Нисмо у џунглу, ја ти кажем.

(Тихо.)

А малу су одма одвели они социјални радници.

ЗУЛЕ: Шта?!

МИРКА: Они ће да је удому у неку другу фамилију, фамилију им јебем.

ЗУЛЕ: Аууу, која зајџбанција!

МИРКА: *(Удари у кукњаву.)*

Узели ми дете, зете мој!

Зуле љриђе и зрли је.

ЗУЛЕ: Јоој, Миркице, немој да плачеш тако тужно, срце ће ми пући!

Мирка се љримири. Јеца.

МИРКА: Немој Боркану да кажеш ништа.

(Ојей бризне у љлач.)

Шта ћу с Касандру? Спалиће нас ко пилиће заједно с ову беду од куће.

Зуле, узнемирен, усїаде.

ЗУЛЕ: Ја ћу да то решим. Без дете сте остали, греота да не помогнем.

МИРКА: Ти?

ЗУЛЕ: Од сада, па све док не скупимо довољно, ја ћу половину свега што зарадим теби да дам. За две, највише три године има све да јој вратиш.

МИРКА: Аууу! Много је то, зете.

ЗУЛЕ: Толико могу.

(Извади свежањ новчаница.)

Ево оволико, за сада.

МИРКА: Како си ти добар човек, зете...

ЗУЛЕ: И, шта кажеш? С отисци прстију ће да га нађу, је л?

МИРКА: Да, бре, па полиција је то, нису то неки... Правда ће да буде, тако ми рекли.

ЗУЛЕ: Правда, правда, и треба да буде правда на свет. Него, свајо, чим те буду звали, и казали ко је, ти ме зови. Хоћеш ли?

МИРКА: Оћу, оћу. Како нећу.

ЗУЛЕ: Ал одма.

МИРКА: Одма.

ЗУЛЕ: Е, добро је.

МИРКА: Него шта, него добро.

Зуле излази. Чим изађе, Ранка обрише лажне сузе, прибере се, узима мобилни и окреће неки број.

МИРКА: Ало! Касандра? Ја сам... Не дери се, добићеш папир... Папир ћеш да добијеш... ал дете не дам. Ранка ће да иде у школу и свој човек да постане, а не жена на твоју барабу... Е баш тако како сам рекла!... Вратићу ти сваки ђавољи евр, до последњег, сваки који сам ти узела, да сам проклета и што га узех. Не дам Ранку никоме. Не дам дете никоме, моје дете ником не дам. Ето тако. Ај здравље.

Мирка искључи телефон и бризне у плач.

9. РАНКА

Тријезарија сиротињског. Дуџ сиво. Ранка (12) седи. Искред ње чинија-шањир. Покушава да једе. Појави се Мишко. Носи послужавник са храном. Седе до Ранке.

МИШКО: Еј ти! Мала!

Ранка брља њо шањиру и ћуши.

МИШКО: Ти, црна! Што си села ту? Ту седе старији. Чујеш? Јеси глува?

РАНКА: Сешћу где ја хоћу.

МИШКО: Овде не можеш. Склони се.

Ранка се не склања.

МИШКО: Ало, лудачо! Је л чујеш ти ил си глува? Склони се. Хоћу да једем.

Ранка не устјаје.

МИШКО: Како се зовеш? Хеј, глува! Јеси ти Ранка?

РАНКА: Шта те брига.

МИШКО: Ти си нека дивљакуша.

РАНКА: У, ко ми каже!

МИШКО: Ти мене као знаш?

РАНКА: Као и ти мене.

МИШКО: *(Смеје се.)*

Ја тебе знам.

РАНКА: Шта се кезиш, будало?

МИШКО: Чуо сам да те зову Ранка дивљакуша. Она плава Маја ми рекла. Не знаш да читаш. Је л' истина?

РАНКА: *(Тихо.)*

Научила сам. За две године сам четири разреда завршила. А ти си један пао.

МИШКО: Је л' истина да је тебе мајка довела овде и оставила?

РАНКА: И тебе је твоја оставила, морону.

МИШКО: Моја мајка је умрла. Твоја је жива и здрава. Мора да си нешто гадно зајебала кад те шутнула. Маја каже да ти је мајка нека одрпана пијандура, да те оставила јер нема чиме да те храни. Али ја мислим да си ти нешто сјебала.

Мирка ћуши. Мишко је загледа.

МИШКО: Имаш ти језик, а? Ти си ментално поремећена. Требало је у лудницу кева да те одведе. Хајде, бежи тамо, хоћу на миру да једем.

Ранка не реагује.

МИШКО: Мала, налупаћу те!

РАНКА: *(Тихо, одлучно.)*

Ајде пробај само.

МИШКО: *(Све нервозније.)*

Не качи се са мном... пресећће ти живот овде. Ја ћу ти га загорчати.

РАНКА: *(Погледа ја хладно.)*

Ти? Ти да ми загорчаш живот?

МИШКО: Знаш ти ко сам ја?! А? Ја сам Мишко осмо три! Мишко осмо три!

РАНКА: Онај Мишко што је у кревет пишко до седме године?

МИШКО: То није тачно...

РАНКА: Причала ми Маја.

МИШКО: Она лаже ко пас.

РАНКА: Мишко-пишко. Тако те зову.

МИШКО: *(Одједном врло узнемирен.)*

Немој више да си ми пришла! Ја нисам крив. Сањам ружне снове. Мене су нашли на оном тамо зидићу, испред дома. Мајка ми умрла на порођају. Отац ме оставио овде.

РАНКА: Ти... плачеш?

Мишко изјури из њорезарије, врло узнемирем. Ранка љледа за њим. Зачуђена је. Након кеког времена, Мишко се враиши.

МИШКО: Извини. Због... плакања. Нисам плакао... нешто ми... у око... знаш.

(Седне њоред Ранке, миран.)

Шта си сипала?

РАНКА: Пасуљ.

МИШКО: И ја. Али није добар. Загорео је.

Једу у њишини.

РАНКА: *(Појела је своје и усѡјаје, носећи ѡацну.)*

Не знаш ти како изгледа кад пасуљ загори. Пола махале прогута пожар.

Ранка изађе, носећи ѡацну. Мишко љледа за њом.

10. ЊИХ ДВОЈЕ

У ѡросѡрији која је у мраку, назире се Мишко који склуѡчан лежи на ѡду.

Оѡварају се враиа. Пали се свеѡло. На враиима сѡоји Ранка са неким завежљајем, ѡрлавог рубља ваљда, или нечег другог. Усѡукну кад га уљледа.

Сѡусѡи завежљај. Приђе му.

РАНКА: *(Гурка га.)*

Еј ти... шта радиш овде, шта си лего ту? Устај. Бежи одавде, имам посла.

Мишко се некако ѡробуди, ѡмери, окрену се Ранки, која кад уљледа изубијано и оѡечено Мишково лице само шѡо не врису, али ѡрекри усѡа рукама.

МИШКО: *(Бунован и једва.)*

А!? Шта ћеш ти овде?

РАНКА: Шта си то радио?

МИШКО: Ђути. Не дери се. Може неко да чује.

РАНКА: На шта личиш!

МИШКО: Немој да ме гледаш. Склони се и пусти ме.

РАНКА: Морам ово да сложим.

МИШКО: Сложи и иди, молим те.

Ранка седе на свој завежљај и посматра Мишка којем је очиљедно шишко.

РАНКА: Боли те?

Мишко се некако усјрави и седе. Клима ѓлавом.

РАНКА: Ко те тако наплавио?

МИШКО: Двојица... само изађи и остави ме.

РАНКА: Е нека су те изударали. Требало ти је то.

МИШКО: Мало је то.

РАНКА: Мало!? Очи ти се не виде. Изгледаш ко да су те стршљенови изуједали.

МИШКО: Треба да видиш какви су они! Аах! Уф. Јаоо. Иди види. Још леже испред дома. Баш ме боле крста. Морам да седнем. У мајку им како бију.

РАНКА: *(Даје му гомилиу ћебади.)*

Ево наслони се.

МИШКО: Једног сам одаламио. Наслоном столице. Металним. Ми-слим да сам му изломио зубе. Онда ме дохватио онај други.

РАНКА: Могли су да те унаказе...

МИШКО: Побегло сам му. А пре тога сам му сломио ногу неком шипком која се нашла ту.

РАНКА: Могу да те пријавим.

МИШКО: Знам и баш ме брига.

РАНКА: Дај да те обришем мало. А ко су они?

МИШКО: Она двојица из оног кафића доле, испред дома...

РАНКА: Они?

- МИШКО: Да. Јоој! Не дирај ме ту...
- РАНКА: Извини. Неко стакло имаш изнад ока. Ух.
- МИШКО: Ударио сам главом у прозор... Полако га извади... Држи ову марамицу. Стисни мало.
- РАНКА: Инфицираће се.
- МИШКО: Неће. Не бој се.
- РАНКА: Зашто си се тукао?
- МИШКО: Онако. Без везе.
- РАНКА: Такве батине без везе никад нико није добио. Без везе је тукао само мој тата Боркан. Мене и моју маму.... Бар да имам мало јода. Зашто су те напали?
- МИШКО: Нису они мене. Ја сам њих.
- РАНКА: Зашто?
- МИШКО: Тако. Свашта су причали. Неке глупости тако. Помињали ми мајку.
(Пауза.)
Тукао сам се због тебе.
- РАНКА: О мени су причали? Шта су рекли? Да сам... курва... циганска?
- МИШКО: Нису... Јесу... Како знаш? Откуд знаш?
- РАНКА: Немој више никад да се бијеш због мене. То се тебе не тиче.

11. ЊИХ ДВЕ

Канцеларија васпитајачице Вере. У канцеларији су Вера и Мирка. Вера из фиоке стиола извади фотодографију.

- ВЕРА: Узмите.
- МИРКА: Боже, како је лепа! Ко да није наша... А ко је овај момчић крај ње? Како је гледа!
- ВЕРА: Мишко... Петнаест година... Стално су заједно.
- МИРКА: А ти, шта ти кажеш: како је? Каква је? Оће ли догурати до краја?
- ВЕРА: Чега?

МИРКА: Школе. Бар осми да заврши.

ВЕРА: Госпођо, Ранка је наш најбољи ученик. Ја очекујем да ће завршити и средњу школу.

ВЕРА: Ау, немој да ме... Да не псујем.

ВЕРА: И факултет.

Мирка је нема. Дуџо.

МИРКА: Где је?

ВЕРА: Ту. Горе. Нажалост, не можете да је видите.

МИРКА: И не треба.

(Из њашне вади мали ковераци и даје за Вери.)
Узми.

ВЕРА: Шта вам је то?

МИРКА: Паре. Узми. Немој да се бојиш. Не митим те. Узми. Ово је за њу скупљано... Узми за њу... Требаће јој.

Вера узне ковераци и стирани за у цей манишила.

12. МИРКА И БОРКАН

Две сцене се одвијају паралелно. На једној стирани су Мирка и Боркан. Седе једно поред друџоџ и буље телевизора са којег ирешити фолк музика. Мирка њочесити кашљуца. На друџој стирани, у оситави, на иростиритиом њебейу, с џомилом хране, седе Ранка и Мишко.

МИРКА: Какве су ово опајдаре!... Го шљам!

БОРКАН: А ти си ко боља?

МИРКА: Де ми нађи неку ману.

БОРКАН: Под један: Прљава си. Под два, ко даска си. Под три; пијана си скоро сваки дан и почела си да кашљеш ко пцето с пилећу кост.

МИРКА: И ти си све то.

БОРКАН: Јесте, али ја сам мушко.

МИРКА: Ај, бар једном да се не свађамо. Још који минут па да једно другом честитамо и ову нову годину.

БОРКАН: Шта има да честитамо?

- РАНКА: Боже Мишко, шта би да су те ухватили?
- МИШКО: Мене да ухвате, ти си луда. Не зановетај. Дај да једемо. Види. Пљескавице, ћевапи... Ево, и срнећа леђа...
- РАНКА: Ово срнећа леђа?
- МИШКО: (*Смеје се.*)
Да, то су колачи. Тако се зову.
- РАНКА: (*И она се смеје.*)
Никад чула.
- БОРКАН: Где ли је бре паша? Реко је да ће доћи пре поноћи.
- МИРКА: (*Кашље. Тешко.*)
Јебо те паша.
- БОРКАН: Зашто бре!?
- МИРКА: Ето, тако.
- БОРКАН: Слушај жено. Много си љута на свог зета. Да није њега, поцркали би.
- МИРКА: У бре, ала сереш!
(*Пауза. Кашаљ је дави.*)
Је л' имаш неку цигару?
- Боркан јој даде цигарету. Ова узе и припали једну.*
- Мишко се смеје.*
- РАНКА: Што се смејеш?
- МИШКО: Онако. Ма, не могу да ти кажем. Срамота ме је. Бојим се да ћеш се наљутити.
- РАНКА: Шта хоћеш?
- МИШКО: Да ноћас спавамо овде заједно.
- РАНКА: Зашто?
- МИШКО: Лепо ми је овде. Хоћеш?
- РАНКА: Добро.
- МИШКО: Шта добро?
- РАНКА: Хоћу. Са'ћу да нам наместим. Имамо много ћебади и постељине. Да се ушушкамо.
- Ранка брзо разасирира неку ћебад и чаршафе. Мишко јој помаже.*
- БОРКАН. Јеси л' данас била на раскрсницу?

МИРКА: Нисам... Немам ципеле. Боса не могу. И нешто сам слаба.

БОРКАН: Могла си бар мало. Данас је најбољи дан за то. Људи пред веселје највише пара дају. Ко зна колико си могла да скупиш? Гарант за пола прасета и две гајбе пива.

МИРКА: Присело ти дабогда.

БОРКАН. И мене су болесног терали. Крв сам пишо, али моро сам да седим и на снег и у воду.

(Пауза.)

Једне године кад ме ћале натеро да бос и у кратке панталоне, пред Божић код Саборне стојим и просим.

(Пауза.)

Био сам стар к'о Ранка кад је побегла. Еее, где ли си пиле моје?

(Пауза.)

И сада задрхтим кад се тога сетим: снег до појаса, поледица, мраз. Смрзнуте сузе, и много пара.

(Пауза.)

Једва сам жив ост'о.

МИРКА: (С *цигаретом међу уснама.*)

Па би сад да се на мени светиш?

Мишко леже. Ранка ћаси светило. Кроз завесу њродире месечина. Назире се Ранкина силуета.

РАНКА: Помери се.

(*Леже њоред њеџа.*)

Хладно је. Биће топлије кад смо једно уз друго.

Мишко и Ранка леже једно њоред друџоџ. Са шелевизора се чује одбројавање до њочейка нове године. Мирка њовуче још који дим, закашља се, заџрцну. Клону низ Боркана. Боркан је њрихвайи.

БОРКАН: Мирко бре, шта ти је!? Ало, жено! Мирка! Рекни нешто. Шта ти је!? Немој бре за нову годину да ми мреш. Немој сад да ме зајебеш. Ради то касније, кад прођу празници, славе и зима. Љубим те, немој још.

Мирка шешко дише. Боркан седи крај ње. Изџубљен је.

БОРКАН: Да зовем хитну?

МИРКА: Зови.

БОРКАН: Дај мобилни!

МИРКА: Цркла ми батерија.

БОРКАН: Ајој! Па шта да радим?!

МИРКА: Иди по кошилук, има ваљда неко у махалу да му ради телефон.

Боркан излеће најоље.

РАНКА: Ја сам увек била добра. И по киши и по снегу прала шофершајбне да би за пиво паре донела... Мени је било драго што сам била добра, па сам облоге на главу стављала. Зулету по пиво ишла... а Боркану вашке тре-била... Ја сам била добра.

МИРКА: Јеси.

РАНКА: Па кад јесам, зашто ми је онда теча оно урадио? Зашто сам овде кад сам добра?

МИРКА: Дође зло на доброг човека једнако ко и на лошег.

РАНКА: Али... Зашто?

МИРКА: *(Узима мобилни, бира број.)*

Де си, Касандра, сестро?... Одох на пут, па реко да ти се јавим, знам да ти увек мислиш на мене... Једина... Нема паре... Ето, нема. Такав је живот, моја Касандра. Данас има, сутра нема... А ти чини што мораш, жено. Ако треба да кољеш, ти кољи. Ако треба да палиш, ти пали. Ај здравље!

РАНКА: Гачци пазе своје младе... Није важно чији је. Сваки птић је њихов птић. Није важно чији је. Цело јато их пази.

Мирка ујаси и склони мобилни. Улази Боркан.

БОРКАН: Долази хитна. За сат-два. Три највише.

МИРКА: Ко их јебе...
(Клоне.)

БОРКАН: Миркааа! Да зовем попа?

МИРКА: *(Једва.)*

Који ће ми? Чувај паре за са'рану и даће.

(Из недара извади фошoграфију коју је добила од Вере.)
Узми.

БОРКАН: Шта ти је то?

(Из Миркиних руку узне слику. Гледа слику, ња Мирку... Мирку ња слику.)

Чија је ово слика?

МИРКА: Ранкина.

БОРКАН: Ово Ранка? Није. Ово није она.

МИРКА: Јесте.

Пауза.

БОРКАН: Где је ово? С ким је ово?

МИРКА: У једном дому.

БОРКАН: Одакле ти ове слике?

МИРКА: *(Једва дише, зноји се.)*

Добила. Од њену васпитачицу из дома. Тамо где Ранка живи.

БОРКАН: Жено, бре. Не прави ме блесавог. Зар Ранка није онда побегла?

МИРКА: Није. Ја сам је у дом одвела. Спасила сам наше дете.

БОРКАН: Спасила? Од кога си је спасила?

Мирка ћући. Тешко дише.

БОРКАН: Чујеш ли ме? Од кога бре ти спасаваш моје дете? А? Од мене... Од тебе?

МИРКА: Да. Од тебе, од мене. Од Касандру и њен син. Од Зуле. Од наш живот.

РАНКА: Много волим кад је ведро и кад је месечина... Тада је све лепо... Бррр, ала си хладан!

БОРКАН: Не може. Не може тако. Не може. Говори где је. Казуј где је мала курвица!

МИРКА: Не зови је тако.

БОРКАН: Идем да зовем пашу и да идемо по њу.

МИРКА: Пашу?! Јеботе он, слепцу један! Код здравих очију не видиш! Па од тог твог пашу сам је и сакрила, од тај твој Зуле, пијандуро пропала! Он јој је купио оно аљинче.

БОРКАН: Које аљинче?

МИРКА: Које? Које? Оно бело ко перје у младу гуску! Бело ко свеж снег.

(Обамре.)

Дај ми воде.

Боркан се не миче. Обамро. Гледа у слику ња у Мирку.

МИРКА: Дај ми воде, љубим те.

Напокон Боркан усїаде. Исїод креветїа вади малу флашу с водом и даје је Мирки. Мирка једва држи флашу. Тешко и с муком њїје зїуїљај, њо зїуїљај.

МИШКО: Понекад сањам своју мајку. Има златну косу.

РАНКА: Моја има црну.

МИШКО: Јашем белог коња. Плашљив је.

РАНКА: Јашем црног коња. Поносан је.

Кад је њоїшла њар зїуїљаја, флаша јој клону на њрса.

МИРКА: Поквасила сам се...

БОРКАН: Да те обришем.

МИРКА: Обрисаћеш ме кад ме будеш купао.

БОРКАН: Нећеш ти још умрети. Има још ти мене да зајебаваш.

МИРКА: *(Тихо.)*

Он је Ранку упропастио.

РАНКА: Оставите на миру дете моје мајке.

БОРКАН: *(Брижно.)*

Мирка, жено, ти бунцаш.

МИРКА: Он је проклетник опоганио наше дете.

БОРКАН: *(Руке му дрхїе.)*

Не лажи ме, Мирка... Не би то Зуле урадио... Како би?
Нема он срца за то.

МИРКА: Тако је. Нема срца.

БОРКАН: Без њега би помрели.

МИРКА: Камо пусте среће.

МИШКО: Тако је нежна.

РАНКА: Тако је јака.

МИРКА: Ооо, како ми је тешко...

(Тихо.)

и лако, мој Боркане.

Тихо је. Боркан држи слике. Кад схваїи да је њїишина окреїе се Мирки.

БОРКАН: Спаваш?

Тихо је. Мирка је мрїва.

МИШКО: Ранка...

РАНКА: А?

МИШКО: Немој да ме оставиш. Ти си ми све што имам у животу.

Боркан гледа у Мирку, ња у слику, ња у Мирку.

БОРКАН: У, ала си ме сада зајебала, мамицу ти јебем!

13. БОРКАН И ЗУЛЕ

Борканова и Миркина соба. Сам, одсућан, у фојџели исјред шелевизора који се једва назире, седи Боркан. У једној руци су му умрлица, и фојџографија, а у другој зајалена цигарета. Улази Зуле. Носи флаше њива са собом. Седе на другу фојџелу.

ЗУЛЕ: (Даје му њиво.)
Узми.

БОРКАН: Јок.

ЗУЛЕ: Узми. Који ти је!?

БОРКАН: (Одсућно, и као да не види Зулету.)
Не могу.

ЗУЛЕ: (Пије.)
Бог да јој душу прости.

БОРКАН: А?

ЗУЛЕ: Реко, бог да јој душу прости.

БОРКАН: Да.

ЗУЛЕ: Празно без ње, без њену зајебанцију.

БОРКАН: Јесте.

Зуле испија своје њиво. Боркан је заваљен у фојџелу и кроз полузатворене очи посматра Зулету.

ЗУЛЕ: Нешто си ми мрачан.

БОРКАН: А?

ЗУЛЕ: Кажем, чудан си ми.

БОРКАН: Наједаред ми све лепо. Јеби га. Шта да радим.

Зуле се окрену ка шелевизору. Хтеде да узме даљински, кад угледа умрлицу и слику. Узе слику. Гледа.

ЗУЛЕ: Ко је ово на слику?

БОРКАН: Погледај је. Погледај и реци ми ко је то.

*Зуле загледа слику. Приноси је очима, удаљује, ња њоново приноси...
Руке му дрхће. Унервозио се.*

БОРКАН: *(Усџравио се. Као мачка је сџреман да скочи.)*
Познајеш ли је?

ЗУЛЕ: *(Надланицом брише зној са чела.)*
Јок брата... Неки млади пар... Момак и девојка колко
видим... Личе на мене и на моју жену, на твоју свастику
личи, бог да јој душу прости... Ал.. Нисмо ми...

БОРКАН: Нисте ви...

ЗУЛЕ: Ко су њих двоје?

БОРКАН: Теча си јој некад био...

ЗУЛЕ: А!?
(Шайаџом.)
Ранка!?

БОРКАН: Да... Моја Ранка...

Пауза. Боркан њажљиво њосмаџра Зулеџа.

ЗУЛЕ: А одакле ти ова слика?

БОРКАН: Мирка ми на умору дала. Добила, од Ранкину васпитачицу.

ЗУЛЕ: Од кога?

БОРКАН: Глуп ли си, бре! Од Ранкину васпитачицу из дом.

Пауза. Зуле је узнемирен, али се вешиџо џреџвара да није.

ЗУЛЕ: Значи Ранка у дом побегла?

БОРКАН: У дом побегла. Баш тако. Лепа.

ЗУЛЕ: Много лепа. Променила се... Жена бре!

БОРКАН: Да. Жена... Ти је баџо таквом направи.

ЗУЛЕ: А!?

БОРКАН: Па ти си је женом направио... Ти си јој био први.

ЗУЛЕ: Боркане... Баџо... Шта причаш бре!/? Како ја?

БОРКАН: И ја се питам како ти... Е, пашо, пашо... Годинама не
знам где ми је дете.

ЗУЛЕ: Ти си луд. Ја јесам шверцер, свашта сам у животу прошо,
ал, брата, да дете...

БОРКАН: Бре, пашо, колко се нас два знамо?

ЗУЛЕ: Цео живот.

БОРКАН: Па зашто ме онда лажеш, јебем му матер?

ЗУЛЕ: Боркане, брате...

БОРКАН: Знам ја све од првог дана. Ево, овде сам осетио. Од првог дана ћутим и размишљам шта да урадим, да те убијем ил да се убијем... Ајде, рекни ми зашто? Зашто бре? Бре, како си мого!?

ЗУЛЕ: *(Не сме да њоџледа у Боркана.)*
Не знам да објасним. Десило се.

БОРКАН: Десило се. О, мајку му. Свима се само нешто деси, а мени се деси све...

ЗУЛЕ: Дошло ми брате Боркане... Кад сам је гледо како се испред мене врти у оно бело аљинче, нисам знао за се. Личила ми је на неког анђела... Бојао сам се да ми не побегне... Бојао сам се да ће утећи мој анђелац, мој живот...

(Поче да њлаче. Рида... Кроз њлач.)

Мој анђео. Немаш појма како ми је срце тукло! Две године ко да нисам жив, ево, овде ми у грлу стегло. Хтео сам да се убијем. Хтео сам... Хтео сам...

БОРКАН: Бре, упљува ми слику с то пиво.

ЗУЛЕ: *(Кроз њлач.)*
Ево, сађу да је обришем. У какав си посто!

БОРКАН: Што ми то направи? Што ме упропасти? Волео сам те ко рођеног брата! Колико ме пута милиција због твој шверц тукла, да те одам, ја те нисам одав'о.

ЗУЛЕ: Знам.

БОРКАН: Не знаш, бре. Ломили ми кости и псовали мајку ци-гањску.

(Показује руку.)

Види. Није ни зарасла како треба. Толико сам те волео!

ЗУЛЕ: *(Нађло.)*
Дај ми нож.

БОРКАН: А?

ЗУЛЕ: Онај нож твој ми дај. Да се убијем. Да се прикољем. Давно је требало.

(Бригну у њлач.)

Убиђу се, бацо. Дај ми нож!

БОРКАН: Стани, бре, будало! Стани! Ниси ти лош човек бре Зуле!
Зашто да се убијаш? Па да није тебе... па... врнуо си дуг
на Касандру, еј човече!

ЗУЛЕ: Јесам!

БОРКАН: Много је то пара било, бацо. Еееј!

ЗУЛЕ: Јес. Било.

БОРКАН: Хранио си нас... Мене и Мирку ти си хранио...

ЗУЛЕ: Јесам!

БОРКАН: Ајде, смири се. Немој да плачеш. Не бој се. Знам да ти
није лако. Ал, смири се.

ЗУЛЕ: (*Тресу му се руке. Брише сузе.*)
Све сам сјебо...

БОРКАН: Јеси! Дај ми пиво.

ЗУЛЕ: Угрејало се.

БОРКАН: Нека.

ЗУЛЕ: (*Додаје му флашу њива.*)
Опрости ми.

БОРКАН: (*Ошвара флашу, њије.*)
Једи говна.

ЗУЛЕ: Ако је тако, онда врати то пиво!

БОРКАН: Стварно?

ЗУЛЕ: Зезам те!

БОРКАН: Па и ја тебе зезам!

ЗУЛЕ: Знам!

*Смеју се весело, све јаче, наздрављају и њију. Однекуд доицире дим.
Кућа ѓори.*

БОРКАН: Осети ли? Дим неки.

ЗУЛЕ: Јок. Пијандуро. Чини ти се.

*Зуле и Боркан њевају, ѡлачу и њију. Пламен је све јачи. Захваѡа целу
кућу.*

14. МОЈЕ ДЕТЕ

Парк-дворишије. Клуџа. На њој седе Ранка, у њоомаклој џирудноћи. Поред ње седи Мишко.

РАНКА: Не мораш да будеш са мном ако се бојиш.

МИШКО: Не бојим се.

РАНКА: Ако не желиш.

МИШКО: Ја желим!

РАНКА: Ако ме не волиш.

МИШКО: Волим. Лудо волим! Али... Само кад бих био неколико година. Старији. Две, можда три. Пет. Тако нешто. Али... овако... има... чека ме... Немој да се љутиш на мене. Имам обавезе.

РАНКА: *(Прекида ља.)*

Једе ми се сладолед. Хоћеш да одеш да ми купиш? Ишла бих ја, али ме боле леђа од овог нашег детета.
(Глади се њо стиомаку.)

МИШКО: Немам пара.

РАНКА: Имам ја, Мирка ми оставила..

(Глади се њо стиомаку.)

Мирка нам оставила све што нам треба.

(Прошеже се.)

Ух, што волим кад ми сунце бије право у очи, па не видим ништа. Тако је фино. Топло.

(Вади новац из малоџ, лејџ новчаника који држи у џеју.)

Донеси нам сладолед. А онда иди и пусти нас да уживамо.

КРАЈ

ГОРАНА БАЛАНЧЕВИЋ

ПРЕПЛАВА

(Too Blue To Be True, Mummy Blue)

Горана Баланчевић, рођена у Краљеву 1988, драматургију дипломирала 2011. на ФДУ у Београду.

Први пројекат био је 2009. на Радио Београду 2, адаптација приповетке *Они Борисава Станковића*. Прва награда 2010. за сценарио *Књи́ге су њрозор у свећ* централне манифестације Радости Европе. За две драме добила је награду *Бранислав Нушић* и то: *Огвожђена* и *Прејлава*. 2012. добила је и награду Млада балканска драма за текст *Ценићар за њринудно слејање*. У Народном позоришту у Београду на сцени *Раиша Плаовић* 2013. премијерно је изведена *Огвожђена*, у режији Ђурђе Тешић. 2015. била је аутор адаптације и драматург водвиља *Пидцама за шесћоро* у Краљевачком позоришту. Добила је многе награде за кратке приче, а издвајају се збирка прича *Дробљење*, *Увежбавање лејшег живојиа* – трећа награда *Милован Видаковић* у Будимпешти, *Изнајмљивање* – прво место на конкурс у Ротари клуба Ниш.

2017. премијера представе *Љубичастиа бајка* у режији Миодрага Динуловића, у Краљевачком позоришту. Текст је награђен наградом *Мали Јоаким* за најбољи оригинални драмски текст за децу на фестивалу у Крушевцу 2017. Исте године премијера дуо-комедије *Ујознај родишеље* у Културном центру Чукарица, у режији Тее Пухарић. Сценариста дугометражног документарно-играног филма *Николај Краснов, немар Србије са крилима*, по причи Сергеја Пинчука и сценариста дугометражног играног филма *Руски рулеј краља Александра Првог Карађорђевића*, у сарадњи са Стојаном Стојчићем.

2018. Премијера *Лејенде о месечевој њринцизи*, у режији Давида Алића у Позоришту лутака Ниш.

Живи у Краљеву, у ком, иако је једини дипломирани драматург, не може да се запосли у позоришту.

Горана БАЛАНЧЕВИЋ

ПРЕПЛАВА

ЛИЦА

ЉУБИЦА

55, Мајка, супруга. Жена са стакленим оком
и живописним сновима

СТЕВАН

32, Син

ПРЕДРАГ

60, Отац, муж, у инвалидским колицима.

ЈЕЛЕНА

22, Терка

Деца се добар део драме обраћају оцу индиректно. Заправо сви причају као да отац и није ту. Али ипак постоји.

ЊИХОВА КУЋИЦА се може сматрати петим чланом ове породице, петим ликом ове драме, она је мала, шарена, пуна туфница, пругица и топлих боја, али сто и столице су увезани завојима и фластерима, као и прозор, чивилук и лампе. Кућица је рањена и она ће нам испричати своју причу.

ДЕШАВА СЕ ЗА ВРЕМЕ ПОТОПА У ЈЕДНОМ МАЛОМ СЕЛУ КРАЈ ЈЕДНОГ МАЛОГ ГРАДА У КОМЕ МАЛИ ЉУДИ ЖИВЕ СВОЈЕ МАЛЕ ЖИВОТЕ У СВОЈИМ МАЛИМ КУЋАМА КОЈЕ НЕ ЖЕЛЕ ДА НАПУСТЕ.

НИКАД.

ИЛИ ОДМАХ, ШТО ПРЕ!

ПРЕДРАГ седи у инвалидским колицима крај прозора и вири кроз завесу у дворишту. Пада киша и то баи љушти. Саи ошкучава, иштина је нејодношљива. Љубица седи за сџолом, чија новине, једе јагоде са шлагом. Сџолица на којој седи шкрипи. И ша шкрипа ѓара уши.

ПРЕДРАГ: Тиха си... што нешто не брбљаш, Мадам Пиано... неподношљива ми је ова тишина...
(Љубица ћути, али укључује радио да разбије ишину и удовољи Предрају)
Молим те, реци нешто...

ЉУБИЦА: Ова столица шкрипи, сва се расклиматала. Морам да јој променим завој. Могла бих да паднем и да се полозим само тако.
(Мења ноџару завој)

ПРЕДРАГ: Кажу нешто мени, мени лично... молим те, причај мало са мном...

Весела је. Мења сџанице, заусџавља се на једној.

ЉУБИЦА: Па не могу, ја сам Мадам Пиано.

ПРЕДРАГ: Пусту сад то... реци нешто лепо...

ЉУБИЦА: Увертира за оперу *Дон Ђовани*, Моцарт... Обожавам да га слушам. Посебно док читам шта се дешава у свету око нас...

Важна наџомена: Љубици као да је досадно да одџовара мужу на ишњања, она то ради са ѓаузама, ни не џледавши џа. Предрај је џледа како чија новине.

ПРЕДРАГ: Хоће ли се нешто занимљиво десити?

ЉУБИЦА: Хоће.

ПРЕДРАГ: Има нових ствари у овој нашој државици?

ЉУБИЦА: Што не прочиташ сам?

ПРЕДРАГ: Ма нећу да се нервирам. Те промене се чине занимљивим, али ја знам да нам је дошао крај.

ЉУБИЦА: (Незаинџересовано)
Онда немој више ништа да ме питаш.

ПРЕДРАГ: Напокон си почела да причаш са мном.
(Љубица кашљуца, иронично ћути, да и шако је моџуће ћушати. Предрај насџавља разџовор шамо џде је сџао)

ујорно се ипрудећи да ирекине иишину)

Не морам да слушам вести, довољно је да чујем ону шпицу – Гледате пренос европске Србије или Гледате пренос само Србије. И онда знам да ли смо у говнима или нисмо.

ЉУБИЦА: Једна реч не мења ништа. А сад хоћу да наставим да читам.

(Љубица није ни ипрестјајала да чииа, испробава оиетї расклимаианосї сїолице)

ПРЕДРАГ: А шта каже прогноза?

ЉУБИЦА: *(Не ледла ѓа, али иодиже лаву од новина)*

Да ће падати киша.

(Лисїа новине)

ПРЕДРАГ: Киша пада већ три дана. Само пљушти.

ЉУБИЦА: Ето видиш да знаш какво нас време очекује.

ПРЕДРАГ: Мрзим кишу.

ЉУБИЦА: Кад је вруће, мрзимо што је вруће, кад је зима жалимо се на снег, а кад пада киша свака капљица нам смета. Тако је то.

ПРЕДРАГ: Па јесте. Да полудиш.

Извија се из колица да ледла неишїо кроз ирозор, Љубица ѓа ледла иа враћа иољлед на јаѓоде и новине.

ЉУБИЦА: Падаће, падаће, падаће кишица и неће стати. Један циклон се, кажу, надвио над нама. Циклон Тамара. А тога никада до сада није било.

ПРЕДРАГ: Време се пореметило.

ЉУБИЦА: Све се пореметило па је дошло време и на временске услове да се промене. Што је било за очекивати. Зар не, Предраже? Бог нам је ето послао Тамару. Да нас мало продрма.

(Предраѓ се извија да неишїо види)

Напрежеш се да видиш како су твоје руже? Твој мали, неговани, шарени, уредни, миришљави ружичњак?

ПРЕДРАГ: Не могу да видим ниједну ружу.

ЉУБИЦА: Мора да те то баш нервира.

ПРЕДРАГ: Јеси ли их покрила?

ЉУБИЦА: Ружице су одлично, ништа ти не брини.

ПРЕДРАГ: Значи заштитила си их церадом, добро је.

ЉУБИЦА: Нисам то рекла.

- ПРЕДРАГ: Па неће, Љубице, ваљати ако много покисну. Могла би да их увежеш тим завојем.
- ЉУБИЦА: Зашто?
(*Предраг хуји*)
Ништа њима не фали. Њима никада ништа није фалило. Немају оне душу, па да их нешто мучи. Нити су рањене.
- ПРЕДРАГ: (*Нервира се, али крије њо*)
Добро. Да. У праву си. За све си у праву. Мислим, нису руже ни ствари ни људска бића па да их сажалевамо.
- ЉУБИЦА: Њих сада мази Тамара.
(*Предраг хуји, блене у њу*)
Ђути.
- ПРЕДРАГ: Ништа нисам рекао.
- ЉУБИЦА: Ђути. Читам. Једем. Уживам.
(*Сјавља један велики zaloгај шлага у усја*)
- ПРЕДРАГ: Добро, ћутим.
- ЉУБИЦА: (*Уздахне*)
Не ћутиш.
- ПРЕДРАГ: Не ћутим?
- ЉУБИЦА: Уђути. Да видимо ко је нов умро. Да ли неког знам.
(*Чија нека имена*)
Не знам никог. Како је језиво кад знаш неког ко је умро. Кад се сећаш њега. Једном је један човек пољубио моју руку а исте вечери умро. Сва се стресем кад на то помислим.
(*Сјолица ојети зашкрији, Љубица седа на другу*)
- ПРЕДРАГ: Који човек? Како је умро?
- ЉУБИЦА: Оптичар. Пољубио ми је руку и оп – умро.
- ПРЕДРАГ: Шта причаш, Љубице, оптичар је још увек жив. И кад је он то теби љубио руку? И где?
- ЉУБИЦА: У мом сну. Мој оптичар. Удавио се.
- ПРЕДРАГ: Је ли? А ја сам мислио да причаш о стварним догађајима. И шта си ти радила? У том твом сну?
- ЉУБИЦА: Ништа.
- ПРЕДРАГ: Баш ништа?

ЉУБИЦА: Баш ништа. Ни прстом нисам макла. Гледала сам га како се дави у водурини и ћутала. А онда сам се пробудила.

(*Мења сџаницу*)

Бахов концерт за две виолине у Де молу.

Помало језиву ајмосферу прекида син Сџеван који улази у кућу као весник неког новог невремена, са џомилом празних цакова на леђима, баца цакове на под. Види се да је Сџеван разочаран животином, али што је пре свега сџвар генерације, а не искључиво његовог карактера. Љубица одједном постоје бржне мајка, али и сујруџа, њен шон и ојхођење према Предраџу изненађују.

ЉУБИЦА: Стеване, сине, скроз си мокар!

СТЕВАН: Једва сам стигао до куће. Нисам понео ни кишобран ни кабаницу.

ПРЕДРАГ: Кабанице носе само Скандинавци и Немци. Откуд то и да је и ти носиш?

Сџеван оћуши јер шџа и може да се каже на шџако гљуу рејлику?

ЉУБИЦА: (*Смеје се усљено*)

Ахаха, тата је хтео да буде духовит.

СТЕВАН: Није ми ништа смешно. Глупо је, чак. Купио сам кабаницу у кинеској радњи. Тамо свашта може да се купи.

ЉУБИЦА: Како је било на послу?

СТЕВАН: Смрдљиво. Као и увек. Сав баздим, али немам сад кад да се истуширам.

ПРЕДРАГ: Ниси хтео да упишеш Војну академију, сада би био официр или можда чак и капетан.

ЉУБИЦА: Али Стеван је највише волео социологију.

ПРЕДРАГ: И зато сада ради у коцкарници. Ја бих те коцкаре све обесио о једно дрво да висе. Треба им мало дисциплине. Мени никад није било јасно како можеш да радиш у коцкарници, сине.

СТЕВАН: Мама, фасцинира ме како људи слабо повезују ствари. Мора да се ради, било шта, нема баш много избора. А ја стварно нисам особа која се ложи на пуцњаву и ратове. Ја сам пацифиста. Грађанин света, нисам националиста. Мислим да се само националисти могу бавити одбраном. Или нападом на друге, свеједно. А један од тих које треба обесити о дрво је и наш драги зет, Јецин мужић, брачни сапатник татине „као мезимице“. Такође, човек

из света „реда и закона“, човек са пиштољем, пендреком и лисицама, прикопчан за рулет као за инфузију.

ЉУБИЦА: Па добро, сваком може понекад да се деси да пожели да мало окуша срећу, зар не?
(Гледа у Предраџа и у Сивевана)

СТЕВАН: Само што је некеме то понекад апсолутно сваки дан.
Предраџ ћуиш, не зна шџа би рекао, боле ља ове речи.

ЉУБИЦА: *(Иако јој је нејријатно)*
Баш је блесав наш зет. Ма проћи ће га то.
(Уозбиљи се)
Седи да једеш.

СТЕВАН: Треба да се ради, мама, немам кад да једем.

ЉУБИЦА: Сасушићеш се.

СТЕВАН: А ко ће да брани кућу?

ПРЕДРАГ: Коју кућу?

СТЕВАН: Ову кућу, моју кућу, нашу кућу. Тата је неспособан. Ти, мама, не можеш, није то посао за жене. Дакле, морам сам.

ПРЕДРАГ: А од чега браниш кућу, од кише?

СТЕВАН: *(Гледа у оца ња у мајку ња у мајку ња у оца)*
Где вас двоје живите, на којој планети?

ЉУБИЦА: Не разумем...

СТЕВАН: 'Ало људи, је л' ви слушате, гледате вести?

ПРЕДРАГ: Мајка само гледа умрлице.

ЉУБИЦА: Није тачно. Читам ја све, али не преносим теби. Теби је само довољна информација јесмо ли у Унији или нисмо.

СТЕВАН: Да се не би потресао, је ли?

ЉУБИЦА: Па да. Тата је болестан.

СТЕВАН: Па не могу да кријем од њега чињеницу да ће му нестати руже.

ПРЕДРАГ: Молим?!

СТЕВАН: И није да не могу него нећу. Нећу ништа да кријем. Његова башта, његове руже, целе леје његових цветића ће до сутра ујутру потпуно нестати, ако се нешто не предузме.

ПРЕДРАГ: Како то мислиш?

Сивеван ћуиш.

ЉУБИЦА: Како то мислиш, сине?

- СТЕВАН: Тако лепо. И није сад време да се мисли него да се ради. Он је своје смислио и то видимо како.
- ПРЕДРАГ: Љубице, шта то он мени?
- ЉУБИЦА: Није мислио ништа лоше, Пеђа, само полако. Је л' тако, Стеване?
- СТЕВАН: Требало је да подигне виши темељ, није смео да штеди на материјалу. Он усталом никад није штедео на неким другим стварима, али ето, на
(Иронично)
„огњишту“ јесте. Кад је већ продао онолики стан на Новом Београду имао је довољно пара да сазида у овој селендри и већу и лепшу кућу. Али нема проблема, пола посла сам већ одрадио, напунио сам џакове песком и шљунком и поставио их ту уз зидове куће.
- ПРЕДРАГ: А руже ниси могао да оградиш?
- СТЕВАН: Ја и даље не могу да верујем да је овом човеку важније цвеће од сопствене породице.
- ПРЕДРАГ: То није тачно, сине, погрешно све схваташ. Извини ако мислиш тако, много грешиш. Шта бих ја без вас? И шта бисте ви без мене?
- ЉУБИЦА: Нормално да је породица на првом месту, шта вам је. Немојте да бацамо сад фразе, то је нешто што сви знамо.
- СТЕВАН: Мама, не труди се.
- ЉУБИЦА: Не трудим се.
- СТЕВАН: Трудиш се и то претерано. Нема потребе, а и смешно је. Гротескно чак.
(Оцу, директно)
Не знам, стварно, шта би ти без нас. Сада. Знам шта си и како могао некада. А не знам ни шта бисмо ми без тебе. Јер на муку се човек врло лако навикне.
- ЉУБИЦА: То су све фразе, само фразе и глупости. Шта је било било је, на прошлост се не ваља враћати. Треба живети у садашњем тренутку, овом овде, испод облака „Тамара“ и треба мислити на будућност. Ја ћу да ти помогнем да напуниш џакове.
(Креће ка излазу)
- ПРЕДРАГ: Је л' је то стварно опасно?
- СТЕВАН: Шта?
- ПРЕДРАГ: То што нас чека?

СТЕВАН: Поплава? А шта ти мислиш? Већ пола градића је поплављено.

ПРЕДРАГ: Поплављено? Зашто нам то нико није рекао? Зашто нас нико није обавестио?!

СТЕВАН: А кад бисте укључили те-ве уверили бисте се и сами. Довољно је само да притиснеш дугменце па да видиш хорор. И то још док можеш, јер ће струје сасвим извесно нестати.

ПРЕДРАГ: Где је Јелена?

СТЕВАН: Стварно не бих знао где је твоја КАО мезимица.

ПРЕДРАГ: Молим те, позови је, шта чекаш.
(*Стеван зове*)

СТЕВАН: Нико се не јавља.

ПРЕДРАГ: Љубице, нема Јелене.

ЉУБИЦА: Како нема, шта причаш глупости. Доћи ће она.
(*Љубица ситоји укојана у местиу*)

СТЕВАН: Наравно да ће доћи његова КАО мезимица. Мама, хајдемо иза куће да напунимо цакове. Понеси кабанице.
(*Љубица и даље ситоји у местиу*)
Мама?

ЉУБИЦА: Идем, идем.

Предраг оситаје сам и врйољи се. Још једном позива Јеленин број. Предраг се врйољи, чешка се. Нервозан је и несмирљив, просио не зна што ће са ситобом, зашто што нема његове мезимице, а и зашто што никад не жели да буде сам. Ушом – куцање на вратиима.

ЈЕЛЕНА: Куц куц, има ли кога?

(Провирује. Јелена на себи има врло краишак шорџиц, дуљачке чарапе и змене чизме. Има неки свој блесав ситил који није вулџаран већ пре свега ошкачен и тинејџерски јер она и јесће тинејџерка, по правилу бунтовна)

Где си, хале. Шта се драпаш. Нервоза, а? Не знаш шта ћеш са собом, ту, сам.

(Прилази ситолу)

Ммм, шлаг.

(Проба шлаг)

Ммм, јагоде. Јагоде са шлагом. Јагоде са шлагом на рањеном столу. Цела кућица нам је рањена. Фуј.

ПРЕДРАГ: Ти си жива.

(Јелена се смеје)

ЈЕЛЕНА: Прилично. А како си ми ти? Татице. Оставили су те самог.

(Хладно)

Срам их било.

ПРЕДРАГ: Ја сам се забринуо, због ове кише и свега. Не јављате се на телефон ни ти ни зет.

Јелена осјавља јагоде, брише кашичицу којом је јела и сјавља је у своју шорбу и креће да прејура по комодама и тражи нешто. Понеку фиџурицу сјриа у своју провидну шорбу.

ЈЕЛЕНА: Ммм, па он је сад на дужности. Евакуише људе и то. Каже да се неке бабе и деде отимају и на њима губе време. А он се јадник труди да буде љубазан. Кад је овако алармантна ситуација немаш времена да будеш фин, него трпај те бабускере и чиче и вози. Али не, они су тврдоглави и док им ти испричаш: циле, миле, дај ми ручицу, хајде да попричамо о смислу живота па да покушамо да пружимо једну по једну ногу у чамац и спасимо се, они већ потонуше. Ја их не бих молила – или бих применила силу или бих их оставила да поцркају. А ја нисам била код куће.

ПРЕДРАГ: Како то? Него где си била?

ЈЕЛЕНА: Код другарице у Београду. Извини, је л' знаш где се налази албум са сликама?

ПРЕДРАГ: Оставила си мужа у најкритичнијем тренутку и отишла у град? Свашта с тобом, Јецо.

ЈЕЛЕНА: А не, отишла сам још пре седам дана. Да мало искулирам. Не знаш где је албум? Онај велики, породични?

ПРЕДРАГ: Па не знам, тамо где га је мајка оставила.

ЈЕЛЕНА: Ништа се не може пронаћи у овом шаренилу. Толико је украсила кућу да ми се повраћа. Свега има, само битних стварчица не.

ПРЕДРАГ: А шта ти је рекао муж на то што си отишла?

ЈЕЛЕНА: Шта он има да ми каже? Ја сам свој човек и могу да идем куда хоћу.

ПРЕДРАГ: Тако у том кратком шортсу?

ЈЕЛЕНА: Шта ми фали, баш је кул. Ја сам, ако ниси приметио, хипстерка.

ПРЕДРАГ: Прехладићеш се.

- ЈЕЛЕНА: Нећу, имам гумењаке. И они су хипстерски, скроз. Видиш? Купила сам код Кинеза, баш у радњи у којој радим. *(Показује чизме)*
 Пожељно је ових дана имати гумене чизме, кабаницу, чамац и весла. И по могућству и ронилачку опрему. Не може се баш све то наћи код Кинеза, али тамо има свачега. Имају на пример ронилачке наочаре, одело и пераја за децу.
(Проналази још један важан њредмеј – урамљену њороничну фотонграфину)
 Ево је још једна мала драгоценост! Погледај како смо срећни, бата, ја, ти и мама. Права, срећна, насмејана породица! Види како се мама смеје, од уха до уха.
- ПРЕДРАГ: Да, мама је баш била лепа.
- ЈЕЛЕНА: Је л' да? Мама је и даље лепа. Само што је овде још имала и цртице око очију док се смеје, борице и очи јој цакле. Оба ока. То што је имала борице значи да је њен осмех био спонтан, да је она била стварно срећна. Тако пише у оној књижици „Боди лонгвич“. Јер кад се само кезиш да би изгледао срећно и евентуално показао лепе зубе онда нема ових борица. И све делује вештачко.
(Не гледа у неку нову слику већ мисли на генералну слику своје мајке данас)
 А на овој новој фотографији мама је такође насмејана. И још увек има своје, лепе, зубе. Само нема борица. А и једно око не цакли.
(Предраг ћуши, нејријатина пауза)
 Шта си се ти набио уз тај прозор? Свиђа ти се прозор? Ја на пример увек буљим у ствари које су ми непријатне, не знам зашто.
- ПРЕДРАГ: Буљиш сад и у мене.
- ЈЕЛЕНА: А ти буљиш у двориште.
- ПРЕДРАГ: Да ли ти, Јецо, волиш цвеће?
- ЈЕЛЕНА: *(Хладно)*
 Аха, обожавам.
- ПРЕДРАГ: А руже?
- ЈЕЛЕНА: Ја сам Краљица Херц.
- ПРЕДРАГ: А је л' би могле руже да се преседе у неке саксије и ставе у чамац?
- ЈЕЛЕНА: Имаш чамац?
- ПРЕДРАГ: Немам, одакле ми?

- ЈЕЛЕНА: Онда не могу.
- ПРЕДРАГ: Има комшија преко пута нас чамац.
- ЈЕЛЕНА: Можда можемо да обијемо његов подрум. Па да узмемо чамац. Да позајмимо.
- ПРЕДРАГ: Свашта, што бих обијао, нисам ја лопов. Лепо ћемо га питати.
- ЈЕЛЕНА: Е па мораћемо, тата. Јер комшија није ту. Отишао је у Београд са женом и своје троје деце. Срела сам га, тамо. Пре него што им је уопште затребао чамац. Имамо ми на тавану душек за плажу на надувавање. Ако ти нешто значи.
- ПРЕДРАГ: Стеван ми га никад не би дао за руже.
- ЈЕЛЕНА: Замисли натпис у новинама: У сред потопа човек, цртица, инвалид, притом бивши пуковник војске ове наше лепе земљице, спашава своје руже. Зар не звучи филмски? Где су мама и Стеван, кад смо већ код потопа, морам мало и са њима да проћаскам?
- ПРЕДРАГ: Иза куће, пуне џакове.
- ЈЕЛЕНА: Боље да су те џакове искористили за паковање драгоцености.
(Отвара врати)
Мама, Стеване, јуху, ја сам дошла, хајде дођите! Имамо породични збор!
(Затвара врата)
Ја сам мислила да су они нормални.
(Насијавља да љакује сијнице)
- ЉУБИЦА: Јелена, добро је да си дошла, претрнули бисмо од страха!
- ЈЕЛЕНА: Дај мама, нисам дете.
- СТЕВАН: Ниси, ти си тинејџерка.
- ЈЕЛЕНА: А и уем да пливам.
- ЉУБИЦА: Ђути, не причај којешта.
- ЈЕЛЕНА: (Стевану)
Је ли, паметњаковићу, претпостављам да је „градња зидина“ твоја идеја?
- СТЕВАН: То је једини начин да се спаси кућа. Поплава не може да се заустави. Насип је попустио.
- ЈЕЛЕНА: И ти мислиш да ће тих пар џачића што сте напунили да помогне? Боље да узмемо ове преостале џакове па да свако сакупи своје драгоцености.

ЉУБИЦА: Ми немамо никаквих драгоцености.

ЈЕЛЕНА: Па ти немаш кад си продала свој клавир, а и њега сада никако не би могла да понесеш. Документа, накит, лекове, ножић, нешто од одеће, конзервиране хране, важне бројеве телефона, пуњач за телефон, љубавна писма, омиљени роман, пиштољ, неке важе успомене. Сада је дошло време за сентименталности, јеби га.

ЉУБИЦА: Немој да пеујеш, Јелена, не приличи ти.

ЈЕЛЕНА: Где је наш фото албум?

ЉУБИЦА: Ту је негде. Ако га нисам затурила.

ЈЕЛЕНА: Нема га, претражила сам целу собу. Мора да си га сакрила.

ЉУБИЦА: Зашто бих крила албум, шта теби пада на памет, дете.

ЈЕЛЕНА: Онда си га затурила негде где га нико не може наћи. А немаш појма где је. Особе као ти воле да заборављају. *(Рејлика ошине све ѝрисуйне)*
И то намерно.

ЉУБИЦА: Како ико може намерно да заборави било шта?

ЈЕЛЕНА: Па не знам. Зашто би се ико на пример сећао бола?

СТЕВАН: Бол се не памти. Само догађаји.

ЈЕЛЕНА: Душевни, душевни бол. Ја сам као слон, све памтим, ништа не заборављам, чак ни оно што бих хтела да заборавим. А ништа нећу. Никад не знаш за шта ће ти успомене затребати.

СТЕВАН: Да не планираш можда да почнеш да се бавиш писањем?

ЈЕЛЕНА: Па могла бих, ја сам још увек млада. Могу да почнем живот из почетка.

СТЕВАН: То те није спречило да се удаш.

ЉУБИЦА: Добро, добро.

СТЕВАН: И то ни више ни мање него за полицајца.

ЈЕЛЕНА: Ложим се на униформе. Шта ћеш.

СТЕВАН: Добро, Електра, а да ли си свесна да си се удала за униформисаног човека који је притом и коцкар?

ЉУБИЦА: *(У једном даху декламације све фразе које зна или које је измислила)*

Најважнија је љубав, свако има мана, нико није савршен, муж је можда глава куће, али је жена врат, зарад породичне среће мора се нешто мало и претрпети.

ЈЕЛЕНА: Како мама баца фразе, као из рукава. Моја униформа, глава моје куће, је поштен коцкар.

ПРЕДРАГ: Како то мислиш?

ЈЕЛЕНА: Моја униформа само двадесет посто своје зараде сме да искористи за коцку.

(Мајци)

То је онај део – а жена је врат. Можеш, драги, да се коцкаш, али само кад и како ја кажем. И он то тако и ради. Моја плата, бедна, али ипак моја, остаје само мени као и шездесет посто његове, десет посто троши а преосталих двадесет покушава да обрне и увећа. Некад успе, некад не. Кад успе супер, кад изгуби зависи од мене и онда за казну не сме да се коцка. Забавна игра. И још нешто, он је и коцкар с мером. Зна кад је доста. Неки са својим гадостима не умеју да престану. Док им се нешто одвратно не деси.

(Гледа у оца. Минут ђуиње)

ЉУБИЦА: Нашла сам албум. Ево га. Спакуј га, ако ти се допада.

ЈЕЛЕНА: Свиђа ми се што ти, мама, увек лепо сортираш успомене. Испод слике напишеш ко је на њој, које године је снимљена, на ком месту. Ово је прави мали музеј наших сећања. Свако има неки хоби. Тата руже, мама фотографије, бата сече вене...

СТЕВАН: Чекај, шта ти сад радиш? За који сат вода може да поплави и наше село а ти седиш ту и филозофираш!

ЈЕЛЕНА: Неће, неће тако брзо доћи. Имамо времена да се спакујемо.

СТЕВАН: А кућа? Ако не поставимо цакове биће поплављена!

ЈЕЛЕНА: Да, па?

СТЕВАН: Ти си у овој кући рођена, зар ти није жао да је оставиш тек тако?

ЈЕЛЕНА: Ја у овој кући не живим, а и како мислиш да сачуваш нешто што не може да се сачува? Или што једноставно није вредно да опстане? Ова кућа је већ одавно почела да се распада, мислим да се и она уморила да живи. Да је питамо?

(Јелена устјаје, помера сиволице оне икрије, куцка по прозорима, прозор ђрсне, сви завоји, фластери и слично се одлејљују и кућица креће помало да ђројада уз јаукање)

Ето видели сте и сами. Кућици су дани одбројани. А

богами и нама, ако не одемо што пре. Муж и ја живимо на другом спрату, вода је дошла до првог, прекрила је приземље. Ова кућа је висока свега два метра. Мислим да сам вам сад све објаснила. Ако сте мислили да је стварно сачувате требало је да организујете радну акцију пуњења џакова, али пре једно две недеље минимум.

СТЕВАН: Тад нико није знао да ће бити поплаве.

ЈЕЛЕНА: Знала је мама.

ПРЕДРАГ: Како си знала? Откуд ти да знаш тако нешто?

ЈЕЛЕНА: Предосетила је.

ЉУБИЦА: Сањала сам.

ПРЕДРАГ: Ти и твоји живописни снови.

СТЕВАН: Људи, дајте да радимо нешто конкретно!

ЈЕЛЕНА: Пакуј се или настави да пуниш џакове, ако ти је баш хића. Или режи венице.

СТЕВАН: Не лупетај.

ЉУБИЦА: Сањала сам да зидови ове куће постају све теснији и теснији, да се кров све више спушта и да мутна вода продире у њу. Док ја стојим и стојим и растем. Као Алиса у Земљи чуда. Као да сам појела нешто, нешто мало, браон округло, као говно. Не као колач. Баш као говно. И како растем и пробијам зидове и кров и растем у висину и гледам на доле и видим своје ноге у лавору. И стружем пете каменом, а камен је наш оцак. И покушававам да се очистим, али ми муљ стоји између прстију и сврби ме и боли ме и нервира ме. Како муљ може да боли?

ЈЕЛЕНА: Не знам. Мало ми је чудно и како си то појела говно и порасла.

ЉУБИЦА: То је и мени чудно.

ЈЕЛЕНА: Знаш ону изреку: појео сам говно, обично значи – жешће сам се зајебао.

ЉУБИЦА: Ето. И, молим, те, престани да псујеш.

ЈЕЛЕНА: Престаћу. Али штета, баш ми приличи.

ПРЕДРАГ: А где смо били ми?

ЉУБИЦА: *(Неодређено)*
Ту.

ПРЕДРАГ: И шта смо радили?

ЉУБИЦА: Ти ниси радио ништа необично. Свако је радио оно што иначе ради. Тако.

ПРЕДРАГ: Значи да јеси видовита. Јер та поплава ништа ни не мења. Она нам ништа не може. Ми смо породица и остајемо овде, да се боримо. Да радимо све што смо и до сад радили. Ти да куваш, ја да гледам руже, Стеван да се жали на све и свашта а Јелена да нас изненађује.

ЈЕЛЕНА: Мени је мало мука да изненађујем, тако да нећемо остати овде да се утопимо. Свашта.

ЉУБИЦА: Морали бисмо онда да напустимо кућу. Мислим, док опасност не прође.

СТЕВАН: Где да се вратимо? Ако не заштитимо кућу, готово је. Бићемо бескућници. Нећемо имати где да се вратимо.

ЉУБИЦА: *(Намерно наивно)*

Па ако се кућа сруши, ваљда ће нам држава направити нову?

Деца вршише од смеха, баи гласно и баи хистерично.

ЈЕЛЕНА: Хахаха, који виц!!!

ПРЕДРАГ: Ја никуда не идем.

СТЕВАН: Њега ћемо носити, у рикши, ако треба.

ЈЕЛЕНА: Па, требаће, да. Јер ће вода доћи до дворишта.

ЉУБИЦА: Морамо онда што пре да кренемо.

ПРЕДРАГ: Ја никуда не идем. Рекао сам већ.

ЉУБИЦА: Хтео би да останеш овде?

ЈЕЛЕНА: Ето, кроз си типичан. Потпуно исти као те бабускере и деде с којима мој муж има посла. Задрт и тврдоглав до краја. Шта ти фали ако изађеш мало у шетњу? Дај, изненади ти нас једном у животу. Буди цек.

ПРЕДРАГ: Нисам задрт, душо, само хоћу да останем. Мени ова кућа нешто значи.

СТЕВАН: Хоћеш да кажеш да не можеш да оставиш саме своје руже, на милост и немилост поплави?

(Јелена љасне у смех)

Читао сам негде да монструми обично обожавају цвеће. Неку одређену врсту цвећа. Или рецимо слушају само дела једног одређеног композитора или имају било који други вид неке такве фиксације.

ПРЕДРАГ: Ја сам само рекао да желим да останем овде.

ЈЕЛЕНА: Супер, ђале! Ја, на пример, желим да живим, обожавам да дишем, да једем, да ходам, гледам и причам, тако да ја нећу моћи да ти правим друштво!

СТЕВАН: Овде неће моћи да се живи! Док се вода не спусти. Утопиће се. Утопићеш се!

ПРЕДРАГ: Нећу.

ЈЕЛЕНА: Добро, како год. Ја сам свој цак спаковала. Стеване, јеси ли ти готов?

СТЕВАН: Готов.

ЈЕЛЕНА: Мама, ако си и ти спремна, можемо да кренемо.

ЉУБИЦА: Бојим се да не можемо.

СТЕВАН: Шта је овим људима?

ЉУБИЦА: Бојим се да ћу морати да останем са татом.

ЈЕЛЕНА: (*Стевану*)
Молим?! Пази, како почиње сваку изјаву, као неки политичар: Бојим се да ово оно... Чега се бојиш, мама? Зашто се бојиш? Зашто се ти још увек бојиш?!

ЉУБИЦА: Не могу оставити тату самог. Зарекла сам се.

СТЕВАН: Ко ме?

ЉУБИЦА: Богу. У цркви. На венчању. Зарекла сам се да ћу остати с њим
(*Гледа мужа ошћиро*)
у болести и здрављу, немаштини и благостању, добру и злу. Тако да, ви слободно идите. Видећемо се кад се овај цумбус заврши.
(*Седа мрзовољно поред Предраџа*)

ПРЕДРАГ: Љубице, ја...

ЉУБИЦА: Не мораш да ми се захваљујеш.

ЈЕЛЕНА: Захвали се, ђале, патријархату у ком сте обоје огрезли. До гуше. Гадим вас се. У ствари, гадим се само тебе, мама. Како можеш да дозволиш себи да умреш због овог целата?!

Предраџ покуњено ћуиш.

ЉУБИЦА: Стварно претерујеш. Тата није никакав целат.

ЈЕЛЕНА: Па, добро, има више израза за такве као што је он: љига, чудовиште, говно, целат, а ја преферирам целат. Мада му и љига сасвим дивно пристаје. Као што сам већ рекла – ти волиш да намерно заборављаш све. Што је било ружно.

ЉУБИЦА: Тата је можда мало више пио...

СТЕВАН: Није можда и није мало више, него је много пио.

ЉУБИЦА: Можда је и мало шврљао...

СТЕВАН: Без можда, мама...

ЉУБИЦА: Добро. Тата је пио, шврљао, можда... Викао је. Некад. Татин посао је био стресан и уништио је његове нерве. Али није фер да га називамо целатом. Или љигом. Или како већ... преферирате.

ЈЕЛЕНА: Мама, престани да стављаш Орнел на сваку могућу, глупаву ствар! Не ублажавај ништа, ми више нисмо мали!

ЉУБИЦА: Нисте мали. Тачно. Ви сте одрасли, зрели, паметни људи који знају шта желе од живота. И срећна сам што је тако. Али ја сада морам да останем са татом. Док се ситуација не смири.

СТЕВАН: Јеси ли стварно сигурна да желиш да останеш?

(Љубица не реадује)

Мама, треба, треба коначно и ти себи да поставиш питање: шта ја стварно желим у животу.

ЉУБИЦА: Да вас двоје одете. И да будете слободни и срећни. Тада ћу и ја бити срећна. Најсрећнија.

ЈЕЛЕНА: Мислиш да он не би кренуо са нама када би могао да хода?

ПРЕДРАГ: Не бих кренуо. То што хоћу да останем нема никакве везе са мојом непокретношћу. Ова кућа нема ни тачкове ни крила па да је могу понети са собом.

ЈЕЛЕНА: Можеш, можеш. У души и на слици. А и замислите ову кућу, кад би ходала била би јој потребна штака. Изгледала би као рањеник који се враћа из неког дугог и тешког рата. Тата би марширао испред ње, као наводни победник, увек у улози Деветара Цокулића. Говорио би: Лева, лева, лева десна, јен два! Кућица би се вукла, а за њом и њени заробљеници. Мама – са тешком куглом око ноге, Стеван изрезбарених вена, са ланцем око врата прикопчаног за мамину сукњу. Упс – куглу. И ја, прикопчана мозгом или срцем, мада боље ушима и очима, за све вас заједно. Била би то једна толико јадна поворка да би људи повраћали од муке.

- ПРЕДРАГ: На страну све што си сад рекла,
(*Гуџа кнедлу*)
да ли ти носиш ову кућу у души? У њој си рођена и одрасла, а откад си је напустила ретко кад у њу свраћаш.
- ЈЕЛЕНА: Она, као и све што се у њој икада десило, и у годинама мира и за време свих оних јѐбених, усраних ратова, толико ми се урезала у душу, да сам морала под а да потражимо што безболнији начин да од ње побегнем и под бе, да пијем лекиће да на њу и на ратове, када сам већ успела да одем, више не мислим.
- ПРЕДРАГ: Постала си таблетоман?
- ЈЕЛЕНА: Постала сам очевидац. Воајер. Одавно и не својом вољом. А од тад се трудим да постанем као мама – да научим да намерно заборавим ствари. Али ми нешто не иде. Нисам ја тај...
(*Бира реч*)
капацитет.
- ЉУБИЦА: Научићеш, временом.
- ЈЕЛЕНА: Као што ти оно волиш да кажеш: бојим се да нећу. Бојим се да нећу хтети. Јер шта ми вреди ако све заборавим? Онда ћу постати добра. А то значи да више нећу бити своја. Бићу нежна и праштаћу. Дозволићу другима да ме сматрају будалом. А то ми се никако не допада.
- ПРЕДРАГ: Нашла си, дакле, мужа, да би побегла од ове куће?
- СТЕВАН: Татина КАО мезимица је одувек имала паклене планове и дивим јој се због тога. Зашто ја нисам смислио ништа слично?
- ЈЕЛЕНА: Зато што си ти навикао искључиво на срање. Па не знаш да и мир може бити подједнако подношљив. Ђале, ма колико те болеле ове речи, јеби га, оне су истина. Жива истина. Удала сам се да бих отишла и започела неки другачији живот. Али нисам ја побегла од ове куће, кућа мени ништа није скривила. Хтела сам само да одем што даље од вас.
- ПРЕДРАГ: И слагала си била да си трудна?
- ЈЕЛЕНА: Нисам слагала.
(*Нејријайна љауза*)
Абортирала сам. Шта ће ми беба кад мужа не волим, кад сам још увек јако млада, када мој живот још није ни почео. Мислим живот какав желим. А и како ико може

да донесе дете на овај свет без гриже савести? Јер, као што видимо, овај свет и није неко предивно место.

ЉУБИЦА: Ја нисам знала за то. Урадила си прилично бездушну ствар, кћерко.

ЈЕЛЕНА: Ништа бездушнију од излагања детета мучним сценама. Брачног живота.

СТЕВАН: Дакле, зет је изабран из гомиле тек тако, сасвим случајно?

ЈЕЛЕНА: Да, тотално је РЕНДОМ. Просто се у том периоду задесио ту негде, близу мене. Спас у прави час, што се каже.

ЉУБИЦА: Наше свађе су престале прилично давно. Проблеми су решени. И није било неопходно да одлазиш.

СТЕВАН: Мислиш? А свађе које се прећуткују? Оне гуше.

ЈЕЛЕНА: Не, проблеми су гурнути под тепих и ми се, хтели или не, стално саплићемо о њих. А то што ти мислиш да си успела да сакријеш свађе и препирке од нас, је обмана, мама. Ти обмањујеш себе. Ми све знамо.

СТЕВАН: Ти си затварала врата. Молила њега да се дерња тише и да по могућству и нежније удара.

ЈЕЛЕНА: Али и зидови имају уши. И овај расклиматан, повређен, поломљен и измалтретиран намештај памти. Батине, батинаша и дан данас грца и кука и тресе се од страха кад неко покуша да га дотакне или седне на њега. Тако долазимо до непрежаљених усмена.

ЉУБИЦА: Ви сте такве генерације, све гледате црно. Код вас нема ничег лепог ни белог ни шареног. Ви само јурите туђе грешке, чак и кад је све у реду, ви тражите длаку у јајету. Па, узми тај албум, отвори га још једном, Јелена, и видећеш и неке лепе тренутке. Које такође треба памтити.

ЈЕЛЕНА: (*Отвара албум*)
Ево на пример ова фотографија овде.

ЉУБИЦА: На њој се сви смејемо. Искрено уживамо у возњи у Луна парку.

СТЕВАН: У бањи.

ЉУБИЦА: Никада нећу заборавити тај дан.

ЈЕЛЕНА: Е па изгледа да си га ипак заборавила.

- ЉУБИЦА: Тог дана смо се возили ћиром, били смо и у посети манастиру, јели смо сладолед. У парку смо сахранили малог врапца. И ти си, Јецо, много плакала јер ти га је било жао. Одлично се сећам.
- СТЕВАН: Тог врапца смо нашли мртвог испред циновске статуе неког веселог врапца. Каква иронија.
- ЈЕЛЕНА: Ето, ја сам тај податак потиснула изгледа. Можда сам зато сада увек тужна кад угледам неку птицу. Или се можда превише ужасних ствари десило после тог догађаја, да нисам имала снаге да се присећам.
- ЉУБИЦА: Ужасних ствари за које кривиш тату.
- ЈЕЛЕНА: Да сам на твом месту ја бих га одавно задавила. Штета што нисам верник, па да будем убеђена да га чека сигурно место у Паклу. Да могу мирно да спавам.
- ПРЕДРАГ: Бог је милостив, душо. И опрашта онима који се покају.
- ЈЕЛЕНА: Је л'? Кул. Морам онда да почнем да верујем. Некако сам га увек замишљала као неког диктатора. Попут Хитлера, Стаљина... и тебе, наравно.
- ЉУБИЦА: Не богохули.
- ЈЕЛЕНА: Ни то ми не приличи?
- СТЕВАН: Ти си се, дакле, покајао? А ја сам мислио да си се само „умањо“ и притајио зато што си инвалид и зато што сад зависиш од наше добре воље.
- ЈЕЛЕНА: И ја сам се једном давно претварала да сам мања од маковог зрна. Била сам тих дана мирна као бувица. Забавна игра. Мора се бити баш опрезан.
- СТЕВАН: Не сећам се да си ти икада била мирна.
- ЈЕЛЕНА: О, да, итекако! Када сам имала заушке. Баш зато што сам зависила од маме и тате. И тако сам манипулисала својом мирноћом. Наравно и болешћу.
- СТЕВАН: Татина КАО мезимица надмашује све својим пакленим плановима.
- ЈЕЛЕНА: Мислим да најбоље тек долази.
- ПРЕДРАГ: Ја немам паклени план. Ја немам никакав план заправо.
- СТЕВАН: Ово је изванредно! Овај човек нас годинама уништава без своје воље и јасног плана. Мора да смо ми идиоти.
- ЈЕЛЕНА: Тотално РЕНДОМ. Страшно. Мама, како си могла да изабереш оваквог човека?

Љубица се смеје, шииа ће друžo?

- ЉУБИЦА: *(Нагло прекида напад смеха)*
Људи се мењају. Некад до граница непознатљивости.
Некад муњевитом брзином а некад постепено.
- ЈЕЛЕНА: *(Гледа фојтографију)*
И ти си се променила. До граница непознатљивости.
Прво муњевито, а онда постепено.
- ЉУБИЦА: Како је то могуће, прво муњевито, па... свашта?
- ЈЕЛЕНА: На овој слици у бањи си била срећна и блистала си. Очи су ти цаклиле. Оба ока. Само три дана касније постала си страшило.
- ЉУБИЦА: Како то мислиш? Дај да погледам фотографију.
- ЈЕЛЕНА: Па не пише ништа испод ње. Ову успомену ниси евидентирала као остале.
- ПРЕДРАГ: Због мртвог врапца?
- ЈЕЛЕНА: Не, него зато што је то био последњи пут када си ти била срећна. Сликали смо се 16. јуна 1997. Остали смо били у бањи још један дан, па се другог вратили кући. Тог другог дана тата ти је за ручком поставио питање: зашто га тако чудно гледаш. Ти си слегла раменима и упитала: Како? А он је онда наредио: Не гледај ме више тако чудно, тако попреко! Дан после тога ти више ниси могла никако да га гледаш. Јер ти је избио око.
- ЉУБИЦА: *(Скоро ња се збуни од изненађења)*
ШТА?! Шта то лупеташ, Јелена!
- ЈЕЛЕНА: Тамо, иза куће окрњен је зид. И дан данас. А око се откотрљало у ружичњак. Рекао нам је да си повредила око и да мора да те вози у болницу.
- Љубица се склонила у ситрану, крије своје лице, њије воде, збуни се, не осећа се добро.*
- ЉУБИЦА: Тако је и било. Пала сам, ударила се. Био је то несрећни случај.
- ЈЕЛЕНА: Ма да. После су ти ставили то стаклено око. Али видело се да је ФЕЈК. То око не може да цакли кад си срећна. Или можда може, али ти никад после тога ниси била стварно срећна. Само си глумела срећу. И лагала си прво себе а онда и нас. Твоју децу. Постала си једна преплашена, усиљена и лажљива жена. Постала си кукавица. А према њему си била фина, да бисмо ми ваљда имали утисак да је све савршено дивно. А тек твоје лице, знаш како си била модра, плава, Пре-плава!

- ЉУБИЦА: Уопште није било тако, то ти замишљаш! Пре-плава, како само умишљаш!
- ЈЕЛЕНА: Да, баш тако, добро сам рекла, преплава!
- СТЕВАН: Више љубичасто-зелено-плава. Мама боје дуге.
- ЉУБИЦА: Не, то су били Меце Добрићи, а не ја. Све сте побркали.
- ЈЕЛЕНА: Гади ми се колико си попустљива и дивна према њему и даље! Спремна си да кажеш било коју глупост да би га заштитила, да га ми којим случајем не растргнемо!
- СТЕВАН: Ја нисам знао за око, зашто ми никад ниси рекла да јој је он то урадио?!
- ЉУБИЦА: Зато што није било тако!!!
- ЈЕЛЕНА: Било је! Мислио би да лажем. Или би ме тужио оцу. Не знам шта би онда било.
- ПРЕДРАГ: *(После дугог, тиешког ћушања у ком су он и Љубица избежавали погледе једно другог)*
Никада вас нисам тукао.
- ЈЕЛЕНА: Није ни било потребе. Ми смо те се толико бојали да нисмо смели гласно ни да дишемо. И лако смо прогутали причу о маминој наводној повреди. Ја сам својим очима видела цео приказ. И боли ме глава сваки пут кад на то помислим.
- ЉУБИЦА: То си ти сањала. Често си имала кошмаре кад си била мала.
- ЈЕЛЕНА: Најстрашније кошмаре сам имала на јави!
- СТЕВАН: Одувек сам се питао какав је то осећај.
- ПРЕДРАГ: Који осећај?...
- СТЕВАН: Кад знаш да се некоме леди крв у жилама због твог хода или гласа или додира. Кад те се неко боји и дрхти као прут пред тобом док са њим разговараш, макар и о времену. Замишљао сам често да сам ја ти. То ме је баш фасцинирало. Замишљао сам да се неко плаши мене. Ноћу, кад сам се враћао из града, обожавао сам да посматрам оне уплашене девојке што убрзано ходају, грчевито стискају торбице, ваде мобилне телефоне и праве се да као неког зову да их чека. У глувој ноћи, у пустој улици могао сам да им чујем откуцаје срца. То ме је узбуђивало.
- ЈЕЛЕНА: Који си ти манијак.
- СТЕВАН: Нисам манијак, никада никог не бих повредио.

- ЈЕЛЕНА: Само те је палио осећај неке манијачке моћи? Капирам, капирам.
- ЉУБИЦА: Ви сте обоје пошашавели, како се то изражавате?...
- ЈЕЛЕНА: Сурово искрено, мама. Сурово Искрено.
- СТЕВАН: И маштао сам често о јадним војницима у твојој касарни, знао сам да цвокоћу чим се ти појавиш. Као те девојке што су цвокотале од мене и било ког другог пролазника. Замишљао сам тебе, гласног и одлучног, како предводиш војску, наређујеш и дивљаш. Војници су за казну често морали да негују твоје руже. Можда су замишљали како ти забијају трње у главу, али нису имали храбрости да ту своју идеју спроведу у дело. Али никада нисам успео да се осетим као ти јер не знам како се ти осећаш. Лакше ми је да се упоредим са тим испрепаданим војницима и преплашеним девојкама. Посебно ме занима како се осећаш сада?
- ПРЕДРАГ: Узнемирено.
- СТЕВАН: Питао сам се да ли ћу и ја постати као ти. Снажан, ауторитаран и агресиван. Да ли ћу такав бити према својој жени и деци. Да ли бих икада могао да нападнем непознату женску особу и силујем је? Не бих, стварно не. Још мање своју жену. Једном сам једној бившој девојци опалио шамар. Вратила ми је истом мером. Чак дупло. И одмах сам полудео за њом. Јер је била неустрашива.
- ЈЕЛЕНА: И где је сад она?
- СТЕВАН: Требало је да се нађемо данас на тргу, да се помиримо. Можда ме још увек тамо чека.
- ЈЕЛЕНА: У сред поплаве ти заказујеш девојци љубавни састанак? То је баш романтично.
- ЉУБИЦА: Потражи је у Београду. И буди добар према њој.
- ЈЕЛЕНА: Наћи ћете се у неком прихватном центру. Биће то прича за телевизију. Завидим ти. По први пут у животу ти завидим, Стеване. Јер си нашао неког кога волиш. Ја нисам. Јеби га.
- ЉУБИЦА: Не псуј.
- ЈЕЛЕНА: Ред је да и ја позавидим Стевану на нечему. Он је одувек био љубоморан на мене, љубоморан као пас, зато што сам ја била татина мезимица.

- СТЕВАН: Татина КАО мезимица.
- ЈЕЛЕНА: Ето и увек си говорио то КАО мезимица јер ниси могао да поднесеш што је он више волео мене. Или као волео, свеједно.
- СТЕВАН: Па о томе се и ради – што те је КАО волео, као и све нас.
- ПРЕДРАГ: Ја сам вас увек искрено волео. Најискреније, свим срцем. И сада вас волим. И волећу вас заувек, децо моја.
- СТЕВАН: Ако нас већ толико волиш зашто нас не пустиш да идемо?
- ЉУБИЦА: Вама нико не брани да идете.
- СТЕВАН: Добро, зашто онда не пустиш маму?
- ПРЕДРАГ: Пуштам је. Она је сама одлучила да остане.
- СТЕВАН: А ти си јој се захвалио, уместо да је отераш. Сада је права прилика за то.
- ПРЕДРАГ: Ако желиш да одеш, Љубице, ја те не задржавам...
- ЉУБИЦА: Морам да останем и тачка.
(Кроз зубе *тихо*)
Ти знаш зашто.
- ПРЕДРАГ: Ја вас волим и нисам посесиван.
- ЈЕЛЕНА: Који трип. И ја тебе волим, ћале. И мрзим себе због тога.
- СТЕВАН: А да ли си волео и маму?
- ПРЕДРАГ: Ја је још увек неизмерно волим.
- ЉУБИЦА: То је баш дирљиво.
(*Коначно је иронична и искрена*)
- ЈЕЛЕНА: Звучиш баш начитано, ћале – неизмерно... А звучиш помало и као аутомат, као да све што причаш о осећањима причаш напамет...
- ПРЕДРАГ: Нисам приметио.
- СТЕВАН: А зашто толико волиш маму? Ако си већ убеђен да је то то што осећаш.
- ПРЕДРАГ: Зато што је предивна.
- ЈЕЛЕНА: Мммм?
- ПРЕДРАГ: Пожртвована, вредна, честита...
- СТЕВАН: Умиљата, нежна, романтична, блага? Тиха.
- ЈЕЛЕНА: Мадам Пиано...

ПРЕДРАГ: Да.

ЈЕЛЕНА: Покорна, смерна, добра, лепо васпитана, научена да трпи, издрсирана перфектно? Читам често Алберта Елиса, он је знаш, један врхунски прихолог и он је написао да: онај ко не може да живи без љубави, коме је љубав стално потребна, увек се мора понашати као неко ко се може волети. Ја мислим да се мама увек тако понашала – као неко кога је лако волети. Зар не?

ПРЕДРАГ: То је тачно.

СТЕВАН: Па што се и ти ниси понашао као неко кога је тако лако волети? Ако сте већ обоје очекивали љубав, а не нешто друго.

ПРЕДРАГ: Она је мене увек волела и сада ме воли. Је ли тако?
(Љубица ћуји)
Мислим, то се подразумева. Ја је волим јако.

ЈЕЛЕНА: Ја је такође волим јако, најјаче, али ме иритира што је толика кукавица, као што сам већ сто пута рекла. И наставићу да причам!

ЉУБИЦА: Јелена, срам те било.

ЈЕЛЕНА: Срам тебе било, зашто никад ниси смогла снаге да напустиш овог тиранина? Молим те, немој само да кажеш: због љубави.

СТЕВАН: Јесте. Једном.

ЉУБИЦА: Зар ви не треба да кренете? Одмах да сте се покупили и отишли. Вода ће надоћи и нећете моћи ни да упалите ауто.
(Љубица је узрујана)

ЈЕЛЕНА: Ти само лажеш и даље глумиш и кревелиш се и одвратна си кад лажеш! Признај да ти је он избио око, признај, признај, признај!

ЉУБИЦА: Смири се, дете, ућути. Излази напоље.

ЈЕЛЕНА: Тераш ме? Е нећу да идем, баш ми се остаје овде, мама, ово је идеална прилика за рашчишћавање гадости. Покажи ми своје око! Извади га и покажи ми га. Имаш и резервно, зар не? Ја сам га нашла, ено га у специјалној кутијици. Ти имаш једно стаклено око! Он ти је избио око!

- ЉУБИЦА: (*Усџаје*)
Имам! Имам! Повредила сам се и избијено ми је око.
- ЈЕЛЕНА: Опет она исту песму... Страшно.
- ЉУБИЦА: Да ли си сад задовољна?! Да ли би можда више волела да светом ходам без ока?!
- ЈЕЛЕНА: Ти никуд не идеш. Прво зато што живиш у овој забити у коју те је он силом довео. Друго зато што си због њега морала да напустиш свој дивни посао у Музичкој школи, а пошто живиш у Недођији која је прилично далеко од свих којима си била потребна, твоји ђаци нису могли да путују на приватне часове клавира па ни њих ниси више виђала. Треће зато што немаш ниједног пријатеља јер те је отац изоловао и забранио ти да одржаваш било какве контакте са спољним светом и зато немаш ни разлог да напустиш ову кућу. Врло је могуће да си заборавила и да свираш јер те је он натерао да продаш свој клавир како би платио своје дугове и издржавао своје љубавнице!
- ПРЕДРАГ: Ова кућа је премала за концертни клавир. Зато смо га продали.
- СТЕВАН: Нисте онда морали да се селите из трособног стана на Новом Београду. Тамо је било места за цео симфонијски оркестар.
- ЈЕЛЕНА: Не верујем ти, Стеване, да је она икада успела да покуша нешто тако. Да оде. Она је била и остала кукавица. Она се одрекла свог талента, има ли ичег безбожнијег?! Да сам ја тако талентована била бих пресрећна...
- СТЕВАН: Покушала је да оде, да. Спаковала је само најосновније ствари и отишла. Оставила је опроштајно писмо оцу. И вратила се у Београд код родитеља.
- ЈЕЛЕНА: А нас ниси повела?
- ЉУБИЦА: Нисам стигла. Али убрзо сам се вратила.
- ЈЕЛЕНА: По нас?
- СТЕВАН: Вратила се да спаси тебе.
- ЈЕЛЕНА: Од чега да ме спаси?
- СТЕВАН: Тата се претварао да си му ти миљеница.

- ЈЕЛЕНА: Његове једине миљенице су његове руже, то смо давно апсорвирали.
(Њањаво, кроз нос)
Јао што ми је драго што ће нестати, све до једне.
- ПРЕДРАГ: Није у реду да тако причате, не можете тако да говорите!!!
- ЈЕЛЕНА: Мора да сам разгневила тату јер сам била убрала букет ружа?
- СТЕВАН: Не, ти ништа ниси урадила. Мама је крива јер је отишла.
- ЉУБИЦА: Ја нисам била крива. Ја низашта нисам крива!
- СТЕВАН: Ниси, мама. Али он је мислио да јеси.
- ПРЕДРАГ: Нисам волео да се мотате око мог цвећа, али никада вас не бих кажњавао због тога.
- СТЕВАН: Ниси, али си покушао да убијеш Јелену само зато што је мама отишла.
- ЈЕЛЕНА: (Скаче)
Молим?!!!
- ЉУБИЦА: Ах, Господе, шта сам ја тако страшно згрешила да ме овако кажњаваш?...
- ЈЕЛЕНА: Молим? Да ме убијеш? Ти си хтео мене да убијеш?!
Говори!
- ПРЕДРАГ: (Плаче)
Не... то није истина... нисам...
- ЈЕЛЕНА: Ти си монструм, нисам погрешила!
- СТЕВАН: Када је прочитао мамино писмо позвао ју је на кућу баке и деке и запретио да ће те бацити са крова на руже ако се до вечери не врати. Наравно, мама је одмах долетела а он ју је чекао на крову, држећи тебе у рукама. Ти си се смејала. Али чим си чула мамин урлик почела си да плачеш. Била си јако мала, тек си била проходала, Јелена. Мама га је дуго молила да сиђе, да тебе остави на миру, да никада неће урадити ништа слично. Он је тражио да му каже да га воли и да ће бити уз њега до краја живота. И мама му је обећала. Обећала му је све што је желео да чује само да би спасила тебе. Ја сам био сакривен у шупи и дрхтао сам. И плакао. И чак сам се и упишао у гаће. Отац је кренуо да сиђе, али се спотакао. И неким чудом, једва сте остали живи. Није ми било жао за њега, чак сам ликовало да падне. Али не бих могао да поднесем твој пад. Била си тако мала и незаштићена.

Потпуно несвесна свега што се одигравало око тебе. То је било нешто најужасније.

ЈЕЛЕНА: И зато мама неће да оде? Јер му је дала реч? Да би спасила мене.

(Тишина зајим она виче)

Е па ја сада свечано газим ту реч, бришем ту реч, плујем на ту реч, укидам ту реч и тај тупави завет и ослобађам маму! Мама, устани, сместа да си устала и кренула ка вратима!

(Показује кажијрсиом и удара ноџом о њод, шкрџуће зубима, њијрима очево некадашње држање. Несијаје сирује)

ЉУБИЦА: Нестало је струје!

СТЕВАН: Спремио сам ја батеријске лампе.

Неколико ѡренуџака у џишини и мраку.

ЈЕЛЕНА: Ја сам нешто рекла!

ЉУБИЦА: И ја сам такође нешто рекла, а то је да морам да останем овде.

ЈЕЛЕНА: Зашто стојимо у јебеном мраку?!

СТЕВАН: Ево ти лампа.

ЈЕЛЕНА: *(Узима и ѡали ламџу)*

Одлично.

(Усијаје и долази до оца, уџери ламџу ка њеџовом лицу)

Да чујем?

ПРЕДРАГ: Шта?

ЈЕЛЕНА: Зна се шта треба да се каже после онаквог разговора.

ПРЕДРАГ: Ја се кајем.

ЈЕЛЕНА: Нисам ја Бог. То кад одеш код њега за који сат, спомени. Ја очекујем мало другачију реченицу. Дакле?

ПРЕДРАГ: *(Искрено збуњен)*

Не знам... не знам шта хоћеш да кажем...

СТЕВАН: Оно што, претпостављамо, никада никоме ниси рекао.

ПРЕДРАГ: Не пада ми ништа на памет.

ЉУБИЦА: *(Равнодушно, али освейљена са сијране Љубица изгледа као да ужива у ѡризору)*

Хајде престаните са тим, не мучите оца.

ЈЕЛЕНА: *(Мајци)*

Ти, да ућутиш, јеси ли ли ме чула! Брзо се спакуј и стани крај врата! Не интересује ме шта си рекла.

(Сѿавља оцу ламју у усѿа, он кркља)
Да видимо где ли су се сакриле те речи. Та једна реч.
(Оѿац кркља, Јелена склања ламју, оѿац једва долази до даха)
Јеси ли се сетио?

ПРЕДРАГ: *(Каиље)*

Нисам... али рећи ћу шта год желите...

СТЕВАН: Јеси ли хтео да бациш Јелену са крова на руже?

ПРЕДРАГ: Нисам хтео.

СТЕВАН: Али си покушао, свеједно?

ПРЕДРАГ: Покушао сам, јесам...

ЈЕЛЕНА: *(Тоѿално иронично сломљена)*

Страшно.

СТЕВАН: Јеси ли избио мами око?

ПРЕДРАГ: Јесам. Њено лепо плаво око.

Јелена уѿери ламју у своје лице, ѿодиже обрве и клима ѓлавом ѿа ламју уѿери у мајчино лице и очи и исѿиѿује је, мајци ѿо смеѿа.

ЈЕЛЕНА: Не цакли. Стварно не цакли. Или цакли? Мама, је л' ти то плачеш?

ЉУБИЦА: Не...

ЈЕЛЕНА: Ако ти је избио око није ти ишчупао и сузне жлезде, зар не? Ти плачеш.

ЉУБИЦА: Ја никада не плачем.

ЈЕЛЕНА: Је л'? Ни ја.

(Оцу)

А ти?

ПРЕДРАГ: Нисам одавно.

ЈЕЛЕНА: Што?

СТЕВАН: Да, што?

ПРЕДРАГ: Па нисам, једноставно нисам...

СТЕВАН: А што...?

ЈЕЛЕНА: Стварно што...?

ПРЕДРАГ: Не знам...

ЈЕЛЕНА: Зашто, побогу, зашто ниси?

СТЕВАН: Ма није ваљда, ниси, ниси? ПА не разумем зашто?!

ПРЕДРАГ: Нисам плакао...

- ЈЕЛЕНА: Јеботе, што?
- СТЕВАН: Стварно, што?
- ЉУБИЦА: Што, што, што? Стварно сте напорни...
- СТЕВАН: Па што ниси, а? Што ти ниси плакао?
- ЈЕЛЕНА: Ниси имао повода. Ево, ја ти сад дајем један.
- СТЕВАН: *(Шчеја оца)*
Да наставимо. Јеси ли био одвратан?
- ПРЕДРАГ: Јесам, признајем.
- СТЕВАН: И сада си одвратан?
- ПРЕДРАГ: Најодвратнији.
- СТЕВАН: Кад се укењаш па те мама и ја носимо у веце, па те мама брише и пере?
- ЈЕЛЕНА: Фуј.
- ПРЕДРАГ: Да...
- СТЕВАН: Кад мама и ја некад не дођемо па се ти бањаш у сопственим говнима... Кад ти мама спрема ручак и гледа те како једеш, некад ти не спремимо ништа а ти ћутиш и не жалиш се, иако ти црева крче и чују се на километар... Кад пијеш па кад баздиш на ракију, кад ти дах смрди а ти си упоран да љубиш маму, а она се отима и плаче а ти је онда
(Дере се)
ОБАРАШ НА ПОД и СИЛУЈЕШ ЈЕ.
(Стеван баца лампу и долази у угао)
- ЈЕЛЕНА: *(Скаче њо њоду)*
Овај под то пампи! И зато сада јеца! Поду се кења од мукe.
- ПРЕДРАГ: То је било давно, тако давно... и жалим сваког дана због тога...
- ЈЕЛЕНА: Мхм. Добро.
(Мајци)
Ти стој тамо и немој да ти писнула.
(Седа оцу у крило и зребе му лице или шћишиа или да удара као да се иџра са њим)
Пошто радим у кинеској радњи и знам да тамо има стварно свашта да се купи, што кажу, од игле до локомотиве...

Јелена и Стеван воде неки усиљено љиродни разговор који наводно нема везе са љиренуином ситуацијом.

СТЕВАН: Е баш дуго нисам чуо тај израз...

(Смеје се)

Од игле...

ЈЕЛЕНА: До локомотиве. Баш је кул, зар не?

СТЕВАН: Тотално.

ЈЕЛЕНА: Ко би рекао да ја причам тако кул ствари?

СТЕВАН: Па стварно. Нисам то од тебе очекивао...

ЈЕЛЕНА: *(Нагло се окреће ка оцу)*

Стварно, шта год да некоме затреба: хоће рукавицу за рерну – има код Кинеза, хоће струњачу за јогу – 'ајмо код Кинеза Затреба им лупа, хулахоп, конопац за бешеше, боцкице за равна стопала, игле и конци и стикери... Све ће наћи код Кинеза. Е, хале, јесам ти тешка, нисам? Одлично!

(Насијавља безбрижно да ћаска сама са собом)

... Хоће спајалице, крпаре, послужавнике, кофере, свега тога има код Кинеза. Нисам ти тешка зато што ти и немаш ноге, па да, како сам на то могла да заборавим. Изгубио си своје ногице да бисмо ми изигравали твоје робље до Судњег дана. Твоје ногице изгубиле су сваку функцију коју су некад знале: да ходају, марширају, газе. Ах. А знам да би ти више волео да си ногице изгубио у неком крвавом боју него у обичној саобраћајци које се дешавају обичним смртницима, ко зна, можда је баш такав твој крај Божија казна или можда само нека његова неслана шала према теби „као искреном“ вернику...

(Озбиљно)

И тако увек сам се питала зашто се тамо, у кинеској радњи, не може купити и један сасвим обичан, нормалан човек. Кад већ свега осталог има! Да сам мала рекла бих мами: хоћу једног новог новцатог тату, хајмо код Кинеза! Али, молим те, мама нека тај тата ногама само хода, шутира лопту или на њима носи патофне, ништа више.

(Пресијаје да се смеје. Оцу)

Или хоћу да купим једну специјалну кутију за чување избрисаних сећања, хајде да је купимо за цабе код Кинеза. И да се за цабе ослободимо очаја. Али, јеби га, само људи и те кутијице за чување или машине за брисање сећања се не могу наћи тамо. Све остало може. Реч је била: извини. Пао си на тесту.

(Јелена устијаје од оца и ноћом одгурне колиџа)

ПРЕДРАГ: Извините...

СТЕВАН: Сад је мало касно.

ПРЕДРАГ: Волео бих кад бих могао да устанем да вас загрлим...

Стеван узима колиџа и креће неконтролисано да воза оца по сцени и да као јури мајку а поштом и Јелену.

СТЕВАН: Чудно. Баш нешто мислим да би нас радије шутирао тим ногама кад би само могао. Шутирао би маму.

ЈЕЛЕНА: Хахаха, тата ме јури! Јуриша на мене!

Стеван вришићи као што су Стери Словени вришћали када би крешћали у напад на нејријателје.

СТЕВАН: ААААААА!!!!

ЈЕЛЕНА: Сви у заклон!!!

(Јелена скаче и ћрчи, помера Љубицу)

ЉУБИЦА: Полако...

СТЕВАН: Изволи, мама, реци му и ти нешто...

ЉУБИЦА: Ја немам шта да кажем. Хоћу да се смирите.

ЈЕЛЕНА: Тата, не трчи тако брзо, пашћеш!

(Смеје се)

Успела сам да ти умакнем!

СТЕВАН: Шутирао би маму а онда је терао да ти пере у лавору ноге, струже огрубелу кожу каменом, да ти масира стопала, брише ноге косом, а потом попије ту водуину у којој плива твоја штрока. Као што си имао обичај да радиш.

ЈЕЛЕНА: Ццц, Што си ти био уображен човек. Много си се себе уздизао. Пази, утриповао си да си Исус и да ти Марија Магдалена косом суши ноге? Исус је, за разлику од тебе, био велики човек. Пун љубави за друге, за све. Био је велики филозоф и остао. Мало ко је од њега нешто научио. Ти рецимо ниси. Али онај ко јесте, благо њему.

ПРЕДРАГ: Ти кажеш да ниси верник?

ЈЕЛЕНА: Нисам. И не вреди ти, ћале, што постиш, молиш се и идеш на причест ако неко не може ноћу да спава због тебе. Или дању да живи спокојно. Ја ништа од тога не радим, признајем. Али за мене је Исус много кул лик. Као и Ганди. Они су говорили о миру, знаш. Ти си знао само за ратове. И од ове куће направио си своју малу приватну касарну за тортуру малих, слабих, беспомоћних војника који у потпуности зависе од твоје руке. И

економски и физички. Није ти било доста правих касарни и ратова?

ПРЕДРАГ: Не волим да ме ико подсећа на ратове. Јер на њих константно мислим.

ЈЕЛЕНА: Блефираш, Предраже, бле-фи-раш.

СТЕВАН: Често се деси да се неки војник убије у касарни. Или код куће или на путу за касарну, свеједно. Да просвира себи мозак. Без обзира да ли је икад ратовао или се само играо пуцњаве.

ЈЕЛЕНА: Кад већ има приступ ватреном наоружању неће ваљда да се беси. Мислим, то би стварно било јадно.

СТЕВАН: Ако хоће да се рокне пушком онда мора да изује чизме и упери пушку себи у груди, то је баш тежак потез. Зато се војници углавном убијају пиштољима.

ЈЕЛЕНА: Ја сам одувек маштала да имам један мали дамски пиштољчић.

ЉУБИЦА: Да се убијеш?

ЈЕЛЕНА: Да се осетим важном и заштићеном.

СТЕВАН: А они војници који немају близу себе ни пиштољчиће ни бомбе ни ништа, а осећају се такође незаштићено и неважно и мизерно, они обично почињу да уништавају себе.

ЈЕЛЕНА: Заврни рукаве и покажи му своје ручице.
(Стеван њо уради, Предраг буљи у његове вене)

ПРЕДРАГ: Нема ничега.

СТЕВАН: Ране су зарасле. Био сам невероватно прецизан. Нисам желео да се убијем, већ само да се осетим живим. И радио сам то сваки пут када би ти дирао маму. Јер сваки пут када бих чуо њен јавк нешто у мени је умирало. Можда љубав према људима, не знам шта. Или само љубав према теби.

ЈЕЛЕНА: То.

СТЕВАН: Јеси ли упуцао некад неког, тата?

(Предраг ћушти)
И, какав је осећај?

ПРЕДРАГ: То не може да се опише.

ЈЕЛЕНА: Па кад не може чудо ниси упропастио себе него само оне око себе? Јеботе...

ПРЕДРАГ: Јелена, јеси ли и ти... уништавала себе?

ЈЕЛЕНА: Па не. Мислим не на тај начин о коме бата прича.

ПРЕДРАГ: Него на који начин?...

ЈЕЛЕНА: Као да је то битно сад. Сад више ништа није битно. Сад се умире. Зар не? Мени је овога свега преко главе. Свих ратова. Јебеш ратове, ове дневне или оне локалне или верске или личне или ратове полова, звезда, пизда... Ја сам своје рекла. Ја много волим да живим и обожавам да дишем и да се љубим и да пијем пиво и да читам Алберта Елиса и да једем шпагете и да носим дречаве шортсеве и ја зато морам да идем. Јер изгледам јебено добро у тим шорцићима, без обзира што се товим тестенином као манијак. Уморила сам се од ове игре. Збогом.
(*Одлази осћављајући свој џак. У ходу*)
Стеване, чекам те у колима. Изиграваћу госпођицу Дејзи и треба да ме одвезеш у Београд. Што пре. Збогом.
(*Још једном изговара збогом али сада само мајци*)

ЉУБИЦА: Понеси кад одлучиш да кренеш и њен џак. Изгледа да га је заборавила.

СТЕВАН: Изгледа да је намерно заборавила да понесе своје успомене. Вероватно јој више нису потребне.

ЉУБИЦА: Вероватно. Али јој ти ипак понеси.

СТЕВАН: Бациће их свеједно. У воду. Или негде другде.
(*Сћоје, ћуће*)

Ја стварно волим ту девојку која ме је данас чекала на тргу. И желим да се оженим њом.

Љубица се смеши.

ЉУБИЦА: Волела бих да је упознам. Зашто је никад ниси доводио кући?

Сћеван ћући.

СТЕВАН: Ето. Нисам.

ЉУБИЦА: Како се зове?

СТЕВАН: Ана.

ЉУБИЦА: Лепо име. Каква је?

СТЕВАН: Висока, фарба се у црвено, има зелене очи, гласно прича, још гласније се смеје. И на себи увек има минимум девет боја.

ЉУБИЦА: Нађи је и не остављај је више саму, никада.

СТЕВАН: Важи.

ЉУБИЦА: Видећемо се. Кад се овај џумбус заврши.

СТЕВАН: *(Без имало наде да ће икада више видећи мајку)*
Да. Мама, волим те.

Изгуби се. Љубица њали свеће и узима лампу и седа преко њиша Предрага. Ђује. Чује се њокрећиање ауџомобила.

ПРЕДРАГ: Одоше. Својим путем.

(Љубица ђуји)

Ех, моја мала, медена, смушена, Љубице... Моја мала Мадам Пиано... Ниси изневерила своју улогу. Знаш, некако ми те је Претерано жао. Сажалевам те. Тако си мала и понижена. Дошло ми је да заплачем кад су те деца спуштала са тих облака на које си се накачила још ко зна кад. Дошло ми је, али нисам могао да пустим ни сузу. Ваљда зато што си све то и заслужила. Не знам...

(У својим очима он изгледа сада велико и ѡиџи моћно јер је жена ѡстала крај њега шџо он очџледно смџтра својом ѡбедом. За сад)

Човек сам бира своју судбину, свако је ковач своје среће или несреће, зависи од тога колико је спретан...

(Настџавља да лаички речено сере)

Људи обично куде злу срећу или лошу судбину, увек им је крив космос или други људи, ваљда зато што им је мрско да признају да су сами себи упрскали живот. Када сам те први пут угледао, знао сам да ћеш бити моја. Била си тако крхка и лепа, тако префињена и тиха. Тиха и сиромашна као црквени миш. Најдража и најљупкија учитељица клавира! Дугих, елегантних, лоповских прстију! Како сам само био заљубљен у тебе, Боже благи! Како си ми само украла срце! А шта си ти помислила за мене када си ме упознала?

ЉУБИЦА: Да си принц на белом коњу, а шта бих друго?

Предраг се смеје.

Љубица вади ствари из Јеленине ѡорбе и ређа их једне ѡред друђе: кичастџа фиђурица, албум, џлишани меда, чаша из Мек Доналдса, ѡгледалце, рајф, џрскалице за Нову годину, Библија, свеска из које исџадају исџресоване очеве руже. Љубица се смеје, џодџе их.

- ЉУБИЦА: Јеленине успомене... Ставила је руже у хербаријум!
Паметна девојчица.
(*Подигне хербаријум*)
- ПРЕДРАГ: Нема потребе да ми их показујеш, драга, довољно сам се бљувотина нагледао и наслушао вечерас. Какво вече...
- ЉУБИЦА: Питао си да ли ће се нешто занимљиво десити и рекла сам ти да хоће.
(*Вода њолако надолази у кућу*)
Било је прилично узбудљиво.
- ПРЕДРАГ: Мора да си уживала у овој малој представи, само за твоје срце. Али, знај да ти је то последња уживаниција.
- ЉУБИЦА: Јесам, стварно сам уживала. Али мислим да најбоље тек долази.
- ПРЕДРАГ: Ако мислиш да ће смрт бити нешто најлепше што ће ти се догодити поред мене, онда мислим да си потпуно болесна.
- ЉУБИЦА: Не говорим о смрти. Најбољи догађаји вечери тек предстоје. Веруј ми.
- ПРЕДРАГ: А, да, ти си беше видовита? Имаш предсказања у својим сновима?
(*Љубица клима ѓлавом*)
Све видиш једним оком... Оптичареву смрт и прање ногу оцаком...
- ЉУБИЦА: То све тек треба да се деси. Предосетила сам још одавно.
- ПРЕДРАГ: Говориш као Јелена. Некад не могу ни да вас разликујем. Обе сте врло садистички темпиране.
- ЉУБИЦА: Јелена је много паметнија од мене. Она робује својој машти, а ја својим глупостима. Она жали за пропуштеним приликама, а ја искључиво за направљеним грешкама. Волела бих да сам као она. Само да мање пујем. И да будем темпирана бомба као она, али која никад не сачека онај тренутак за који мисли да је прави. Него да експлодирам онда кад треба да разнесем све који ме угрожавају, али пре него што ме тотално разбуцају. Да се тако садистички изразим.
- ПРЕДРАГ: Нико ти није бранио да пукнеш кад год си помишљала на то. Али ти ниси смела. Јер си можда кукавица, како Јелена говори. Или си се једноставно навикла, као што мисли Стеван. Или, на крају крајева, зато што си веровала да је промена могућа. Или зато што ме обо-

жаваш, како се мени чини. Ја сам и даље твој принц на белом коњу...

ЉУБИЦА: Веровала сам да се ти можеш променити, пре једно тридесет година. Али, пре двадесет и седам сам престала да се надам. И препустила сам се. Али, мораћу да те разочарам, нимало те не обожавам.

ПРЕДРАГ: Одржала си своју реч. Ипак. На коју сам ја заборавио.
(Победнички)
Остала си уз мене.
(Љубица ћуши)
И бранила си ме пред њима. Никада се никоме ниси жалила на мене.

ЉУБИЦА: Нисам имала коме. Могла сам да пишем рубрици Драга Савета, али мислим да би ме потпуно игнорисали. Институције су некако навикнуте да игноришу жртве насиља. Ваљда зато што их има и превише. Или зато што можда не верују да жртва заиста жели да изађе из тог зачараног круга. Не знам.

ПРЕДРАГ: Ти ниси била жртва.

ЉУБИЦА: Ја сам била само верна женица. А то је врло често потпуно иста ствар.

ПРЕДРАГ: Ти си стварно велика жена, Љубице, а не нека тако женичица. Велика жена одлучује да остане уз великог човека. Љубав сама по себи је велика жртва.

ЉУБИЦА: Да, ја сам велика жена. Дуго ми је требало да схватим да нисам та женичица. И ја не верујем да се за љубав стално мораш жртвовати. Љубав треба да буде обострани дар у коме се ужива. И бранила сам те пред децом, потпуно беспотребно. Јер једна реч не мења ништа, зар не? Све што су рекли је истина. И не може да се избрише.

ПРЕДРАГ: Па шта сад хоћеш да радим?

ЉУБИЦА: Ништа.

ПРЕДРАГ: Ништа?

ЉУБИЦА: Ништа.

ПРЕДРАГ: Баш ништа?

ЉУБИЦА: Баш ништа.

ПРЕДРАГ: Па, баш ништа ни не могу да урадим. Односно нећу. Хоћу да умremo овде на миру.

ЉУБИЦА: Хоћу да седиш ту и да ћутиш. Или да причаш, мада ми никако не прија твој глас. Лепше је ако умиреш у тишини. Али сада ипак имаш последњу жансу у животу да ми нешто лепо кажеш. Тако да се тишина мора прекинути. Сети како си ме молио данас да ти се обратим. Теби лично. Ја тебе сад нећу молити. Али очекујем да ми кажеш нешто.

ПРЕДРАГ: *(Подсмешљиво)*

Ти се, дакле, још увек надаш?

ЉУБИЦА: Чему?

ПРЕДРАГ: Да ти се захвалим и дам ти орден за херојско држање поред мене?

ЉУБИЦА: Нису ми потребне твоје хвале ни признања, и сам си већ рекао да сам ја Велика жена. Мада сам ја то и раније знала. Знај ја, драги, зашто сам све ово чинила.

ПРЕДРАГ: Зато што сам настрадао, па си се сажалила на мене, јадног и неспособног богаља? Пуцала си од среће што не могу да мрднем без тебе и што сам само твој! А размишљала си да ме оставиш бар сто пута.

ЉУБИЦА: Хтела сам, да.

ПРЕДРАГ: Али ти је ипак било драже да ме гледаш како патим?

ЉУБИЦА: Стварно си некако предиван од кад си унакажен. Тако умилан. Никад не наређујеш, већ се тихо јавиш и зацврћујеш, као птичица. Јер се бојиш да ти нека потреба неће остати незадовољена. И могу ти рећи да ми се такав још више гадиш.

ПРЕДРАГ: Зашто онда ниси отишла са децом? Они су већ на путу ка Београду. А ти остајеш са мном, да потонеш. Капетан увек мора остати на броду који тоне. Али посада не мора. Зашто ниси отишла?!

ЉУБИЦА: Зашто се ти бринеш толико за мене? Па нису се одвезли Кецом него Шкодом.

ПРЕДРАГ: Па? Ти не умеш да возиш.

ЉУБИЦА: Да, умем.

ПРЕДРАГ: Ма, ма шта лупеташ, Љубице! Колико пута сам те терао да идеш у ауто-школу како би лакше водила децу у школу, а ти си одбијала.

ЉУБИЦА: Па пошто сам морала да напустим посао у коме сам била сјајна јер ми ти ниси дозвољавао да радим, а код куће ми је било ужасно досадно, морала сам да пронађем себи некакав хоби. Никако нисам могла да се посветим сликању, штрикању или мозаицима. Гајење цвећа ми није падало на памет! Пара за нов клавир нисам имала. Ја сам, као што знаш, врло практичан тип. Тако да сам била кренула на часове вожње. Положила сам и тестове и вожњу из првог пута. Било је то пре три године.

ПРЕДРАГ: Пре три...
(*Одједном ужаснути*)
Пре три године?!

ЉУБИЦА: Да, тако нешто, три године, чини ми се... Али, без обзира што сам из прве положила вожњу, мислим да је то била пука срећа. Нисам била нешто претерано спретна и пажљива, морам признати. Чим сам положила пожелела сам да частим себе једном добром вожњом по градићу и тада ми се десио један мали пех. Да не поверујеш.

ПРЕДРАГ: Како то мислиш? Зашто ми то причаш? Говори.
(*Љубица њрејће невино*)
Зашто ме тако гледаш?

ЉУБИЦА: Како то?

ПРЕДРАГ: Некако мрачно, мистериозно.

ЉУБИЦА: Баш ми се свиђа да будем мало мистериозна.

ПРЕДРАГ: Када си положила вожњу?

ЉУБИЦА: Двадесет и петог маја, пре три године. Да ли ти тај податак нешто значи?

ПРЕДРАГ: (*Хиџо би да усџане, али не може*)
То си била ти! Ти си ме прегазила! Да ли је то било намерно? Намерно си ме прегазила?

ЉУБИЦА: Ја све што радим у животу радим намерно: намерно заборављам, намерно живим чак и када се распадам, намерно се правим да имам више од онога што заиста поседујем, намерно се смејем, намерно се трудим да не плачем и намерно се светим, а посебно намерно газим оне који су целог живота уживали да газе мене. Не знам само зашто сам намерно подносила тебе, да ли да бих себи напакостила? То ми никада неће бити јасно.

ПРЕДРАГ: Хтела си да ме убијеш?!?

ЉУБИЦА: Била сам врло прецизна, покушала сам само да те мало онеспособим и успела сам. Да се Бог одлучио на тако нешто, како Јелена прижељкује, не би ти прошао баш овако, ја сам била нешто блажа према теби. Само што нисам знала да ћу те тада везати уз себе још више и да ћу морати да будем већи роб него што сам била док си био здрав и покретан. Да ћу још више морати да трпим твоја срања! Да будем твоја даноноћна праља, кварица, чистачица, брица, фризерка, медицинска сестра, баштован и крпа.

ПРЕДРАГ: Зашто си ти то све наводно трпела?!

ЉУБИЦА: Због деце. Мада то је глуп изговор који ћеш чути од сваке жене.

ПРЕДРАГ: Зашто си протраћила сво то време ако си већ морала на крају да ме уништиш, као бубашвабу?!

ЉУБИЦА: Бубашвабе су неуништивне. Ја сам искрено жалила што и ти ниси један од оних мужева који крене да купи паклицу цигарета и никад се више не врати кући. Те ситуације су ми звучале као спасоносне бајке. Али ми никад нисмо постали њихови јунаци. Штета.

ПРЕДРАГ: Држао сам те као мало воде на длану, а ти си свему налазила ману. Изазивала си сваким својим покретом, погледом и речју!!! Тражила си да те грдим!

ЉУБИЦА: Исто као што су и неки недужни људи са друге стране тражили да их поубијаш?

ПРЕДРАГ: Не бркај те ствари.

ЉУБИЦА: Тебе баш често моле да их уништиш и смакнеш, зар не? Нисам знала да смо сви тако жељни деструкције. Јер ја сам откад знам за себе жељна само срећног живота.

ПРЕДРАГ: Често си била тотално неправедна према мени и сиктала си на мене ничим изазвана. Како онда човек да остане присебан и нормалан када си ме нападала за глупости?! Као да си хтела свађу... То су све биле глупости...

ЉУБИЦА: Зависи шта сматраш глупостима. Деца не мисле да су то глупости. Нити сам ја маштала да се свађам и трошим своје нерве и време. Деца су због нас и тих свађа, тачније због тебе и пропала. Деца треба да буду први разлог због кога треба да свако стави тачку на ту црвену причу и да оде. Да се ослободи и живи нормално и опуштено како сваки човек заслужује.

ПРЕДРАГ: Црвена прича...

ЉУБИЦА: Да, за мене свака прича има боју. Стеванове приче су сиве, то је ствар воље а не карактера како се на први поглед може помислити, да знаш. Твоје су бронзане, али онако зарђало бронзане, Јеленине жуте, моје беле, а моје и твоје црвене. Без логике, али те поделе су тачне. Кад мало боље размислиш. А пошто је ова кућа за мене увек била боје говнета и Пакла, онако крваво црвеног говнета, ја плава, преплава и пошто у њој није било места за оно што ме је највише испуњавало, а то је музика, мој клавир, ја сам се својски потрудила, као што видиш, да од ње направим једну веселу, чипкасту, туфнасту, пуфнасту, слатку, кичасту кућицу из бајке у којој ћу моћи да замишљам свој живот мало другачије од онога што у њој живим. Јер из ње нисам излазила све док се ти не би вратио са посла или из швалерације. Или док нисам почела да возим. Мислим да сам се заљубила у Шкоду. Клавир сам заменила аутомобилом, дирке воланом, папучицу и кочницом гасом. Ауто даје осећај слободе и неухватљивости.

ПРЕДРАГ: И њим можеш убити кога мрзиш!

ЉУБИЦА: Због тога га највише волим. Што је веран и непоколебљив саучесник у свакој мисији. Било да идеш само да купиш хлеб или да чукнеш неког. Клавир, ето и да имам, никад не бих могла да понесем са собом у овако хитној ситуацији и морала бих да га оставим.

ПРЕДРАГ: Ти си побегла са места злочина.

ЉУБИЦА: Свакако, то би свако нормалан урадио.

ПРЕДРАГ: А потом си у болници изигравала брижну супругу.

ЉУБИЦА: Чуварку топлог огњишта. А како бих другачије?

ПРЕДРАГ: Намерно си занемарила моје руже.

ЉУБИЦА: Наравно. Твоје руже су појеле моје око. Ти си их нахранио мојим оком. А онда си се потрудио да ми набавиш ново. Ово стаклено. Лажно. Фејк, како деца данас кажу. И зато си ти мој оптичар.

ПРЕДРАГ: Оптичар из твог сна. И сад треба да ти пољубим руку и да потом оп – умрем?

ЉУБИЦА: Тако би требало. Али нисам сигурна да ли ће се баш тим редом и догодити. Моји снови су живописни, али некад хронологија вара. Можда ми нећеш пољубити руку. Али за ово друго сам сигурна.

ПРЕДРАГ: Хм... како само говори моја Мадам Пиано... Да ли деца знају да си то била ти? Да си ме ти ранила?

ЉУБИЦА: Не. И никада неће сазнати. Не очекујем од тебе да ми кажеш извини. Не очекујем ништа, као што никада и нисам. Посебно не пољубац или загрљај. То би већ било патетично и смешно. Ето. Рекли смо једно другоме све што смо имали. Сада је дошло време да се растанемо. Остављам ти моје резервно око за успомену, да те гледа док се будеш давио јер ја нећу моћи.

(Усџаје)

Збогом, Предраже.

ПРЕДРАГ: Љубице! Куда си пошла?!

ЉУБИЦА: У Београд, за децом.

ПРЕДРАГ: Не! Ти не можеш да идеш! Не можеш сада да ме напустиш! Мораш да останеш крај мене, је л' ти је јасно?

ЉУБИЦА: Не, не морам и нећу.

ПРЕДРАГ: Зарекла си се у цркви на венчању и сама си рекла!

ЉУБИЦА: И ти си се зарекао да ћеш ме пазити и волети па си то прекршио. Жао ми је што сам се зарекла. Али сада морам то да погазим. Бог ће ми већ некако опростити, сигурна сам. Збогом.

(Креће)

ПРЕДРАГ: Враћај се овамо! Чујеш ли шта ти ја кажем! 'Ало!

ЉУБИЦА: Одлично те чујем, не мораш да вичеш. Али не желим да испуним твоју заповест. Јер мој живот мора да се настави. Или да почне из почетка. Без тебе.

ПРЕДРАГ: *(Узима физиолицу да гађа Љубицу и промаши)*
Гадуро једна! Љиго, ти си љига! Курво једна проклета! Требало је да те задавим, да те распорим, да ти избијем и то друго око и зубе и да те запалим!

ЉУБИЦА: Остаје ти још неко време да све то преживиш у својој машти. Боље је умрети маштајући у тишини него вриштећи у празној кући која се распада услед поплаве. Зар не?

ПРЕДРАГ: Мадам Пиано, видећемо се у Паклу!

ЉУБИЦА: Немој тако више да ме зовеш. Ја сам Мадам Форте, која се само претварала да је Мадам Пиано.
(Из дворишћиа баца букеиј мокрих ружа на њеџа и излази. Предраџ осџаје сам док се кућа расџада)
 Изволи своје руже, боцкајте се на миру, до краја.

Љубица одлази, Предраџ осџаје сам и бесан.

Предраџ ѓрли своје руже.

Мирише их.

Баца осџале Јеленине сџвари.

Узима ѓрскалицу, држи је, џа је баца.

Убоде се на ружин џрн.

Вришџи.

ПРЕДРАГ: И други су пуцали и умирали и убијали у рату. И другима се руке тресу и сваке ноџи сањају ровове, блато, лешеве, тенкове, крв и меткове. У ноздрвана носе мирис барута, палевине, меса које труне. Ја на рукама имам крв. И изгубио сам способност да плачем и да осећам.

Сиса своју крв.

Баца ружу.

Зубима кида лаџице ѓреосџалих ружа.

ПРЕДРАГ: На месту вољно! Налево круг! Лева десна, јен два...

Једе руже.

Дави се ружама.

Баца руже.

Пљује лаџице.

Покрива очи рукама.

Кућа се расџада. А са њом и Предраџ.

Неки џласови џа ѓроџањају: дечја ѓраја, Љубичин смех, војнички маршеви, љубавничко дахџање, дечји џлач, звуци миџраџеза и џушака, Љубичин џлач, клавир, ломњење намеиџаја. Сирене, Црквена звона, аџлауз, клавир, Јеленино вришџање када је хџео да је баџи са крова, звук амбуланџних кола, миџраџеза, сирена за узбуну, ломњење сџакла...

Вода је најунила кућу.

Прејавила је Предрађа и све усјомене.

Али не и сећања.

Јер се код Кинеза још увек не може куйићи машина за брисање сећања.

Шиеја.

КРАЈ..

Али штамо негде, за Љубицу, Сивана и Јелену нов почешак.

Пишање је само: какав?

НИКОЛА МИЛОЈЕВИЋ

НА ТРАГУ

Никола Милојевић, глумац и драмски писац, рођен је у Крагујевцу 15. 12. 1976. Глуму уписује 2000. на Академији лепих уметности у класи професора Петра Зеца и Оливере Жежине. Године 2003. примљен у ансамбл Књажевско-српског театра у Крагујевцу. Дипломирао је 2005.

Године 2007. добио годишњу награду Књажевско-српског театра.

До сада написао позоришне комаде *Трећи знак* (једночинка, 2016) и *На њрађу* (2016). За комад *На њрађу* добио награду “Бранислав Нушић”.

Преводи са пољског језика (Пастушевски, Војачек, Галчињски, Асник, Цезари Бушман)

Превео на српски језик два позоришна комада Јарославе Пулинович *Најважније машицање* и *Ја сам победила*.

Живи у Крагујевцу.

Никола МИЛОЈЕВИЋ

НА ТРАГУ

ЛИЦА:

ЈОКИЋ (редитељ) – 54

БОРИС (глумац) – 35

УПРАВНИК – 62

НАДА (инспицијенткиња) – 50

МИЛИВОЈЕ (сценограф) – 63

ТЕХНИЧАРИ

*Жаџор сџаде. Већ сам у сред бине.
О довраџак наслоњен: ја ловим
У одјеку неком из дубине
Шџа ће биџи са живоџом овим.*

*На мене је уџерен мрак ноћи
Кроз хиљаду двоџледа на оси.
Аве, оче, ако си у моћи,
Мимо мене ову чашу носи.*

*Волим џвоју замисао и ја
И слажем се да ме рола води.
Ал' се друџа драма сад одвија
И овоџ ме џуџа ослободи.*

*Но, редослед има свако деџџиво
И крај џуџа неће се избеџи.
Сам сам – џрех све јеџџие и неверсџиво
Није живоџи шџо и џоље џреџи.*

Борис Пасџернак

СЦЕНА I

Позоришна сцена на којој је сценографија за Хамлеића, у радовима. Редићел ЈОКИЋ седи за редићелским сјочићем испред првог реда гледалишћа. Тексћ, кафа за њонетћ и грицкалице на сјочићу. Сценограф МИЛИВОЈЕ (носи слушћни аћарайћ) нешћо му у жару објашњава док улази публика. Јокић у главном мирно слуша и нешћо пророменћарисће. Јокић нећресћано нешћо грицка.

ЈОКИЋ: Зумбул?

Миливоје ћућћ и клима главом гледајућу у Јокића.

ЈОКИЋ: *(Нешћо гласније)*

Зумбул?

(Насћавља у нешћо гласнијем њону због Миливојевог проблема са слухом)

МИЛИВОЈЕ: Да. Треба ми као декоративни елемент за чеони стуб. Направио бих неку варијанту коринтског стуба...

ЈОКИЋ: Зашто баш зумбул?

МИЛИВОЈЕ: Он је симбол мистике, магије, тајанствености...

ЈОКИЋ: *(Не слуша му се)*

Да.

МИЛИВОЈЕ: Привукла ме је пре свега келтска симболика. Они стављају овај цвет у директну везу са вилама, па је зумбул опасан цвет који човека може да омађија...

ЈОКИЋ: *(Покушава да заусћави разгвор)*

Да, добро.

МИЛИВОЈЕ: Део енглеског фолклора је и прича да зумбул звони и на тај начин обавештава вештице да се окупе, а посебно је опасно проћи пољем зумбула, јер су управо моћи тада толико јаке да вас могу коштати и губитка душе...То можемо да повежемо са...

ЈОКИЋ: *(Заусћавља разгвор)*

Добро, добро... Је л' расте у Данској?

МИЛИВОЈЕ: Да... Мислим да – да.

ЈОКИЋ: Добро, онда. Мени је свеједно.

МИЛИВОЈЕ: Зумбул?

ЈОКИЋ: Зумбул. Свакако зумбул. Ништа друго.

МИЛИВОЈЕ: Да мењам колорит?

ЈОКИЋ: Зумбула?

- МИЛИВОЈЕ: Стубови су у боји златастог мермера... Добро, он је углавном љубичасто-плавкаст... Али може да буде и жут, бео...
- ЈОКИЋ: Мислите, да ли да боју зумбула прилагодимо колориту сценографије, или сценографију боји зумбула, што би било бесмислено, јер стубова има пет... мислим, биће их пет.
- МИЛИВОЈЕ: Наравно, боју зумбула. Не мора да буде у својој природној боји...
- ЈОКИЋ: Искрено, ја слабо стојим са флором... Имам поверења у Вас. Урадите тако да ми из публике не упадне у око тај проблем са зумбулом. Да ми никако не одвуче пажњу. Ја ћу свакако то приметити, пошто сада то покушавате да ми елаборирате, али, мислим на гледаоца. Он не би смео тиме да се бави. Њему не смеју да боду очи детаљи. Он сценографију треба да прими у целини, али Ви сте сценограф, знате то.
- МИЛИВОЈЕ: Да.
- ЈОКИЋ: Па знате... Знате?
- МИЛИВОЈЕ: Наравно.
- ЈОКИЋ: Само, Миливоје, урадите прво оно основно, лако ћемо са зумбулима и бојама...
- МИЛИВОЈЕ: Наравно, само питам.
- Оде.

СЦЕНА II

НАДА улази пошресена, за њом УПРАВНИК позоршића.

УПРАВНИК: Ненаде, имате ли тренутак времена?

ЈОКИЋ: Не, али реците.

УПРАВНИК: Имамо проблем.

ЈОКИЋ: Који сад?

УПРАВНИК: Малопре сам сазнао од Наде. Ево Наде.. Ух! Све ме притиска овде, не могу да дишем...

(Показује као да се љуши)

К'о да имам нешто овде... Још сад Вама треба саопштити...

ЈОКИЋ: Кажите већ једном.

УПРАВНИК: Петар Стојиљковић. Звао сам га лично, и он је потврдио... Ух. Не може да настави рад на представи. Тешко је болестан. Виша сила.

ЈОКИЋ: Тешко болестан?

УПРАВНИК: Менингитис. У болници је.... Ја стварно не знам шта да радимо? Можда можемо наћи некакву замену? Нисам паметан.

ЈОКИЋ: Невероватно!

УПРАВНИК: Ми, као што знате, немамо довољно младих глумаца. Имамо Лазића, али он игра овог другог младог... овог...

НАДА: Лаерта.

УПРАВНИК: Јесте. Али он је онако, мало, није баш овако...

НАДА: Пуначак је.

УПРАВНИК: Пуначак.

НАДА: Онако, мало више пуначак...

УПРАВНИК: Више пуначак... Мислим, имамо сараднике, али не можемо да их платимо овог пута. Нама је срезан буџет, као и свима, уосталом, знате и сами... Једино имамо Бориса Станковића.

ЈОКИЋ: Кога?! Нећу да чујем то име!

УПРАВНИК: Ненаде, молим Вас, морамо наћи неко решење.

ЈОКИЋ: Надо, оставите нас насамо. Хвала!

Нада оде.

ЈОКИЋ: Видите овако, управничке... Хоћете ли да испоштујемо ту процедуру налажења немогућег решења, да се види како се трудимо, или ћемо одмах да се разумемо?

УПРАВНИК: Како мислите?

ЈОКИЋ: Мислим да се спакујем и вратим у Београд. Двадесет дана пред премијеру оваквог комада, главни глумац не може да игра...

УПРАВНИК: Он има менингитис.

ЈОКИЋ: Чујем, да. Ви кажете да морамо смислити неко решење. У реду. Ја само кажем, без мене.

УПРАВНИК: Не можете сада отићи.

ЈОКИЋ: Ви ми онда реците шта могу?! Прво, нисте ми још платили...

УПРАВНИК: У понедељак, сигурно. Уплата првог дела, као што смо се договорили.

ЈОКИЋ: Договорили смо се нешто друго.

УПРАВНИК: Молим Вас, град треба да уплати средства...

ЈОКИЋ: Ја се нисам договорио са градом. Уплата је морала бити пре почетка рада... Ћутите? Да, ћутите... Немам ништа против, нађите решење. Мене ништа не обавезује. Уговор већ није испоштован. Испао сам човек и изашао вам у сусрет. Као што видите, ја радим, без уплаћеног динара. И да сте платили, боже мој, вратио бих новац. Ја ником не остајем дужан... Изволите. Ево Вам текст, позовите тог дилетанта да Вам игра, брукајте се, радите шта хоћете... Позовите неку другу будалу да Вам режира... Ви као да не схватате за шта сте се ухватили? Вама је све лепо, све фино, све може...Изволите. Мени ће бити још лакше. Ваш ансамбл ионако нема потенцијал за овај комад!

УПРАВНИК: Ми морамо изаћи за дан позоришта. Молим Вас, не можете нас оставити на цедилу.

ЈОКИЋ: У реду, али с нечим што може да се уради за двадесет дана.

УПРАВНИК: Мора Шекспир. У години смо Шекспира, па, знате... Све је најављено... Бога ми, прилично помпезно, овај. Напали смо медије као никад, разумете ме? Морамо мало да подигнемо позориште. Знате шта се све овде дешавало и како се радило. Ја сам дошао да пробам нешто да променим, разумете? И сад треба да се обрукам на првој представи у мандату. Морате и Ви мене да разумете, је л тако? Али, добро, нека то буде смешно и глупо колико год. Пустимо мене. У питању је част једног старог и битног позоришта, је л тако? Зато смо и звали Вас. Кад су ме питали кога ћу да зовем, одмах сам рекао Ненада Јокића. Ко други ради боље Шекспира од Вас?

ЈОКИЋ: Испричаћу Вам нешто, управниче.

УПРАВНИК: Да, само изволите.

ЈОКИЋ: Јесте ли читали „Композитора Фолтина“ од Карела Чапека?

УПРАВНИК: Не, нисам.

- ЈОКИЋ: Видите, то је роман о великој муци да се нешто оствари на пољу уметности. Ту углавном има више сметњи и проблема... А знате ли шта је највећи проблем?
- УПРАВНИК: Не.
- ЈОКИЋ: Сам уметник.
- УПРАВНИК: Да, па да... Јесте.
- ЈОКИЋ: У овом роману он нема талента, нема уметничке снаге, али жарко жели да буде уметник. Тако се понаша, као геније, сав је у егзибицији и пози. У ствари, обично је спадало уметничке елите, недорастао свом жељеном позиву. Да цитирам писца поговора нашег издања, не знам како се зове, није ни битно. Каже „Он чак није ни достојан да се назове промашеним. Он је толико ужасно небитан, чак толико да би био макар промашен“. Схватате о чему говорим?
- УПРАВНИК: Свакако, да.
- ЈОКИЋ: Замислите сад да је имао макар мало талента. Био би можда промашен.
- УПРАВНИК: Да, свакако, да.
- ЈОКИЋ: А глума? Па, можете бити пристојан глумац без много рада. Довољно је малчице талента. Глумцу нудите готову идеју. Нема он ту шта много да мисли. Ако још и мисли, тим боље. Редитељ је тај који ствара коначно уметничко дело. Кад дође на прву пробу има већ разрађену замисао, направи поделу, позориште обезбеди новац и ради се. Трудимо се да направимо што бољу поделу, од ресурса којим располажемо. Тако полако градим уметничко дело, где је сваки шраф битан и добро постављен. Ако се један шраф изгуби – готово! Све клима, разумете?
- УПРАВНИК: Наравно.
- ЈОКИЋ: Знате колико је мали број глумаца којима се посрећи да одиграју Хамлета?
- УПРАВНИК: Мали, мали број. Јако мали број.
- ЈОКИЋ: Јако мали број. Довољна је некаква болест да Вам каријеру осакати једног великог искуства...
- УПРАВНИК: Како некаква? Па он има менингитис.

- ЈОКИЋ: Ја губим главни шраф, који држи целу конструкцију. Шта ја морам да урадим да бих ту конструкцију одржао?
- УПРАВНИК: Да убаците нови шраф.
- ЈОКИЋ: Тако је. Али шраф исте чврстине, мере и састава. Али га немам. И шта радим? Или правим нову конструкцију или преправљам постојећу.
- УПРАВНИК: Преправљате постојећу.
- ЈОКИЋ: То није било питање, управниче... Све је увек питање личних избора,
(*Несвесно показује на управника*)
карактера, околности или виших сила... Ово задње, наравно, не бирате, али, интимно, Ви ипак имате осећај осуде спарам оног над којим је извршена та виша сила, иако знате да је то виша сила. Је л' сам у праву? Сад, да ли је то праведно или не? Ко зна? Онда, до чега долазимо? У коме је проблем?... Дакле?
- УПРАВНИК: Дакле, проблем је у мени?
- ЈОКИЋ: Не, него у Стојиљковићу, који игра Хамлета.
- УПРАВНИК: Али он има менингитис.
- ЈОКИЋ: Знам, али онда нема представе... Бар не у оваквом тиму.
- УПРАВНИК: Ненаде, молим Вас, хајдемо до моје канцеларије да попијемо неко пиће и да пробамо да се извучемо из ове збрке.
- ЈОКИЋ: Ја радим овде, не по канцеларијама. Надо!
Нада се њојављује.
- ЈОКИЋ: Позовите ми ансамбл.
Нада креће.
- УПРАВНИК: Чекајте, Надо... Мало касније, молим Вас.
Нада се враћа.
- ЈОКИЋ: Одмах.
Нада креће.
- УПРАВНИК: Имам предлог за Вас. Допашће Вам се... Надо, хвала Вам.
Нада сивоји.
- УПРАВНИК: Идите, али немојте никог да зовете.

Нада оде.

УПРАВНИК: Даћемо Вам више.

ЈОКИЋ: Молим?

УПРАВНИК: Новца, више новца.

ЈОКИЋ: Не будите смешни. Па Ви ни ово не можете исплатити.

УПРАВНИК: Могу.

ЈОКИЋ: Молим Вас, ја на овакав начин не радим. То да Вам буде јасно... Погледајте овај текст. Иструнуо је од читања, записивања, избачених па враћених делова, па опет избачених, па опет враћаних... Капи кафе, мрље од хране, кисело-слатки сос, видите?

УПРАВНИК: Видим, видим.

ЈОКИЋ: Ова мука рада на представи нема цену. Неће мени помоћи новац. Нема тог новца којим ћу да купим своје здравље, живце, којим ћу да вратим своју породицу...

УПРАВНИК: Јао, чуо сам за вашу жену... Нисмо стигли о томе да разговарамо.

ЈОКИЋ: Пустите њу с милим богом. Жао ми је деце.

УПРАВНИК: Добро, велики су они, разумеће.

ЈОКИЋ: Нема велике деце, управниче... Дакле... Ја сад, уместо да размишљам о креацијама...
(Показује ка нејоспојећем сџубу. Уйравнику нишииа није јасно)

... чак и о боји зумбула, а да не говорим о другим стварима, ја морам да крпим нешто ни из чега... Лепо сам рекао, могу да радим ако имам Стојиљковића. Није ни он неко решење, али Ви боље немате...

УПРАВНИК: Али он има менингитис.

ЈОКИЋ: Знам, чуо сам Вас. У противном не можете имати чак ни пристојну представу.

УПРАВНИК: Па, добро, ко ће то да види, молим Вас? Ко код нас иде у позориште?

ЈОКИЋ: Ја. Ја ћу да видим. Ја потписујем ово.

УПРАВНИК: Добро, не радите у Београду. Ми ћемо само овде да играмо. Могу то да Вам гарантујем. Морамо завршити, па како год. Сад нема повратка.

ЈОКИЋ: Не, нема тих пара...

УПРАВНИК: Има, верујте ми. Има. Имам једног адута у рукаву, који град не може да одбије. Ево, кратко ћу да вам испричам... Наиме, био сам сведок једне политичке интриге на градском нивоу у коју је био уплетен заменик градоначелника. Ја сам био иза лифта у скупштини, чистио сам марамицом ципеле пре пријема у градоначелничковој канцеларији, и заменик и један други политичар, није важно који, нису ме видели. Били су крај степеница. Шапутали су, али сам све чуо. Пала је тешка уцена. Ја сам овако остао скамењен и чекао да заврше. Све сам чуо. Њему се сада суди, овај, заменику, а ја сам одбио да сведочим, иако је лажно оптужен. Рекао сам му да сам све чуо. Ми се добро познајемо, знате, и он ме молио да се петљам у те ствари, што даље од политике, и тако даље... Рекао сам да нема разлога да брине, да је правда на његовој страни. А он је рекао да нема ко то да посведочи осим мене. Ја се просто ужасно плашим тог његовог противника, ако ме разумете. И Ви бисте, верујте ми, да знате ко је он, и да живите у овом граду. Он ми је нудио и надокнаду за то, али ја једноставно нисам смео. Међутим, још није касно. Мора човек некад да прогута кнедлу, па како буде...И град жели да се ратосиља тог човека. Е, сад, ако се ја у овим околностима жртвујем зарад позоришта и сведочим, имаћу новца да допуним Ваш хонорар. И добро, да сачувам свој образ, наравно.

ЛОКИЋ: *(Незаинтересовано)*
Јанежичев хонорар.

УПРАВНИК: Како?

ЛОКИЋ: Хонорар као за Јанежича, кад режира у СНП-у.

УПРАВНИК: Колики је тај хонорар?

ЛОКИЋ: 15.000 евра.

УПРАВНИК: *(Нејиродно дуға љауза)*
Молим Вас, нека буде 11.000.

ЛОКИЋ: Петнаест.

УПРАВНИК: *(Нејиродно дуға љауза)*
Дванаест?

ЛОКИЋ: Не, рекао сам Вам.

УПРАВНИК: Е, Стојиљковићу, што се разболе баш сад?! Онда се више исплати да позовемо оног што је играо Хамлета у ЈДП-у, оног...

ЛОКИЋ: Мићановића?

УПРАВНИК: Е, њега.

ЛОКИЋ: (Незаинтересовано)

Нема потребе. Црћићу док од Стојиљковића направим оно што хоћу, али ћу успети. А ако треба да цркнем, онда бар да знам за које паре. Уосталом, верујем да интригантност тих, мало ризичнијих подела, може да буде баш инспиративна. Ко зна, можда то да комаду један изненађујуће нов тон. Треба каткад бити храбар и са Шекспиром...

Пауза. Управник чека да Локић још нешто каже.

ЛОКИЋ: Шта?

УПРАВНИК: То је то? Мислио сам да ћете још нешто да кажете.

ЛОКИЋ: Не, не.

УПРАВНИК: (*После паузе*)

И, то је једини начин?

ЛОКИЋ: Шта?

УПРАВНИК: Па, да буде овако, мислим...Тих 15 000.

ЛОКИЋ: Па, да.

УПРАВНИК: (*После паузе*)

У реду.

ЛОКИЋ: Само, одмах.

УПРАВНИК: Чим пре. Уговор не смемо мењати. Разлику добијате на руке, или рачун, видећемо. Ви наставите са радом, а, верујем, већ у понедељак добијате први део.

ЛОКИЋ: И разлику.

УПРАВНИК: И разлику.

ЛОКИЋ: Одлично. Онда, верујем, већ у понедељак наредна проба.

УПРАВНИК: Па то је за четири дана.

ЛОКИЋ: За четири дана. Имамо времена, управниче. Ништа се не брините. Срећа Ваша што ја умет да савијем леђа и пртим, ако ме разумете.

УПРАВНИК: А ко ће играти Хамлета?

ЛОКИЋ: Па Станковић. Он је, на жалост, једини.

УПРАВНИК: Да, па да...

ЈОКИЋ: Надо!

Нада се појављује.

ЈОКИЋ: Позовите ми ансамбл у салон...
(Управнику)
Ништа, договорили смо се.

Нада одлази.

УПРАВНИК: Наравно. Овуда ћу ја, кроз салу.

Оде журно. Јокић оде за Надом. Мрак.

СЦЕНА III

Понедељак, јушарња проба. Техничари на сцену износе носећи сџуб. Миливоје помаже. Посиављају ѓа, куцају даске, шрафе. Повезују ѓа овлаш са шаваницом која је још у консирукцији. Чује се Надин ѓлас преко разѓласа...

НАДА: (Off)
Борисе, дођи на сцену. Борисе.

Нада излази на сцену, и обраћа се шехничарима и Миливоју...

НАДА: Готово, наставља се проба.

Техничари и Миливоје одлазе у некој расирави око материјала за шаваницу. Улази БОРИС и гледа право ка редишељском сџочићу.

БОРИС: Ево ме. Где је Ненад?

НАДА: Долази.

Борис и Нада чекају. Борису је нелагодно. Јокић се појављује из ѓлумачкоѓ улаза носећи кафу за понеиш у једној руци, а у друѓој шекси.

ЈОКИЋ: Добро.

БОРИС

и НАДА: Добар дан.

ЈОКИЋ: Какви смо с текстом?

БОРИС: Солидни.

ЈОКИЋ: Надо, дали сте му штрих?

НАДА: Да, наравно.

ЈОКИЋ: Реците осталима да се стрпе.

Нада одлази.

ЈОКИЋ: Монолог? Научен?

БОРИС: Да.

ЈОКИЋ: Да чујем.

БОРИС: Само текст, или...

ЈОКИЋ: Или.

БОРИС: У реду... Да стојим?

ЈОКИЋ: Како хоћеш.

Борис клекне и припрема се.

ЈОКИЋ: Устани, молим те.

БОРИС: Важи. Може?

Јокић покаже руком.

БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад. Да л'...

ЈОКИЋ: Полако, полако. Нигде не журимо. Нико ти не мери време, ни са ким се не тркаш. Не можеш тако, ајде, цап и одмах – бла, бла, бла, бла. Промисли мало, уђи у расположење. О чему говориш?

БОРИС: Па, то је велика Хамлетова дилема... Освета или смрт. Он се пита шта је најбоље да уради...

ЈОКИЋ: То је написано. Не мораш да препричаваш. Мене занима шта је унутра, у њему. Шта?

БОРИС: Па, велика мука, страх, бол...

ЈОКИЋ: Општа стања. Мука, страх, бол, бла, бла. Шта? Шта?

БОРИС: Па...

ЈОКИЋ: Немоћ.

БОРИС: Немоћ, да...

ЈОКИЋ: Ајде. Имај то у глави. Не знаш куда воде мисли. Оне навиру јер одлажеш одлуку. То је немоћ. Немоћ. Немоћ. Ајде.

БОРИС: Бити, ил' не бити...

ЈОКИЋ: Чекај. Бити, тачка. Пауза. Ил' не бити, питање је сад. Спој.

БОРИС: Бити, ил' не бити, питање је сад...Је л' добро?

ЈОКИЋ: Па не прекидај. Што прекидаш? Што прекидаш?

БОРИС: У реду. Ево, из почетка... Бити, ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука...

ЛОКИЋ: Чекај, чекај...Ти кажеш то као да ли да купим пола кила или кило хлеба. Ајде то мало провуци кроз мисли, ајде...

Управник улази кроз улаз за глумце. Немо јиша Локића да ли може да уђе. Локић му да дозволу. Управник седа поред Локића и гледају Бориса.

БОРИС: *(Говори док се јо дешава)*
Бити ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука...

ЛОКИЋ: Чекај, чекај. Рецитијеш, јеби га. Рецитијеш. Што рецитијеш?

Борис ћуши.

ЛОКИЋ: Рецитијеш. И то лоше. Ајде. Немој да рецитијеш.

БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа...

ЛОКИЋ: Где гледаш, јебем му матер?! Бројиш рефлекторе, шта ли? У једну тачку... Ено, у ивицу балкона. Ајде.

БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати? Умрети – само уснути, и ништа више...

Управник шаћуће, као и Локић, док Борис говори.

УПРАВНИК: Све по договору, је л' тако?

ЛОКИЋ: Да.

БОРИС: ...и тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол...

УПРАВНИК: Морамо сви помало да залегнемо, овај... Мислите да стижемо, на време, мислим?

ЛОКИЋ: Да.

БОРИС: ...и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује. То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може...

УПРАВНИК: Није лош, Станковић, је л'?

ЛОКИЋ: Није. Лош је одређена категорија.

УПРАВНИК: Па, да, јесте...

БОРИС: ...Умрети, можда уснути...

УПРАВНИК: Идемо после пробе на ручак. Водим Вас на печење код мог пријатеља. Има најбољу јагњетину у граду, и шире. Већ ми иде вода на уста.

БОРИС: ...А уснути – можда сањати?...

ЈОКИЋ: Чекај, чекај... Управниче, учините нам једну услугу, молим Вас.

УПРАВНИК: Шта сад?

ЈОКИЋ: Молим Вас, изађите на сцену, само на кратко.

УПРАВНИК: Ја?

ЈОКИЋ: Преклињем Вас. Треба нам Ваша помоћ. Борису ће то бити јако корисно.

УПРАВНИК: Јао, терате неку шегу са мном... Јао...

ЈОКИЋ: Таман посла. Учините ми то, молим Вас.

УПРАВНИК: Нема шале с Вама, ха, ха, ха. Опасни сте Ви, јао...

Управник сћуји на сцену, при њом се сајлеће и мало посре.

ЈОКИЋ: Надо, дајте управнику текст.

Нада му јружа тексџ.

ЈОКИЋ: Прочитајте тај монолог. Онако, обично, нормално.

УПРАВНИК: Али ја нисам глумац.

ЈОКИЋ: Баш зато. Само прочитајте.

УПРАВНИК: Па, како ћу ја?...

ЈОКИЋ: Прочитајте, прочитајте. Ти, Борисе, пажљиво слушај, па ћу те нешто питати после.

УПРАВНИК: *(Чиџа, јруди се да глуми)*

Бити ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати? Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол...

Док управник чиџа, Јокић јрилази сценографији, загледа нешто иџо не видимо иџа је.

ЈОКИЋ: Надо, зовите Миливоја.

Нада одлази.

УПРАВНИК: ... и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује. То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може. Умрети, можда уснути...

Миливоје улази из сликарнице сав умазан.

- ЈОКИЋ: (Миливоју)
Шта је ово?
(Иако му *џрича* на уво, *веома је љасан*)
- УПРАВНИК: ... а уснути, сањати можда? Е, ту је препрека!
- МИЛИВОЈЕ: Тело умрлог Хамлетовог оца. Искаширао сам од картона и стиропора.
- УПРАВНИК: ... Јер због тих снова који би нам у самртном спавању...
- ЈОКИЋ: А ко је то и кад направио?
- УПРАВНИК: ... могли долазити кад се из ове буке и збрке живота смртног...
- МИЛИВОЈЕ: Ја сам направио, јуче. Мора можда још мало да се осуши.
- ЈОКИЋ: У комаду, питам. Кад у комаду?
- УПРАВНИК: ... извучемо, ми морамо оклевати...
- МИЛИВОЈЕ: Како мислите у комаду?
- ЈОКИЋ: Је л' схватате Ви да немамо промену сценографије кроз комад?
- УПРАВНИК: Због тога јадни живот наш и јесте толико дуг...
- МИЛИВОЈЕ: Наравно.
- ЈОКИЋ: Отац му је жив на почетку комада, схватате?
- УПРАВНИК: ... јер ко би могао да сноси све шибе и све поруге овога света...
- МИЛИВОЈЕ: Знам. Тело може да се појави у другом делу. Видите, оно је лагано и покретљиво.
(*Подигне ља*)
Мислио сам да не би било лоше за игру. Да буде ту као Хамлетова опомена, рецимо... или утехе у неком тренутку...
- УПРАВНИК: ... Неправде тлачитеља, презире охолих, патње због ниподаштаване љубави...
- ЈОКИЋ: О чему то причате? Ништа ме нисте ни питали, само сте донели и ставили овде! При том ово не личи ни на шта.
- УПРАВНИК: ... Безакоње и дрскост власти, ћушке што их заслуга кротка од безвредних трпи...

- МИЛИВОЈЕ: Мислио сам можда у другом плану, да буде богатије
(Окреће се иза себе држећи њело на рамену и закачиње стуб њелом. Тело љукне на пола, а стуб се искриви. Миливоје се заштити)
 О, боже...
- УПРАВНИК: ...Кад би свако...
(Управник престаје да чита)
- ЈОКИЋ: Ужас. Ужас. Ужас. Ужас.
- МИЛИВОЈЕ: Не брините, поправићу...Одмах ћу поправити...
- ЈОКИЋ: Од чега је овај јебени стуб?!
- МИЛИВОЈЕ: Од тврдог картона, мислио сам да је чврст.
- ЈОКИЋ: Видим! Људи овде играју! Треба да беже од стубова и да играју на прстима?!
- МИЛИВОЈЕ: *(Погледа у управника)*
 Ја сам хтео да уштедим... Мени је речено...
- ЈОКИЋ: Шта да уштедите?! Тачно! Овај је данас постављен! Надам се да су остали у реду!
- МИЛИВОЈЕ: *(Није добро чуо)*
 Не брините за мене, све у реду.
- ЈОКИЋ: Како сам могао да не приметим?
- УПРАВНИК: Ненаде, молим вас, биће све у реду. Ево и овај ће бити од... од чега?
- МИЛИВОЈЕ: Молим?
- УПРАВНИК: Од чега је стуб?
- МИЛИВОЈЕ: Од тврде иверице.
- УПРАВНИК: Од тврде иверице.
- ЈОКИЋ: Пола сата пауза! И да нисте пипнули то до краја пробе. На поподневној да буде готово. А тај каширани леш слободно баците!

Јокић одлази на улаз за љублику. Управник креће за Јокићем, Нада одлази на љлумачки излаз, Миливоје у сликарницу, а Борис оситаје сам на сцени.

СЦЕНА IV

Борис говори монолоџ. Како иде даље све је бољи.

БОРИС: „Бити ил’ не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле субде насилне, или дићи оружје на море мука и отпором их све заувек окончати? Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује. То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може. Умрети, можда уснути? А уснути, сањати можда? Е, ту је препрека! Јер због тих снова, који би нам у самртном спавању могли долазити кад се из ове буке и збрке живота смртног извучемо, ми морамо оклевати. Због тога јадни живот наш и јесте толико дуг, јер ко би могао да сноси све шибе и све поруге овога света, неправде тлачитеља, презире охолих, патње због ниподаштанаване љубави, незакоње и дрскост власти, ћушке што их заслуга кротка од безвредних трпи – кад би свако себи могао мир и спокој да обезбеди голим ножем протим? Тако свест ствара кукавице од нас. И тако, здрава и природна боја све одлучности наше болешљиво чили кад на њу падне тај бледи присенак мисли. А подухвати наши, велики и смели, у страху, зато, скрећу струје своје, и онда губе сам смисао дела.“

(Пауза)

Добро је. Нашао сам га. То је то!

Мрак.

СЦЕНА V

Понедељак, вечерња проба. Улазе техничари да додају елементе сценографије. Миливоје их надгледа и прави се њаметиан. Чујемо и делове разговора, док Борис, сад у лошем расположењу, облачи кошић који му донесе Нада и стави на неки део сценографије (Неку столицу или кревет, како год). Кошић је класичан, „хамлејовски“. Нада одлази, пошто у знак подршке пошаше Бориса по рамену.

ЈОКИЋ: (Улази изнервиран)
Донесите сајлу.

Један од техничара одлази по сајлу.

ЈОКИЋ: Готово је. Оставите Бориса и мене на сцени.

Миливоје и техничари одлазе.

БОРИС: Мислим да сам успео да урадим монолог.

ЈОКИЋ: Опустите се. Имам идеју која ће ти помоћи.

БОРИС: Волео бих да Вам покажем. Остао сам јутрос после пробе.

ЈОКИЋ: Похвално, похвално. Ево, сад ћеш.

Техничар улази са сајлом којом се ѓлумци каче о цуџ.

ЈОКИЋ: Ставите му то...

БОРИС: А зашта је то? Ја се мало бојим висине.

ЈОКИЋ: Мало, није страшно. Надо!

Појављује се Нада.

ЈОКИЋ: Донесите лобању.

НАДА: Ево, одмах.

Нада одлази.

ЈОКИЋ: Ово ћемо пробати као неко сновиђење. Можеш слободно да се поиграваш са говорним радњама... Како ти дође, само што конкретније...

БОРИС: Бога ми, ја се осећам прилично несигурно...

Нада доноси лобању.

ЈОКИЋ: То ће ти помоћи, не брини. Даће ти тежину изнутра... У реду. Узми лобању и дижите га...

Техничар оде до цуџа и подиже њолако Бориса.

- ЈОКИЋ: Још, још мало... Још мало... Добар.
(*Борису*)
Шта ти је?
- БОРИС: Ништа, мало ми се врти у глави...
- ЈОКИЋ: Не брини, бићеш добро. Крени...
(*Техничару*)
Како говори, ти га полако спуштај.
- БОРИС: Бити, ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског
духа достојније трпети...
- ЈОКИЋ: Стој, стој... Пробај да рашириш руке, овако, као на
распећу. Треба ми та симболика. Лобању у леву руку,
и ка њој говори. Ајде.
- БОРИС: Ово је сигурно, је л'?
- ЈОКИЋ: Да, не брини.
- БОРИС: Бити, ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског
духа достојније трпети праћке и стреле судбе на-
силне, или дићи оружје на море мука...
(*Исјадне му лобања и џукне*)
Ух, извињавам се.
- ЈОКИЋ: Надо, дајте му нешто уместо лобање да држи.
- НАДА: Не знам шта бих могла...
- ЈОКИЋ: Склоните ову што је пала.

Нада се сви сјећља.

- ЈОКИЋ: Донесите нешто не много тешко, заболеће га рука.
Имате овде део код портала.

Нада се враћа по део.

- БОРИС: Нема везе, држаћу сад руку овако као да имам нешто.
- ЈОКИЋ: Дајте му нешто. Мора да има неки... нешто у руци.
Дајте му. Дајте му.
- НАДА: (*Доноси неки џехар*)
Може ли ово?
- ЈОКИЋ: То има три кила, дајте му нешто друго, дајте му. Дајте
му... (*Техничару*)
Спусти га да узме.

*Техничар сјуишиа Бориса. Нада доноси луџку џиџице из неке џред-
сџаве.*

- НАДА: Само сам ово нашла.

ЈОКИЋ: Дајте му.
(Борису)
Узми.
(Техничару)
Дужи га.

Техничар њодиже Бориса.

ЈОКИЋ: Добро. Ајде, крени.
БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад.
ЈОКИЋ: (Техничару)
Па, спуштај га.
БОРИС: Да ли је људског духа достојније трпети праћке и
стреле судбе насилне...
ЈОКИЋ: Стеже ти гениталије?
БОРИС: Прилично.
ЈОКИЋ: Спуштај га.

Техничар сѡусѡи Бориса неѡиѡ брже. Борис јаукне.

ЈОКИЋ: Дај да ти то наместим.
Борису је неѡријаѡно док му Јокић ѡмаже. Јокић се мало мучи и ѡи ѡраје.

ЈОКИЋ: Добро је.
(Техничару)
Дужи.

Техничар ѡодиже цуѡ.

ЈОКИЋ: Је л' боље?
БОРИС: Јесте.
ЈОКИЋ: Одлично... Зањиши се мало, као да лелујаш на ветру.
БОРИС: Јао, је л' баш морам?
ЈОКИЋ: Врло мало...

Борис ѡокушава да се зањише и исѡада му ѡѡица.

ЈОКИЋ: Надо, додајте му тог лептира.
НАДА: Петла.
ЈОКИЋ: Добаците му.

Нада добацује, али Борис не усѡева да ухваѡи.

ЈОКИЋ: Ја ћу...
(Пење се на сцену)
О, боже, шта је ово?

- НАДА: Петао из представе „Лисица и Петао“.
- ЈОКИЋ: Хватај.
- Борис хвата.*
- ЈОКИЋ: Зањиши се... Тако... Ајде текст.
- БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад. Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука...
- ЈОКИЋ: *(Нади, пошито је загледао)*
Је л' имате неки леп кинески ресторан у граду?
- БОРИС: ... и отпором их све заувек окончати?
- НАДА: Кинески ресторан? Ја стварно не знам. Могу неког да питам...
- БОРИС: Умрети, само уснути и ништа више...
- ЈОКИЋ: Нема потребе, хвала вам. Ја спремам каткад кинеску храну мало другачије, више по свом укусу.
- БОРИС: И тим сном рећи... Спустите ме...
- НАДА: Шта спремате?
- ЈОКИЋ: Углавном пилетину или телетину у кисело-слатком сосу. Могу да Вам дам рецепт.
- БОРИС: Спустите ме, молим вас...
- НАДА: Ја више волим класичну кухињу.
- ЈОКИЋ: На пример?
- НАДА: Домаћа јела.
- ЈОКИЋ: На пример?
- НАДА: Мусаку од тиквица.
- ЈОКИЋ: Мусаку од тиквица?
- БОРИС: Спустите ме...
- НАДА: Мусаку од тиквица највише волим. Морам да спре-
ним једном и да Вам донесем... Прсте да полижете.
- ЈОКИЋ: Чије прсте?
- Нада не зна како да реажује.*
- ЈОКИЋ: Шалим се... Разменићемо рецепте.
- БОРИС: Спустите ме! Чујете ли ме? Не могу да издржим.
- ЈОКИЋ: Где гори, мајку му?
- БОРИС: Ја вас молим да ме спустите! Не могу да висим
оволико дуго. Хвата ме несвестица, морам доле. Нај-
озбиљније, морам! Извините на оваквом тону, али ја

стварно не могу. Не могу! Ако треба, казните ме, али ја не смем да будем окачен о цуг! Извините, стварно извините!

ЈОКИЋ: (Ставља руку Нади око сџрука)
Је л' видите? Модеран српски глумац.

Мрак

СЦЕНА VI

Ушорак, јуџарња проба. На сцени Нада и Борис, седе на неком делу сценографије. Борис у косџиму.

НАДА: (Држи отворен џексџ)
Па, добро, знаш и последњу сцену.

БОРИС: Ужас... Све ћу да упропасти. Сигурно ћу да упропасти... Јао, немам појма шта радим.

НАДА: Испричаћу ти нешто што може да ти помогне, можда.

БОРИС: Долази Јаковљевић да гледа представу. Јаковљевић, мој професор.

НАДА: Слушај. Ти знаш да сам ја по струци биолог?

БОРИС: Знам. Прво што нас је питао на Академији било је: „Је л' те, децо, а зашто ви желите да постанете глумци?“ Откуд знам зашто желим да постанем глумац.

НАДА: Знаш, одувек су ме највише интересовали инсекти (*Insecta*), најмногобројнија класа животиња.

БОРИС: Као да било који глумац зна зашто је изабрао баш тај посао. Измишљају разне глупости.

НАДА: Двадесет година сам правила инсектаријум.

БОРИС: Кажу: „Знате, у мени од детињства тиња нека ватрена неутаженост да станем под рефлекторе...“

НАДА: Хтела сам да то буде најбољи инсектаријум који постоји. Можда је и био, не знам.

БОРИС: ... да своје емоције распем по инсектаријуму...

НАДА: Инсектаријуму?

БОРИС: Аудиторијуму... Глупости. У глуму иду ленштине и цабалебароши.

- НАДА: Имала сам разне врсте и аметаболичких и метаболичких инсеката. Редови Archaeognatha, Thysanura, Monura...
- БОРИС: Ништа не знаш да радиш, не знаш шта ћеш са животом, надрукан си самопоуздањем и самољубљем и ето – идеална си прилика за првака неког позоришта. Занат већ некако уметнеш негде, је л'?
- НАДА: Ја сам то двадесет година посвећено сортирала, сакупљала, то је било више од хобија... Ја сам то доживљавала као неку своју мисију...
- БОРИС: И сад ја треба да се стресирам што долази Јаковљевић да гледа представу... А стресирам се.
- НАДА: И знаш шта се догодило са тим мојим инсектаријумом?
- БОРИС: Не. Шта?
- НАДА: Мој бивши муж га је бацио у пијаном делиријуму. Пре тога је смрскао све инсекте, као чипс, овако...
- БОРИС: Ужас... Знате ли шта су ми рекле колега кад сам ускочио уместо Петра?
- НАДА: Не.
- БОРИС: „Е, види, Боко, Хамлет, човече... Слушај, знаш да пет сезона скоро ништа ниси играо. Молим те, дај све од себе, немој нешто да зајебеш... Знаш колико нам је стало. Боко, сад су све очи упрте у тебе!...“
- НАДА: Баш тежак шамар. И ја сам га добила од оног скота, те вечери кад ми је уништио животни рад. То је било пре три године, и сад ми се плаче. Скот један пијани. Дебела смрдљива свиња. Господе, боље да ћутим, боље да ћутим... Али, хтела сам да ти кажем, Борисе, да сам поново кренула да правим инсектаријум...
- БОРИС: То је сјајно, Надо, стварно...
- НАДА: *(На ивици суза)*
Правићу га док сам жива. Неће имати ко да га уништи.
- БОРИС: А знате ли шта ми је рекао Лазић?
- НАДА: *(Плаче)*
Шта?
- БОРИС: Упао ми је првог дана у гардеробу, онако налицкан, мирише на здраву храну, држи дијету и тако то... Рекао ми је: „Боко, па честитам... Хамлет!“ Хтео сам

да му кажем: „Јеби га, Лазићу, извини...“ Надо, па што плачете, побогу?

НАДА: Ништа, баш ништа...

УПРАВНИК: *(Улази на сцену, љуби, носећи неки џакир)*
Хтео сам лично ово да ти уручим!

БОРИС: Шта то?

УПРАВНИК: Надо, не будите тако патетични, молим Вас. Добро да је и овако прошао.

НАДА: Али...

УПРАВНИК: Невероватно! У овом позоришту информације путују брже од самих догађаја. Мало пре донесем одлуку, а цело позориште зна и пре мене шта сам одлучио! Невероватно!

НАДА: Не, ја нисам...

УПРАВНИК: Немојте да га браните! Знам да сте врло осетљиви, али свако мора да одговара за своје поступке...
(Борису)
Изволи, решење о казни. Шест месеци, двадесет посто мања плата.

БОРИС: Шест месеци? Зашто?

УПРАВНИК: Одбијање радног задатка.

БОРИС: Ја нисам одбио задатак. Одбио сам да висим на цугу, ја имам страх од висине. Отићи ћу код неуролога, ако треба.

УПРАВНИК: Треба да идеш код психолога, да се мало изразговарате... Ако Ненад Јокић каже да висиш, има да висиш! Ти Ненаду Јокићу кажеш да не можеш да висиш? Човек је у шоку. Синоћ није могао да заспи. Због кога? Због Бориса Станковића. Јуче си се испилио и дошао у позориште, и ти ћеш да противречиш Ненаду Јокићу. Ти?

БОРИС: Ја сам у позоришту осам година, а и да сам два дана, имам право да кажем шта мислим, и имам право да сачувам своје здравље. Ја сам се извинио...

УПРАВНИК: Ђути ту, балавче један! Сви остали ћуте и раде, само си се ти нашао паметан. Добро да си и овако прошао. Други пут, отказ, па пут под ноге! Еј, Ненаду Јокићу, Ненаду Јокићу?! Немој да сам чуо још једну жалбу. Само још један приговор и летиш напоље, јеси разумео?

БОРИС: Да.

УПРАВНИК: И види шта радиш овој жени... У реду је, Надо, узеће се у памет, и биће све у реду. Идите, попијте мало воде...

Нада журно одлази.

УПРАВНИК: Је л' схваташ да сам га молио да играш? Преклињао га да ти да прилику, зато што верујем у тебе. Ухватио сам га за гушу и нисам га пуштао док ти није дао улогу. А ти? Господин не може да виси. Ти си, бре, глумац. Има да висиш два дана ако треба. Ако то каже такав редитељ онда има да висиш! Ово није аматерска дружина, па ти се сад пишки, сад ти се каки. Гледај сад то решење, па се замисли мало...
(Оде)

БОРИС: (Сам)
Јебем ти позориште...

Сћаваља решење у цей косѹима.

Мрак.

СЦЕНА VII

Ушорак, ѿсле вечерње ѿробе. Борис у косѹиму, знојав. Мало је раскојчан због врућине. Миливоје и шехничари раде нешѹо на сценографији. Борис седи на ѿоду, ѿверће неку сиѹну реквизиѹу.

МИЛИВОЈЕ: Знаш ти да ово позориште не вреди више ни две банке. Као ни цела земља, уосталом. Никад горе. Како који управник дође, мисли да позориште почиње од њега. И тако задњих 20 година. Прво десна рука градоначелника, па десна нога, па лева рука, и сад лева нога. Шта ли ће после?

Борис ћуши.

МИЛИВОЈЕ: Ал' мене баш брига. Ја узем и продам пет слика годишње, зарадим двогодишњу плату. Мене баш брига. Ви сте у говнима. Кад сам ја дош'о знао се ред, имало се пара... Тад је сценограф био Ристовић. Ја сам све од њега научио. Најбоља академија на свету. Само је био зајебан чича, ух... А ти, чекаш Ненада?

БОРИС: Рекао ми је да га сачекам овде после пробе.

МИЛИВОЈЕ: Боље огрни нешто, прехладићеш се. Још си загрејан. Више не греју, бога ми.

БОРИС: Добро ми је.

МИЛИВОЈЕ: Е, мој Боко, овде једино ти што вредиш и још можда двоје људи. Остало, ни за под нокат. Добро, тебе и жене воле, хе, хе, хе... Дај мало неки пут и ја да се огребем, хе, хе, хе...

БОРИС: Ја сам ожењен, чика Миливоје.

МИЛИВОЈЕ: Ниси уштројен, мајку му.

БОРИС: Ма, јесам.

МИЛИВОЈЕ: Шта на јесен? Шта ће да буде на јесен?

Техничари се смеју.

БОРИС: Ништа, чика Миливоје.

МИЛИВОЈЕ: Шта се ви смејете? Љубоморни, је л'?! Јебем ти, ово нинашта не личи. Нека га за сад тако па ћемо да видимо. Шта ћеш кад нема пара. Ја могу да направим да изгледа као да кошта милион евра, ал' ђабе кад неће нико да слуша, је л' тако Боко?

БОРИС: Јесте, чика Миливоје.

ЈОКИЋ: *(Улази са електричном циџаретом и нешто жваће)*
Техника, Миливоје, оставите нас, молим вас. Касније ћете наставити.

Миливоје и техничари одлазе.

ЈОКИЋ: Борисе, хајде да поразговарамо мало ти и ја. Седи. У чему је проблем?

БОРИС: Како мислите?

ЈОКИЋ: Шта се то прича по позоришту?

БОРИС: Шта се прича?

ЈОКИЋ: Је л' била Нада ту? Је л' био онај техничар?

БОРИС: Када? Мислите, онда кад смо пробали са цугом?

ЈОКИЋ: Је л' су они глупи, глуви, неми, шта ли?

БОРИС: Како то мислите?

ЈОКИЋ: Или свако пере руке од сваке одговорности?

БОРИС: А шта са њима, не разумем?

ЈОКИЋ: Какве се то тужбе помињу?

БОРИС: Какве тужбе?

ЈОКИЋ: Не знаш?

- БОРИС: Не. Какве тужбе?
- ЈОКИЋ: Сад смо сами, као што видиш. Је л' тако?
- БОРИС: Јесмо.
- ЈОКИЋ: Можемо отворено да разговарамо?
- БОРИС: Наравно.
- ЈОКИЋ: Знаш да могу прилично да утичем на судбине многих позоришта?
- БОРИС: Како то мислите?
- ЈОКИЋ: Могу много тога да урадим, овако?
(Пукне њрсӣима)
И лепих, и не тако лепих ствари. Имам одређеног утицаја, којим могу круцијално да решим читаве каријере... Овако или онако...
- БОРИС: Зашто ми то говорите, не разумем?
- ЈОКИЋ: Ово нису никакве претње, не брини. Ја нисам такав човек. Само бих волео да размислиш о неким стварима.
- БОРИС: О чему да размислим?
- ЈОКИЋ: Је л' те то неко посаветовао да урадиш, напунио ти главу неким глупостима?
- БОРИС: Шта да урадим?
- ЈОКИЋ: Онај миш, синдикалац, је л'?
- БОРИС: Који миш?
- ЈОКИЋ: Онај што је радио на цугу. Онај што само иде околу и хушка, је л' он?
- БОРИС: Шта ме је посаветовао?
- ЈОКИЋ: Видео сам вас и чуо како причате на ходнику, нисам ја блесав. Знам ја ко је он.
- БОРИС: Он је аутомеханичар. Одржава аутомобиле свима у позоришту. О томе смо разговарали. Шта сте могли да чујете?
- ЈОКИЋ: О аутомобилима? Па сте уђугали баш кад сам ја наишао?
- БОРИС: Па то је инстинктивно кад ви наиђете. Сви тако раде. Ја ни са ким ни о каквој тужби нисам разговарао.
- ЈОКИЋ: Ниси? Али је зато припремаш? И они ће наравно да сведоче у твоју корист?

Миливоје се појављује из сликарнице носећи велики зумбул како би га окачио на сџуб. Засџане кад чује разговор. Мало се враџи, па се предомисли.

БОРИС: Ко? Какву тужбу? Не знам о чему говорите...

ЈОКИЋ: Изволите, Миливоје?

МИЛИВОЈЕ: *(Није чуо, али прејџијосџавља шџа преба да каже)*
Хтео сам само да окачим зумбул на стуб.

ЈОКИЋ: Молим?

МИЛИВОЈЕ: Зумбул. Причали смо о томе, као о симболу магије и...

ЈОКИЋ: Урадите то касније.

МИЛИВОЈЕ: Извините, али сад сам га залепио. Осушиће ми се лепак.

ЈОКИЋ: Па, залепите га поново.

МИЛИВОЈЕ: Немам више лепка. Једва сам и ово нацедио. Све се потрошило, а нема пара...

Како показује цвџи са свих сџрана пако се уџлеће и крене да га исџушџа покушавајући да га задржи пребаџивањем из једне у дружу руку. Борис по премеџи и хваџа цвџи у последњем пременуџку.

ЈОКИЋ: Немате лепка?

МИЛИВОЈЕ: Е, Борисе, спасио си ме. Баш је осетљив, пукао би, сигурно. Да не беше тебе...

ЈОКИЋ: Невероватно!

МИЛИВОЈЕ: *(Док леџи)*
Лепо ја кажем, најбоље дете у позоришту. И одличан глумац.

БОРИС: Добро, чика Миливоје...

МИЛИВОЈЕ: Боже здравља, за коју годину и првак позоришта.

БОРИС: Молим Вас, чика Миливоје...

МИЛИВОЈЕ: Чим је дошао у позориште, знао сам да је рођени глумац, хе, хе, хе... Да не звучи да се мешам, али он Вам је најбољи за Хамлета... Молим?

ЈОКИЋ: Ништа нисам рекао.

МИЛИВОЈЕ: Ма, имате Ви одличан нос за глумце, знам ја то.

Јокић и Борис чекају да Миливоје заврши.

ЈОКИЋ: Залепили сте ли га?

МИЛИВОЈЕ: Само тренутак.
(*Сеши се*)
Крпа.

Ошрчи у сликарницу. Јокић и Борис сјоје и чекају. Миливоје се враћа са крјом.

МИЛИВОЈЕ: (*Тајка зумбул крјом*)
Ево, секундица и готово.

Јокић и Борис сјоје.

МИЛИВОЈЕ: Готово. Извините.

ЈОКИЋ: Ништа.

Миливоје одлази.

ЈОКИЋ: Дакле, јесам ли те малтретирао?

Борис ћуши.

ЈОКИЋ: Је л' јесам?

БОРИС: Не.

ЈОКИЋ: Изаћи ће ова представа, како тако. После ћемо већ видети.

БОРИС: Како то мислите?

ЈОКИЋ: Па, просто ћемо видети. Можда алтернација са Стојиљковићем, можда само Стојиљковић, можда само ти... Видећемо.

Борис ћуши.

ЈОКИЋ: Како мислиш да ти прође та тужба?

БОРИС: Каква тужба? Нисам никад споменуо никакву тужбу.

ЈОКИЋ: Ниси? Никад?

БОРИС: Рекао сам само једном после јутрошње пробе у салону у афекту нешто везано за тужбу, али нисам мислио ништа озбиљно...

ЈОКИЋ: Видиш, сви мисле да јеси и то ствара немогућу атмосферу за рад. Видео си и сам вечерас.

БОРИС: Нисам приметио ништа необично, верујте ми.

ЈОКИЋ: (*Смешка се*)
Борисе...

БОРИС: Стварно ми је све деловало у реду.

ЈОКИЋ: Ево шта ћеш да урадиш. Окупићу цео ансамбл у салону, рећићеш им то што имаш да им кажеш о тој тужби, позваћемо и Наду и оног хушкача да сведоче о том малтретирању, и управника, и да коначно решимо тај проблем.

БОРИС: Зашто морамо тако? То су приче које немају везе са мном.

ЈОКИЋ: Надо!

Нада се појављује из љумачког излаза у новој хаљини, нашинкана и срећене косе. Од овог тренутка се сценално иако појављује.

ЈОКИЋ: Окупите ансамбл у салону и позовите управника и оног техничара за цугове.

НАДА: У реду.
(Одлази)

ЈОКИЋ: Изволи, Борисе, после тебе.

Борис и Јокић излазе.

СЦЕНА VIII

Миливоје улази на сцену из сликарнице. Носи нов, леише урађен каширани леи на рамену. Сивања га на месту претходног. Проверава сцубове. Чврсти су. Сваки јуи мало јаче журне сцуб. Он сцуби сасвим чврстио. Затим се наслања на њега. Прво овлаш, затим се све више ојуштиа, док се појутно не ослони. Ликује. Међутим, постоји један проблем. Доњи коси држачи сцубова су даске ушрафлене у под сцене. Како се Миливоје уз мало јаче цимање самоуверено одваја од сцуба, мало иззуби равношежу и згази на једну од дасака која при том пукне. Да не би пао, он хвата оберучке сцуб. Сцуб га задржава, али подлеже његовој тежини, креће да пада, повлачећи за собом шаваницу и друге сцубове. Миливоје одскаче најред. Сцуби и зледа како се руши сценографија...

МИЛИВОЈЕ: (Зблануи)

Шта сад, јебем ти сунце?!

Јокић и управник улазе журно на сцену. Јокић и не зледајући околу одлази по своју јакну која је поред редишељског сцубића. Управник шрчкара за њим.

ЈОКИЋ: Ви мало да ушкопите своје глумце!

УПРАВНИК: Ја се стварно извињавам...

ЈОКИЋ: У овој курцојебини?!...

УПРАВНИК: Извините, молим Вас...

ЈОКИЋ: Он да онако театрално напусти позориште? Балавац један! Код мене би добио отказ без размишљања.
(Узима лек за смирење)

А и ови остали, све ровач до ровача! Ма, ко ме био по ушима да се овако зајебавам по вукојебинама?! Јо, Ненаде, седи где си!...Седи где си, шта се петљаш са, са... са... не знам како све ово ни да назовем!

УПРАВНИК: Решићемо, Ненаде, све ћемо решити. Ма, све има да их казним, само да се заврши ова представа. Тако ћу слатко да их казним...

Јокић примети расцалу сценографију и Миливоја, и укоја се. Управник се окрене и угледа исти призор. Сва тројица немо посмашрају сценографију, ња себе међусобно.

МИЛИВОЈЕ: Ја... не знам... ја... нисам крив, није добро намештено... стварно не знам...

УПРАВНИК: Ово се не дешава, ха, ха, ха... Никако не може...
(Уозбиљи се)
Шта је ово?

Јокић седне зблануи.

МИЛИВОЈЕ: (Обраћа се управнику, али гледа у Јокића)
Не, па мора се разговарати са техником. Не могу ја да постављам баш све. Рекао сам им како да причврсте. Ја сам све направио како треба... Погледајте који је то материјал, чврст... Нисам штетео, хтео сам да буде...

УПРАВНИК: Миливоје, само идите. Идите некуд да Вас не видим. Сутра дођите у моју канцеларију.

МИЛИВОЈЕ: Али...

УПРАВНИК: И Ви и цела техника.

МИЛИВОЈЕ: Ја сам чист к'о суза, ту нема...

УПРАВНИК: Не, не. Ништа. Само идите.

Миливоје оде. Управник седне поред Јокића. Гледају ка сцени.

УПРАВНИК: Разумећу шта год одлучите. Ако желите да напустите пројекат, разумећу.

Јокић ћуши.

УПРАВНИК: *(Показује ка сценографији)*

Не кажем због овога... ово се може средити. Даћу новац да се уради како треба. Два дана је довољно. Лично ћу надгледати. Кажем, просто, због свега.

Локић ћуши.

УПРАВНИК: Па, реците нешто.

ЈОКИЋ: Немојте да мислите да сам наиван. Доста ми је те Ваше реторике.

УПРАВНИК: Не разумем...

ЈОКИЋ: Разумете, врло добро. Имате уговор који смо потписали. Плаћен сам и завршићу свој посао. Знате да морам да завршим.

УПРАВНИК: Па, добро, сад...

ЈОКИЋ: Је л' имате негде у граду кинески ресторан?

УПРАВНИК: Кинески ресторан?

ЈОКИЋ: Да. Кад сам дошао био је један, па се затворио. Не знам има ли их још.

УПРАВНИК: Не знам, мораћу неког да питам.

ЈОКИЋ: *(Сирема се да крене)*

Питајте, хтео бих кинеску храну за вечеру. Бићу у хотелу. Јавите ми телефоном да ли постоји кинески ресторан.

УПРАВНИК: Ево, ја ћу Вас одвести лично. Покупићу Вас испред хотела. Само ако постоји такав ресторан. Шта ако га нема?

ЈОКИЋ: Ништа. Само ми јавите.

(Креће)

И, да... хтео бих сам да одем.

УПРАВНИК: Како решите. Ја сам ту.

ЈОКИЋ: Да.

Оде кроз улаз за публицу. Управник осћаје сам и окреће се ка сценографији.

УПРАВНИК: Надо!

Нада се појављује из џлумачког излаза. Угледа сценографију.

НАДА: О, боже, шта је ово?

УПРАВНИК: Ништа. Мало се срушила сценографија.

НАДА: О, боже, па шта ћемо сад?

УПРАВНИК: Добро је, Надо, добро је. Средићемо. Него, како је тамо?

НАДА: (Показује ка салону)
Мислите?

УПРАВНИК: Да. Кува се, је л'?

НАДА: Па, прилично.

УПРАВНИК: Сви су још ту?

НАДА: Да. А где је Ненад?

УПРАВНИК: Отишао је. Узнемирио се. Реците свима да сутра дођу у моју канцеларију пре пробе. Јавите и Борису.

НАДА: У реду. Проба је завршена, је л'?

УПРАВНИК: Па, да.

Нада климне ѓлавом и изађе.

УПРАВНИК: (Сам)
Па-па-да-па-пампарам!

Одлази на излаз за ѿублику.

Мрак.

СЦЕНА IX

Среда, јуѿарња ѿроба. Миливоје ѿише сѿрејом раѿине ѿроле ѿо декору. Износи осѿаѿике намеѿиѿаја. Боѿоради ѿиѿо мора сам да ради. Прави зѿариѿиѿе. Јокић и Нада се ѿојављују на сцени из ѓлумачкоѿ излаза. Нада ѿоказује једну сцену у ѿексѿиу. Миливоје ѿосле некоѿ времена одлази.

ЈОКИЋ: Да, решићемо то појавом специјалаца из дубине, уз ефекат хеликоптера.
(Миливоју)

Добро је ово, Миливоје.

НАДА: Добро. Ко ће бити ти специјалци?

ЈОКИЋ: Техничари. Они су већ спремни за пробу. Јутрос смо узели униформе од војске. Нисмо губили време. Зато мало каснимо. Правимо ратну причу. Мора да буде велика гужва на крају. Као у америчким филмовима. Можда се и Ви појавите као нека згодна поручница.

НАДА: Таман посла...

ЈОКИЋ: Видећемо. Зовите ми Бориса.

Нада одлази.

УПРАВНИК: *(Улази са бочне сцѐране ѓледалиишиа)*
Ненаде, ја морам да Вам честитам!

ЈОКИЋ: *(Намерно мрзовољан)*
Да...

УПРАВНИК: Па Вама да дају само штап и две крпе, могли бисте да изрежирате Хамлета. Сјајно! Сјајна идеја! Ратни ви-хор, рушевине, и Хамлет. Цап! Као од шале! Гени-јално!

ЈОКИЋ: Прави борци не одустају. Из катастрофе извуку нај-боље решење.

УПРАВНИК: Кад Вам је то пало на памет?

ЈОКИЋ: Ноћас. Кинески ресторани су чудо. Зато сам и по-ранио јутрос да завршимо ствар око униформи и још неких детаља.

УПРАВНИК: Сјајно, сјајно. Ја сам био на састанку, па је заменик потписао реверсе и остала одобрења, знате већ...

ЈОКИЋ: Да... А како је било на састанку?

УПРАВНИК: Знате ли како је Тито средио студентске немире '68.? Е, па, тако некако, ха, ха, ха.

ЈОКИЋ: Па ви као Броз...

Нада и Борис улазе. Борис у маскирној униформи са срђским ознакама.

УПРАВНИК: Борисе! Види га, као прави војник. Јеси служио вој-ску?

БОРИС: Цивилно.

УПРАВНИК: Хе, хе, хе, као прави... Извините, ја сам се мало опустио. Не могу да сузбијем узбуђење. Ево, ћутим, седим, посматрам...

ЈОКИЋ: Не, у реду је.
(Нади)

Наравно, ово није костим за ову сцену. Биће у оделу и оронулом капуту са ознакама краљевске породице. Тај костим ћемо имати прекосутра. Касније, кад од-лучи да се прикључи војсци, носиће униформу. Али, у реду је сада за пробу, не мора да се пресвлачи. Но, Станковићу, јасна Вам је прича?

БОРИС: Да.

- ЈОКИЋ: Надо, кажите да се за наредну пробу склоне ознаке војске.
- НАДА: У реду.
- ЈОКИЋ: Нешто сте хтели?
- НАДА: Да, нешто са управником. Управниче, ако бисте могли?
- УПРАВНИК: Шта?
- НАДА: Хтела бих насамо.
- УПРАВНИК: А, не! Више ништа насамо. Реците овде.
- НАДА: Мало је незгодно...
- УПРАВНИК: Не, реците!
- НАДА: Глумце интересује... зашто је дошло до промене идеје... нагло... и...
- УПРАВНИК: Глумце интересује? Па шаљу Вас да питате? И, шта ако Вам не кажем?
- НАДА: Па, ја нисам хтела...
- УПРАВНИК: *(Јокићу)*
Њих интересује још нешто после јутрошњег састанка? Занимљиво, хе, хе, хе.
- НАДА: Они мисле да ће то одузети много времена, обзиром да су до сад радили на један начин... Плаше се да неће стићи да ураде улоге...
- ЈОКИЋ: *(Смешка се)*
Нека не брину за то.
- УПРАВНИК: Нека они дођу да питају. Уосталом, шта се то њих тиче?!
- ЈОКИЋ: У реду је, објаснићу. Реците им да је рад на представи процес. У процесу рада ствари се мењају. Кад сам видео срушену сценографију, пала ми је на памет идеја да направим ратну причу. Учинила ми се чак одличном. Отворила је један потпуно нов приступ и ново читање комада. Ја режирам представу. Мој посао и моја одговорност је да то урадим како мислим да је најбоље. Ја сам им то рекао. Улоге су куд и камо већ урађене. Хамлет је Хамлет. Ништа се ту круцијално не мења. Не знам шта није јасно? Станковићу, шта није јасно?
- БОРИС: Не, све је јасно.
- ЈОКИЋ: Очигледно, Вашим колегама није.

БОРИС: Не знам...

УПРАВНИК: *(Показује јој инстинџијенџиско месџо)*
Надо, задржавате пробу. Молим Вас...

Нада одлази на своје месџо.

УПРАВНИК: Ништа то... Све је јасно као дан. Нема шта да се објашњава. Увек се од свега праве неке теорије за-
вере. Сад, што је промењена идеја? Да би неко од њих
имао шта да пита!

ЈОКИЋ: *(Прекида моџуће неџријажносџи)*
Надо, позовите техничаре на сцену.

НАДА: *(Преко разџласа)*
Позивају се техничари на сцену. Позивају се техни-
чари на сцену.

УПРАВНИК: Борисе! Као прави војник. Свака част!

ЈОКИЋ: Где су Вам наочаре?

БОРИС: Ево, у џепу.

ЈОКИЋ: Ставите их.

Борис сџавља рејбанке.

УПРАВНИК: Сјајно!

*Техничари улазе у униформама сџеџијалаца, са све шлемовима и
џушџама. Изџледају шромо, необријано и сџидљиво. Један од њих је
изузејино дебео, џуца му униформа.*

УПРАВНИК: Сјајно!

ЈОКИЋ: *(Нади)*
Шта је ово?

НАДА: Техничари.

ЈОКИЋ: *(Показује на најдебљеџ шехничара)*
Али погледајте овог. Дајте, молим вас. Ово треба да
буде специјални војни одред. Погледајте на шта личи.

НАДА: Па, рекли сте...

ЈОКИЋ: Војска. Не српски добровољачки одред.

НАДА: Немамо више слободних техничара.

ЈОКИЋ: *(Дебелом шехничару)*
У сваком случају ти не можеш, хвала ти. Слободан си.

Дебели шехничар оде. Нада сџоји на ивици суза.

ЈОКИЋ: Шта вам је?

УПРАВНИК: Преосетљива...

Нада оде журно на инсџицијенџско месџо.

ЈОКИЋ: (Осџалим џехничарима)
Станите овде, поред Станковића.
(Уџравнику)
Нађите за сутра још једног нормалног техничара.

Техничари несџреџно сџају у врсџу.

УПРАВНИК: Разуме се.

ЈОКИЋ: Станковићу, Ви говорите монолог „Бити ил’ не бити.“ Они су око Вас са упереним пушкама. Запамтите, нису стварни. За Вас, они су Ваши страхови, као утваре. Техника, ви сте у слоумоушну. Идете полако у круг око њега и покушајте да имате све време један неприродан зао осмех на лицу. Као да сте искежени и заустављени у том изразу. Разумете?

Техничари климају џлавом.

ЈОКИЋ: Сутра за пробу, сви обријани.

Техничари климају џлавом.

ЈОКИЋ: Ајде, распоредите се.

УПРАВНИК: Сјајно!

Борис и џехничари се расџоређују.

ЈОКИЋ: Идемо.

БОРИС: Бити ил’ не бити, питање је сад...

ЈОКИЋ: Спорије кретање.

БОРИС: ... Да ли је џудског духа достојније трпети прађе и стреле судбе насилне, или оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати...

ЈОКИЋ: (Техничарима)
Сад не би било лоше да како имате те пушке, неко приђе Хамлету отпозади и пребаци му пушку око врата, да крене као да га дави. Као да га дави сопствена дилема. Пробај ти.
(Борису)

Ајде, наставите Ви, Станковићу.

БОРИС: Умрети, само уснути, и ништа више...

ЈОКИЋ: (Техничару)
Ајде крени сад... Полако.

Техничар кређе обазриво да дави Бориса.

БОРИС: И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује.

ЈОКИЋ: *(Техничару)*
Ајде мало, нећеш га убити. Нек' осети отпор. Мора да буде убедљиво. И, осмех, осмех.

Техничар ђа јаче сїеже.

БОРИС: То би нестанак био да га човек само пожелети може...

НАДА: *(Добацује ѿексї)*
Свим срцем својим само пожелети може.

БОРИС: Свим срцем својим само пожелети може...

ЈОКИЋ: Обори га доле, обори га.

Техничар обара Бориса.

ЈОКИЋ: Отворите га мало.

БОРИС: Умрети, можда уснути, а уснути, сањати можда? Е, ту је препрека!

УПРАВНИК: Сјајно!

ЈОКИЋ: Стави му ногу на груди. Ти, брадати. И, осмех.

БОРИС: Јер због тих снова, који би нам у самртном спавању могли долазити кад се из ове буке и збрке живота смртног извучемо, ми морамо оклевати.

ЈОКИЋ: Стоп! Добро. Станковићу, је л' сте добро?

БОРИС: Да, јесам.

ЈОКИЋ: Морам да питам. Не желим да ме неко после тужи.
(Смеје се. Смех ѿрихваїа и уїравник)

ЈОКИЋ: *(Техничарима)*
Добро је, момци. Морамо помоћи колеги да се избори са овим тешким монологом... Сад, како наставља даље текст, ви га подижете, овако, са исправљеним рукама, он је као на распећу, скупљене ноге, раширене руке, и носите га кроз до излаза из сале. У реду?

Техничари климају ѓлавом.

ЈОКИЋ: Ајмо.

УПРАВНИК: Сјајно!

БОРИС: Због тога јадни живот наш и јесте толико дуг, јер ко би могао да сноси...

Техничари ѿодижу Бориса и брекћу.

- ЈОКИЋ: *(Техничарима)*
Не сме ништа да се чује! Немо. Осмех.
- БОРИС: ... све шибе и све поруге овога света, неправде тлачитеља, презире оholих, патње због ниподаштаване љубави...
- ЈОКИЋ: Полако низ степенице.
- БОРИС: ... Безакоње и дрскост власти, ђушке што их заслуга кротка од безвредних трпи...
- ЈОКИЋ: К'о да носите мртвачки сандук. Ајде мало, да видимо као да је херој кога носите на рукама.
- БОРИС: ... Кад би свако себи могао мир и спокој да обезбеди голим ножем простим? Ко би носио бреме живота тешког, стењао и зној лио, кад нам вољу спутав'о не би страх од нечег после смрти...
- ЈОКИЋ: Стоп! Не овако. Вратите се. Моја грешка.

Борис и техничари се враћају.

- ЈОКИЋ: Идемо из почетка. Мора нешто драстичније да се деси. Ово са пушком и ногом остаје. Станковићу, ви му склањате ногу и покушавате да устанете. Онда га ти,
(Показује шрећез техничара)
гурнеш кундаком назад на земљу. Да пробамо. Полако, развићемо то још. Ајмо.
- БОРИС: Бити ил' не бити, питање је сад? Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбине насилне, или оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати?

Техничар њочиње да дави Бориса и да га обара.

- БОРИС: Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује...

Техничар сиваља нођу на Борисове груди.

- ЈОКИЋ: *(Техничару)*
Ајде, притисни мало, мора да се види отпор.
- БОРИС: ... То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може.
(Склања нођу техничара и њокушава да усстане)
Умрети, можда уснути, а уснути, сањати можда?

ЈОКИЋ: (Техничару)
Сад!

Техничар одјурне кундаком Бориса на њод.

ЈОКИЋ: (Техничарима)
Добро. Остани тако у стоп кадру. Сад, једни за руке, други за ноге, и као да сте огромне чељусти, пробајте да га развличите, као да сте зуби који га жваћу. Пробајте.

БОРИС: Е, ту је препрека! Јер због тих снова, који би нам у самртном спавању могли долазити кад се из ове буке и збрке живота смртног извучемо, ми морамо оклевати...

ЈОКИЋ: Стоп! Поново. Станковићу, немојте се опирати, отежавате им. Неће Вас повредити. Немојте говорити као да сте уплашени. Ви јесте у великој борби, али Ви се борите, не предајете се. Разумете?

БОРИС: Да.

ЈОКИЋ: А ви, момци, не штедите га много, није од шећера. Идемо поново.

БОРИС: Из почетка?

ЈОКИЋ: Наравно, наравно.

БОРИС: (*Све се догађа исто*)
Бити ил' не бити, питање је сад? Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, ил' оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати? Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује. То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може...

ЈОКИЋ: Стоп!

УПРАВНИК: Сјајно.

ЈОКИЋ: Станковићу, више се отимајте. Не губите мисао и радњу. Више гледам у техничаре него што слушам Вас.

БОРИС: Али, малопре сте рекли...

ЈОКИЋ: Шта сам рекао?

БОРИС: Ништа... У реду.

ЈОКИЋ: Идемо!

- БОРИС: *(Све ис̄ио)*
 Бити ил' не бити, питање је сад? Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне, ил' оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати? Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује. То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може...
- ЈОКИЋ: Добро. Умрети, пауза. Само уснути и ништа више, спојте.
- БОРИС: Знам, али немам даха.
- ЈОКИЋ: Знам, али губи вам се мисао. Хоћете мало воде?
- БОРИС: Могао бих.
- ЈОКИЋ: Надо, донесите му мало воде. И за мене и управника по једну кафу у Ла Кости. Пошаљите неког.
- НАДА: У реду.
(Излази)
- ЈОКИЋ: *(Техничарима)*
 Момци, доста за сада, касније ћемо поновити и урадити сцену. Слободни сте.
- Техничари скидају шлемове, мокри до голе коже и излазе.*
- ЈОКИЋ: Станковићу, Ви останите.
- УПРАВНИК: Биће ово одлично. А ти, Борисе, мало на трчање, ако мислиш да будеш глумац.
- ЈОКИЋ: Сад ћемо пробати једну добру вежбу која ће Вам помоћи.
- Нада улази и даје Борису воду.*
- ЈОКИЋ: Добро... Је л' сте радили на академији на техници гласа говор под напором?
- БОРИС: Не.
- ЈОКИЋ: Помоћиће Вам. Треба ми и Ваша помоћ, управниче.
- УПРАВНИК: Ту сам.
- ЈОКИЋ: Дођите на сцену.
- УПРАВНИК: Хитро, хитро.
(Долази на сцену)
 Само ми немојте дати да глумим, ха, ха, ха.
- ЈОКИЋ: Не брините.

УПРАВНИК: *(Као брише зној)*

Фијууу...

ЈОКИЋ: Видите, Станковићу, о чему се, ради? Потребно је да Ваше тело доводите у тешке физичке позиције, а да при том изговарате текст са што мање напора и у разним ритмовима... То можете пробати и код куће уз склекове, видим да сте...

(Сћеже песницу)

Глумци на академијама то обично раде у партнерској игри, па смо зато Ваш управник и ја са Вама на сцени. Ја ћу стати овде, на један крај, а Ви, управниче, станите на други. Ви се, Борисе, морате понашати као, извините, лопта, којом се ми додацујемо. Немојте да Вам буде непријатно, користиће Вам. Ево, ја ћу Вам показати. Станите на моје место.

Борис послуша.

ЈОКИЋ: *(Сћане исцред њега нејријатно близу)*

Узмите ме за рамена и одбаците ка управнику. Ја ћу, како ме одбаците, да пробам да се понашам као лопта. Рецимо, могу да одскочим, овако, па да отрчим до управника, овако, као да сам се откотрљао. Ако ме сад управник баци, рецимо, мало искоса, онда ћу скочити у круг, овако, и нећу се баш прецизно докотрљати до Вас, односно дотрчати, овако.

Нада се појављује са кафама. Не виде је. Сћоји на улазу.

ЈОКИЋ: Исто тако, нећу се котрљати истим брзинама. Зависи како ме баците. Или ћу све време, рецимо, скачкати до оног другог, овако... Може?

УПРАВНИК

И БОРИС: Може.

ЈОКИЋ: Ајте, управниче, кад сам већ код Вас.

УПРАВНИК: Па, како ћу?...

ЈОКИЋ: Слободно.

УПРАВНИК: Страх ме да Вас не повредим.

ЈОКИЋ: Ајте, слободно.

Управник ухвати Локића за рамена.

ЈОКИЋ: Бити ил' не бити, питање је сад?

Пожурује управника. Управник благо одјурне Локића. Локић одскаче и дошрчава до Бориса.

- ЈОКИЋ: Да ли је лепше, бла, бла, бла, бла... Ето, није тешко.
(Приметити Наду)
О, стигла кафа.
- НАДА: Изволите.
- ЈОКИЋ: Спустите, молим Вас, на просценијум, овде.
Нада сјушиша.
- ЈОКИЋ: Имамо једну вежбу, ако желите да гледате?
- НАДА: Обавестила бих глумце за пробу, мало су се унервозили.
- ЈОКИЋ: Морају имати стрпљења и разумевања, нема ту...
- НАДА: Рећи ћу им.
- ЈОКИЋ: У ствари, знате шта? Реците им да су на овој проби слободни. Нека дођу вечерас у 17h.
- НАДА: Не у 18?
- ЈОКИЋ: Почећемо сат раније, обзиром да су нестрпљиви.
- НАДА: А ја, да останем.
- ЈОКИЋ: Молим Вас. Пробаћемо још мало са Борисом. Хвала Вам, Надо.
- НАДА: У реду.
(Одлази)
- ЈОКИЋ: Е, сад Ви, Станковићу. Крените.
- БОРИС: (Сјаје насјрам Јокића)
Бити ил' не бити, питање је сад?
- Јокић, ујравник и Борис крећу са вежбом.*
- ЈОКИЋ: Идемо. Хоп!
- БОРИС: Да ли је људског духа достојније трпети праћке и стреле судбе насилне...
- ЈОКИЋ: Ајмо, управниче, тако!
- БОРИС: ... или оружје дићи на море мука и отпором их све заувек окончати?
- ЈОКИЋ: Пазите на ритам. Осетите како Вас бацамо.
- БОРИС: Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује.
- ЈОКИЋ: Видите сад, Станковићу, о чему Вам причам?
- БОРИС: То би нестанак био да га човек свим срцем својим само пожелети може.

- ЈОКИЋ: Ајмо сада мало у круг. Пазите, Станковићу.
- УПРАВНИК: Само да скинем џемпер.
(Скида џемпер и баца га на неки део сценографије)
- ЈОКИЋ: Добро. Вратите мало.
- БОРИС: Умрети, само уснути и ништа више. И тим сном рећи да смо прекинули наше душе бол...
- ЈОКИЋ: Пазите сад, хоп!
- БОРИС: ...и хиљаде оних јада што их природа људска наслеђује...
- ЈОКИЋ: Снађите се сад, хоп!
- БОРИС: ...Умрети, можда уснути, а уснути, сањати можда? Е, ту је препрека! Јер због тих снова...
- ЈОКИЋ: Фино.
- БОРИС: ... који би нам у самртном спавању могли долазити кад се из збрке живота смртног...
- Нада се у међувремену вратила на инстинкцијенјско место и добацује њекси.*
- НАДА: Кад се из ове буке и збрке живота смртног...
- БОРИС: ... из ове буке и збрке живота смртног извучемо, ми морамо оклевати. Због тога јадни живот наш и јесте толико дуг...
- ЈОКИЋ: Шта је, управниче, боле руке?
- УПРАВНИК: Боле, боле, богоми, ха, ха, ха.
- БОРИС: ... јер ко би могао да сноси све шибе и све поруге овога света, неправде тлачитеља...
- ЈОКИЋ: Морате и Ви мало да се размрдавате, ха, ха,ха.
- БОРИС: ... презире охолних, патње због ниподаштаване љубави...
- УПРАВНИК: Размрдава мене позориште, и више него што треба.
- ЈОКИЋ: Ха, ха, ха.
- БОРИС: ... ћушке што их заслуга кротка...
- НАДА: Безакоње и дрскост власти.
- БОРИС: Безакоње и дрскост власти, ћушке што их заслуга кротка од безвредних трпи, кад би свако себи могао мир и спокој да обезбеди голим ножем простим? Да радије ова зла...
- НАДА: Прескочио си много... Ко би носио бреме...

БОРИС: Знам... Ко би носио бреме живота тешког, стењао и зној лио, кад нам вољу спутав'о не би страх од нечег после смрти...

ЈОКИЋ: Сад пробајте да говорите у другачијем ритму од свог кретања. Ако Вас јаче бацимо, Ви говорите спорије, и обрнуто.

БОРИС: *(Изнемогао)*
У реду... Да, те земље неоткривене из чијих међа још се ни један путник вратио није, страх који нас тера да радије сва она зла трпимо што нас већ муче, него да хрлимо другим о којим баш ништа не знамо?
(Сајлеше се и њадне)

ЈОКИЋ: Полако, јесте ли добро?

УПРАВНИК: О, пробушила нам се лопта, хе, хе, хе.

БОРИС: Добро сам.

ЈОКИЋ: Колико имамо још текста?

НАДА: Још један блок.

УПРАВНИК: *(Оде да њошије мало кафе)*
Охладиће Вам се кафе.

ЈОКИЋ: Дајте ми је, молим Вас.

Управник доноси Јокићу кафе.

ЈОКИЋ: Станковићу, остао је још један блок. Јесте ли добро? Хоћете воде?

БОРИС: Не, добро сам.

ЈОКИЋ: *(Брижно му њрилази)*
Сигурно? Мокри сте.

БОРИС: Сигурно.

ЈОКИЋ: Онда имам за Вас још једну молбу за последњи блок.

Борис љуши.

ЈОКИЋ: Мало да се нашалимо за крај. Верујте ми, све вам ово користи... Овако ћемо. Надо, дођите.

Нада долази до њих.

ЈОКИЋ: Станковићу, Ви станите четвороношке овде на средину. Молим Вас.

Борис сјане четвороношке.

ЈОКИЋ: Је л' све у реду?

БОРИС: Јесте.

- ЈОКИЋ: Одлично... Ми ћемо Вам направити отпор, тако што ћемо сести на Вас, а Ви ћете говорити последњи блок. Можете тако и код куће вежбати... Ви имате деце?
- БОРИС: Да, сина.
- ЈОКИЋ: Одлично, колико је стар?
- БОРИС: Четири године.
- ЈОКИЋ: Ето, можете њега да поставите да седне на Вас и да тако вежбате. Било би најбоље да ходате тако док је он на Вама и говорите текст. После, као да добијете крила, овако, ха, ха, хоп, верујте ми. То раде све тате, је л' тако, управниче?
- УПРАВНИК: Тако је, наравно.
- ЈОКИЋ: Играте се са дететом и истовремено вежбате технику гласа. Немојте да Вам буде непријатно.
- БОРИС: У реду.
- ЈОКИЋ: Тако. Ево, ја ћу овде, Ви управниче седите овде, а Ви, Надо, у средину...
- НАДА: Немојте ја, молим Вас. Немојте... Бићемо претешки.
- ЈОКИЋ: Добро, добро... Јак је Станковић. Тако. Је л' смо тешки?
- БОРИС: Не.
- ЈОКИЋ: Нећемо много да се ослањамо. Одлично. Крените, Станковићу.

Борис љовори док Јокић и уђравник седе на њему и љију кафу.

- БОРИС: Ко би носио бремене живота тешког...
- НАДА: Борисе, само последњи блок.
- БОРИС: Како почиње?
- НАДА: Тако свест ствара кукавица од свију нас...
- БОРИС: Тако свест ствара кукавице од свију нас...

Јокић љанићомимом суђерише уђравнику и Нади колико је ова вежба добра.

- БОРИС: ... И, тако, здрава и природна боја све одлучности наше болешљиво...

Уђравник усђаје и сиђнализира Јокићу да је хладно и да мора да обуче љемјер. Пошђио ља обуче, не врађи се да седне Борису на леђа већ осђане љоред.

- БОРИС: ... чили кад на њу падне тај бледи присенак мисли...
Како, Надо?
- НАДА: А подухвати наши...
- БОРИС: А подухвати наши, велики и смели, у страху, зато,
скрећу струје своје... и онда губе сам смисао дела.

Пауза.

- ЈОКИЋ: *(И даље седи)*
То је то?
- НАДА: Да.
- ЈОКИЋ: *(Усџаје)*
Одлично... Стварно, одлично, Станковићу.

Борис љолако усџаје.

- ЈОКИЋ: Видите како може. На трагу сте, Станковићу. На трагу сте. Биће то добро. Само радите.
(Поџајџе џа љо рамену)
Готови смо за ову пробу. Пробајте да одморите за вечерас. Не знам да ли сте успели да препознате разлику у томе како сте монолог говорили сада а како раније? Поента је да потпуно ослободите тело и глас, а они су најслободнији после напора. Овакво пробање може Вам отворити нешто потпуно ново, што можете касније лепо искористити, хм?
- БОРИС: Да. Пробаћу.
- ЈОКИЋ: Ви сте вредни и то се исплаћује. На добром сте трагу, само наставите. Шта ви кажете, управниче?
- УПРАВНИК: Ма какви! Види се промена на километар!
- ЈОКИЋ: *(Нади и Борису)*
Ништа, видимо се, богами, већ за пар сати. Брзо на одмарање.
- НАДА И
БОРИС: Пријатно.
- ЈОКИЋ И
УПРАВНИК: Пријатно.

*Јокић излази. За њим одлази и уџравник, љошџо намиџне Борису.
Нада и Борис осџају сами.*

СЦЕНА X

Нади је нејријатно.

НАДА: Ето, завршили смо.

БОРИС: Да.

НАДА: *(Узима сивари)*
А ти, нећеш још...?

БОРИС: Не. Остаћу још мало...

НАДА: Да ти донесем нешто да обучеш?

БОРИС: Не, хвала Вам.

НАДА: Хоћеш да останем ако ти треба?

БОРИС: Не, идите. Хоћу мало да разбистрим мисли.

НАДА: У реду.
(Креће, ња се враћа)
Знаш, јуче сам поклонила свој инсектаријум једној колегиници која ради у школи...

БОРИС: Зашто?

НАДА: Не знам тачно. Ето, поклонила сам. Причали смо онда, па рекох, чисто да знаш... Извини што те сад оптерећујем тиме...

БОРИС: *(Покушава да се осмехне)*
Ништа. Све је ово позориште, хе, хе.

НАДА: *(Осмехује се)*
Баш тако... Ништа, само угаси светло кад кренеш.

БОРИС: Важи.

Нада одлази. Борис остаје сам. Сивоји на средини сцене окренути љублицу. У њему су помешана осећања. Дуго сивоји. Затим гледа љублицу. Као да би хтео нешто да каже. Ипак одлучи да угаси свећло и оде.

КРАЈ

ПРЕДРАГ ЦРНКОВИЋ

ТРБУХОЗБОРЦИ

Драма

Предраг Црнковић је београдски писац и преводилац.

Превео 40 књига, од чега 32 с данског, 4 са шведског, 3 с норвешког и једну с енглеског (закључно с априлом 2018). „Открио” Норвежане Тура Улвена (*Загробни дарови*) и Пера Петешуна (*Идемо да крадемо коње*), Швеђанку Сару Стридсберг (*Факултет снов*), као и Данце Хенрика Стангерупа (*Из лажи у лаж, Писај или умреј*), Мортена Рамсланда (*Псоглав*) и Кристину Хеселхолд (*Главница*). Списак његових превода по часописима заузима више од 15 страница.

Књижевни одбор Данског фонда за уметност доделио му је 2013. године Почасну награду за допринос представљању савремене данске књижевности на српском језику.

У сарадњи с данским пријатељима писцима превео је сопствену поезију и одломке из прозе, и објавио их у часопису „Kritik“, књижевном додатку листа „Information“, те у часопису за поезију „Overste Kirurgiske“. Превођен је и на словеначки и мађарски.

Црнковић је објавио седам романа и једну збирку приповедака. Радио Београд је више пута емитовао три његове радио драме (две награђене на конкурсима драмског програма и адаптацију Мопасанове приповетке). Роман *Увод у српску књижевност са јужно-словенским књижевностима* био је у ширем избору за НИН-ову награду и регионалну награду „Меша Селимовић” 2010. Поезију, критику, приче и есеје објављивао у готово сваком српском књижевном часопису (Повеља, Поља, Златна греда, Књижевни магазин, Корац, Свеске, Бележница...).

Тренутно уређује едицију превода из скандинавских књижевности „Северно светло“, за сада под окриљем издавача Пресинг.

Предраг ЦРНКОВИЋ

ТРБУХОЗБОРЦИ

Драма

ПРЕТХОДНЕ НАПОМЕНЕ (ОДБРАНА ТЕКСТА) И САДРЖАЈ

Прво:

Апелујем да прочитате текст иако у њему има више од 4 лица без сценографије. Ако глумци играју више улога истовремено (с тим да 3 глумице играју 6 /свака по 2/ женских улога, можда и уз неки crossdressing других глумаца) и ако исти глумац игра Домара, Кафанског мудраца и Оца Жарка и Председника Жирија и буде телефонски глас уредника – постава се може свести на 12 глумаца. Линија радње с Ненадом, Евитом и чамцем се може штриховати, а и дете Бојан се може изоставити. Опција: Лелу и Евиту и Јелену игра иста глумица.

Друго:

Нека вас не обесхрабри ни повећи број слика (укупно 15 или 16) и њихова брза измена. Све се то може постићи и на бини без ротационе сцене. Могућа је варијанта са статичном сценом у три дела: 1 део: стан; 2 део: кафана; 3 део: чамац у подземном свету са цирадом околу, што имитира реку. Сцене на улици и на гробљу могу се извести уз јефтину стилизовану сценографију на простору између публице и горе поменуте троделне сцене.

Треће:

Предвиђена је употреба готових аудио снимака („вести с радија“) као и видео снимака за неке сцене („тв вести“) – на њих ћете наићи у тексту. Видео сцене, ехо, и активан звук (звучи улице, жамор сале или кафане, звекет есцајга, ехо корака, „музика из лифтова“ итд.) замењују људе и сценографију, те све чине изводљивим.

Садржај:

Политички коректни (а и они некоректни) колумнисти Београда окапавају у кафани у центру града. Приближавају се геј парада и избори, треба зарадити плату а истовремено испасти духовит и паметан!

Политичком колумнисти и писцу Пеђи се обраћа агент БИА с понудом да помогне у откривању писца из сенке који наводно треба да „милосрдно уобличи” мемоаре извесног ратног злочинца за кога не мисле сви да је ратни злочинац. Колумниста се осећа поласканим. Али, комедијант случај доводи до сплета догађаја који Пеђу гурне у – убиство.

Један од његових колега и супарника, Ненад, после неопрезне шале на Фејсбуку, постаје одговоран за ништа мање него терористички напад у Барселони и тако списка своју политичку каријеру. Када убрзо после тога буде убијен, његова удовица Евита, у жељи да заради паре, измишља „необјављене колумне.” Покојни Ненад то све прати и немоћно негодује из чамца који га води на Ону Страну.

Док сваки од колумниста покушава да заузме што бољу стартну позицију пред геј параду и изборе, ствари се захуктавају због оног убиства које постаје ударна вест. А ни агент БИА није оно што се представља.

ОПИС ЛИКОВА

ПЕЂА (40–45) политички коректни колумниста и писац који не може да живи од писања. Време проводи по кафанама у такмичењу са колегама колумнистима, бежећи од монотоног брака, забашурујући стваралачку немоћ и осећање јаловости. Уопште не верује у ПК идеале у које се куне, а нарочито се плаши да подржи параду поноса. Ожењен Лелом, има сина Бојана у основној школи.

Ни политички коректни колумниста и писац НЕНАД (40-45) не верује у ПК идеале иако је и он славни креатор јавног мњења Друге Србије. Најрадије убија време по пријемима и партијама у лову на „пилетину”. Ожењен Евитом, без деце.

ВЛАДИМИР (≈50+), професионални колумниста и колумнистички анђелак Друге Србије. Задрти подржавалац људских права III генерације и сваке мањине. Искрени слуга либеалног капитализма и демократске процедуре. Брачно стање непознато, вероватно живи у греху с лаптопом.

КРСМАН (≈60) колумниста и писац, заједант и пијандура. Ожењен, двоје деце. Мистик, анархиста, обожава турцизме и архаизме.

АГЕНТ БИА, (Коста) Бесарић (≈55) агент БИА, који можда и није агент БИА већ можда агент ВБА, а највероватније је „само” криминалистички инспектор с књижевним амбицијама.

ЛЕЛА (35) супруга Пеђина, уморна од живота, помало разочарана у Пеђу, али не баш до краја. Размишља да се врати академској каријери коју је напустила „због породице”. Захваљујући њеном оцу (Пеђином тасту јелте), они и могу да живе релативно комфорним животом средње класе.

ЕВИТА (35) супруга Ненадова, незадовољна што се није удала за паре уместо за памет, а ни за то више није сигурна. Терка угледног српског комунисте, који је зглажао после Осме седнице, тако да је и она слуђено дете титоизма. За њу су статусни симболи летовање у Грчкој (кад већ не може на Малдивима) и добра кола.

АНДРЕА, (40+), водитељка утицајног политичког ток-шоуа.

РМПАЛИЈА РАКОЧЕВИЋ (30-35), припадник жандармерије или интервентне јединице, воли да се хвали. Отац дечака с којим се Бојан потукао, што доводи до састанка у кабинету Бојанове разредне. Он ће „расветлити” убиство ромског просјака на гробљу.

БОЈАНОВА РАЗРЕДНА (45-55), јарко нашминкана просветарка, оличење предрасуда које гајимо према њима.

БОЈАН (7-10), Пеђин син који тек треба да дође у најгоре године.

КАФАНСКИ МУДРАЦ И ДОМАР (55-60), човек који све зна и стално је незадовољан што Србија клечи пред међународном заједницом, уместо да буде достојанствена.

ЦИГА, тинејџер, лажни слепац и навалентни просјак, напаст.

Остали ликови:

Конобар 1, Конобар 2, Веселинка – новинарка омладинског радија, уредник Пеђин и Ненадов (само глас – глумац који игра Кафанског мудраца и Домара), спикер са радија (само глас, нпр. Жарко Обрачевић), старица са пријема и са гробља (може да се штрихује и да буде лутка), новинарка културне редакције (може да се штрихује), гости у кафани као публика Кафанском мудрацу (пресвучени исти глумци), Јелена, популарна певачица која се изненада истакла скан-

далозним али политички коректним изјавама, Отац Жарковић, свештеник познат по конзерватвним ставовима, Политичар у чамцу, Просветна радница у чамцу (обоје могу да се штрихују), Смрт у чамцу (може и од стиропора, а може и да се штрихује).

Сценографија:

Две кафане, Пеђин стан, ТВ студио, гробље, градске улице (уз паное с великим фотографијама, уз мало игре светла, сенки и шумава, све се може). Београд, подземна река с чамцем (доста је само чамац с нешто цираде у стилу Фелинија), осумњичена баба (лутка), Смрт у чамцу (лутка).

Место:

Београд, Подземна река

Време:

Вазда предизборно, вазда судбоносно, вазда преломан друштвено-историјски тренутак, година неважна (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016...) Нека буде, нека буде: 2012-та, пред изборе.

СЦЕНА 1
Кафана број 1

Док је завеса још сипушићена, зајочиње се са звуком: жамор кафане + музика с радија.

Завеса се подиже.

Кафана, стилно састајалишће колумнисичке екипе. За једним столом седе: Пеђа, Владимир, Крсман, Ненад. На столу су им флаше и чаше. Пред Владимиром само кока-кола. Крсман једини пуши. Још два стола појунити живим људима: глумци који играју Рмјалију Ракочевића, Кафанског мудраца, Домара школског, Милицаје разне али и једнодимензионалним ликовима од шпер-плоче или шпирофора. Такође, одговарајућим осветљењем и сенкама населиши сцену кафане (мрдалице, сенке). За четвртим столом седи усамљен човек, једини у оделу и белој кошуљи, сако пребачен преко столице и који ће се касније представити као Агенџи БИА, иако пребисава новине које уопште не чита и фиксира погледом Пеђу, који по постојено почиње да примећује и унервози се. Пеђа, Владимир, Ненад и Крсман живо расправљају о нечему, машу рукама, гофово се пребацију. Агенџи БИА испред себе има шољицу кафе и чашу воде. Кафански жамор са табле се постојено уишишава иако да речи глумаца могу да се чују, али остаје све време, заједно с „музиком са радија“.

НЕНАД: Никад ме оволико нису нападали у коментарима као сад због последње колумне, мајку су ми јebали.

КРСМАН: Кога си чачкао, црни Ненаде?

ВЛАДИМИР: Кажем вам да анонимне коментаре не треба допуштати. Ако неко хоће да приговара, или нека се потпише, или нека пише у својој колумни.

НЕНАД: Ма пушаче сам напао, само оне што пуше у послатичарницама додуше, али не смеш ни то, изгледа.

КРСМАН: *(Врши главом и диже руку с цигаретом међу прстима)*

Ааааа, где на нас да удариш, издајицо?! Што на нејач? Имаш дахија колико ти душа иште.

ПЕЂА: Ђути ти, кад не знаш о чему ћеш, а ти о ка-ка-кафанама

(Муца)

родног града и дозвољеном пушењу и конобарима који су давали на вересију и како си оно платио казну судиници за прекршаје.

- НЕНАД: Ало, људи, у посластичарницама, бре, знате ли каква укус имају надимљени колачи?
- КРСМАН: А ти, Пеђа, кад не знаш шта ћеш, ти га тупиш о па-па-панку
(*Руѓа му се због муцања*)
и како нас заобилазе рок групе па мораш, јадан, у Будимпешту или Загреб. Еее, мучениче, што ми те је жао.
- ВЛАДИМИР: (*Оћијије кока-колу*)
Нисам читао, али ако си формулисао „смрди ми”, уместо да си ишао на штетност, онда не знам кога врага лају на тебе.
- КРСМАН: (*Сећаш се да рејлицира*)
И о Књазу Милошу и Карађорђу га тупиш сваки час. Кафане и Књаз, као да рокенрол није дошао међу Србље...
- ПЕЂА: А колико има публике када дође неки рокенрол бенд? Полупразне дворане. Сто комада, у врх главе. Народњаци овде могу да пуне дворане.
- НЕНАД: Е, да, добро рече Крсман, кокетујеш, бре, много с тим Књазом. Ти као Менгеле, час га хвалиш као мудрог вођу, оно, знао за меру и да треба мудро с рогатима, а час га караш да је радио на силу.
(*А тио мислиш на власи*)
А знаш ли зашто наш свет толико воли Књаза, мислим, више од Карађорђа?
- ВЛАДИМИР: А ти, Пеђа, кад поменеш њих двојицу, скренеш на анализу састава киселих вода, па на основу тога што „Карађорђе” има више магнезијума а мање натријума, закључујеш да је Вожд бољи.
- ПЕЂА: (*Изненађено, завидљиво, нејоверљиво*)
А читао си те моје колумне?! Како мислиш „кокетујем” са Књазом?!
- НЕНАД: (*Брзо ујада*)
Ма чита он нас све редом! Владо, не зајебавај.
(*Окрене се Пеђи*)
Народ кобајаги воли Књаза, јер му он дође као оправдање, капираш? Оправдање зато што их шеф јебе – „ево трпим мудро као Књаз и пушим шефу курац због интереса породице” – а то што је Милош,
(*Следећу реч саркастично*)

мудром политиком наводно обезбедио Србији просперитет без рата, то је она преживела жеља из Титовог доба да се живи на кредитима...

- ВЛАДИМИР: *(Иронично наздрави чашиом кока-коле и ошћије. Заједљиво.)*
Ово о кредитима из Титовог доба си украо од Чавошког и Данојлића.
- ПЕЋА: Ка-ка-да стигну позиви из војног одсека, сви забораве Карађорђа и сете се Милоша и његове мудре политике. Ка-ка-карађорђева глава на послужавнику. То је то.
- ВЛАДИМИР: Мени та прича о Карађорђу и Милошу личи на дилему „где бисте више волели рак, на јетри или на мозгу“?
- ПЕЋА: Мени на фу-фу-фудбалска препуцавања уз пиво: „ко је бољи: Меси или Марадона?“!
- НЕНАД: А о чему си ти мрчио ове недеље, Владимире?
(Ошћије жестоко шиће. Можда војску.)
- ВЛАДИМИР: Ја сам имао тему: подметање пожара у ромском насељу у Војводини. Ко то прећути, не сме после да се жали када фашисти дођу по њега.
(Ошћије кока-колу)
Али, писао сам и критике. Онај мађарски писац размонтирао транзицију! Шта сте ви читали последње? Најчитаније књиге су по киосцима!
- ПЕЋА: Ко ли их је писао?!
- ВЛАДИМИР: Судаћи по броју падежа, они нису.
- КРСМАН: *(Подруљиво. Сифоном соде прави нови шћирцер.)*
Самозатајни мајстори писане речи.
- ПЕЋА: Мо-мо-мо-жда их је неко снимао на диктафон. Па редиговао...
- НЕНАД: Мислиш, прислушкивао?
- КРСМАН: Они који су били задужени за њих, књижевно одељење удбе, министарства за корисне вицеове и прочаја... Као у „Професионалцу“.
- ВЛАДИМИР: *(Тргне се и лажно збуњено се љесне по челу.)*
Како би се на српски превело „ghost writer“?
- ПЕЋА: *(Дигне два љрсћа.)*
Па,па, пи-пи-сац иииз...
- КРСМАН: Писац из сенке! Немој да ми замуцкујеш, молим те.

- ПЕЂА: *(Све расејаније слуша разговор, јер му њосијаје све неугодније шио Аџениј БИА зурџ у њеџа. Врџољи се. Издекламује брзо да џредуџреди замуцкивање.)*
Писци политичких говора су такође писци из сенке, или ти гоустражтери, али за разлику од књижевних духова сматрају се мање вредним од политичара за које пишу.
- ВЛАДИМИР: А онај што је Кенедију подметнуо крофне?
(Смех за сџолом; Владимир се наџне џрема Крсману)
Крсмане, па ти си почео да узимаш часове енглеског!
- КРСМАН: Какав бих ја био агент СИА да не знам енглески...!
Моји коментатори и Ен-Ес-Пе-Ем су једногласни да јесам.
- ПЕЂА: *(Малијене се бреце на Владимира)*
То је сџм Кенеди смислио!
(Мења џон у вешијачки ениџузијазам, и док џрича џовремено џоџледује у Аџенија БИА.)
Него, пази, стварно. Писац који пише уместо писца мора да се крије да не би узео славу онемо чије је име на корицама, а писац политичких говора има статус, како да кажем, паметнијег брата Шерлока Холмса. Као да је мањи грех ако не делиш становишта због којих су људи гласали за тога и тога него да ти неко други
(Фемкајући се речи џод наводницима)
„ми-ми-милосрдно уобличи” аутобиографију!
- НЕНАД: *(Злобно, али нико џа не слуша)*
А када је то у историји политичар сам смишљао шта ће да каже?!
(Осврће се и џушииџо слеџне раменима када види џа нико не ферма)
- КРСМАН: Пеђа, опет теоретишеш. А колики је грех политичара који не уме да формулише становишта због којих бисмо за њега гласали, већ то мора да му ради писац говора?
- ВЛАДИМИР: *(Маше кажџџрсџом но-но и уџада.)*
Па чекај, Крсмане, побркао си политички програм и говоре. Говора имаш колико хоћеш, а програм је један и пише се једном за дуже –

Прекида га Ненад; за њо време, у позадини, поред шанка конобар гледа у неке пайириће, погледује екипу и остале госте, гледа на саш, вртољи се.

НЕНАД: *(Упада му у реч, жељан да га ипак узму у обзир)*
– Што има за последицу да нико не мора да га се придржава као пијан плота!

ПЕЋА: Не, не, не ... у праву је Крман,
(На ово Ненад љућито заврши главом и њесне рукама)
криза политичког морала састоји се у томе што се нико више и не труди да лаже како верује у политичке програме, него сви признају како је текућа политика једино што се рачуна... Е сад, да ли је то карађорђеви или милошеви, остаје да се види...

Прилази им Конобар 1, тврљајући руке.

КОНОБАР 1: Домаћини, смена ми се завршава, па да наплатим ако се не љутите, или хоћете још једну туру, па онда да наплатим.

КРСМАН: Још једну! Никад на два „намештаја“ нисам стао.

КОНОБАР 1: *(Гледа штиа има од флаша на столу.)*
Је л' исто?

ВЛАДИМИР,
ПЕЋА,
КРСМАН,
НЕНАД:

(Углас)
Исто!!!

ВЛАДИМИР: Ни ја никада нисам стао на једној кока-коли!

КОНОБАР 1: *(Крене, ња као нечеџ се сећи и враћи се до стола.)*
Иде геј парада, људи, ја мислим да то нама не треба. Немојте сад и ви да ширите демократију преко најболеснијих ствари са Запада! То нама, мис'им, није примерено.

ПЕЋА: *(Погледа сирого конобара, као да је љућ штио је овај ошворио неугодну шему, а онда скањерајући се вели колеџама)*

А шта је с оним „у своја четири зида“?

ВЛАДИМИР: Хајде, Пеђа, немој молим те сада и ти с тим „у четири зида“! А зашто толики стрејт политичари у своја четири зида не држе податке о женама и „децама“, већ се тиме хвале?

КРСМАН: *(Пали нову циџаретију и чкиљи према Владимиру и намиђује конобару иђрудећи се да друђи не виде)*
Е, прећера га, Владимире, немој, части ти. Поро-
дица и домаћин су светиње, нису се гузичари борили
противу Турака, Хуна, Келта и прочаја...

ВЛАДИМИР: *(Зачкиљи и он у Крсмана вршећи џлавом, џлумећи да се љуиши.)*
Па сад, да су се они борили, Крсмане, можда не
бисмо изгубили...

Ненад се џласно смеје, а Крсман мало иишије и киселије. Пеђи је све неуђодније да иђрии ујоран иођлед човека који иђрелисаиђва новине али их не чииђа.

ПЕЂА: *(Ужурбано, као научно, док скуиђља мрвице са сиио-
ла. Осврће се око себе, џледа у Ађенииа БИА за
друђим сииолом који џа неиђресииано фиксира.)*
Прво народне кујне за гладне који претурају по
контејнерима, а парадирање може и после. Код нас
у здравству има толико корупције, па онда имамо,
овај, несташицу цитостатика и тако то, а после
Бразила смо други у свету по броју операција про-
мене пола. Ми увек испретурамо дневни ред модер-
низације и европеизације и решавања основних жи-
вотних питања...

*КОНОБАР 1 им иђрилази с иђуним иослужавником и клима с одо-
бравањем на ове речи, маше рукама у сииилу „еишо ишо!“ Ађении БИА
вади бележницу и неишио заиисује.*

КОНОБАР 1: *(Лажно весело, иђрљајући руке.)*
Ево средстава за рад, домаћини! За кога ћете да
гласате, соколи?

КРСМАН: Зини да ти кажем. Дуго ћу размишљати шта... да
нацртам хе хе... на белим листићима...
(Смеје се.)

ПЕЂА: *(Изненађено скреће иођлед са Ађенииа БИА.)*
Опет? Сад си и ти за беле листиће?

ВЛАДИМИР: *(Мрииии се, иђљесне се ио буишинама, иа се иођлади ио џлави.)*
Сто му громава! Проклетство! Триста му хиљада
милиона! А шта ћеш да нацрташ, Крсмане, ’леба
ти?

КРСМАН: Па, црвен бан ћу да нацртам.

Ненад и Пеђа се зледају и праве подружљив израз лица и палцем један другом показују да се Крсман нацрвцао.

ВЛАДИМИР: А после ће наставница ликовног да ти окачи цртеж на школској изложби, је л'? Аман, човече, власт се мења гласачким листићима, а не цедулицама као да убацујеш жеље у неки чудотворни зид или фонтану жеља.

ПЕЂА: *(Себи у браду.)*
Хоћиним записима... А јебај га.
(Онда се досејти и живе)
Је л' још жив Алан Чумак?!

КРСМАН: „Само да не дође Тома“, ха, Владо? Слушај, ако немаш за кога довољно доброг да гласаш, онда је разборито уздржати се, зар не?

ВЛАДИМИР: „Само да не дође Тома!“ Немој да поједностављујеш ствари. Имаш избор између реалних политичара и ту се бира. Ово што белолистићари кмече, то је као када баба окреће шољу и чека да јој дође принц на белом коњу. Политичар на белом коњу неће доћи.

НЕНАД: Доћи ће онај ко краде умерено.

Сви се смеју, осим Владимира, који колуџа очима и крсти се левом руком.

ВЛАДИМИР: Ви салонски либерали из круга двојке резонујете на нивоу обданишта!

Кнобар нешћо рачуна, зледа разне рачуне, зашће нешћо на једном од њих, а све време погледује према столу за којим су колумнисти. Агенћ БИА и даље само преврће листове новина које не чииа и зурџу у Пеђу који је сада већ веома нервозан. Кнобар полако прилази колумнистима, усћуић поново погледа Агенћу БИА и као да праић његов поглед према Пеђи. Подигне обрве и направи зримасу прежлумљеног чуђења.

КРСМАН: Зар теорија већег зла није идење низ воду у стилу српске пословице „може и горе“? Зар није управо то оријентална философија трпљења и цементирања лоше бесконачности? Народ неће да се опамети ако не осети најгори јарам
(Окрене се и према Ненаду и Пеђи као да пражи сагласносћ, а они с рукама преко усћа климају али намиђују један другом)
ја вам велим.

(Онда се нагло осврне према човеку који ће се представити као Аџенић БИА, па се брзо окрене према њајмашима за сцолом.)

ПЕЋА: *(Осмели се да неколико секунди директно гледа у Аџенића БИА па онда скрене поглед. Уилашен.)*
Идем ја...
(Устијане и њакује ситнице у џеџове и руксак.)
Попићеш ти ово моје, Крле, је л' тако?

ВЛАДИМИР: *(Подигне брз и презрив поглед према Пеђи, а онда се окрене према Крману.)*
А знаш ли за ону причу о чобанину који је сам себи одсекао, како ти кажеш, црвен бан? И, шта је постигао?

КОНОБАР 1: Четири 'иљаде, све да се заокружи! Ко плаћа данас?

Пеђа узме руксак и изјури са сцене. Колеже се окрену за њим, Крман устиј и с подсмешљивим изразом њоказује на рачун, а Аџенић БИА се дојола придигне са сцолице, као да је зајечен.

Замрачење.

Прелаз на Сцену 2

Људи устијају и односе своје сцолове и фиџуре од сциројора и све кафанско. Намештају се кулисе за улицу. Кулисе се састаје од њаноа на којима су зграде, семафори, излоџ са женским вешом, њу је и њано са сликом башиће кафане, испред које (њаноа, њо јест) се налази само један сцо с две сцолице. Са звучника се чују звуци улице – саобраћај, њовремено сирене ауџомобила, неразџоветни гласови ѡролазника. Високе кулисе које глуме зграде. Нацртан излоџ радње са женским вешом. Луџке. Нацртан семафор или увећана фџика. Прозори. Мало дрвеша и сциројора, ѡлус звучна ѡдлоџа и еџо града.

СЦЕНА 2

Улице града, башта кафане број 2

Освешћење се ѡјачава; баџ корака са звучника је ѡјачан. Пеђа корача брзо, а за њим Аџенић БИА са сакоом ѡреко руке ѡако да изгледа као да неџио крије испод њеџа. Пеђа се осврће и убрзава. Уилашен је. Поџрчи Пеђа, ѡџрчи и Аџенић БИА. Са звучника се чује шкриџа кочница и нечији врисак – Пеђа засцјане ѡред кулисом „излоџа“ (ѡродавница женскоџ веша: нацртане луџке), задихан.

Гледа у излоџ и њоџрбио се као да чека да ѓа уцмекају. Тик иза њеѓа, усредсређен, сѓаје Аџенѓи БИА и руку исѓод сакоа држи као у ѓанѓѓиерским филмовима када се скрива оруѓје.

Пеђа се окрене, клекне и ѓочне да ѓреклинѓе. Избезумљен од ѓанике.

ПЕЂА: Па ви мене стварно пратите! Ма што мене, ено су већи издајници Владимир и Крсман, а тек Арсенијевић и Видојковић, њих да не помињем, али они нису кафански човечи. Ја само о панку и кулинарству, оно, менталитет и тако то... Тежак је хлебач новинарски, да га јебем, горак, од седам кора, стално на бранику јавности и политичке коректности, имам породицу! Жену и дете! Ја сам писац! Пишем други роман, то ми је главно! Нисам ни новинар! Нисам усташа! Нисам издајник! Ево нећу да пишем више ништа, скупљаћу картоне по улицама. Од књижевности не може да се живи, па ме убацили у новине да зарадим коју пару! Шта је било, је л' оно што сам се наругао Боти да не зна баскет? Или што сам Тому назвао Шојићем? Јао куку-мениииииииии, па зезао сам се, који вам је, зар не знате за шалу?!

АГЕНТ БИА: *(Исѓод сакоа вади фасциклу. Полако ѓружа руку ѓреѓлашеном новинару.)*

Добар дан, господине Пеђа. Ја сам Бесарић из БИА. Специјални агент.

Покаже му леђиѓиимаѓију. Пеђа ѓраѓава окређе ѓлаву у шрех да је види док ѓолако усѓаје – ѓрихваѓајући руку Аџенѓи БИА ѓако да руковање ѓосѓаје ѓомоћ у ѓридизању. Све време му је ѓлава комично искошена а Аџенѓи БИА се чуди.

ПЕЂА: *(Слабачким уѓлашеним ѓласом. Муца.)*

А ја се већ пре-пре-режалио и са-са-са'ранио. До-до-бар дан ...!

АГЕНТ БИА: БИА би желела да вас замоли за једну услугу. Ако бисте одвојили мало времена да попијемо кафу. Знам да управо идете из кафане. Али ипак... Предлажем једно дискретно место, ту одмах, близу, у башти...

ПЕЂА: *(Озарено, с олакшањем, еуфорично.)*

Свакако, свакако, како да не!

Седају за сѓо у башѓи. Конобар 2 је исѓи ѓлумац-конобар од малочас, у ѓреврнуѓом жакеѓу /косѓиимоѓраф да се исѓакне/, и он ѓровири чим Пеђа и Аџенѓи БИА седну, али чека.

АГЕНТ БИА: *(Осврће се и сјази Конобара 2 како вири, ња му намигње и махне; зајим гласно викне)*
 Две кафе и две чаше воде!
(Конобар климне и несјане иза њанао; зајим мало шиише, Пеђи)

Желимо да сазнамо ко је писац из сенке, ако је могуће – а ми мислимо да је могуће – на основу узорака које ћу вам сада дати.

ПЕЂА: А ја мислио да је то хеклер јеботе! Ух која сам ја наивчина. Па неће наша служба нас уметнике... То само на филму и у непријатељској пропаганди...
(Одахне од олакшања. Рукама најрави покрећ којим њо илусирује. Неумерено весео.)

Али, чему детектив за рукописе. Ако и откријете, на пример, да је Младићеве мемоаре „уредио“ Тохол, а Легијине Лазански, шта онда? Ионако сви претпостављају да им је то неко написао. Па сећате се тенисера Ђоковића. У јануару је освојио први грен-слем а у априлу му је изашла књига „Мој први грен-слем“. Па тако брзо ни Јерговић не би могао да напише књигу од триста страница.

Конобар 2 долази са нарученим најојем.

КОНОБАР 2: Кафа... вода... извоооо—л’те!

АГЕНТ БИА

И ПЕЂА: *(Углас, несјрљиво)*
 Хвала хвала...

ПЕЂА: *(Узме чашу с водом и њажљиво је одмери. Када је конобар већ одмакао, он га позове.)*
 Опростите, конобар...!

КОНОБАР 2: *(Сјане, ѡвэрне очима и врати се. Намршиен, лоше воље.)*
 Шта је?!

ПЕЂА: Је л’ ово вода?

КОНОБАР 2: Јок, него јогурт. Вода, наравно.

ПЕЂА: Мислим, чесмовача или минерална?

КОНОБАР 2: Чесмовача.

ПЕЂА: Имате ли „Јану“?

КОНОБАР 2: Усташке воде не држимо. Има „Књаз Милош“, „Аква-вива“, „Роса“ негазирана, „Карађорђе“, све на флашице од пола литра и веће.

- ПЕЋА: А не може чаша?
 КОНОБАР 2: Па да изветри остатак? Не може. Само на флаше и флашице! Хоћеш флашу?
 ПЕЋА: (*Осмoјири Бесарића ња кад види да овога уoјишиће није брижа, одустіане од закерања.*)
 Не, добро је и овако.

Конобар 2 заколућта очима и удаљи се с ѡрезиром на лицу, али остиане код ћошка, да вири.

- АГЕНТ БИА: (*Уздахне, и са задршком одговори Пећи.*)
 А можда му је баш Јерговић и написао. А после су је екавизирали.

- ПЕЋА: Не верујем. Нема шансе. Тада није толико волео Србе као данас.

- АГЕНТ БИА: (*Тријумфално.*)
 Аха, ето видите! Показали сте да и ви мислите да је то бар могуће, ма колико изгледало невероватно.

- ПЕЋА: (*Мало се осилио. Поносно се осврће око себе. Пићта жласним шайаћом.*)
 Нисте ми одговорили, овај, мис'им – која је фрка да се открије писац из сенке?

- АГЕНТ БИА: Ако вам кажем, мораћу да вас убијем.
 (*Насмеје се свом вицу.*)

Пећа се кисело насмеје и изгуби ѡређаишњи ојићимизам.

- АГЕНТ БИА: За вас веле да сте интелигентни.
 (*Пећа се надује од ѡноса.*)
 Мислим да то и сами можете да погодите. Промозгајте мало.

- ПЕЋА: (*Премшиља се, Заустіи да неишћо каже ња одустіане, Ојићије кафу. Ојићије чесмовачу. Онда одмахне жлавом, ња каже.*)
 А шта ако је то иста особа која је писала мемоаре певачице Јелене и онај квир роман под псеудонимом?

- АГЕНТ БИА: (*Намрићи се. Не разуме.*)
 Какав роман?!

- ПЕЋА: Онај лезбијско-пед... овај, хомосексуални роман из андерграунд миљеа, мис'им, оно, знате...
 (*Ујейљао се као ѡиле у кучине.*)

- АГЕНТ БИА: (*Бесно и жласно. Лући чашом воде о сћо.*)
 Ма гони их у пизду материну педерску!

Конобар 2 изађе иза њаноса на ову вику, наслони се на слику враџиња кафане и до краја разговора осџаје њу. Повремено махне неком. Са звучника из off-а зачује се аушомобилска сирена и звуци саобраћаја. Конобар 2 махањем узврати њоздрав и викне „Где си бре? Ево, ради се...!“

ПЕЂА: *(Збрзано, ѓрејаднуџо, муца.)*
 Та-та-ко је! У Европу ћемо стићи прво борбом против ко-ко-корупције, градњом јавних кујни, а сексуалне слободе... Ево само да знате шта ове моје *(Покаже руком уназад, махинално)* колеге, ко о чему, они о педерима. А прави живот занемарују!
(Пеђа зледа у Агенџи БИА који је намришџен и одједном замишљен, зледа ѓред себе и ич не реађује на ово улађивање. Пеђа зуби замаха и следеће речи каже резигњирано, мнођо џише.)
 Видела жаба да се коњи поткивају. Ми ћемо пре у Европу, овај...
(Ту уђуџи и смерно зледа час доле час у Агенџи БИА, чекајући да се овај одљуџи...)

АГЕНТ БИА: Ма гони и Европу у пизду материну!

ПЕЂА: *(Шокиран, збуњен, њоново ујлашен. Покушава да одржи конверзацију. Гласно ѓрођуџа кнедлу)*
 Овај, пааааааааа, да по-по-погледам узорке? Смем ли овде, мис'им сада?

АГЕНТ БИА: *(Нервозно али сада већ и њомало резигњирано од-махује руком.)*
 Ма у руксак трпај, па после!
(Следи сркање кафе, коју ѓреба њоџиџи до краја. Неуђодна џишина. Пеђа њођледује и у Конобара 2, који је и даље наслоњен ѓоред црџежа враџиња на њанос. Агенџи БИА уздише и следеће речи изђовара смиренџије, као неко кођа је ѓрошао бес.)
 Није свеједно ко пише из сенке, господине Пеђа. Лош писац може да сјебе добру грађу.
(Ту оџеџи њођледа у Пеђу)

ПЕЂА: Аха, аха...
(Клима, сређан џиџо се разђовор насџавио и џиџо оџеџи има ѓажњу сађоворника.)

АГЕНТ БИА: *(Још мирније.)*
 И обрнуто, добар писац може позлатити иначе крш

од белешки и моралну наказу од човека. Зато тражимо, господине Пеђа. Желимо да спречимо тог одличног писца из сенке да узме посао за... Хрвате!
(Чукне ђесницом о сѝо.)

ПЕЂА: Ако мислите, овај, ја, ето мени нико није ништа нудио!

АГЕНТ БИА: (Жусѝиро и брзо одбаѝи ѝаѝкву ѝомисао, намрѝиѝи се са ѝађењем. Следеће речи изѝовара с ѝрезиром.)
Ма не виѝиѝиѝи, што вама неко да нуди...?

ПЕЂА: (Пренеражен и увеређен овим ѝоѝло-хладно ѝри-сѝуѝом, ѝоѝушава да се одржи на нођама.)
Па да, чим сте ми се обратили, онда знате да сам патриота... (Онда следеће речи живље, као да је сређан ѝѝѝо се ѝођа сеѝѝо, чак и злурадо)
Е, ако су Влајса и Видојко, много ћу да се разочарам...!

АГЕНТ БИА: (И даље ѝрезриво. Рукама даје знак да се ѝреба смириѝиѝи.)
Полако, полако, господине Пеђа, анализирајмо прво...

ПЕЂА: Ко би тако нешто радио а да нема макар зрно уверења? Једно је бити пацифиста и глобалиста, али нађи се пред гомилом папира на којима су гнусни злочини, наводне успомене из Легије странаца, и наредбе о ликвидацијама ... Мада, могу да замислим: човек је у проблему, треба му лова за операцију. Мајке или бабе. Трансплатација коштане сржи и слично. А уме да пише. А код нас, као што знате, писац је последња рупа на свирали, ево трећи асистент камере неког филма има десет пута већу плату од пи –

АГЕНТ БИА: (Поново дрекне, ѝрекине Пеђу и луѝи шаком о сѝо. Конобар 2 ѝодиђне обрве, сѝаѝи руке у ѝеѝове и окрене им леђа, али нађули уши.)
Ма знате ли ви колике су пензије агената са четрес година бенефицираног стажа а главу су ризиковали свакодневно за ову државу?!

ПЕЂА: (Тихо, уѝлашено, муѝајући.)
Па-па-па овај, сигурно вас је држава за-за-заборавила ...!
(Насѝавља улађивачки сређно, јер му се чини да је

ухваћено корисну мисао.)

Ви сте остали без државе! Јадни. Издала вас је историја!

АГЕНТ БИА: *(Себи у браду, бесно.)*

То је требало побити осамдес'осме, све пострелјати, јебала их демократија!

ПЕЋА:

(Уилашено. Не зна на чему је. Осврће се. Уишино гледа Конобара 2, који ликује.)

Колико пута чујем оно „Курвам се да бих децу прехранила“, а ми уметници смо највеће курве. То морам да признам, ето. Оно што се прича за политичаре, да су гори од лопова, убице и дроце заједно, не верујем, то је тежак и одговоран задатак, међутим, ваш је још тежи и одговорнији, јер политичари могу и да оду, али држава остаје. То јест, требало би да остане...

(Ту као да оде у фејдауи и прожуиа кнедлу, јер Агенти БИА оиети гледа заблудело и резигнирано пред себе, ја Пећа не зна шиа ће. Врйољи се и уилашено погледује околу и у Конобара 2. Онда промени шему и следеће речи каже мало живље.)
Овај, а шта је с уговором о ћутању?!

АГЕНТ БИА: *(Прене се и погледа Пећу као да је овај рекао нешто много глупо.)*

Шта бре?!

ПЕЋА:

Ти писци који пишу другима те књиге, мислим, они добију лову, али морају и да потпишу да ће ћутати, је л' тако? А сада се сетих да то ваљда важи и за мене. Ево, ја часну реч дајем да ће ово остати вечита тајна! Али, ако треба да се потпише, ту сам.

АГЕНТ БИА: *(Забезекнуто гледа у Пећу као да не може да се начуди. Зашим прејине и поново преузме презриво држање и поон. Као да диже руке од човека који нешто не разуме.)*

Ово ја плаћам. Позваћу вас на мобилни. Ево визит-карте.

(Пошайше руком дебелу фасциклу на столу.)

А ово је само за ваше очи, покушајте да откријете аутора. Да видите одлике стила, шта је у текстовима добро а шта би могло боље, као и да одредите правце за побољшање дотичних текстова. А и разпитајте се, крећете се

(Следеће речи експира презриво уз пућење усана и набирање носа)
у „тим круговима“.

ПЕЂА: (Спремно.)
Добро...! Разумем!
(Крене да салутира, па се предомисли у пола покрета.)

АГЕНТ БИА: Идете негде, да вас повезем?

ПЕЂА: Идем у Радио Београд на доделу награда за радио драму и после закуску...

АГЕНТ БИА: А, то вам је близу, можете и пешице!

Агенци БИА оставља новац на сто, поклања га њељаром или чашицом, одлази. Махне Конобару 2 и намигне му, ипак Пеђа не види. Пеђа узме фасциклу, па јој неодлучно одмери тежину. Осврне се око себе. Када му се поглед сусретне са погледом Конобара 2, брзо ступи фасциклу у руксак, покаже руком на новац, каже „Довиђења“ и похити. Конобар 2 само климне и одмерава га погледом док Пеђа одлази. Замрачење.

Прелаз на Сцену 3

Додела награда за радио драму у Каменој Сали Радо Београда заштим иријем, Од сјојених кафанских столова прави се „шведски сто“ са посужењем, од јаноса са кашираном фојком се прави сала. На фојки званице у природној величини. Глумци који играју Госте за столом и Милицајце разне, Домар и Конобар 1, 2, (3) глуме званице, а Домар глуми председника жирија који уручује награду Ненаду Верковићу. Аудио подрица: жамор у сали, а касније и звецкање чаши, шањира и есцаја.

СЦЕНА 3

Свечана сала у Радио Београду

Председник жирија; Ненад; Пеђа, Бабац, Новинарка културне емисије, Званнице.

ПРЕДСЕДНИК

ЖИРИЈА: Жири има задовољство да објави да је прву награду за оригиналну радио-драму добио Ненад Верковић за дело „Осветник из Жаркова“ под шифром „Елиот Нескафа“...

(Снимљени ајлауз)

Честитам, господине Ненаде, рукопис је прави драгуљ за редитеља радио драме.

Ненад њрилази, рукује се, њрима дијлому и честиишке, ајлауз са њраке, Председник жирија се измиче да би добииник рекао коју реч. Пеђа у њублици завидљиво њљуцне у сџрану и врџи ѓлавом. Али чим њримеџи да ѓа Ненад ѓледа, улађивачки махне и њокаже руком куварски знак за „одлично“! Публику чине њреосџали еџи-зодисџи и сенке и ликови на великим фџикама.

НЕНАД:

(Лажно скромно, ужива, расџилављено.)

Хвала! Желео бих да кажем неколико речи... У овој радио драми има једна улога као створена за мене... писац који пуца у критичара.

(Снимљени смех међу њрисуџинима, зачеџак ајлауза који није заживео.)

Ево ја се нудим за ту епизоду, као цамео, па бар у радио драми да то учиним, с великим задовољством, да ме мине жеља...

(Снимљени смех и крађи ајлауз.)

Кад боље размислим, у радио драми све може; један глумац може да глуми више особа, и мушко и женско, па чак и мршав и никакав глумац може да игра Конана Варварина...

(Смех)

Оваај, испочетка ми је било криво што није била и нека сцена секса, па да се и ту понудим...

(Снимљени смех, док Пеђа колуџа очима и врџи ѓлавом)

Али, онда се присетим да секс у радио драми није као на снимању порно филма, где ужива читава екипа. Наиме, глумица не мора да се скине гола да би глумила, како да кажем, „оно“...

(Смех... млак ајлауз, жамор одобравања)

Хтео сам да кажем, да смо сви ми писци у ствари као глумци у радио драми; имамо свој компјутер или писаћу машину и морамо сами да се испомогнемо, па сад, јал секс јал кримић, јал социјална тематика, па чак и када је тема Колубарска битка...

(Снимљени смех, јачи ајлауз)

... Још једном, хвала жирију!

Ајлауз са њраке, а онда се чује само жамор сале који њраје до краја сцене; Ненад с дијломом наџуџиџа микрофон, џо јесџ слику микро-

фона на њаноу. Климајући и рукујући се и лево идесно њрилази Пеђи. Зашим обојица крену да њшамане храну са шведског сјола, лакшјајући се с осјшалим живим жлумцима. Ужлавном жворе њуних усшја.

ПЕЂА: *(Прежлумљено због зависшја.)*

Честитам, Нешо. Ниси ми се хвалио да си послао на конкурс... Што бре не пријавиш?! Сада да частиш... Како ти је Евица?

НЕНАД: Чува кућу. Иде на прегледе, да видимо треба ли нам вештачка оплодња. А ова награда, ма нееемој, ма ниинииништа, сића од награде. Мислим на паре...

ПЕЂА: Сад могу да ти кажем, у кафани нисам 'тео, она колумна о одлагању геј параде, супер ти је било прошле године, али не знам сада хоће ли да упали. Знаш ко те онда похвалио?

НЕНАД: *(Нажло обраћа њажњу, ушјецао се.)*

Ко, бре, ко?! Ма зајебаваш. Како теби иде, иначе, нисам хтео пред Владом и Крлетом да питам, њих то не занима, јеси ли опет упецао неку стипендију, идеш ли на неки резиденси или тако нешто?

ПЕЂА: *(Кишшја од њноса, јер сад је он жлавни)*

Па знаш сад...

(Пакосно ошјеже јер види да се Ненад њрешворио у уво)

Ја добио резиденси у Аустрији за следећу годину, мене боли патак!

(Закашље се од радосшја)

НЕНАД: *(Са зависшју и смркнушја, њуних усшја, усшореног жвакања)*

Ма како...?! Хм, честитам,

(Извешшјачено)

честитам, браво браво, фино, баш фино...

(Обојица се на шренушшак осврну унаоколо и махну њо-знашшима, махну и њублици)

Где се ту, овај, мислим, где се конкурише, када је дедлајн, имаш ли линк, јеботе?!

ПЕЂА: *(Ужива, јер је одједном он на коњу и сушериоран ушраво нажрађеном Ненаду)*

Паааа, знаш, нема то на интернету, мени рекла она риба из министарства, знаш ону коју сам крес'о кад сам био на специјализацији интермедијалних комуникација под спонзорством ЕУ, оно Европа помаже младе апсолвенте комуникологије, мис'им, оно, паблик рилејшнс, оно као немој да пљујеш по поду већ лепо с људима, интеграција Цигића,

нископодни трамваји погодни за инвалиде и месопромете и та срања, знаш већ како кењају и шта се тражи...

НЕНАД: Је л' још крешеш ту трéбу? Кад је следећи термин за тај резиденси?

ПЕЋА: Пааа, нисам је скоро... Сад морам да пазим, знаш. Жена ми стегла муда откако је оставила пос'о због породице. Нисам ја као ти да јурим пилетину увек и усвако доба. А и није то за тебе... Теби треба нешто за новинаре и јавне раднике, ово је више за писце, знаш?!

НЕНАД: А како си ти онда био на тим... „специјализацијама интермедијалних комуникација“ и тим бакрачима, кад си „писац“?!

ПЕЋА: Па то је било док нас је Европа још волела и пре ове кризе 2008-ме. Сад се више нико не разбацује парама баш толико! (*Осврће се околу*)
Е ове паштетице с печуркама су одличне.
(*Пуних усћа и срче из њласичне чаше*)

НЕНАД: (*Пуних усћа*)
Кифлице купују у оној приватној пекари, оној предратној, „код Трпковића“, еј види оног бапца како се намонтирала!

ПЕЋА: Види, види, бабац трпа жу-жу у деп.
(*Насмеје се ња се загрцине*)
Мора да је дошла у Радио Београд само да се наједе.

НЕНАД: (*Пуних усћа се светиши шћио није добио информацију о сћишћендији или резиденсу.*)
Је л' срамота бити сиромаш, стар и гладан? Није. Бабац не пише колумне и путописе за паре некаквих фондација, шта ће јадна.

ПЕЋА: (*Изненађено.*)
Који ти је бре курац?! Није ти ово колумна!

БАБАЦ: (*Пуних усћа /исћа злумица која злуми сћирицу на зробљу а ово се може и шћириховати./ Жена је обучена као да ирејшур а њо конијејнерима, с размазаном шминком и у одријаној 'аљинчини.*)
Извин'те, јесте ли ви новинарка оне емисије?

НОВИНАРКА
КУЛТУРНЕ

ЕМИСИЈЕ: (*Пуним усћама /исћа злумица која ибра Разредну а и ово се може шћириховати./*)
Да, госпођо, реците...?!

БАБАЦ: *(Пуним усџима, док држи њашџеџу у једној и њласџичну чашу у друџој руци.)*
Желим да вам се захвалим за ону предивну, ама прееее-дивну емисију о порушеним манастирима Србије.

НОВИНАРКА
КУЛТУРНЕ

ЕМИСИЈЕ: *(Пуним усџима, џануџо, џоласкано.)*
Хвала вам! Знате, много ми значе ове ваше речи, имам утисак да такве емисије никога не занимају а и све теже и налазе места у програмској шеми.

БАБАЦ: Еее, такво је време дошло (*њам џважњ*), да се (*мљац џуџи џроџуџи жвак*), да данас имате рекламе чак и на (*њам жвак жвак*), на „држуњам“, извините, државном радију (*заџрџне се*), чак и на Другом програму, замислите, прекидају (*жвак џважњ мљац*), овај, чак и емисију „Песнички тренутак“, замислите срамоте! Молим вас, укините те рекламе, мислим, (*жвак жвак*) она реклама „Село гори а баба се...“ (*џвањж џроџуџи*) „чешљљљлакхрр“ (*кашаљ*), ух оде ми мрвица у душн...
(Кашаљ; Новинарка луџка Байџа џо леџима, а Ненад и Пеџа који су се дџоле домунџавали окрену се џрема женама, Ненаду смешно, заџени се од смеха, а Пеџа џа лажно џоџреко џледа.)
Ух, „чешља“!“

НОВИНАРКА *(Резиџнирано али џуним усџима с кифлицом у једној и са чашом у друџој руци)*

ЕМИСИЈЕ: Госпоџо, ви и не знате како је нама док то слушамо, али о томе не одлучујемо ми, већ газде.
(Покаже кажирџсџом наџоре.)
Мора од нечега да се живи, знате!

НЕНАД: *(Пуним усџима.)*
Шта ћеш после те Аустрије? Или пре?!
(Срче из џласџичне чаше.)
Опет онај Вранац...! Шта, нема Мерлоа?! Или барем Краатошије, мајку му!?

ПЕЋА: *(Пуним усџима.)*
Идем у Загреб, на симпозијум о повезивању књижевног и културног тржишта уопште...

НЕНАД: Ма иди?! Ко то организује...?

- ПЕЋА: *(Глуми незаинтересованоси, њуним усџима.)*
 Ма, свеучилишна књижница и Борка нам Павићевић организују неки семинар „Деконтаминација у гостима“, или тако некако. *(Сркне из чаше)*
 Јебеш Вранац, у праву си! Прелазим на пиво... Хоћемо ли на пиво после овога?
- НЕНАД: Идем код Веселинке на журку.
- ПЕЋА: Које Веселинке, није ваљда она млада водитељка с Деведес’двојке?
- НЕНАД: *(Поносно.)*
 Е та, брате.
- ПЕЋА: Шта биће ти много, шефе. Шта, она те позвала?!
(Завидљиво и с неверицом.)
- НЕНАД: *(Злобно.)*
 Мени жена није стегла муда. Позвала ме уредница забавног програма, иначе, али упознаћу клинку, обавезно.

Прелаз.

Замрачење, уиџишава се жамор сале и звекеџ чаша. Полако презузима музика за журке, некакав „хаус“, не ѓређласан. Мењају се ѓанои с кашираним фоџкама, сада је ѓима: модеран намеџиџај велике собе, ѓолице с CD-овима и књигама и ѓроседом и фоџељама у којима седе ѓуди усред журке; склањају се сџолови који су имџиџирали шведски сџо, уносе се две фоџеље. Од живих ѓуди, ѓу су Веселинка, млада новинарка с Деведес’двојке, Ненад, Пеђа (који се не одваја од руксакa и сџално ѓа оџиџава) и исџи ѓуди из ѓреџходне сцене, само окренуџи леђима и у друђим сакоима. Када се сцена ѓоново освейџли ѓледаоци виде да су Ненад и Пеђа и даље заједно с чашама у руци. Веселинка у краџкој хаљини седи на фоџељи с лаџиџоџом у крилу.

СЦЕНА 4

Веселинкин стан, журка

- НЕНАД: *(Обоџица меркају Веселинку.)*
 Ова Веселинка је рипче и по. Мала је цукар...
- Веселинка куцка ѓо лаџиџоџу и ѓовремено се насмеџи и чак ѓласно насмеје, као да чеџује.*
- ПЕЋА: *(Пакосно ѓокушава да обесхрабри Ненада.)*
 Колико она има година ... у ствари?!

- НЕНАД: Немам појма... Води ону омладинску емисију, оно срање с домаћом топ листом и страном топ листом... А рок нам је црко. Мада ни ово страно није нешто...
- ПЕЋА: А знам, спонзор је кока-кола; благо Деведесет-двојци, упала им секира у мед с тим спонзорима...
(Када види да Ненад не скида око с Веселинке, каже)
Чекај, чекај, Нешо, а где ти је Евица?!
- НЕНАД: Код тазбине. Хоћу да кажем, на прегледима, рекао сам ти...
(Онда се окрене, као да је укачирао да га Пеђа замајава.)
А где је теби Лела, јebоте? Како ти је клинац?! Овај, чувај жену и децу, а ја идем ја у лов...
(Прилази Веселинки.)
- ПЕЋА: (Себи у браду.)
Е јebем ти сестру...
(Онда њакосно злурадо викне држећи чашу високо њодигнућу.)
Поздрави жену, еј!
(Оћет себи у браду.)
Скоте надувани!
- НЕНАД: (Сћињао до фошеле на којој седи Веселинка. Она њек њосле неколико секунди диже ѓлаву и климне, ња се њоново усредреди на екран лајњоја.)
Дошао ти грендеди да ти пожели Грендеди као музичку жељу... Ја сам овде преко Антонеле позван. Нисам падобранац, немој да мислиш...
- ВЕСЕЛИНКА: (Збуњено, намршњено диже њољед са чејовања.)
Ш'а? Ексјуз ми?
- НЕНАД: Па на листи старих хитова ти је Grandaddy, дођи деди да те среди. А стари су у божју матер, двадесет година. Је л' толико имаш?!
- ВЕСЕЛИНКА: (Смеје се и њоново се усредреди на лајњоја.)
Нешто се не сећам да су они...
- НЕНАД: Шта то куцкаш на коленцима?!
- ВЕСЕЛИНКА: Ма четујем на фејсићу... Коментаришу ми листу и предлажу... Ма чекај, Грендеди уопште нису на листи... Сад сам се сетила. Они су се поново распали, од 2000. нису снимили ниједну нову ствар... Одакле

ти то да су Грендеди на Топ 20 кока-кола листи Бе-Деведесетдвојке?

НЕНАД: Знам да нису... Али лепо је звучало. Као Ђура и морнари. Упад ми је за десетку, је л' тако?!

ВЕСЕЛИНКА: Па... можда.
(*Смеје се заинтересовано и оверава га погледом.*)

НЕНАД: Дај да ти укуцам нешто на каталонском... Из зезања...
(*Не чекајући клекне и окрене леђима према себи искористивши прилику да њене девојчине ноге.*)

ВЕСЕЛИНКА: (*Не омирујући се, можда и поласкана.*)
Одакле знаш каталонски, у јеее?

НЕНАД: Ја сам и преводилац... Дипломирао сам те романске језике... Јеси ли читала „Добро јутро, Астурија“, то сам ја превео?

ВЕСЕЛИНКА: Јеботе, кул...! Читала сам, баш ми се допало... Је л' то на каталонском?

НЕНАД: Не, то је на астуријском, како каже наслов, али ја знам и кастиљански и каталонски и астуријански...

Ненад куцка на њеном леђима док ово говори, а очигледно се њали њеним ногама у мини сукњи и као да жели да преко леђима ојени девојку. Пеђа га издалека гледа њакосно, нешто прича Председнику жирија и показује руком према њима двома. Врши главом. Онда и Председник жирија заврши главом. Обојица са чашама у рукама.

НЕНАД: Ево, погледај.
(*Окрене леђима на њеним коленима ојени према њој, покушавајући да је што више исприча.*)

ВЕСЕЛИНКА: (*Радознано, нагиње се према екрану леђима.*)
Шта си то написао?

НЕНАД: Пошто то је један френд из Барселоне, написао сам на каталонском: „Терористи који желе отцепљење Каталоније треба да дигну у ваздух обичне возове и бусеве, а не да се замлаћују авионима, исти им је број жртава, а лакше...!“ Исто сам написао и на астуријском, из штоса.

ВЕСЕЛИНКА: (*Одушевљено*)
Па одакле знаш и астуријски...?!

Прелаз на следећу сцену:

Замрачује се сцена журке.

Уишишавају се хаус музика и жамор. Музика предсйаве. Прелаз на сцену у сйану Пеђе и Леле. Сйан: просед и сйочић, ТВ, макейша фрижидера, кухињски сйо на којем су лонац, даска и сйањир, као и Лелин лаййой. Пеђина радна соба се сасйоји од сйола, сйолице, лаййойа на сйолу, йолица за књиге предсйављена је йаноом с кашираном фойком. Диђијални сйи йоказује да је касно вече. Уишишава се музика предсйаве: Пеђа долази кући йевушећи шему из филмова о Џемсу Бонду.

СЦЕНА 5

Пеђин стан

Пеђа, Лела, Бојан.

Лела усйаје од кухињског сйола. Син Бојан йокуњено седи на проседу главе забијене у шаке и клайи ногама.)

ПЕЂА: (Нацврцано.)

Здраво народе. Да знате шта ми се данас догодило...
(Таише руком руксак.)

ЛЕЛА: Опет си се нарољао у Коларцу с оним твојим новинарима!
То се догодило.

ПЕЂА: (Малчице фрфља.)

Пенкало може да брани отаџбину као и противавионски топ! Перо је било врело!
(Смеје се сойсйвеној досейки.)

ЛЕЛА: Баздиш на ракијштину! Осећа се још из ходника!

ПЕЂА: (Фрфљајући.)

Мадам, за краља и отаџбину! У тајној служби његовог принчевог „великочанства“, како се зове...
(Ойей йевуши шему из филмова о Џемсу Бонду)
Тананана-нана-нана...

ЛЕЛА: Види на шта личиш.

Бојан йодигне главу и сада се види да му је око йлаво и да му је расечена усна.

ПЕЂА: А, Бојане, Бојанееее?

(Окрене се жени.)

Шта има за клопу?! Је ли?

(Сину)

Што ти је око плаво?! Ко те дирао?! Си се тукао у школи?!

ЛЕЛА: Нема ништа за вечеру! И неће да каже шта је било у школи, сутра идем код разредне. Ионако мисле да сам самохрана мајка, тебе никад нису ни видели. Мене су прво позвали да сутра дођем у школу, а нико и не пита за оца!

БОЈАН: Рекао сам да ме је ударио онај.

ЛЕЛА: Ниси рекао зашто!

ПЕЋА: *(Мало њрезније.)*

Како „зашто“? Као да има нормално зато на зашто. Шта каже доктор? Јеси ли рекла тати?!

ЛЕЛА: Каже да ће да прође. Тата нас је одвео на приватну клинику, да не чекамо ред...

БОЈАН: Ја сам му рекао да ће мој тата да среди његовог тату.

ПЕЋА: Е, то си му лепо рекао. Идем ја сутра код резредне. И да видим тату тог табације. Идем да донесем пљескавице и пице од Боните. И ти ћеш, Бојане, је л' да?!

ЛЕЛА: Ма време је за спавање, бре, каква пљескавица сада?!

БОЈАН: Пола гурманске и каприћозу!

ЛЕЛА: Преко мене мртве! У кревет!

ПЕЋА: Држ'те се! Пица сервис долази за двајест минута!

ЛЕЛА: Немој да му глумиш другара, Пеђа!

БОЈАН: Али мамааааааааа.

ЛЕЛА: *(Само ишћо не зайлаче.)*

Ниси рекао шта је било у школи. А и каква је то школа када се такве ствари дешавају... Пеђа, немој да ми правиш ово, ако бога знаш.

ПЕЋА: *(Уздахне. Од свежа се делимично ојрезнио.)*

Ево овако ћемо.

(Погледа на саић и онда пројирља руке, лажно орно и весело.)

Сада је касно, лекари не препоручују претоваривање стомака пред спавање. Одавно је требало да пајкимо. Ја идем сутра до разредне да видим шта је то било, решићу све, без бриге. Бојане, сада на спавање. Ја морам нешто с мајком да попричам, веома је важно... Па ћемо и ми на спавање. Сутра идемо на ћевапе. Водим вас на вечеру у кафану, откад нисмо били. Код „Каленића“!

Бојан снуждено одлази. Лела ојрчи за њим. Пеђа збаци руксак на шросед, уморно седне и зађњури ѓлаву у шаке.

- ЛЕЛА: *(Убрзо се враћи /ваља да ушушкала Бојана у кревети/ ња сјане поред Пеђе и уздахне.)*
Шта је то „веома важно“?
- ПЕЋА: *(Полако дигне главу.)*
Лела, држава ме се сетила.
(Пођаише руксак.)
Јеботе, који сам ја сељак био. Мислио сам да ће да ме смакну. Нисам ти ни рекао да сам недељама мислио да ме неки тип прати у кафани док седим с новинарском екипом.
- ЛЕЛА: Иди! Прате баш тебе? Мислиш, док лочеш с екипом. Имају шта да виде.
- ПЕЋА: И није ми се причинило, стварно ме је пратио, да, баш мене. И данас ми је пришао.
- ЛЕЛА: И шта је хтео?
(Донекле подруљиво.)
Аутограм?
- ПЕЋА: Хоће да радим за државу. Ја мислио хоће да ме среде због ангажованог писања. Тачно то сам мислио. Али ја сам потребан држави. Па неће наша служба нас интелектуалце, то је само пропаганда. Неко је запазио шта ја радим, шта ја пишем, и – потребан сам држави.
- ЛЕЛА: *(Не верује му.)*
Потребан си и на родитељским састанцима...
- ПЕЋА: Па ево идем сутра код разредне, јебем му сунце!
- ЛЕЛА: Да, сачекао си да нам син дође модар из школе...
- ПЕЋА: Ама зашто ме не саслушаш, Лела? Хоћу да се похвалим због нечега, а ти ме грдиш и никако да престанеш –
- ЛЕЛА: *(Прекида га.)*
– Чиме да се похвалиш?
(Разочарано, уздахне.)
Није требало да напустим посао.
(Махне руком према лажноју на кухињском сјоолу, њриђе му и седне и њиње њачијед. Гледајући у екран насјивља да њрича.)
Твоја плата није довољна... Ја ово што радим код куће као усрана фрилансерка није доста,
(Покаже руком на сјоо на којем су лонац и лажној.)
морам да имам контакте с људима, није као некада док сам ишла на семинаре по Европи...
- ПЕЋА: *(Уојише је не слуша.)*
Радим за БИА. Онај што ме је пратио, а јесте пратио,

нисам пошандрцао, агент је БИА и замолили су ме за помоћ. БИА сигурно плаћа добро.

ЛЕЛА: *(Не слуша ни она њеџа.)*

Моја колегиница са студија сада има гајбу у Бриселу, све јој плаћају и још је моле за чланке по Еурозину. (Затим се сети шта је Пеђа рекао. Погледа га испитивачки, али и даље подругљиво.)
Колики је хонорар?!

ПЕЂА: Немам појма, нисам питао. Ја сам патриота.

ЛЕЛА: *(С нијодашаишавањем махне руком и поглед враћи на лајшой.)*

Како ти можеш да помогнеш БИЈИ?
(Заиим ља ойей окрене и одмери ља од љаве до пейе.)
Ти ћеш да им помогнеш?! Како, човече?

ПЕЂА: Анализом одређених рукописа.

(Ойей поишаише руксак, ойвори ља и извади фасциклу.)
Пази, ово је тајна. Строго поверљиво! Ником да не испричаш уз кафицу.
(Лела преврће очима и врћи љавом.)
Треба да откријемо ко су писци ових рукописа, јер је врло могуће да је један од њих писац из сенке који је узео посао за Хрвате.

ЛЕЛА: *(И даље му не верује.)*

Колико си ти попио синоћ? Где си загнуо после „Коларца“, мајке ти?!

ПЕЂА: *(Као да је не чује.)*

Ипак нисам само трули другосрбијанац и издајник, Лела. Потребан сам држави. Па неће служба нас, не-ћеее! Јесте да сам критиковао власт, јесте да сам био самокритичан, али нису ми узели за зло. Никада нисам био аутошовиниста.

(Лела сјава руку премо чела и обори љаву.)

Е сада ћу да покажем оним глобалистима из Коларца, Крсману и Владимиру, и оном ловцу на пилетину Неши, има свима да им покажем ко је усташа. Ја сам изузетни патриота. Пенкалом ћу да допринесем отаџбини, својим знањем из књижевности. А сутра ћу ЈА

(Палцем се удара у љруди)

да идем код разредне. Да видиш...

Замрачивање и прелаз на сцену 6.

Са звучника жаџор деце, довикивање деце, припремићи школски кабинет – зборницу; писаћи сито око коџа шейка жена; црвене књиџе (школски дневници), велики џластични филодендрон поред ормана. Иза штоџ филодендрона се сакрије круџан човек.

То се види када се сцена шоново осветили.

Човек који се „крије“ иза филодендрона је Рмиалиџа Ракочевић а за коџа ће се касније исшосаиавићи да је жандарм Ракочевић. Пре него ишшо сшане иза биџке, климне жени за сшолом. Она има око 45–50 џодина, у „шословном комшлећу“. Нашминкана. Око враица марама. То је Разредна. Пеџа куца, не чекајући ошвара враица кабинетш и улази.

СЦЕНА 6

Кабинет у школи

Разредна, Рмиалиџа Ракочевић, Пеџа, Домар, Милицаџци разни.

ПЕџА: (Куца и не чекајући одџвор уџе. Глас му је шреишрано чио.)
Добар дан!

РАЗРЕДНА: (Подигне обрве, засшане и шрекрсшш руке. Глас јој је сшроџ.)
Добар дан, изволите?

ПЕџА: (Осврне се, зашвори враица, још не види Рмиалиџу Ракочевића иза филодендрона. Пеџа је шрилично самошоздан, још шод ушшцајем јучерашњег, шо њешовом мишљену шозишвноџ доџаџаја.)
Ја сам отац Бојана Свилара. Јуче нам се вратио кући с масницом на оку и расечене усне, па сам дошао да питам шта се то догаџа у овој школи?!
(Док дође до краја реченице већ је шрешао у шрилично бахаш шон.)

РАЗРЕДНА: (Не шоказујући да је узнемирена, нашрошшив, шронично се насмеши и на брзину шозледне шрема филодендрону, иза коџ Рмиалиџа Ракочевић врши џлавом и шсује шшак да шублика шш може да му шрочишса са усана.)
Драго ми је! Први пут да видим и његовог оца!

ПЕџА: Мора да се ради! Посао! Него, мој син неће да каже...

- РАЗРЕДНА: *(Накриви главу, ња као да се нечег изненада присе-
ти, намрштити се и не толико љубовитљиво њиша.)*
Ви сте онај новинар...?
- ПЕЂА: *(Живне, њомилована му је сујети.)*
Писац! И новинар, да. Читали сте ону књигу?
- РАЗРЕДНА: *(Одсечно, уз надмоћни смешак, као да га је ућецала.)*
Не! Немам времена за белетристику, посао ми узима све време! Читам само стручну литературу.
- ПЕЂА: Па на-ра-вно! Ко још има времена за књиге...
(Кисело се насмеје; искористи прилику када Разредна не гледа – јер прелистава њајуре на столу – ња каже „Пуши курац, баба!“ и „Јебем ти мајку у пичку!“, њо треба да му се види с усана.)
- РАЗРЕДНА: *(Најоком њронађе њајур који је њражила, белешку или њиша год већ.)*
Бојан Свилар, да. Ви сте дошли уместо мајке?!
- ПЕЂА: Како то мислите „уместо“? Као да сам неки сурогат отац. Нисам до сада редовно долазио на родитељске састанке.
- РАЗРЕДНА: *(Прекида га.)*
Нисте уопште долазили. Као што сам рекла.
- ПЕЂА: *(Прекида је.)*
– Ама, не упадајте ми у реч. Неко мора и да ради и заради. *(Следеће речи афектирано.)*
„Као што сам рекао“, дошао сам, ево сада, да поразговарамо о мом сину и о томе шта му се догодило.
- РМПАЛИЈА
- РАКОЧЕВИЋ: *(Коначно њроговара иза филодендрона. Славодобитно.)*
Да поразговарамо!
- ПЕЂА: *(Пеђа се њргне, изненади, сецне и све њо реду, док Разредна изгледа најуре као да ју је баи брига, а онда и као да малчице ликује.)*
Који сте ми сад па ви?!
- РАЗРЕДНА: Као поручени сте стигли, господине Свилар,
(Руком њокаже њрема Рмпалији Ракочевићу који њрилази)
јер ево овај овде господин је отац ученика с којим је ваш син јуче дошао у сукоб.

ПЕЋА: Па то је тако јадан еуфемизам! „Дошао у сукоб?!“
 Мој син је плав на оку, има расечену усну, а ви користите синтагму као да се не зна ко је крив... И ово је уосталом сачекуша!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: А шта, мој Стефан је крив?

ПЕЋА: *(Тргне још једном се када уочи сав љабарии Рмџалије Ракочевииа. Сџрах забашурује ишме шџо деџињасџо џокушава да иџнориие џрдосију и обраћа се Разредној.)*

Јебо га патак, прво ме грдите што не идем на родитељске, а онда ми правите заседу у зборници с овим грмаљем! Ма зна се ко је крив, када је дете оплављено! Где то има?!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: *(Преишеџим џоном.)*

Па, да, мис'им, боље да су одраслији оплављени. Мис'им, може да се изведе, није да не може, овај –

РАЗРЕДНА: *(Прекида Ракочевииа, бајаџи смирује сџџуацију, али не џревише анџажовано.)*

– Молим вас! Овде смо се састали да бисмо се понашали као одрасли и зрели људи.

ПЕЋА: Види ти њега: горила, а с даром за сарказам! Шта си ти, звер с докторатом из онтологије?! Ја познајем људе из БИА, бре!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: Иди бегај! А из СИА не познајеш? Ја сам жандарм, ако хоћеш да знаш!

РАЗРЕДНА: *(За нијансу забринуџија неџо малоџре.)*

Будимо цивилизовани и одрасли, молим вас!

ПЕЋА: Ма ко-ко-га ћеш ти да оплавиш, го-говедо једно?!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: Шта си рекао, ћорави?!

ПЕЋА: Ма ћо-ћорави ти кева нннн-неопрана, се-се-љаку!

Куцање на врати од кулиса (на којима су наџрџани ормани зборнице). Зџџим улази Домар ишолски, необријани чича у карираној кошуљи, зџужваном сакоу и џрљавим фармеркама /или радничком комбинезону/ џе баканцама. Из џеџа му вири зидарски мейџар на склаџање. Гледа около џола радознало џола узнемирено.

ДОМАР

ШКОЛСКИ: Госпођо, је л' све у реду? Има нек'их проблема?
(*Одмери Пеђу од главе до пете, а Рмиалију игнорише.*)
Какав је ово пачарис?

Пеђа од муке одговара на Домаров поглед иако није фиксира његов поглед и мршти се.

ПЕЂА: Ма јок, нема ник'их проблема! Зови полицију, видиш да ме убијају у реалном времену, дебилу један!

РАЗРЕДНА: (*Крши руке, љилази Домару школском.*)
Мала родитељска препирка, мислим да ће све бити у реду, али ипак позовите милицију.

ДОМАР

ШКОЛСКИ: (*Домар школски имућне на враћа. Чује се како некоме довикује*)
Зови 92! Не, 911. Овај, 192. Који беше? Е, тај. Хитно!
(*Заћим се враћи у зборницу и останао код враћа.*)
Променули смо број полиције, није више 92, идемо у Европу, па сад имамо као Американци, оно у серијама, никако да запантим.

ПЕЂА: Не треба милиција, позваћу ја „БИЈУ“ да овде бију, али да се зна, има још цивилизованих људи у овој земљи, не брините!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: Море, да ти ја дам цивилизацију!

РАЗРЕДНА: Прекините молим вас, будите одрасли људи, родитељи сте, треба да дајете пример!

ПЕЂА: (*Охрабрен сведоком у виду Домара школског, који и даље стоји на враћима с руком на кваци и радознало гледа пачарис.*)
Видим да је ваш испрдак имао од кога да наследи динароидно понашање! О томе сам писао у једној колумни...

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: (*Приближи се Пеђи и уноси му се у лице. Пеђа цвика.*)

Посерем ти се на колумну, бем те у уста, ко си бре ти?! Ко си бре ти? КО СИ БРЕ ТИ?!?!? Мој син је лепо васпитан, а ако имате неку примедбу на његово понашање, мени да се обратите, а не на дете! По-

преко да га не погледате! Ја сам га родио и само ја
имам право да га кажњавам!

ПЕЋА: *(Узмиче и забацује љаву пред Рмијалијом Ракоче-
вићем. Очајнички се брани.)*
А ако ти ја, овај, о-о-опсујем се-сељачко семе, је л'
би могао ти да се по-по-по-жалиш мојој кеви? Ми-
с'им и она је мене родила...

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: Па ти ниси дете, види како си матор, колики си
порастао!

ПЕЋА: Ја сам уметник. Писац. Песник је чуђење у свијету!
Јесам ли ја крив што сам оволики порастао?!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: *(Засијане на ѿрен, збуњен.)*
Аха... И добро, где су ти мајка и татко?

ПЕЋА: На гробљу, говедо једно!

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: *(Размишља, ѿа се разбесни.)*
Шта?!?!

ПЕЋА: Могу да ти обезбедим да их сретнеш, и то приватно!
„Мис'им може да се изведе!“

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ: Ма послаћу те ја одмах на гробље мами и тати...

*Рмијалија Ракочевић хваћа Пеђу за јакну и удара ѿа љавом у лице.
Насијаје џушање. Домар школски ѿада ѿочиње да маше с враћа,
руком ѿожурујући некоџ да уђе. И иначе се већ чују кораци и
мојороле „ѿирли ѿирли“ ѿоком ѿоследњих речи Рмијалије Рако-
чевића. Улазе Милицајци разни и раздвајају ѿоцајане Пеђу и Рмија-
лију Ракочевића. Сијона ламја на сијолу бива оборена у џушању,
ѿада на ѿод и разбије се.*

ДОМАР

ШКОЛСКИ: *(Са закашњењем зове ѿолицу јако су они већ
ушли.)*
Овамо. Јавни неред и немир су овамо!

РАЗРЕДНА: *(Сада коначно у ѿаници.)*
Ако бога знате, људи, помозите!

ДОМАР

ШКОЛСКИ: Немој' да правите русвај по државној имовини!
Понашајте се!

МИЛИЦАЈАЦ

РАЗАН 1: *(Чује се моћорола њирли-њирли)*
 Ко прави неред у установи основношколског образовања?! Личне карте на преглед!

РАЗРЕДНА: Ко ће да надокнади штету за ову стону лампу?

Рмјалија Ракочевић с надмоћним смешком вади некакву леђињацију из џепа и показује је, а Милицајац разан 1 клима са разумевањем и не гледајући је, већ одмах фокусира Пеђу. И Милицајац разан 2 ипак ође сумњичаво одмерава Пеђу. Замрачење.

Музика и прелаз на следећу сцену.

Током замрачења се припрема њроделна сцена: 1) Кафана 1, 2) Пеђин сјан и 3) Кафана 2.

Док њо њраје, музика се уљишава, а чује се њињца Новосји дана Радио Београда и зајим весињи које чииња сјнкер.

СЦЕНА 7

Вести Радио Београда

СПИКЕР

РАДИО

БЕОГРАДА: Поштовани слушаоци, добар дан. Слушате Новости дана. Данашњи дан је обележила вест која је потрела цео свет и басила у засенак све остале догађаје: у терористичком бомбашком нападу у Барселони дигнуто је у ваздух неколико возова и градских аутобуса. Према првим проценама, има најмање двадесет седам погинулих, а број повређених достигао је педесет. Страхује се да број жртава није коначан. Представници шпанске владе су у саопштењу за штампу изјавили да се сумња пре свега на каталонску организацију која већ деценијама заговара самосталност Каталоније, а да је истрага у току... Амбасада Србије у Мадриду је јавила да, према првим информацијама, за сада није утврђено да међу погинулим и повређенима има наших држављана...

Поново њињца Новосји дана Радио Београда.

СПИКЕР

РАДИО

БЕОГРАДА: Поштовани слушаоци, информације о стравичном терористичком нападу у Барселони прстижу једна другу. На жалост, из српске амбасаде у Мадриду стижу трагичне вести: међу погинулима у бомбашком нападу на железницу и аутобусе у Барселони, налазе се и двојица држављана Србије, Н. К. и К. П. Из Београда; реч је о младим постдипломцима који су као добитници награде „Европа позива младе и образоване Србе у Европу“ били на студијском боравку на колеџу за публик рилејшнс и развој међуетничких доноса у Барселони... Долазак специјалног авиона с посмртним остацима младих Београђана очекује се сутра у преподневним часовима...

Музика. Сцена се осветљава и у Пеђином сџану се види Лела како куца на лајшоу за кухињским сџолом, а на њроседу седи Бојан /с оџлавелим оком/ и чита књиџу. Исџред дела сцене са Кафаном 1 сџоји Пеђа с мобилним џелефоном. Са звучника жамор улице и звуци саобраћаја. Пеђино око је оџлавело и има крв на усни. У Кафани 1 је сџара екиџа која немо жесџикулира и џиџуца. Када џриметџе Пеђу, енерџично му машу и зову џа да уђе. Он им узврати џокреџом руке у сџилу „само мало, џа долазим“. Исџред Кафана 1 седи млади Циџа с џамним наочарима као да је слей, и џроси (џоред њеџа је карџонска куџиџа. Види се и бели иџџаџ. Пеђа укуца број у џелефон а код Леле зазвони. Разџовор џече у „џаралелној монџаџи“.

СЦЕНА 8а

Телефонски разговор

Пеђин сџан & улица у џаралелној монџаџи.

Када џелефон зазвони Лела узима аџарџи и џоџледа број, а Бојан џодиџне џлав с књиџе: џроизводи се комични ефекаџ, џер и Пеђа и Бојан су оџлавелоџ ока и имају расечену усну.

ЛЕЛА: Ало, Пеђа, шта има ново?

ПЕЂА: Е, Лелице, ево сад сам изашао из станице, овај са родитељског.

БОЈАН: (Одложи књиџу.)
 Је л' то тата?

- ЛЕЛА: *(Жустиро климне главом и руком даје знак Бојану да ћуиш.)*
Ха? Станице?! Шта каже разредна?
- БОЈАН: Ма јок станице, овај, зборнице. Пријатно се изненадила што је видела и оца. Да нам Бојан не буде из дисфункционалне фамилије.
- ЛЕЛА: Да, функционална је у...
(Погледа Бојана и одустиане од њовања.)
И, питала сам те, како је било?!
(Већ нервозна зашто шито Пеђа никако да пређе на сивар.)
- ПЕЂА: Уху-хуу, овај, супер је било.
- ЛЕЛА: Како „супер“? Ко нам је ударио сина и шта ће да се предузме поводом тога! Против кога да понесемо тужбу?
- ПЕЂА: Слушај Лела, пази овако. О свему ћемо детаљније вечерас када се вратим с посла. Морам да предам две колумне због викенда и празника, иде геј парада а морам мало и о изборној кампањи. То нам је лебац. А за Бојана, пази, тужба није опортуна када се деца дохвате, а осим тога мислим да ће бити најбоље да ми лепо променимо школу. Наставни кадар ионако није на неком нивоу, свашта сам сазнао данас о њима.
- ЛЕЛА: Какво мењање школе? О чему ти причаш, Пеђа?!
- БОЈАН: *(Радосно)*
Ја хоћу да мењам школу!
- ПЕЂА: Наставни кадар је катастрофа, не знам како то ниси приметила кад си одлазила на те родитељске састанке!
(Следеће речи говори извештачено, јер масно лаже.)
Пази, чуо сам свашта о наставницима и у професионалном и људском погледу, ту има дроге и корупције да не верујеш, а осим тога, причаћу ти – отац насилника није нормалан човек, да ти кажем, то је мафија, пази то ћу ја својим каналима у БИА–
- ЛЕЛА: *(Прекида га.)*
– Ма којим „твојим каналима“?! Опет морам да питам тату да нас вади из буле...
- ПЕЂА: Ма пусти сад твог тату! Једном нас је извадио за кредит за стан и шта сад, доста више. Добро, двапут. И помогао нам је код приватних лекара, у реду, три пута.... Али сад ћу ја ово сам да решим с БИА.

- ЛЕЛА: Ма дај, немој да ми продајеш ту жваку о БИА. Тата познаје неког у нашој станици милиције па ћемо да видимо ко је та мафија.
(*Као да се сеишла нечеџа.*)
Каква мафија, чекај, чекај?? Мислиш неки тајкун, или шта? Не разумем.
(*Мала џауза.*)
И како то говориш, као да фрфљаш...?! Шта се, бре, догодило тамо?! Јеси ли ти уопште био код разредне?! Или си опет пио? Пеђа, да ниси већ нацврцан овако рано, куку мени?!
- ПЕЂА: Јао Лела, кад ти кренеш у
(*Следећу реч баи одфрфља*)
детализирање. Зар се не сећаш да Бојан ионако није био презадовољан школом? Мафија је метафора, бре! Па зар не читаш по новинама ко је највећа мафија? Не могу овако телефоном.
(*Као да се нечеџ сеиши, њодиџне обрве ња извешћачено следеће речи, веома извешћачено, џојово женскасџо, колуџајући очима и џледајући у невидљиве микрофоне.*)
А можда слушају и мој телефон?! Када би само знали ко све има значку, ала би се изненадили?!
(*Осврће се око себе и џледа нагоре, као да џа снимају саиелџиом.*)
- ЛЕЛА: (*Одмакне мобилни џелефон и џоџледа џа у чуђењу.*)
Пеђа, стварно, да ли си уопште био код разредне?! Што сам те послушала, луда ја, требало је да одем као и досад што сам ишла! Звучиш ударено.
- ПЕЂА: (*Враћа сџари џон усџахиреноџ и џек џремлаћеноџ колумнисџе.*)
Нисам, Лела, нисам пијан, немој да ме јебеш сад преко телефона. Вечерас ћу да ти објасним. Бојан до даљег не иде у школу. А сад морам на посао.
- ЛЕЛА: (*Саркасџично*)
Мислиш, у Коларац да лочеш?
- ПЕЂА: (*Уморно*)
У редакцију, Лела. Ако свратим и у Коларац да дан'нем душом, наравно – после редакције, и попијем прво пићенце, понављам: ПРВО пићенце данас, неће бити смртни грех.

СЦЕНА 86

Кафана 1

Чим се разговор заврши, џушића се аудио подложа за кафану у виду жамора. Пеђа улази у Кафану 1 и махне сјалној екипи. Али, пре тога, с зађењем обиђе слейоџ Циџу и не да му нишића, већ га ојсује. Пеђа у кафани заустии да нешићо каже, али га сви прекину јоказујући џрсџи џред уснама ПСССТ... На шанку сџоји радио касеџофон.

КОНОБАР 1: *(Конобар 1 џеџџа с радио касеџофоном.)*
 Чујте вести, људи! Ваш Ненад је усрао мотку! Ево да појачам:

ВЛАДИМИР: Лепо сам ја говорио да су ти фејсбуци и чет румови пошаст или у сваком случају губитак времена.

КРСМАН: *(Врџи џлавом. Пуши.)*
 Ово ми личи на „Мајстора и Маргариту“...

КОНОБАР 1: *(Конобар 1 џесџикулацијом уџишиава екипу и одврђе дуџме за џон.)*
 Ево вести још једном, стално понављају! Е, Нешо, Нешо...!

СПИКЕР

РАДИО

БЕОГРАДА: Невероватан обрт у истрази поводом терористичког напада на возове и аутобусе у Барселони можда ће угрозити релативно добре међудржавне односе између Шпаније и Србије, који су иначе посебно ојачани након одлуке шпанске владе да не призна самопроглашену независност такозване Републике Косово. Истрага је, наиме, показала да иза стравичног напада не стоји каталонска сепаратистичка организација, већ Ал-Каида. И не само то, припадници шпанских специјалних антитерористичких јединица успели су да ухвате два члана филијале Ал-Каиде на Тенерифима. Они су, после ригорозног испитивања, признали да су идеју за напад добили од једног Србина, преко интернета, тачније на Фејсбуку. Тај Србин, познати београдски колумниста Ненад Верковић, написао је на каталонском језику да терористи не треба да се бакћу авионима када им на располагању стоје обични возови и аутобуси. Представник МУП-а Србије је изјавио да је за Ненадом Верковићем расписана

међународна потерница, јер постоје сазнања да је побегао у Дубровник код неких књижевних пријатеља.

Крман се прекрстио два пута, а када је приближе погледао Пеђу и шрећи пут. И Владимир и Конобар 1 су коначно приметили нови Пеђин изглед. Али, на видљиво Пеђино негодовање, настјавили су да коментаришу само Ненадов њих све загледајући Пеђу.

ВЛАДИМИР: Кажу, мислио је да је анонимно. Па највише зла на интернету наносе анонимна жврљања, како ти оно велиш Крмане...? (*Тражећи сагласност од колеже, нагне се према њему и подигне флашицу кока-коле.*)

ПЕЂА: (*Пеђа стијоји забезекнуто и ајсурдно показује прстиом на своје око и крваву усну, зинуо је и не може да се начуди што га нико не види шта се догодило, жељан да се изјада.*)
Па-па-па....!

КРСМАН: (*Подигне чашу с лозовачом /или шприцером/ одговара Владимиру.*)

Као цртежи и вицеди у кафанским ве-цеима, само с много мање духа! Фала, Владо, на читању! Прошла колумна ти је била пуслица, оно о смени баба сере у Новом Саду, јер није чланица владајуће странке!

ВЛАДИМИР: Никада нисам патио од југоносталгије, али понекад се сложим и с професорком Турајлић да је ово горе од партијске подобности из седамдесетих... Али јој беле листиће не опраштам!

ПЕЂА: (*Пуца од злобе и фрфља према Владимиру.*)
Мене те твоје колумне страшно „асоцивају“ , јао што боли!; „асоцивају“ ме на ону изеку Јосипа „Бвоза“: „Вањенике не смијемо оставити“, на први поглед све си тачно рекао, а после се питаш „ма да ли је све то тако?“. Историјска документа су показала да, да, овај, рањеници јесу били остављени.

ВЛАДИМИР: (*Није се наљутио, већ више пошцењивачки и подругљиво.*)
Документа, је ли? Је л' од оног историчара из „Агапеа“?!

КОНОБАР 1: (*Конобар облеће око Пеђе, комично маше салветом ња најокон проговори о Пеђином љавом оку.*)
Шта би, Предраже? Је л' из Ургентног долазите?

- ПЕЋА: *(С олакшањем ишио је неко коначно њимеишио ње-
зову оилављеноси.)*
Из неравноправне битке с органима реда. Ето, Крсмане, сад и ја имам исту анегдоту као ти и којом могу да досађујем читаоцима када ми понестане идеја за колумну.
- КРСМАН: *(Дуже чашу и наздравља Пеђи.)*
А шта велиш, при'апсили те?! А зашто, соколе?
- ВЛАДИМИР: Којим поводом, јуначе?
(Имишира)
„Panks not ded“
(Смеје се)
- ПЕЋА: У школи, јеботе! Нису ме при'апсили већ легитимисали. Ово има само код нас.
- КРСМАН: *(Виче конобару.)*
Још једну туру!
- ВЛАДИМИР: Није ваљда због веронауке? А сигурно није због твоје две последње колумне о панку....
- ПЕЋА: Која веронаука, бре? Мој Бојан је узео грађанско васпитање. Океј, океј, знамо да си ти на мети јер браниш спаљене Роме по Војводини, свака част, али и остали имају своје муке, скини се.
- КРСМАН: Сви ћете ви у пакао с тим грађанским васпитањем!
- ВЛАДИМИР: *(Иронично. Набира обрве. Смеје се.)*
Ја имам утисак да последњих двадесет и нешто година већ живим у паклу.
- КРСМАН: Јеси ли учио веронауку?
- ВЛАДИМИР: Нисам.
- КРСМАН: Јеси ли крштен, јеси ли се причестио, да ли си икада био у цркви да се помолиш богу?
- ВЛАДИМИР: Не, богами.
(Иронично)
- КРСМАН: Е, па онда си заслужио пакао.
- Пеђа забезекнуио гледа надмудривање двојице колеџа, љуи ишио га игноришу. Врии главом, а у међувремену ирилази и Конобар 1 с њоруцибином у једној руци а крши се другом руком.*
- ВЛАДИМИР: *(Пеђи)*
А ти?!

- ПЕЋА: *(Користи паузу да журно уиадне, мало љуишиим ѓласом.)*
Ама јебала вас веронаука, хоћете ли да вам испричам шта је било или нећете. Шта се надмудрујете као две бабе? Бојан ми јуче дошао из школе с масницом на оку –
- КРСМАН: *(Прекида ѓа.)*
– Пу, бем ти свеца!
- КОНОБАР 1: Изволите друштво. Срећан рад!
(Осијане код њиховоѓ стиола, али се осврће около.)
- ВЛАДИМИР: Такође, бекријо!
- ПЕЋА: И позову мајку на родитељски, то јест није, мислим, није родитељски, већ само на разговор код разредне, и одем ја, да се види да син има и тату, јелте, кад у кабинету код те неке нафракане чепе – књигу у животу није прочитала а просветарка! – и то ми је разредна, е код ње ме чека горила, динароидни мужјак, побегао из зоолошког врта.
- КОНОБАР 1: Ја сам тако морао да зовем шурака, он је инспектор на Палилули, да ми реши проблем. Дечија банда отимала паре за ужину мом Станимиру.
- ВЛАДИМИР: *(Више себи)*
Паре отимају, али ужину не, ако имаш само ужину, онда бију зато што немаш паре...
- КРСМАН: Сваки Србин познаје једног адвоката, једног дотора и једног полицајца...
- ПЕЋА: Добра тема за колумну, јебала оца! Ја сам онда усташа, а не Србин.
- ВЛАДИМИР: Ја сам се на попису изјаснио као аутономаш, лала, педер и љубитељ опере.
- ПЕЋА: *(Обраћа се Конобару 1, од муке.)*
И, је л’ вам решио проблем, тај ваш шурак?
- КОНОБАР 1: Позвао он другаре из своје станице, направили заседу и да видиш кад су једном попили по шљагу, нема више да га пипну поново!
- ВЛАДИМИР: Само да приупитам, колики ти је Станимир...?
- КОНОБАР 1: Пааа... дете одрасло, деветнаест.
- КРСМАН: Ако, ако, нека утврди градиво...

- КОНОБАР 1: *(Као да је видео неког, њргне се, а можда се и љушнуо.)*
Ево гост ми уш'о, само ви уживајте.
(Оде.)
- ПЕЋА: Уписаше нам податке, а онда преокрет, а видим ја милицајци према њему фини, као да се знају... И погодите ко је тај горила? Жандарм, нормално. Такве сам ја среће.
(Сејти се нечега)
Овај, Крсмане, је л' познајеш ти неког милицајца?
- КРСМАН: Моја жена познаје! Ма шалим се, знам и ја.
- ПЕЋА: А ти Владимире? Мада теби не треба, види колики си...
- КРСМАН: Види га колики је, ма види шкембе гили-гили!
(Почне да голица Владимира.)
- ПЕЋА: Ма пусти га Крсмане, знаш да је голицљив!
- ВЛАДИМИР: Ха ха ха! Знам официра! Додуше бивше ЈНА. Пусти ме бре! Ха ха ха.
- ПЕЋА: *(Ван себе.)*
Доста бре, престаните да се 'ватате! Је л' то геј парада утиче на све?!
- КРСМАН: Он зна само оне са споменицама! Али такви су углавном на гробљу. Или нису употребљиви...
- ПЕЋА: Јебо те патак, ја не знам ниједног!
- КРСМАН: *(Кроз смех)*
Глобалистима не требају домаћи полицајци. За њих је добар и суд у Стразбуру!
- ВЛАДИМИР: *(Узбили се и зачкиљи у Пеђу.)*
И, како си решио проблем? Је л' патрола средила ствар? Јесу л' пале пријаве, а најбоље би било да сте се руковали на крају. Понекад се најбоља пријатељства склапају тако, почне се преко пушке, а онда пићенце, дружење, заједничка летовања...
- КРСМАН: *(Сејти се и њодигне њрсџи.)*
Да нема и тај динароидни павијан неког милицајца пашенога?!
- ПЕЋА: Јао што сте вицкасти на туђу муку, пизда вам материна! Ма да му јебем горилску бабу, ево ја да је јебем сада! Не треба њему пашеног. Јесте ли ви мене уопште слушали?! Када су нас легитимисали,

показао је неку значку и испало је да је он сам неки ко зна шта, жандарм, шта ли...!

ВЛАДИМИР

& КРСМАН: *(Узлас)*

Ујеее! Ма даај!

(Смех)

ПЕЋА:

(Кисело, саркастично)

Хи хи!

(Онда слећне раменима, њовређено.)

Хајде људи, одо' ја да се прошетам. Данас морам да завршим колумне за прекосутра и за празнике, као и ви уосталом, све иде у штампу унапред, али морам прво мало да се пролуфтирам. *(Замисли се мало)* Идем на гробље, да обиђем родитеље. Дошло ми одједном, сто година нисам био тамо.

(Подруљливо, заједливо)

И нећу да вас питам шта ћете ви у вашим колумнама да напишете.

(Тргне се као да је нешто видео /кроз излоѡ кафане/ узбуљи се. Следеће речи ѡшоово одсушно. Исцред кафане се моћа Агенѡ БИА.)

Ајд у здравље... И поздравите другаре и родбину запослену у органима унутрашњих послова!

ВЛАДИМИР: 'Ајд, па се видимо.

КРСМАН: Хеј, јеси ли био код лекара за то око и усну?

ПЕЋА: Био сам код козметичара...

СЦЕНА 8ц Улица и Кафана 2

Како Пећа „излази“, снимак жамора кафане нестјаје и ѡочињу жамор улице и звуци саобраћаја. Пећа ѡново ѡрезиво гледа сле- ѡоѡ циѡу, ѡрескаче му ноѡе и ѡрилази Агенѡу БИА. Понекад се чује сирена ауѡомобила и шкриѡа кочница. Исѡовремено одлазе са сцене и људи из Кафане 1 и Лела с Бојаном (доѡле замрзнуѡи у ѡолумраку). Екиѡа Кафане 2 ѡлако заузима своје ѡозиѡије. То су људи коѡи су доѡле били сѡаѡисѡи у Кафани 1 ѡлус Милиѡаѡи разни и Домар ѡколски...

АГЕНТ БИА: Добар дан, господине Пећа.

- ПЕЋА: Дobar дан. Видео сам вас кроз излог пре него што сам пошао. Хоћемо ли у исту кафану као прошли пут?
- АГЕНТ БИА: Мислим да је тако најопортунije...
- ПЕЋА: Добро...
- Пеђа се комично уноси у лице Аџенију БИА не би ли овај љрмешито ојлавело око и крваву усну, али се овај љрави љшоша. На љану кулиса шешачи у љриродној величини, Пеђа и Аџениј Биа шешају у најред-назад ако је сцена мала док не сјишну до Кафане 2.*
- АГЕНТ БИА: *(Најокоп Аџениј БИА љрмешити Пеђино лице. Али, није много изненађен, љшита љошшо равнодушно.)*
Шта вам је то с оком? Тукли сте се?!
- ПЕЋА: *(Накашље се. Једва дочека љрилику да се изјада у нади да ће добити љомоћ.)*
Ехм, „тукао се“? Ја? Ма јебем му матер, сина ми туку у школи, ја дођем код разредне а онда се испостави да је отац
(Глас љосјиаје љошшо љлачан)
тог малог силедије трокрилни милицајац! Нешто важно, ваљда жандармерија. Динародини тип.
- АГЕНТ БИА: *(Намршиши се а и иначе ља боли дује.)*
Динаро... шта??
- ПЕЋА: *(Усјлахилено, криво му је шшо му се љо омакло, јер му љосјиало очигледно да му љакав речник неће љомоћи да изложи свој љроблем.)*
Ма не, не нема везе. Мислим, службено лице ме оплавило –
- АГЕНТ БИА: *(Ујада му у реч, али ионако ља не слуша, јер је сјазио слейоџ Циђу. Покаже руком на њеђа.)*
– Видите оног слепца испред „ваше“ кафане, на тротоару? Је л’ га видите?
- ПЕЋА: *(Забезекнушо. Разочарано. Баш ља бриђа за Циђу.)*
Стварно! Лежи и проси. Гле, дају му људи...!
- АГЕНТ БИА: *(Замшиљено и расејано.)*
Слеп дечко...
- ПЕЋА: *(Посшиђен шшо му нишиа није дао, ља се вади.)*
Ах, да, сад тек видим да има оне наочаре. Јесу ли то слепачке наочаре? Да се не прехлади, јадничак?! Баш сам прошлог месеца објавио једну лепу и ангажовану колумну у сиромашним суграђанима и оп-

штој бездушности... Јесте ли можда читали?!
(Одмах се покаже јер Аџенџи БИА не реагује на њо.)
Шта да радимо?!

АГЕНТ БИА: (Сасвим равнодушно, малџиене са неким безразложним смешком.)

Како ви кажете! Да му помогнемо или да одемо у кафаницу на задатак?! Немамо много времена...!?

ПЕЉА: (Забезекнути. Осџао је без џексџа. Гледа наизменично у Аџенџи БИА џа у Циџу с џамним наочарима, џава му се џомера лево-десно као да џледа џениски меч. Заусти да нештио каже, џа засџане.)
Оваај... Озбиљно питате?

(Аџенџи БИА џледа у Циџу џа у Пеђу, мрџав хладан. А онда и он сџави џамне наочаре!)

Пааа, ако не-немамо времена, да идемо пра-пра-во у кафаницу као прошли пут! Држава је преча!

АГЕНТ БИА: (Мрџав 'ладан.)

Добро! Похитајмо.

Када Пеђа и Аџенџи БИА седну у „баиџу“ Кафане 2, на оку им је и даље Циџа с џамним наочарима. Конобар 2 намигње Аџенџи БИА и покаже му на слободан сџо. За друџим сџолом Кафане 2 седи екиџа која до даљеџ само џесџикулира и џихо разџовара међу собом. Прелисџавају новине и коменџаришу весџи. Ликови: Кафански мудрац и џосџи. (Глумац који иџра Домара шкლოსкоџ иџра Кафанскоџ мудраца, а већ је речено за осџале џосџе за сџолом. Циџа с наочарима је исти Циџа који ће касније на џробљу да исџреџада Пеђу.)

ПЕЉА: (Док седа за сџо, осврће се унаоколо. Криво му је шџо Аџенџи БИА није џонудио џомоћ око шџуче у школи, џа од муке бубне.)

Упекло нешто данас...!

АГЕНТ БИА: (Мрџав 'ладан.)

Клима се мења...!

Прилази им Конобар 2.

КОНОБАР 2: Добар дан, господо. Шта бисте попили?

АГЕНТ БИА: Дај нам по лимунаду и кафу. Изгоресмо.

КОНОБАР 2: (Иџнорише Пеђу не скидајуџи џоџлед са Аџенџи БИА.)

Стиже.

- ПЕЋА: И ја ћу исто!
(Погледа у Конобара 2 само да би му видео леђа јер овај је кренуо а да није ни погледао Пеђу. Овога срамотија ишио је исјао смоиан. Затим у нервози насјаваља да меље. Конобар 2 сјаане код оног другог сјаола и слуша екију са занимањем и одобравањем, клима главом, пошатише Кафанског мудраца по леђима.)
Па јесте, треба одредити приоритет... Видите ова тема о просјацима је вечита тема...
(Онда се досеји нечеж ја крене живље.)
Да вас питам, овај, јесте ли можда понекад користили просјачку мафију за неке од ваших задатака?!
- АГЕНТ БИА: (Расејано, али се онда ипак окрене према Пеђи.)
Шта? Просјачку мафију? У ком смислу?
- ПЕЋА: Па знате, конобари, портири, таксисти и просјаци су идеални доушници...
(Када види да је Агент БИА замишљен и/или расејан, дошаво да изгуби вољу да насјава, али онда ипак дода, као дурећи се, више разочарано)
– каже ле Каре!
- АГЕНТ БИА: (Тргне се и намршти се. Не кајира.)
Ко, бре?!
- ПЕЋА: Видим да сте данас уморни, заиста нас је ово спарно време све ошамутило. Ма, ништа, пустите, то је познати клише из шпијунских романа, на пример, оно –
- АГЕНТ БИА: (Повишеним тоном, одједном нервозно, прекида Пеђу.)
– Ма ко шљиви шпијунске романе! Писци немају појма!
- ПЕЋА: (Слегне раменима у чуду. Још и не сјгне да се увреди.)
Извините, извините... Нисам хтео да вам досађујем у незгодном тренутку. И заборавите оно што сам вам рекао за службено лице које ме је тукло
(Покаже руком на своје око, али Агент и не хаје. Затим каже огорчено.)
Није требало да вам тиме досађујем.
(Дурећи се.)
Моји проблеми су моји проблеми,

(Фемка се)

Не треба искоришћавати службу за сваку ситницу...
(Последње речи љошво љачно)

АГЕНТ БИА: *(За себе, док вади марамцу и брише лице.)*
Требало је да узмемо и бокал хладне воде с ледом.
(Осврће се и викне.)
Келнер, и бокал воде кумим те!

Конобар 2 се окрене и климне и љреко воље оде од друџоџ сџола – махне екиџи – а баш ља занима расџрава...

Пеђа се снуждио, све лађе су му љоџонуле, оџиџава расечену усну и разочаран је. Тада креће расџрава за друџим сџолом.

КАФАНСКИ

МУДРАЦ: Али ово је срамота шта ради Борис...!

Људи за сџолом климају и слушају без даха.

КОНОБАР 2: *(Довикује иза кулиса)*
Е свака вам част.

ПЕЂА: *(Сада љркосно, увређено, искривљених усана)*
Грејем Грин је био агент ...! И Јан Флеминг.
(А онда као да се уџлаши, ља брже.)
Али да вас не давим... да пређем на ствар и анализу рукописа, ако вас то занима... Прочитао сам их...–

КАФАНСКИ

МУДРАЦ: – Прима тужитељку Хашког трибунала! Па некад се знало, тако су радили прави политичари, када ти дође нека задња шуша белосветска, ти јој одредиш петог помоћника из министарства да је дочека. А ово је срамота. Не само да су нас поразили и понизили, већ нас терају да сами аплаудирамо нашој понижености... Част и самопоштовање нам узимају!

АГЕНТ БИА: *(Наџола окренуо љлаву да слуша екиџу за друџим сџолом.)*
Добро, добро, само да да'немо мало, баш је запара данас... Извини, бато, што сам нешто нервозан.

ПЕЂА: *(Забезекнуџи збоџ наџлоџ џиџкања и уоџиџиџе наџлих љромена расџоложења код Аџенџија БИА. Не зна на чему је.)*
Можда ја као, да тако кажем, опозициони колумниста нисам прави избор, знате...
(Дурећи се.)
А ако писци већ ништа не знају...

Прилази им Конобар 2 који се осврће према екипи за другим сџолом.

КОНОБАР 2: Изволите освежење!

АГЕНТ БИА: *(Као да није чуо Пеђино дурење, обраћа се конобару као сџаром пријатељу, љисно и сада одједном весело; и Конобар 2 и Аџенџи БИА најадно иџно-ришу Пеђу коме џо џешко џада.)*

А Митар је у форми, а?

(Аџенџи БИА климне џлавом у џравицу екипе за другим сџолом.)

КОНОБАР 2: Јесте, госин Коле, много паметан човек. Много смо од њега данас научили! Донео сам вам и леда у посебној чаши! Клима се променила, испекосмо се као пилићи у рерни!

ПЕЂА: *(Подигне поглед према Конобару 2.)*
Хвала.

Конобар 2 не реађује и џоџијално иџнорише Пеђу.

КАФАНСКИ

МУДРАЦ:

– А Источна Немачка, хеј, то је некад била сила олимпијска, знаш ли ти шта то значи када једна земља источног блока да има више олимпијских медаља од Канаде, Америке, Британије и целог Совјетског Савеза заједно, знаш ли ти који су то ресурси...?

ГОСТ ИЗ

ЕКИПЕ 1:

Да, чика Митре...

ГОСТ ИЗ

ЕКИПЕ 2:

Невероватно... Бог те вид'о.

КАФАНСКИ

МУДРАЦ:

А знате ли да су Руси у ствари Немци? Нису се цабе звали Пруска!

ГОСТ ИЗ

ЕКИПЕ 1:

Ма хајде...

ГОСТ ИЗ

ЕКИПЕ 2:

Јесте јесте, читао сам, Швабија, Пруссија, имали су они некада права имена...!

КАФАНСКИ

МУДРАЦ:

А ко су били највећи и најбољи Немци били у давно доба? Знате ли то, ха?

ГОСТИ ИЗ

ЕКИПЕ 1 и 2: *(Узлас)*
Ко?!
(Све се уишиша.)

КАФАНСКИ

МУДРАЦ: Лужички Срби!
(Оишице и ипресне чашом о сио.)

ГОСТИ ИЗ

ЕКИПЕ 1 и 2 и

КОНОБАР 2: *(Узлас. Жамор одобравања)*
Ујеееееее! Јеси вид'о ти то?!

АГЕНТ БИА: *(Пола себи а њола Пеђи, одобровољен, веровајно одушевљен оним шио је чуо.)*
Увек се опленим када слушам шта прича обичан, паметан народ, овако изван високе политике...!

ПЕЂА: *(Гледа ља у неверици.)*
Ма да л' ви то озбиљно?

Ађениј БИА њоново ѡромени израз лица, узобиљи се и ѡросијрели Пеђу ѡољедом ѡако да се овај ѡрѓне, ѡроѓуиша кнедлу и обори ѡољед.

ПЕЂА: *(Скрушено, сав слуђен.)*
Чујте, као што сам рекао, можда ја нисам толико умешан и паметан као што сте мислили...

АГЕНТ БИА: *(Наљло мења ѡон и ѡрисијуј.)*
Чекајте мало господине Пеђа! Ја сам читао ваша дела.

ПЕЂА: *(Изненађен, чак усхићен. Живне.)*
Читали сте?
(Зайим ојрезније.)
Мислите дело? Ја сам објавио само један роман, онај награђен.
(Па сам себе охрабри.)
Али спремам ја још нових дела...!

АГЕНТ БИА: *(Бира речи, љледа увис.)*
Да, да... Читао сам и рекли су ми... Мислим да сте прави човек за нас...

ПЕЂА: *(Трејиши од радозналости, узбибан од шиचेкивања ѡохвале.)*
Шта вам се допало од онога што сте прочитали?

- АГЕНТ БИА: *(Врда.)*
 Ма, пааа... не бих у детаље, али та жица, животност, ухватили сте ту жицу, мислим, опис–
- ПЕЋА: – Градски живот...?
- АГЕНТ БИА: *(Једва дочекао.)*
 – То! Е, баш то! Градски живот, пулс града, то, свакодневица, реализам... Мислим да сте ви за овај посао прави избор, данас сам нешто нерасположен, извињавајте, али би' ипак желео да попричамо о оним узорцима...
- ПЕЋА: *(Раздрагано, очас посла најумилианоџ еџа.)*
 Ех што је кул кад си тајни агент. И када ти не иде, опет те носи неки жар, идеја, знаш да служиш домовини! А не испразно оговарање као код нас писаца! Мушке алапаче! Е па ево овако, четири узорка потичу од – сигуран сам – четири различита аутора, јер су тотално неистоветни...
- КАФАНСКИ
 МУДРАЦ: Цео свет се сагао пред америчком злочиначком армадом, али зашто ми то да радимо када су нам ту Руси ?!
- ГОСТ ИЗ
 ЕКИПЕ 1 и 2: *(Узлас)*
 Тако јееее!
- ПЕЋА: Тако је, живели Руси!
Не зна ни он иџа му је. За друџим сџолом џа најџре ошину џоџледом, џа му наздраве, али се одмах враџе својој џричи.
- АГЕНТ БИА: *(Чкиљи џрема џему. Оџџије воду и обрише зној са чела.)*
 Колико сте сигурни... у процентима?
- ПЕЋА: *(Такође обрише зној са чела. И оџџије џуџљај воде. Заџечен је џџџањем.)*
 У процентима? Хм, па...
- АГЕНТ БИА: *(Снисходљиво. лукаво.)*
 Књижевна питања остављама вама, ту сте ви махер и тата-мата...
- ПЕЋА: *(Озарен и разџаљен и расџилављен.)*
 Ех, што је држава, бре! Ово је бре патриотизам! Како се оплемењујем и уздижем међу овим обичним народом, који не робује лажном сјају квазиинтелек-

туалаца...

(Накашље се и крене с мно̀го енџузиџазма.)

Овде имамо неколико типова, да тако кажем, мемоара. Сећање једног ратног команданта који објашњава да није знао за конц-лагер у близини његовог војног табора, успомене цивилног полицијског инспектора, догодовштине остарелог певача који је певао Титу, Насеру и Селасију те једног агента државне безбедности који је ликвидирао усташке терористе по белом свету, најчешће Немачкој и Холандији.

АГЕНТ БИА: *(„Исувише“ оџушџено, луџка џрсџима џо чаши и осврће се око себе у сџилу „баи ме бриџа“...)*

Да почнемо, ето на пример, с тим успоменама цивилног полицијског инспектора...

ПЕЂА: *(Пун елана.)*

Па, видите... мислим да му је ево превише дошао до изражаја, све само ја-па-ја, ево приложио је црно-беле фотографије с неколиких места злочина и увек он у првом плану, а случајеви нису нимало интересантни, мислим знам ја да то не треба да личи на Коџака и Елиота Неса, али некако је све на исти калуп: „Недеља, леп сунчан дан“, ја повео дете на излет, кад оно зврц, зову ме из станице, хитан случај и страшан злочин, а оно убили неку пензионерку због пола пензије а само ја могу да решим... Имам утисак да је од свих писаца које сте ми дали на анализу овај најмање талентован –

АГЕНТ БИА: *(Дрекне бесно и џрекине џа.)*

– Добро, добро сад! Није потребна књижевна критика као за историју књижевности! Уосталом, тај је најмање важан, заправо уопште није битно то...

ПЕЂА: *(Уврџен и изненађен.)*

Па, овај, ви сте ми рекли да почнем с тим! А видим и ја да по садржају одступа од осталих синопсиса који су онако више од међудржавног значаја и много узбудљивији и с више дара написани –

АГЕНТ БИА: *(Ван себе од беса.)*

– Аман бре, добро де!, батали тог инспектора!
(Наџло се смирује. Незаинџерсеовано џиџа.)
А остали?!

Тада онај Циџа ишћо с шћамним наочарима седи испред Кафане 1 устћане, скида наочаре и задене их за мајицу и покаже се да је слейшло ѓлумљено. Циџа склайа бели ишћай, сћавља ѓа под мишку и одлучно одлази са сцене. Чује се сирена аушћомобила. Све време иде жамор улице по мешан са звуцима саобраћаја.

ПЕЃА: (И даље забезекнућ, али сада двостћруко. Зинуо је.)
Пазите, онај Циџа није слеп!

АГЕНТ БИА: (Расејано, али још увек зловољан.)
Шта?!

ПЕЃА: Онај Циџа што је наводно био слеп и просио испред Коларца, није слеп, устаде дечко и оде, јесте ли видели? Око соколово. Па да, просјачка мафија, добро је да му нисмо ништа дали...!

АГЕНТ БИА: (Изразићо равнодушно.)
Да, да јеси ли вид'о ти то...?!
(Зайћим несћпрћљиво.)
И, шта је с осталима?!

ПЕЃА: (Пољледа Аћенћа БИА у чуду, а онда насћави, по мало збуњено.)
Ево овако, стилови трију писаца из сенке ме необично подсећају на писце који су добили Нинову награду у последњих десет-петнаест година. Онај с четничким романом би ми био први избор, али је умро од туге што није добио награду... –

Зазвони мобилни шћелефона. Аћенћ БИА вади свој мобилни и пољледа иденћификацију позива. Климне. Окрене се према Пећи.

АГЕНТ БИА: – Извини, бато.

Пећа уврећено понови себи у браду „баћа“ и заколућа очима.

АГЕНТ БИА: (Љубазно и сконценћрисано.)
Коста на телефону. Реци, Боле.
(Слуша.)
Добро. Ма ништа не радим, ево ту сам с једним...
(Презриво.)
Аха, аха.
(Слуша.)
Важи.
(Завршава позив. Обраћа се Пећи, одједном безбрижно и подсмешљиво.)
Чуј, бато, искрело је нешто, добро си ти то анали-

- зирао, него за следећи састанак батали тог инспектора, имаш ли тај текст одмах да ми вратиш?!
- ПЕЋА: Па како, нисам понео, нисам знао да ћете тако брзо да ме пресретнете –
- АГЕНТ БИА: – Ма нек иде у курац! Други пут онда! Морам да идем...
(Осврће се за конобаром.)
Да платим само...
- ПЕЋА: (Надурено, сав слућен, али њокушава да сачува мало њоноса.)
Нека, нека ово ћу сада ја да платим, прошли пут сте ви...!
- АГЕНТ БИА: (Расејано, олако њрисѡјаје, чак на Пеђино разочарање.)
Аха, аха, добро, хвала. Идете некуда одређено, да вас одбаце службена кола?
- ПЕЋА: (Малчице живне.)
Иначе сам намислио да одем на гробље да обиђем парцелу с породичним урнама.
- АГЕНТ БИА: (Одмахне руком.)
Ааа, то ми није успут! Ништа, видимо се! Здраво, бато!
- ПЕЋА: (Изненађено и разочарано.)
Довиђења...
(Пољедом ѡражи Конобара 2 а заѡим викне.)
Конобар! Да платим.

Конобар 2 намиђне Ађенѡу БИА када се мимоиђу, ииѡ Пеђа не види. Заѡим ѡриђе сѡолу за којим седи Пеђа. Пеђа не види ни ѡо да ѓа екиѡа за сѡолом ѓледа ѡодруђљиво и да се сви смејуље и ѡодђуркују лакѡовима.

КОНОБАР 2: Четиристо осамдесет динара.

Пеђа извади новчаник и најрави ѓримасу када види колико има ѡара.

- ПЕЋА: Аууу, добро сам прошао, сада видим да имам таман. Кнап, то јест. Нема луфта. Оно је била кисела или чесмовача?!
(Заѡим се сеѡи неуђодноѡ дијалођа од ѡрошли ѡуѡи ѡа се уђризе за језик.)
Ево округло петсто.
(И исиѡврѡи новчаник.)

- КОНОБАР 2: *(Нагње се да види новчаник.)*
Кисела, комшија.
(Одједном мења тон када види бакиши.)
Не мора све ако немате, није проблем...
- ПЕЂА: Ма таман посла, ево петсто, рекао сам, и у реду је.
- КОНОБАР 2: Али сад вам је празан новчаник, комшија!
- ПЕЂА: Нема везе, имам маркицу за превоз.
(Усмијане.)
Довиђења.
- КОНОБАР 2: *(Без захвалносћи.)*
Довиђења, господине.
- КАФАНСКИ
МУДРАЦ: Народ који себе не поштује не може да очекује да га други поштују! Ми смо продали душу југословенству, то је можда могло да прође да су и остали били Југословени, али када сам сазнао да се Тито изјаснио као Хрват, знао сам да је то подвала!
- ГОСТ ИЗ
ЕКИПЕ 1 и 2: *(Углас. Уз ајлауз.)*
Тако јееее!
- Замрачење. Прелаз на следећу, 9-ију сцену.*
- Музика али и звучна подлога која садржи гласање ијшица – косови и сенице, и њонекџачац. Намештају се кулисе за гробље. Касеије с урнама. На њану се види бејтонски зид са касејама. Намештају и једну положену касеију (са вазом) коју ће обићи Пеђа. На другом њану – великој фојографији њразног гробља – њреба да се види нека баба. (Она исџа с доделе награда у Радио Београду, њод условом да није ѡирихована. Иначе, само фојка. На основу џе фојографије ѡреба њаправити крџењачу-луџку бакице, која ће касније имаџи мању улогу.)*

СЦЕНА 9

Гробље

- Пеђа и Цига ѡросјак (онај исџи лажни слеџац).*
- Пеђа лажано и снуждено ѡрилази ѡродичној касеији. Музика се уџишава, а осџају ијшице и зујање скакаваца.*
- ПЕЂА: *(Сам себи)*
Како то, на гробљу увек чујем сенице и шеве и косове, а у граду готово никада?

(Подигне главу и сјази нешио.)

Пази веверица!

(Разнежено.)

Написаћу једну колумну о екологији, душу дало да забиђем ове педере.

(Уздахне... на рубу њлача, ѓанућ.)

Сам сам на свету. Сопственим радом сам се уздигао до писца и колумнисте, независног интелектуалца па је тај сампрегорни рад приметила и држава!

(Ово дрхћавим ѓласом, ѓуним самосажаљења, ушмркне.)

Ех да ми је кева жива, па да види, како је ово све испало...

(Шмрц)

куд јој је син догурао, као слободни уметник усред ове економске кризе и распада свих вредности, када је српство одасвуд угрожено, мене су позвали да га браним...

Доћрчава Циђа лажни слејац и сјаје исћред Пеђе.

ЦИГА: Царе, имаш педесет динара?!

ПЕЂА: *(Блене у Циђу као у духа. Треба му неколико секунди да дође к себи. Заћим ѓромрља.)*

Хмм... Ннн-немам.

ЦИГА: Ма дај нешто, бре, када те молим!

ПЕЂА: *(Одсечно и већ ѓомало нервозно. Осврће се.)*

Ама немам!

ЦИГА: *(Разочарано, али разочарање ѓрелази у ѓућићиосћ.)*

Како немаш?!

ПЕЂА: Ето тако, немам.

(Засћане на секунду-две, ѓа извади ѓразан новчаник и ѓокаже ѓа Циђи.)

Ево. Нема се. Потрошило се. Хајде сад, циркулиши. Пусти ме сад. А био си слеп пре сат и по! Колико си тамо зарадио?!

ЦИГА: *(Нећодује, оћворено ѓући.)*

Ко је био слеп?! Ма дај нешто бре. Бар нешто!!

ПЕЂА: *(Сам себи.)*

Ма ја ово сањам! Који сам ја малер. Ово је ружан сан! Јок, скривена камера.

(Онда се наљући и Пеђа.)

Ма дам ти по пичци!

ЦИГА: Како бре ти то?!

ПЕЂА: Тако лепо, мајку ти циганску!

ЦИГА: (Кркљајући.)

Курафте ма ја! [“И ја теби кеву“ на ромском]

Циџа најадне Пеђу. Кореографија ишуче ипреба да буде итражи-комична. Замахивање, ипромашај, ишупирање, Пеђа ѓурне ирсци у око Циџи овај изгуби равнотјежу, Пеђа ѓа онда ишупине у бушину или у дуице и Циџа иадне и удари ѓлавом о иоложену касеицу.

ЦИГА: Убичу те!

ПЕЂА: На родитељском гробу ћеш да ме понижаваш!

Циџа јекне када удари ѓлавом и онда се бацака као да се ишлоѓирао. Да би се илусириовало како је разбио ѓлаву и како крвари, може се иуишребитици ролна црвене ишканине, како се одмошава онако како „крв ишече“.

ПЕЂА: (Ужаснуишо ѓледа Циѓу на ишлу.)

Који му је мој... Јооој, колико крви. Ле-леее, види крв, јеботе. Убих човека.

(Осврће се у ипаници.)

Јао, гузиће ме у затвору! Ја сам, бре, морална громада и колумниста и савест друштва, ево и држави сам потребан, а види због каквог бедника сам надрљао, јоооој, куку мени, син ће ме заборавити. Е, куда му оде очињи узор, јаооој, сада ће га сви тући кад нема оца, шта ћу садаааааа? Јаооо мени...!

Пеђа се осврће око себе. На ишрен се чује само ицвркуи иишница. Пеђа ѓледа у бабу на великој фоици на друћом иану. Зайим иосијане одлучно усредсрећен. Осврће се око себе и ишражи неишшо ио ишлу. Ицвркуи иишница је веома ѓласан. Нађе једну иласишичну кесу коју узме и корисиши као рукавицу. Нађе омои од чоколаде. Извади хемијску оловку и најише неишшо ишшо ће се у весицима исиосишавиши као СМРТ ЦИГАНИМА – СЛОБОДА БЕОГРАДУ и ишо сшави ипреко Циѓе. (Ово не мора да буде видљиво ѓледаоцима у сваком деишљу, видеће се и ћуши у „ТВ Дневнику“). Онда нађе и једно дуѓме и узме ѓа руком у иласишичној кеси и са ѓађењем ѓа сшави у Циѓину ишаку. Цимне Циѓу за раме, за сваки случај. Нишиша. Зайим оном друћом руком скине кесу, у њу умоиша и хемијску оловку и ишолоко се удаљи. Пре неѓо ишшо несишане са бине у каницу за смеће (sorry, сценоѓраф, и ишо ишреба) убаци замоишуљак од иласишичне кесе.

Замрачење. Музика и ишрелаз на следећу сцену.

Звучник: звуци ѓрада, сирене ауишомобила, ишполицијска сирена.

Зайим: музика, док се ишришрема сцена 10 – Пећин сшан.

СЦЕНА 10
Пеђин стан

Пеђа Лела, Бојан.

Чује се звоно на вратима. Улази Пеђа, видљиво ђоџушван.

ПЕЂА: *(Изнурено.)*
Здраво, обитељи моја.

БОЈАН: *(Покуњено.)*
Здраво, тата.

ЛЕЛА: На шта то личиш?! Како си то настрадао?! Где си бре цео дан?!? Што се не јављаш?

ПЕЂА: *(Испрејадано.)*
Како то мислиш „Шта ми је“?

ЛЕЛА: Блед си као креч!

ПЕЂА: *(С олакшањем.)*
А то! Ма притисак. И анемија.

ЛЕЛА: Шта си то радио у школи код Бојанове разредне, несрећо?! Зато ти помињеш промену школе!

БОЈАН: Долазила полиција, ћале.

ПЕЂА: *(Прејао се.)*
Шта, бре?! Зашто полиција? Која полиција?!

ЛЕЛА: Школски домар и разредна су пријавили тучу међу родитељима у кабинету разредног старешине... С инспектором полиције си се тукао?!

ПЕЂА: *(С олакшањем.)*
Уххх... хвала богу! А, то. Супер!

БОЈАН: Зашто си плав, тата?

ПЕЂА: А да видиш тек њега, сине! Јао шта је било, која битка...!

Бојан се смеје.

ЛЕЛА: Ти си опет пијан?!

ПЕЂА: Нисам, Лела, нисам пијан. Него данас полиција може да дође због много чега.

ЛЕЛА: Много чега?! Шта ти то причаш, Пеђа?! Објасни ми шта си то направио у школи. Да ли ће Бојан морати да мења школу због твојих глупости?

БОЈАН: Ја хоћу да мењам школу, рекао сам ти! Како си га пребио, тата, причај, како?

ПЕЋА: Молим те, Лела, данас сам имао тежак дан. Морам да завршим чланак за новине, знаш да нам је то плата која плаћа рачуне. Хтео бих ако може неку лагану клопу и да гледам вести, молим те, то ми треба за посао, данас и сутра морам да будем у току с вестима. Бојане, сине, све ћу да ти објасним, али сутра.

(Приђе кућији која имитира ТВ и укључи ѓа: лампа светили а звучник ће додати ѓон, ѓу ће ускоро да се зачују вести.)

А ако треба да мењамо школу, неће бити смак света, видиш која говна све праве децу...

БОЈАН: *(Смеје се.)*
Тако је, тата!

ПЕЋА: – и свој накот шаљу у општеобразовне институције...

ЛЕЛА: Сендвич можеш да добијеш. И немој тако да слушајеш Бојана. Бојане, иди у собу, гледај интернет, тата и ја морамо да попричамо нешто.

Бојан одлази а Лела чека да он оде ѓа да насѓави.

ЛЕЛА: Немој да ми продајеш те форе с агентима и радом за државу. Реци ми, да ли је у питању дрога? Или си нашао неку?

ПЕЋА: Лела, часну реч ти дајем да не измишљам. Ти знаш да нико не зарезује књижевност у овој земљи, ко може да живи од књига? Нико. Двојица, или један. Новинари се слушају, а писци само ако имају колумну. Треба да дођеш у емисију код Андрее, да те виде и онда ти је мишљење важно. Али не знаш ти колико има корисних идиота, који су прогутали удицу либералног капитализма, а видиш како је то обездушено, узеће нам бре ресурсе, идентитет, а прави живот је међу људима, по кафанама, пусти бре демократију, држава је преча. Ми немамо другу домовину, демократија није наша домовина, већ Србија. Французи смеју да имају Француску, а Срби да имају – демократију у пашалуку! Још и Војводина да се отцепи...

ЛЕЛА: Као да слушам покојног комшију, генерала у пензији. Је л' ти то из романа који пишеш? Зајеваваш? То је неки лик, је л' тако?!

ПЕЋА: Или мог таста...?!

ЛЕЛА: Еј, не сери!

ПЕЂА: Знам шта мислиш, Лела, писац је шоња. Али у свету информација, тамо где писана реч вреди као батаљон, као дивизија, ту писац може да припомогне. Није све то пука, себична трка за славом, Лела, интелектуалац је потребан и држави. Мислим да су то коначно схватили где треба.

ЛЕЛА: Немој да пијеш
(Саркастично)
„домаћу дуњевачу“ у том Коларцу, ослепећеш и изгубићеш разум!

ПЕЂА: Као шта рекох, Лела, сада морам да будем у току, вести су ми неопходне, дај да зарадим ’лебац за нас. Плииииз.
(Склаја руке у „молићви“.)
Видећеш после да не измишљам.

Лела оде у кухињу вршећи ѓлавом и на сцени осцане Пеђа у својој радној соби – сцпо и лайићой, док ТВ и даље свеићлуца у дневној соби. Лела прави сендвич и из кухиње йовремено йоћледује Пеђу бришући очи као да йлаче. Пеђа йрича сам са собом док седи за лайићойом.

ПЕЂА: Е сада да видим шта ћу да напишем за колумну. Оно с лажним просјаком би могло да се искористи. Таман као неки обрт. Ионако сам ’тео да набућим нешто о гладнима и народним кујнама и о претурању по контејнерима да заобиђем педере, јебем их у дупе, али ово је још боље: изненадио бих и себе и читаоце! Само да се не пропедерисhem, јеби га. Јесте, како ћемо у Европу ако младимо те гејеве, знам, мис’им, али ако их много подржим залепиће ми етикету ПЕДЕР.

Лела долази са йослужавником, а на њему йањир с неукусном кифлеићном. И йурска кафа. Сйавља йо йоред лайићойа и с леђа заћрли Пеђу, док му ѓлава йочива на њеном йрбуху. Рукама ѓа милује йо коси и йажљиво исйићује йовреде од йуче. Пеђи мило, разнежи се, забаци ѓлаву да је йоћледа одоздо, йа му дође да неићо каже.

ПЕЂА: Ти и мени узданица као Достојевском, бре! Да слупам колумну и да зарадим плату, па да мало радим на роману... Мислим да сам у последња седамдесет два сата доживео довољно да баталим трули постмодернизам! Више никада нећу разбацивати свој таленат на глупе фабуле о пронађеним текстовима, о непоузданом приповедачу и то. Живот, брале! Бернхард! Ионако идем у Аустрију до године у резиденци. Чак нећу ни да користим кримић, оно, у смислу поигравања жанровима, то је исфурано их! (Лела немо йлаче.)

Па шта ти је сад? Што ми плакиш?
(А онда му њажњу љривуче љтелевизор.)
 Види гробље!! Појачај молим те, Лела! Ово је ва-
 жно!
(Нечеџа се сеиш.)
 За колумну, хоћу да кажем!

СПИКЕРКА

ТЕЛЕВИЗИЈЕ: *(Подсеишник: џлас љрииџада оној Новинарки љтелеви-
 зије која ће се касније љојавишш!)*
 ...леш млађег припадника ромске националности,
 брутално претучен до смрти уз расистичку поруку.
 Гнусни злочин мотивисан расном мржњом одмах су
 осудили представници свих парламентарних полити-
 чких странака, а место злочина обишли су лично
 градоначелник Ђилас и министар унутрашњих по-
 слова Дачић...

ПЕЂА: *(Себи у браду.)*
 Јебо те патак! Куку. Само хладнокрвно. Само хла-
 днокрвно.

ЛЕЛА: *(Зџрожена весишма не љримећује Пеђину љанику.)*
 Ма не, овај народ је болестан То је за кафилерију, а
 не за Европу!

*Пеђин мобилни љелефон зазвони – Френк Синаиџра „Му Way“ и
 мелодија и џлас. Лела одлази. Пеђа љоџледа иденџификацију. На-
 мришш се.*

ПЕЂА: Да, уреднице?

УРЕДНИК

ПЕЂИН: *(Глас)*
 Чуј Пеђо, знаш ону колумну што си најавио о
 народним кухињама и социјалној правди...

ПЕЂА: Па имам боље, шефе, о лажним просјацима, ефек-
 тан обрт, данас сам видео на улици рођеним очима –

УРЕДНИК

ПЕЂИН: *(Глас)*
 – Ма зајеби то, јеси ли чуо шта се догодило?

ПЕЂА: Мислите ово на вестима, овај, видим нешто с гроб-
 ља –

УРЕДНИК

ПЕЂИН: *(Глас)*
 – То, то, имамо нацоше на делу! Кју-клуks-клан или
 црне кошуље. О томе ће сви да пишу! Немој да

каскамо за Владимиром и Крсманом. Ненада сам изгубио данас, ти си ми једина узданица!

ПЕЂА:

(Пакосно.)

Па Владимир је већ искористио оно спаљено ромско насеље у Војводини, мислим шта сада... А, овај, Крсман ће сто посто о климатским променама и Сахибији, јеби га, шта сад, ја сам увек био панкер и нисам љубио путујући народ. Мислим, не лежи то мени...

УРЕДНИК

ПЕЂИН:

(Глас)

Ма немој да једеш говна! Ако хоћеш плату има да ми напишеш нешто лепо о Цигићима! Где ће ти душа, бре, нацоши убили Рома насред гробља?! Разумеш ли ти мене?! Ове године ћемо имати две геј параде да се оперемо од овог злочина, иначе ништа од Европе. Можда и три параде. Једна у Нишу, друга у Новом Саду, трећа у Београду. Можда ћемо једну морати чак и у Косовској Митровици да организујемо! Северној, то јест.

ПЕЂА:

Хајде добро-де, не пените се, смирите живце, кул, јеее.

Замрачење, припрема следеће сцене.

Музика. У следећој сцени бина је подељена на 2 дела, на Кафану 1 и на Подземну реку: у њој чамац и Ненад с њлашићом. Ликови из чамца се могу ишириховати, а иначе њо су Просвејина радница и Полишчар. Тамно њлава цирада ће њослужићи за благо зањаласану реку, Фелини би њрсје облизивао. Док се сцена њрипрема, чује се њлас сикера како чииа весић са радија. Музика се уишишава, чује се иишица емисије Новостии дана. На средини сцене је једна фоишеља с лииићом.

СПИКЕР

РАДИЈА:

Управо смо примили вест да је познати политички колумниста, награђивани писац средње генерације, те преводилац с ретороманског и каталонског језика, Ненад Верковић из Београда, убијен из ватреног оружја у Дубровнику. Верковић је тамо боравио код хрватског пријатеља Радета Јарка, иначе рођеног Дубровчанина, а у Хрватској је покушао да нађе склониште након скандала на Фејсбуку, када се испоставило да је његова неслана шала на реторо-

манском, мада има индиција да је реч о астуријанском језику, практично инспирисала трагични терористички напад у Барселони. Све време се спекулисало и о кривичној одговорности за неодговорног Верковића, издата је и потерница преко Интерпола, али је ово што се догодило ставило тачку на те приче. Према штурим извештајима хрватске полиције, Јарак и Верковић су седели у једном дубровачком кафићу, а онда је неколико хрватских националиста, вероватно фудбалских навијача, изнервирано српским језиком, потегло оружје. У Верковића је испалено неколико хитаца. Он је хитно превезен у болницу, али је убрзо подлегао повредама. Полиција је навела име главног осумњиченог: Мате Ненад.

Музика, осветљава се онај део сцене са чамцем у Подземној реци.

СЦЕНА 11

Чамац у подземној реци + Кафана 1,
састајалиште колумниста

НЕНАД:

(Из чамца, мало себи мало љублицу.)

Елем, нема ми назад. Убише ме душмани. Усташе, бре...

(Осврће се.)

Ко би рекао да чистилице изгледа као канализација. Бог је читао Хомера, изгледа, или у сваком случају готиви греческу митологију.

(Загледа се у појаву у капуљачи с косом.)

Хеј, Смртко, веслаш ми као Матија Љубек! Куда ћемо? Рај или Пакао?

САПУТНИК

ИЗ ЧАМЦА 1

(ПОЛИТИЧАР): Савест ми је чиста. Увек сам био уз народ и за народ. Више сам мислио на интересе народа него на то коју ћу слику да оставим у јавности. Треба умети жртвовати личну популарност, па ако је потребно спровести и неке непопуларне мере, а које ће на дужи рок, можда тек онда када нас више не буде међу живима – као што се види из прило-

женог – свима донети бољитак. Зато бих замолио Светога Петра да размотри своју одлуку.

НЕНАД: Политичару, ало бре, немој сада да сереш. Није ти ово кампања, бре. А није ни Хашки трибунал да улажеш жалбу? Који бре Свети Петар, видиш да је ово грчка економија!? Кењаш као фока.

САПУТНИК
ИЗ ЧАМЦА 2

(УЧИТЕЉИЦА): Јууу, какав је то речник?! Ето, то је оно што ову напаћену Србију води у пропаст. Губитак старих, традиционалних, грађанских вредности, морала и васпитања. Некад се знало како се млади обраћају старијима, учили су се латински и старогрчки, слушао се Шопен...

НЕНАД: Ево је и просветна радница. Кушуј тамо, маму ти просветарску! Ви с вашим штрајковима од деведесетих једнако сте криви за трулеж
(*Следеће речи иронично*)

МЛАДЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ исто као и власт. Пуши курац, баба! Због вас ови бангави дизелаши не знају ни сва слова!

САПУТНИК
ИЗ ЧАМЦА 1

(ПОЛИТИЧАР): Молим веслача да интервенише и да се обезбеди парламентарност у дискусији...

САПУТНИК
ИЗ ЧАМЦА 2

(УЧИТЕЉИЦА): Јаооо, овако никад нисам била увређена у животу... Јууууууу!

НЕНАД: Ма не сери, баба! Немогуће да те нико овако није увредио. Имаш сто година, мора да те је бар неко још овако увредио.
(*Веслачу.*)

Ало, веслач! Матија Љубосмртек! Куда идемо? Подземно разгледање Београда, а?! Алај си ми мутав туристички водич...!

(*Резиђнирано се обраћа свим колегама у чамцу.*)

А ви, који ћете ми баш ви клинац у овом судбоносном тренутку?! Целог живота ме јебу политичари а тек просветне раднице, леле како су ме истраумирале...па и сад, целе смрти хоћете да ми дишете за вратом, маме вам га!

(Поново се обраћа СМРТИ са косом)

Ало, Смртии, па, бре, оћу да бирам с ким ћу да пу-
тујем на последњем крстарењу, чујеш, бре?! Хееееј!

САПУТНИК

ИЗ ЧАМЦА 1

(ПОЛИТИЧАР): Да гласамо ...!

Сапутник из чамца 2 (Учишељца) ѿлаче.

НЕНАД:

(Обраћа се ѿледаоцима)

Људи, ово је лудило. Желим да вам испричам како сам се нашао у овом подземном купатилу, амаму, ваљда Чистилишту. Убише ме душмани, а сада ми политичари и просветне раднице загорчавају чак и смрт. То се зове малер. Дакле, ја сам Ненад Верковић, писац, драматичар, преводилац с реторманског и каталонског језика и других ретких романских језика као што су галицијски, бретонски, астуријски, итд., а вала и колумниста... политички коректан до јаја, дакако! Било је то овако! После добијања престижне књижевне награде коју је увела Европска Унија, био сам благословен краткотрајном славом. Најпре су ме зивкали новинари културних редакција, и био сам срећан што могу да пласирам своје мудросерске сентенције. Али...авај, убрзо се показало да ја немам од чега да живим. Ајде да сам самац, ни кучета ни мачета, или како се то вели на енглеском „I have neither dog nor cats“, већ је ту и фамилија. Моја жена Евита, а можда буде и клинац... Не дао Бог клинка! Кад писац не може да живи од писања... књига, онда му је најбоље да се запосли као писац... колумни. Тако да ипак може да живи од писања. А осим тога има прилику и да буде морална громада. Знао сам шта ми је чинити, нисам добио било какву награду, већ ону политички коректну. Видим ја да ће Еуропа да нас узме под своје, да нас стави под своје скуте, па сам се веома брзо изверзирао у, како се то каже: политички коректним ставовима. Код мене нема да зафали саосећања и подршке када је реч о инвалидима, психичким болесницима, хомосексуалцима, лезбејкама, Циг..., Ромима, мањинама свих врста. Ја увек некако успем да убацам и злочине српске стране у сваки свој текст, па чак и када је то најобичнија носталгичарска кри-

тика неког новоталасног бенда који је коначно, пре него што оде на гробље слонова да умре, свратио и код нас. Па кад ја кренем да описујем маторце у публици, па маторце на сцени, па „ко нам бре украде наше најбоље године’ итд., па кад удробим и Вуковар и Сарајево и укидање виза и несташице, то је таква помија да и најразмаженије чељаде с Врачарске Грбе прсте облизује... Оставио сам из себе пола туцета романа, жену из добре породице с те усране Врачарске грбе...

На сцену изађе жена за коју ће се испосијавићи да је Евиџа, Ненадова суџруџа (досад само помињана). Она се полако шетња тамо-амо у црнини. Владимир и Крман и Пеђа јој изјављују саучешће и одлазе у полумрак Кафана I, заузимају местиа и чекају да дођу на ред, а дошле умерено ћесџикулирају и „џричају“.

Евиџи Верковић зазвони мобилни телефон. Она се јавља.

ЕВИТА: Ало?

УРЕДНИК

ПЕЋИН: (Глас)

Добар дан, Евита... Још једном да вам изразим најдубље саучешће и моје лично, а и у име целе редакције. Имам нешто да вам кажем...

ЕВИТА: (Шмрцаво)

Хвала, уреднице, лепо је што су га се сетиле колеге, ево и мртвог га линчују, као да је он крив...

УРЕДНИК

ПЕЋИН: (Глас)

Пазите овако, Евита, знамо да је тешка ситуација, зараде су замрзнуте, цене расту, криза је и даље у пуном јеку, и ми смо овде у редакцији одлучили да вам упутимо једнократну материјалну помоћ, као део оних хонорара које смо предвидели Ненаду за уговорене колумне, знате...у име хонорара за оно што још није послао. Толико можемо... Ето... (Ућуџи као да не зна шџа би још рекао.)

ЕВИТА: (На џренуџак се џремџџа, а онда се одлучи и каже живџим џласом, савлађујући шмрцање.)

Знате шта, уреднице, мислим да сам открила нешто врло интересантно. Ви знате да је Ненад био радочоличар...

УРЕДНИК

ПЕЋИН: (Глас)

Јесте, то је опште познато. Не знам ко је био већи скрибоман, он или Владимир, оно, кад седне не устаје док не заврши текст...

ЕВИТА: Да, да, чекајте, он је, као што знате, увек радио више ствари одједном, а неке колумне је спремао и по неколико месеци унапред...

УРЕДНИК

ПЕЋИН: (Глас)

Ма кажем ја, наравно, никад није каснио, Ненад је умео, да кажем, и на .. најнеинспиритивнијим темама, (Закашље се)
ма чујте, Евице, та помоћ неће да буде једнократна, него можемо ми и још нешто да урадимо...

ЕВИТА: (Брзо ујадне)

Хоћу да вам кажем, уредниче, да сам у његовом лаптопу сам пронашла фолдер с готово завршеним колумнама за неколико месеци унапред. Усуђујем се да предложим серију тих колумни, онако постхумно, (Усиљен њлач)
можда сваке друге недеље...

УРЕДНИК

ПЕЋИН: (Глас. Одушевљено.)

Ма шта кажете? Одлично! Феноменално!

Евица сипушица слушаницу са сајтанским осмехом. Музика. Светило над њом се њолако ујрњује, а Ненад чуја косу. Светило је сада ујерено ѡрема њему.

НЕНАД: Курац мој она нашла, а не моје колумне! Која је навичина овај мој уредник! Јеботе, сјебаће ми углед после и смрти. Оно мало што ми је остало од угледа, то јест. Она да пише као ја?! Иди! Ма то нема шансе!

За то време Евица у крило ѡсипавља лайћој, сипавља графичну оловку међу зубе, забацује жлаву и као замислила се. Па крене да куцка. Повремено рукама сипснутих ѡсница махне као неко ко се радује. Ненад се неколико ѡућа ухваћи за жлаву у чамцу. Евица ѡрекида са куцањем музика се ујишава, она с веома задовољним изразом лица цокне језиком, усипане и ѡриће ѡублици ѡа јој се обрати чипајући с лайћоја.

ЕВИТА:

Само дан-два после терористичког напада Ал-Каидиних људи на два воза и један међуградски аутобус у Барселони, на зидовима железничке и аутобуске станице тог града, појављује се графит Мате Ненад! Градске власти не реагују на протесте каталонских пензионера, већ упозоравају да се креирање графита већ годинама сматра „актом уметности“, а не нагрђивањем јавних добара. Дакле, то је вест за новинаре културних рубрика, а не црне хронике. Ту има посла дежурни критичар ликовних дешавања, а не судија за прекршаје. Ко је уопште пустио буву да је то усташки терориста најмлађе генерације, одговоран на неколико напада на србијанске навијаче диљем Европе у последње две године? Од свих верзија о човеку који се крије иза тог имена, најукорењенија је, дакле, она да је реч о ванбрачном потомку Башића, познатог хрватског емигранта умешаног у нападе на југословенска војна изасланства крајем шездесетих као и у чувени десант у Босни почетком седамдесетих година.

(Прошлог века)

Ко би рекао да је то била смртна пресуда мом шашавом мужу, који је морао да побегне у Хрватску од линча у Србији?! Наводно је његова неслана шала инспирисала терористе у Барселони да подметну бомбе у возове и аутобус, при чему су погинули и неки држављани Србије. Мој муж јесте био шашав, али зао није био. Толики државници извукли од командне одговорности, а сада мој муж треба да одговара због туђе луде главе? Он је осуђен на смртну казну...!

Музика. Евиџа задовољна својим њексиџом и џуна елана џоново седа у фоџељу и насџавља да куџка. Повремено за себе узвикне „То!“ „Е ово ми је суџер!“, а џублицџи се обрађа Ненад.

НЕНАД:

Женама не треба давати да возе камионе и да пишу колумне! Мис'им, да, јесте, невероватно, али, опет, логично: сви су тако опседнути политиком; сви су одмах помислили на хрватску емиграцију. Мени је сад свеједно, јер сам мртав. Сад ми не вреди што све ово знам, као дух у некој америкањској филмској љиги гледам како ми жена прчка по стварима и лаже да је открила моје бајаги необјављене колум-

не, а само јој треба лова па ће да намрчи нешто „у мом стилу“. Али, док сам био жив, много сам се трудио да будем политички коректан. Некако сам – погрешно, наравно, али човек се опамети тек када умре! – мислио да та усрана политичка коректност иде руку под руку с добром књижевношћу. Ваљда сам наивно попушио идеју да писац, као хуманиста по default-у, треба да буде савест свога друштва. Да не кажем... народа.

(Застџане. Замисли се над сојстџивеним речима.)

У јеботе. Али, писац који живи од новинарства – ма колико проглашавао колумне тешким и напорним задатком списатељског обртништва – у ствари је срзан исто као академски сликар који се издржава као молер. Шта је ту срамота, питаће неки? Је л’ грех бити молер? Да не држиш можда ватрене говоре у пивницама по Београду, Новом Саду и Зрењанину? Ако не, молуј брата, и не бригај. Не, није срамота, наравно, нема срамотног занимања. Или као рокер који свира народњаке по свадбама. Само... нисам приметио да „чим се нешто деси“ у овом „нашем друштву“, позову молера у неку панел дискусију да бистри тренутну ситуацију. Не зову ни класичне гитаристе, ни оргуљаше који су дипломирали на Баху, а који – да би издржавали жену и децу

(„И мачка се брине за своје мачиће!“; рећи ће вам)

– свирају турбо-фолк на свадбама. Не, брате, позивају писце. Који једу говна по колумнама. Али, највише ме нападоше када сам критиковао пушаче у посластичарницама. Јеботе, кад сам због Сребренице лио сузе, нису ми толико претили!

(Колеђе у чамцу љуше, чак се дими иза фигууре Смирши. Следеће може да се ишпихује.)

Маме вам га, пушите а не нудите!

САПУТНИК
ИЗ ЧАМЦА 2

(УЧИТЕЉИЦА): Ја само пућкам, да смирим живце и добро је за рад прева.

САПУТНИК
ИЗ ЧАМЦА 1

(ПОЛИТИЧАР): Законе Европске Уније треба усвајати, да бисмо

што пре потписали Споразум о придруживању и сарадњи, али полако и у складу са нашим менталитетом и националним идентитетом! Осим тога, кажу да је пушење превенција против „алцхај-мера“!

(Крије циџаретӣу иза леђа и руком рас̄ӣерује дим.)

НЕНАД:

(Просвет̄арки)

А где ћеш да испустиш терет?!

(Нас̄тавља да њрӣӣоведа њублици.)

И кењам ја тако о колачима и дувану, а толико сам пута заобишао просјакe пре него што сам ушао у неку посластичарницу или лекару, што нисам писао о проблему потхрањености становништва, зар то није већа мука „овога друштва у овом тренутку“. А ја као Марија Антонаета, плус што су пушачи моћна братија, они кад потегну људска права, слободе и демократју, то је најопасније. Никада се тако не помињу људска права као поводом забране пушења у затвореним просторијама! Онај Крсман увек поентира на томе. Испада да је једина компаративна предност српског туризма што сме да се пуши у кафанама!

(За њо време чамац је већ у облаку дима, јер ви њуше. И иза фиџуре Смр̄ӣи се дими. Смр̄ӣ њуши њом̄ӣус.)

Јебеш права у овим крајевима. „Ја сам те родио, ја ћу и да те убијем.“ „Нико мени неће да забрани да пушим.“ Како бре уопште човек може да буде политички коректан и да размишља о људским правима у држави с так’им народом?! А родна равноправност, тек је то код нас за курац.

Свет̄ило над чамцем се њос̄ӣејено ѓаси, Ненад ос̄ӣаје у њолумраку шали да се види како њовремено маше рукама и њро̄ӣес̄ӣујећ, а свет̄ило изнад фойеље с Ев̄ӣӣом се њојачава и она ус̄ӣаје и њрӣлази сцени с лай̄ӣӣо̄м у рукама.

ЕВИТА:

(Сиџурна у себе и задовољна најисаним.)

Настављамо с постхумним објављивањем пронађених колумни Ненада Верковића, трагично настрадале ведете нашег недељника. Наслов. Бабе, бапци и пичићи. Докле ће жена бити деградирана тим добним разврставањем? Већ и врапци на грани знају да је мушкарац као вино – што старији, то

бољи. Кад је млад, може му се да је жиголо, још пре тога ћале га части половњачом у неком борделу да му скине мрак, а тек у цвету младости и кад почне да заводи, што би рекао Црњански, да завађа, он изазива само симпатије. А затим дођу и прве седе, и ето ти Казанове. Још ако се чича и обогатио, те на тај начин оплеменио своје заводничке подочњаке, сви ће се благонаклоно смешкати ако даса прижени млађу и згодну жену. Добро. То јест, трагедија, зло и наопако. Али, пазите сада, шта је остало женама? Прво су забрањено воће; и нама се ближи „статутарно силовање“ као обавезно законско усклађивање да бисмо ушли у Европску Унију; смо затим девојке, што су коначно изашле из раља тинејџерског секса,

(Који зна да буде њако њосесиван и њаланачки њримѡѡиван.)

постајемо „пилетина“ на којој паре очи недојевани татини пријатељи; одмах следи удаја, *(Јер биолошки саѡ ради ѡѡика-ѡѡака.)*

а затим је ту и крај; бадава утеха да је жена најпожељнија између тридесете и тридесет пете, ту су већ и боре; и, ту смо: после тридесет пете, жена постаје – баба! БАБА! Ниједна жена неће доживети погајна честитања ако се уда за млађег мушкарца, већ ће сви рећи или барем помислити „бабац упецао јадника на паре!“

Зазвони Евиѡѡин ѡѡелефон. Она се јавља.

ЕВИТА: *(Ведро)*
Ало.

УРЕДНИК

ПЕЂИН: *(Глас)*

Али. Евице, ма ово је одлично, бре, одлично! Бог те видео, па ово му је боље од онога што је писао док је био жив... Мислим, хоћу да кажем, овај, опрао се због оне неслане шале, напади су малко утихнули, ово је као код оног певача, који је постао популарнији откако је умро. Тупација, како се зове...

ЕВИТА: Тупак!

Светило се изнад Евиџе се гаси и она се враћа у фојељу. Светило изнад чамца с Ненадом се ојџи појачава.

НЕНАД: Види кучку, шта ми подмеће!! Па ово је женско писмо, то се види из авиона! Никад ја не бих овако кењао. Додуше, мис'им, познајем ја женску душу, и увек, мис'им, говорим о „личности“, која је, бар мени, јелте, важнија од спољашњег изгледа, и ја тражим персоналити, а најводем да испалим оно: „жена треба да ми се отвори, и онда ми покаже унутрашњу лепоту“, па онда мало серуцкам како године нису важне и то... Али ово што је надробила, па ово само женско може да напише, куку мени, које ће паре да наплати у моје име! А испашћу папучар. Сад сам популарнији него док сам био жив. Као Тупак.

Музика. Гаси се светило изнад чамца, а љали се изнад Кафана 1. Евиџа с лайџојом љод мишком улази у Кафану 1, а Пеђа, Владимир и Крсман устџају и с уважавањем је љоздрављају. Конобар 1 љакође љрилази и љајше је љо рамену и љуби јој руку, а заџим се удаљи. Музика се љолако уџишава а љочиње аудио љодлога у виду жамора кафана са све звекејом чаша и музиком у љозадини. Осџала љоџулација кафана је љакође љрисуџна (џлумци који су иџрали Кафанскоџ мудраца, милицајце разне, Домара иколскоџ иџд. Евиџа седне за њихов сџо – она се најџре нећка, али је они уџорно нуџкају и зову.

КРСМАН: *(Махне и викне Конобару 1.)*
За Евицу коњачић и минерална!

ПЕЂА: *(Дрхџавим џласом.)*
Добро смо реаговали. Хитно. Нема шта. Било је напорно, не знаш шта ћеш пре, ма нема, свет је отишао у тандарију, код нас етничка убиства, а у иностранству тероризам...!

ВЛАДИМИР: Није да се хвалим што сам добро прогнозирао, али поводом оног спаљеног ромског насеља сам написао: „Ако држава одмах не реагује, следи нам фашизам!“

КРСМАН: Треба да уплатиш тикет! Ја сам писао нешто о кафанама у Бајиној Башти и Чачку, како више не смеш да запалиш цигару јебо га бог. Али, убацио сам једног Цигу кога смо много волели, чистио је ципеле на железничкој станици испред бифеа...

- ПЕЋА: Ко о чему, Крле о забрани пушења. Како, бре, у све о чему пишеш убациш и дувански дим?! И кафану као другог оца, брата, мајку, свастикку и куварицу?!
- ВЛАДИМИР: *(Лући се њо челу и њогледа Пеђу.)*
Хееј, па чекај, тебе смо чекали, ми мислили да ћеш ти посведочити из прве руке о том злочину на гробљу!
- КРСМАН: *(Прилађује циђарейу коју је претходно олизао.)*
Ево ја признајем, од тебе сам очекивао извештај са „лициног места“, зато сам се бацио у кафанску носталгију, мислио сам – ко ће Пеђу да надколумнише кад је био лично присутан!
- ПЕЋА: *(Усјаничено, унезверено.)*
А? А зашто ја? Је л’ ја?
- КОНОБАР 1: *(Доноси коњак за Евийу.)*
Коњачић за удовицу. Много нам фали Неша, много. Како се сналазите?
- ЕВИТА: *(Знајижељно гледа у Пеђу; зајалила је циђарейу, али најпре одговара Конобару 1)*
Живот иде даље...!
(Пеђи.)
Били сте присутни када се то догодило? Па што не кажете?!
- КРСМАН: Још једну туру, да поручим кад си већ ту!
- ПЕЋА: *(Гледа Евийу и обраћа се њој јер му је њоко лакше да лаже.)*
Ма завитлавају се, то су спадала уби боже, нисам био, па рекао бих да сам био.
- ВЛАДИМИР: Еее, па чекај сад, ти си нам јуче рекао да идеш на гробље, тако си нагло отишао као да си био нешто љут на нас, цела кафана је чула како си викнуо да идеш на гробље, како ти је дошло да видиш родитеље и то.
(Примакне се Пеђи и гледа му ране од јуче-јуче.)
Добро ти зарастају те ране...!
- КРСМАН: Ране јуначке! Ускоро ће то да прође, соколе!
- ПЕЋА: А тоооо... Ух! Па да рекао сам. А шта све ја причам, к’о будала, не треба мени веровати.
- ЕВИТА: Значи, нисте били присутни?! То је стварно страшно, само чекам да и за то оптуже мог Ненада.

- КРСМАН: *(Пеђи, злобно.)*
Осим у колумнама, ту ти треба веровати!
- ВЛАДИМИР
& КРСМАН: *(Узлас се смеју.)*
- ПЕЂА: Нисам ни био на гробљу. Сто година нисам био на гробљу. Не могу да се сетим када сам последњи пут био на гробљу.
- КРСМАН: Ја бих рекао да нам следује нацизам, ево јутрос умлатили још једног Цигу на Дорћолу. Ужас.
- ПЕЂА: *(Избезумљено.)*
Јутрос?! На Дорћолу? Немој да зајебаваш! Цигу? Опет? Када? Где? Ко? Шта?! Зашто бре? Зајабеваш!
- ВЛАДИМИР: На зло је отишло. Уцерица на доњем Дорћолу. Запаљена а на суседној рушевини неко написао СМРТ ЦИГАНИМА – СЛОБОДА БЕОГРАДУ! Исто оно што су написали нацоши у поруци на гробљу. Зле ствари се брзо шире.
- ПЕЂА: *(Забезекнуто. Не може да верује.)*
Кад бре? Шта бре? Ко је то објавио? Ако је неки таблоид, не треба веровати. Ма то је немогуће.
- КРСМАН: Да имам сокоћало ајфоун показао бих ти... Келнер, када ћете да поправите телевизор овде?!
- КОНОБАР 1: Ево само што није!
(Показује на мртјав ТВ.)
- ВЛАДИМИР: Имам ја ајфоун, иако га користим умерено, хе хе „сокоћало“, е, Крсмане, Крсмане ... Види, Пеђа, са сајта бедеведесетдвојке– (Владимир вади ајфоун, нешто куцка по њему и показује га Пеђи.)
- ПЕЂА: *(Себи у браду, избезумљено сриче.)*
Стварно написали Смрт Циганима – слобода Београду. Ма одакле им то?! То је немогуће ...! И кажеш, убили...?!
- ВЛАДИМИР: *(Резигнирано.)*
Нацоши. Запалили уцерицу сиротиње. Јеби га, пропустили смо прилику за лустрацију 6. октобра и ево... И сад бисте још ’тели беле листиће!
- КОНОБАР 1: *(Долази с њоруцбином.)*
Ево тура је ту, али смена ми се завршава, екипо, па овај, ако није проблем да наплатим сад одмах...

Владимир излази испред кафане и говори монолог.

ВЛАДИМИР: *(Споји испред кафане с лажном појмом под руком.)*
 Чудно је како људи лако дозвољавају да им живот, тај један једини живот, води идеологија или вера, неке тлапње које су ем тако давне да нису више истините, како би рекао Павић, ем су тако бедан изговор за личну корист! О политици се говори све најгоре, јавне функције се омаловажавају и презиру, јер су на њима све, јелте, каријеристи и лопови, а онда својим гласовима на те функције управо такве доводимо. Ништа тако одлучујуће не утиче на наше животе као политика. А као да нам је свеједно ко ће онда да буде политичар који ће одлучивати о нашим животима! Зато мислим да су белолестићари – морони! Јер, није тачно да „свако има своју визију демократије“, како тупе колмоване учитељице и тетке са хладним трајнама, не, демократија има своја правила која су стара стотинама годинама, демократија је нешто дубоко укоренено у понашању на јавном месту у писаним и неписаним правилима да не кењате у туђе двориште, да не гледате у туђе гаће, да не плујете у туђ тањир... И... како да кажем, ово нема

(Директине)

везе демократијом ни с неким, било којим, изборима, океј, али то има везе с живљењем наших живота, да га не страћимо улудо у препуцавања око тлапњи, већ да будемо људи, да умето да попијемо чашу вина, прочитамо добру књигу, да будемо људи да будемо емпатични. Како то да сам ја из официрске, атеистичке породице постао ево да кажем више католик него папа? И да никада нисам волео Русе? То је контрадикција о којој волим да размишљам уз чашу вина, Можда две. Али не више од две. Бити католик међу либералима је као бити Буњевац међу протестантима. Ха ха. И имати разумевање за друге, поготово ако су наше комшије, то јест „бивши наши“, а према њима имати разумевање је горе него подржавати геј параду и НАТО пакт. Не желим да причам о својој младости и односу са родитељима, то ни мени није занимљиво, ја сам ово што јесам захваљујући свом духовном развоју, селфмејд, ка-

пиш?! Ја сам новинар, књижевност, тачније публицистика, само ми је недозвољени хоби, порок, добро, узимам хлеб лошим писцима, ко им јебе матер! Прави писац напише роман који се после заборави и у каталогизацији Народне библиотеке пише „роман“ и то је то. А новинар пише сваки дан, па скупи чланке и објави купусару. Ако ме неко зове књижевником, то је на његову одговорност. Сад, ако се неки писци једе што они не могу да живе од писања, а ја, ето, могу, ко их јебе. Нека покушају да пређу у новинаре! Али, све ово о чему сам почео, демократија, правила и процедуре, „ред који се мора знати“, ништа то не постоји да би некога давили, како вели наш рокер, већ да би дало сигурносни оквир индивидуалној људској слободи, аман људи, укапирајте већ једном! Релативизација правила о правима других не води у слободу већ у злочин и анархију! Уместо демократске процедуре и „луког“ закона, душебрижници нам нуде ОЗБИЉНОСТ и ПАТЕТИКУ, да нам загорчају ово мало живота шо нам је преостало. Смита им хумор, а не смита им кршење закона! И увек треба бити понизан када вам се чини да сте дошли до „крајње“ истине! Најпонизнији су прави атеисти и прави верници. Треба заслужити право да уживаш у пејзажу и чаши доброг вина и укусном залагају – али тиме што ћеш себи осветлити сâм феномен уживања, као ейдос, да себи кажеш: „Човече, на овоме сам захвалан!“ Ценимо овај живот, привилегију да можемо погледати залазак сунца и прочитати занимљиве редове неке добре књиге, не заборавимо и ближњега свога, и не заборавимо да сутра изађемо на изборе! Зајебите беле листиће! Гласате о својим животима! Зачудимо се над својим животом. Он је чудо! Једино које ћемо икада видети и доживети!

Замрачење. Музика.

Припрема следеће сцене. Следећа сцена је дводелна: Пеђин сѝан и Подземна река са чамцем – ѝремешѝа се леви део сцене.

Сцена 12
Пеђин стан, Подземна река са чамцем

Музика се ујишишава, Пеђа улази у сџан.

ПЕЂА: Овај свет је отишао у курац!

БОЈАН: Курац!
(*Смеје се*)

ЛЕЛА: Немој да се глумираш тако пред дететом!

ПЕЂА: Слушај Лела, молим те, морам да радим.
(*Седа за свој лајшшој.*)

ЛЕЛА: Осећа се како си радио с ракијом цео дан у том Коларцу!

БОЈАН: У кујаааац!

ЛЕЛА: Бојане!

ПЕЂА: (*Виче.*)
Уредник ми тражи и колумну о педерима!
(*Бојан се смеје.*)

Иако сам лепо описао наше Цигиће и осудио ове гнусне злочине, сада морамо да се правдамо Европи због тога, веле у редакцији, мора да буде геј парада и ми морамо да је подржимо. А уредник мисли да ће бити и три геј параде. Можда и четири. Само у Грачаници да је не организују уз помоћ УНМИК-а. На сваку угњетену мањину по једна геј парада. Лела, дај молим те опет неки сендвич.

Пеђа усџане и укључи радио. Лака музика – Берџ Бакарак (Birt Bacharach). Пеђа се враћи за сџо, седне, сџоји шаке као у молишви и загледа се у екран лајшшоја. Тако осџане уз лаке ноће док Лела не дође са сендвичем и шољом кафе. Она њо сџусџи њоред лајшшоја. Посмаџра ѓа с мешавином љуџње и сажалења.

ЛЕЛА: Пеђа, била сам ја данас код разредне да сазнам шта се заиста догодило! Бојан ће стварно морати да мења школу. Ниси смео да улазиш у такав сукоб. Ниси ти за тучу.
(*Обџрли ѓа с леђа.*)

ПЕЂА: Шта, ишла си мени иза леђа?! Па рекао сам ти да ћу ја то да средим. Имам везе, рекао сам ти.

ЛЕЛА: Ма какве ти везе имаш? Разредна ми је рекла да онај инспектор тражи да Бојана избаци и да нуди нагодбу: ако преместимо Бојана можда неће да поднесе пријаву против тебе. Добро си прошао!

- ПЕЋА: Е ово је болесно. То је злоупотреба службеног положаја! Сегрегација. Па ја сам, бре, посленик јавне речи. Има да пишем о томе!
- ЛЕЛА: Пеђа, нисмо у ситуацији да истерујемо правду. Разредна каже...
(Засијане и врџи ѓлавом.)
Јаооо, бре, оно ти није требало да измишљаш...! Ти си мени добар и такав, пусти агенте и БИА!
- ПЕЋА: Ти мени не верујеш!
(Опјрѓне се од заѓрљаја, усјане и окрене се ѓрема Лели.)
Сутра ћу да питам БИА да ми реши тај случај у школи! То говедо злоупотребљава службени положај.
- ЛЕЛА: (Уздахне.)
Видиш колико криминала има свакодневно, води рачуна о нама. Почели смо и Роме да убијамо. Расап свих вредности...

Пеђа се одједном снужди, када се ѓодсејшио на доѓађај на ѓробљу. Скљока се на сјолицу и ѓолако се окрене ѓрема лайшшоу. Лела ѓа ѓомилује ѓо ѓлави.

- ПЕЋА: Ма шта педери, има да пишем роман. Новинарство ми ионако краде енергију. „Поигравање са жанром“, нека иде кримић у курац. Доста ми је криминала у животу. И цакe с „мекГафином“ отпадају. Никакве потраге за нечим, рукописом, писцем итд. Пишем озбиљну, реалистичну, постраницујску прозу. Само да не завршим у затвору. Имам резиденси у Аустрији догодине.
- ЛЕЛА: Нећеш због књиге у затвор, не брини. Али, ако се хваташ с рогатима, онда можда...
- ПЕЋА: Никад ниси тако резоновала, „не може шут с рогатим“ и то.
(Замисли се, ѓауза)
Чуј, ако баталим новинарство, би ли ме подржала да пишем роман. И то не постмодернистички! Зашто све мора да буде постмодернизам.
(Онда се сејши сјварносји. Снужди се и седне.)
Шта рекоше за ону паљевину на Дорђолу? Нацистичка група? Је ли онај натпис с гробља био на папиру за чоколаду?!

ЛЕЛА: *(Гледа ља и не разуме.)*
 Каквој чоколади?
(Пауза)

Написали су спрејом на зиду суседне зграде.

ПЕЋА: Ма добро то, него онај први натпис, с гробља, да ли је био на папиру за чоколаду, шта су рекли?!

ЛЕЛА: Немам појма, Пеђа, да ли је теби добро?!

Зачује се Пеђин мобилни телефон Синајра „Му Way“ и мелодија и љлас. Лела одлази вршећи љлавом. Пеђа се шрѓне и исљрејада и са сљрахом пољледа иденљификацију броја. Онда види да је љо неко од кођа не шљреба да сљреји, лакне му, ља релатљивно ведро каже:

ПЕЋА: Да, Крле?

Паралелна монљажа – Крсман са бакелиљним телефонем и Пеђа са мобилним. Тек љада освелљилљи фолелју на друљом крају сцене; у фолелји је Крсман који држи у крилу лалљољ а на наслону за руке бакелиљни телефон. У друљој руци држи чашицу с неким љо свему судећи алкохолним љићенцем.

КРСМАН: *(Бодро и весело.)*

Где си Пеђо, колумнисто, колего мој по лаптопу!

ПЕЋА: *(Малаксало)*

Ево, ради се, шта има Крсмане?

КРСМАН: Мрчиш ли што за геј параду, јебал их ја и Књаз у гузицу?!

ПЕЋА: Ма баталио сам геј параду, пишем роман. Остављам новинарство.

КРСМАН: *(Ољљије из чашице.)*

Идеш на НИИ-ову, ха?

ПЕЋА: Ма не, ја пишем за публику а не за резултат.

КРСМАН: Него, због овога сам те звао... Јеси ли чуо ову бомбу од мало пре?

ПЕЋА: *(Трѓне се. Пресече се од сљраха.)*

Сад сам се свртео кући, не знам. Немој да ме штрецаш, кажи одмах шта је!

КРСМАН: Зајебала нас Јелена певаљка! Она сисата!

ПЕЋА: Како бре?! Ко бре? Где бре? У чему је штос?

КРСМАН: Завукла нам га, колега мој, наша Јелена до балчака!

ПЕЋА: Крле, опет си препушио вињака и препио марлбороа! Кажи шта је, ионако су ми живци истањили као фронтле! Је л' са нацошима опет нешто, куку мени, пропадох!? Кога су сада спалили усред Београда?!

КРСМАН: Ма зајеби с тим нацошима, шта нас брига што ту и тамо запале понеког?! Јелена нас изјебала, црни мој Пеђа, подржала геј параду пре свију нас, сад испадосмо ми пичке највеће. Гром. Бомба! Јелена каже „Сви смо ми педери!“ Ено је на Бе-Деведес’двојци и ено већ је најављена у „Догађају недеље“ код Андрее, учлањује се у Ел-Де-Пе, куку леле, Чеда јој лично уручио чланслу карту, чујем да су у „Догађај недеље“ позвали и Владимира –

ПЕЂА: *(Бесно, завидљиво ујада у реч.)*
 – Опет? Е маму му увлакачку, он не избива из „Догађаја недеље“; као да је сценографија!
(Оклева сав узбибан од неизвесности.)
 Него, овај, јесу ли и тебе позвали?!

КРСМАН: Јок, море.
(На ове речи Пеђи видљиво лакне и он махне ћесницом у ваздуху у знак њријумфа.)
 Ето то је бомба, Пеђа мој, сада морамо у гузицу Јелени да се увлачимо. Нема ми друге, ја сада морам да је предложим за НИИ-ову награду.

ПЕЂА: Ако хоћеш, ти предложи. Ја нећу, и готово. Задоцнило се, јебига, ако се будем вадио само ћу испасти још већи дерпе. Осим тога, мене уредник натакао на курац да пишем о овим нацошима у наставцима.
(Засиане, оклева.)
 Овај, ти ниси нешто ново начуо, ха, ниси, ха? Неки траг, напредак у истрази, последња вест, ново спаљивање, и то?!

КРСМАН: *(Мало оклева као да му њреба времена да се њребаци на друћу њему. Помало и њријийо. Доврши њићенце у чашици.)*
 Неее, ништа ново нису открили. Ма то је Сахибијина чељад, ја да ти кажем. Него, ето, то сам само ’тео. Добро, ти сад види шта ћеш и како ћеш.

ПЕЂА: Ђао, Крле, фала ти.

Крсман сјусићи слушалицу, Пеђа ѡалцем кликне мобилни. Музика. Гаси се свећило над фошљом у којој је седео Крсман. Он усѡаје и одлази а његово месѡо заузима Евѡѡа која његово лаѡѡој меће у крило и чека. Пали се свећило над Подземном реком с чамцем.

Иза фошеле у којој седи нејомична Евита сјуиша се јано који изгледа као зид и на њему је најиис БАРЦЕЛОНА ТРЕН и графши МАТЕ НЕНАД а види се силуеиша воза.

НЕНАД: Али, ви питате ко је Мате Ненад? Усташа који ме је убио у Дубровнику... Маме му га... Да, да... убио ме је један хрватски националиста. Посмртне остатке су ми пренели возом Загреб-Београд. А из Дубровника су ме превезли приватним комбијем. Ала ће да ме зезају целе смрти: „Плави воз“...! Које су то злаје, ови наши покојни писци антикомунисти, сигурно ме чека пакао! Кај велите, убио ме Мате Ненад? Курац Мате Ненад. Срећом да сам лаптоп са скицом романа понео у Хрватску код мог другара Радета Јарка, па ми Евита није и то мазнула. Умела би онда то да загади, „прошири“ и – објави. То је чиста срећа. Тако да ова дроца, Евита, моја бивша, може да пукне од муке мада она и не зна да треба да пукне од муке.

Свејло над чамцем се јаси, а јали се над Евитом, која већ седи у фошели с лажношћом у крилу.

ЕВИТА: Наслов. У Европу с инвалидима, старцима и ометенима у развоју. Колико је наша средина заостала у сваком погледу, може се видети по томе како третирамо оне наше суграђане којима су потребна посебна нега, разумевање и помоћ. Да ли смо икада помислили како би било лековито да уместо толиких ријалити шоуа с већ досадним звездама и назови звездама погледамо и коју потресну емисију о људима који су у инвалидским колицима, али вредно студирају, или о слепим људима, који су завршили два факултета... Да ли смо икада помислили како стар и болестан човек мора да се помучи да би ушао у наше трамваје и аутобусе? У ствари, шта запажамо када погледамо по београдским улицама? Видимо незадовољне, бесне, уморне, депримиране људе, који у ствари треба да буду срећни и весели јер имају обе руке и обе ноге. За разлику од других европских метропола, на улицама Београда нећете видети ни Кинезе ни црнце ни људе у колицима... Да ли је у реду што малолетни Роми морају полуголи да просе по улицама и перу ветробране...

Звони Евитин мобилни телефон. Она погледа идентификацију, прејознаје је и радосно се јавља.

ЕВИТА: Кажите, уреднице, како вам се чини мој покојни Ненад?!

УРЕДНИК

ПЕЋИН: *(Глас. Одушевљено)*

Е свака му част! Оволико позитивних реакција читалаца нисмо имали док је Неша био жив! Читанији је од оног Пеђе, набијем га на курац! Он се у последње време сав нешто смотао! То је наше проклетство: код нас човек мора да умре да бисмо га ценили! Постаћемо свет онда када будемо знали да ценимо наше великане за живота...

ЕВИТА: *(Глумљени љач и шмрцање.)*

Ох како ми мој Неша недостаје. Онај помен у Политици преко целе стране са сликом... много ме је коштало, али Неша је то заслужио...!

Светло над чамцем се љали, Ненад чуја косу и маше рукама.

НЕНАД: Јао, како глуми!! Јесте ли читали ову моју лујку?! Шта она то пише, па је л' она нормална!? Па јебоге, доста су ми ови наши сељаци из Муртенице и Плачипичковаца, само ми још црнци и Кинези фале и они у колицима па да ме причепе. Уосталом, имамо Кинеза као мрава, не можеш да живиш од њих по пијацама... И наравно да *(Саркастично инџонира.)*

„Није у реду“ што малолетни Цигићи перу шофершајбне,
(Сада бесно.)

јер ништа бре не оперу само ти умажу стакло јебо их бог...! Просјачка мафија, ја да вам кажем!

Сагиње се и из чамца узима лајџијой. Ојивара га и џочиње џублици да чииа из њега.

НЕНАД: Објаснићу вам ко је Мате Ненад који ме је убио.

(Показује руком на графичи на џаноу.)

Превише сам енергије разбацивао на колумне и гостовања у ТВ студијима, у којима сам се на рачун свеопште несреће и глупости власти и опозиције трудио да испаднем паметан на туђ рачун а да се никоме не замерим. Духовит и паметан, а да се ником не замериш, да оштро критикујеш немиле појаве, да постигнеш привид храбрости, тако да ти анонимни коментатори честитају на томе што си објавио – тачније на томе што су ти објавили и платили, а да заправо никад не угрозиш властити комоцију. Не руковати се сидашима, не дружити се с педерима, не давати крв, не бранити оне због којих би и теби могло нешто лоше да се деси, увек кад причаш о пе-

дерима рећи „ја то не подржавам“, никада не осудити ниједан злочин а да се све не релативизује „сви су чинили злочине“, све онако, околo, ни тамо ни овамо, најважнији је добро пласирани виц, онда када треба рећи нешто конкретно. И тај виц да буде онако, самокритичан, нека анегдота, треба цитирати Андрића и Црњанског ако је могуће о истој теми или бар у суседним реченицама, јер се тако показује и начитаност, али и национална осветљеност, дакле не одбацујете Црњанског као некад у лектури. Најбоље је спојити Киша и Дучића, Капора и Видојковића, тако да имате „обе Србије“. Добро јутро чаршијо, на све четири стране. Уосталом, најважније је испасти оригинално паметан и меланхолично духовит. Шта значи овај графит Мате Ненад. Један од хрватских навијача који су се ту задесили стицајем штрајкачких железничких околности,

(Дејорџиовани су, иначе, из Немачке где су њама добили бајтине од њамошње џолицје.)

име је лепо звучало, као неки усташа који је убијао југословенске амбасадоре за време старе комуњаре Тита. Пази шта пишеш у фикцији, могло би ти се и остварити. Једном ме је на фејсбуку извесна Сибила изофирала у стилу „хеј натапирани кешо, теби све светске кризе служе да би могао да млатиш околo својим политички исправним становиштем!“, прво сам пожелело да је задавим. Ако је то уопште била „она“. Јер, на фотки је згодна пичетина. али можда је то она дебела мрцина, онај нацош маме му га, онај што ме је ономад опањкавао на радију... никад се не зна на том интернету. „Гаос, ја сам Живана“, кад оно Живорад и нема петнаест година, већ педесет и пет и није згодан и секси, већ има сто двадесет кила и маљав је по целом телу, бог те видео. Јесте, зезао сам се на Фејсбуку на Веселинкином лаптопу, бар сам био сигуран да је млада и плава и да ме не провоцира неки брадати дерпе. А Барселона је била у моди међу грађанима са Врачарске грбе. Не зна се шта ти педерчићи више готиве, Португалију или Барселону. Па се тамо нагомилало туриста оних без визе, фришко пуштених с ланца после нове године – фала Европској Унији!, том укидању виза сам посветио три колумне! – и ето два мртвачка ковчега с телима младих Срба допремљено је у Београд. А мртви су јер је неки дебил одавде посаветовао терористе – и то на каталонском! – да им је

широко поље у возовима по земљи уместо авионима по небу. А тај дебил сам ја. И да то не буде доста, мислим, заболе ме дупе за покојне педеруше са Врачарске грбе, да се разумемо, него – ех, што је свет мали, пизда му материна – од тих бомби ми погибе директорка каталонске фондације што ми је одобрила резиденци у Барселони. Онај Пеђа ми напунио уши с оном његовом Аустријом, па рекох, кад он може да лади јаја у Бечу, дај да се ја сунчам у сунчаној Шпанији, је л’ тако? Малер. То кад потера, не стаје. Желео сам да ме воле. И то онај, мислио сам, поштени свет, напредни и демократски. А баш они ме сад куну на два шпанска гробља, и на једном београдском. Двадесетак шпанских фамилија и две београдске цијењене обитељи чији је подмладак једва дочекао да без виза лади јаја по Европи. Отуд натпис на улицама Каталоније Мате Ненад. Мате је императив од „матар“, убити, није то био никакав усташа. Убиј Ненада. Како гласи наслов филма „Kill Bill“ на шпанском? Мате Bill, бре. Али, те београдске

(Иронично)

„цијењене обитељи“ не беху се помириле с губитком потомака. И беху моћне. Толико да су могле да исфинансирају моју ликвидацију. Али, не, нису ме убили плаћеници које су унајмили поменути педери из оштећених и ожалашћених породица с Врачарске грбе.

Направи паузу, ухвати се за чело, као да суспреже сузе или бес. Музика се за ниајнсу појача.

НЕНАД: Убили су ме они исти хрватски навијачи који су из чисте досаде и незнања измислили читаву једну персону која се зове Мате Ненад. И да није било штрајка немачких и још неких железничара, не би они преко Мале Крсне стигли чак у Барселону. Који су мој тамо радили, нико не може да ми објасни. Али, родила се гласина... усташки терориста. Није им ни била потребна нека инспирација, довољно је било то што су били бесни због батина које су попили у Немачкој. Ваљало је повратити пољуљани углед Бед Блу Бојса као најтврђих момака међ’ фузбалским хулиганима. И када су се онако модри – баш модри, дословно – затекли у депортацијском вагону у зору на железничкој станици Сантс естацио у Барселони, и на станичном су зиду угледали онај графит МАТЕ НЕНАД! – куд ћете већу инспирацију? Тројица навијача су убрзо потом отишли на ле-

товање у Дубровник. Имали су тамо родбину. А и ја сам тамо имао пријатеља код кога сам побегао: Радета Јарка, чувеног хрватског списатеља, што ме је позвао на краће летовање у кући његове тетке. Док се ен слегне прашима. Тамо сам отишао с оним лаптопом који моја Евита није стигла да узурпира, пизда јој мајчина. Јарак воли Србију и српски језик. Волимо да се зезамо, да он прича „србијански“ а ја „кроћански“. И... пред погрешним ушесима смо се зезали. Јарак је пред погрешним ушесима вежбао српски. Мислим, навијачи су били алергични на екавицу и српске речи. Зато Загорци и не смеју да летују на хрватском приморју. И када су чули Радета како изводи бесне глисте, „бре“ у свакој другој речи и то, побеснели су. Нису ни кренули да га туку. Већ један одмах извадио утоку, па банг банг банг. И... промашили. Погодило мене. Србина, Ненада Верковића, који у том тренутку није ич звучао, као Србин. А баш тада, у том тренутку, бејаш на врхунцу своје политичке коректности. Али оне стварне, нехињене. Усташе убише Ненада...

(Обраћа се Смрти и мршти се у даљину.)

Шта је, Смртољубек, стигли смо?! Је ли, бре, шта ће толики... хм... Роми и толика пилетина тамо на другој обали? Хм? И што ме тако мрко гледају?!?

Музика. Замрачење.

Прелаз на наредну сцену.

Музика је циркуска. Сцена се састоји од 4 фоноле и микрофона – ТВ студио је у шипању, на џанову иши ДОГАЂАЈ НЕДЕЉЕ. На сцени је циновски даљински управљач од лаког дрвета и дрвени оквири који имитира увећани телевизор. Пеђа ће џосмајрати емисију на телевизији – talk show „Догађај недеље“.

СЦЕНА 13

у ТВ студију, емисија „Догађај недеље“

Н.Б.! Следећа сцена – Сцена у студију емисије ДОГАЂАЈ НЕДЕЉЕ – може да се шиприхује јер драматуршки гледано није нужна. Она служи као комички одушак и као прилика за импровизацију глумцима: они у свакој представи могу да спомену и неке актуелне догађаје.

Сцена: сџудио емисије ДОГАЂАЈ НЕДЕЉЕ. Једна сџолица на сџрам љири сџолице за ѓосџие. Микрофони. Исџред џиих сџолица у сџудију велки дрвени оквир на коме џише SONY LED и џиновски даљински уџрављач наџрављен од дрвета. То Пеђа џреба да ѓледа емисију избеумљен, у једној хиџерболи, џагорећи фарси.

Госџи у ДОГАЂАЈУ су следећи.

1. Поменуџи Владимир,

2. Јелена, сџоменуџа џлавуша с великим ѓрудима и уизазовној хаљини (може је иѓраџи ѓлумица која иѓра Лелу, Лела нека буде риђокоса, овде нека носи џерику), Андреу, водиџелџу емисије „Доѓађај“ може да иѓра cross-dressed ѓлумац који иѓра Крсмана или ѓлумаца која ће џосле иѓраџи Новинарку и која је сџикерка весџи са џелевизије.

3. Оџац Жарковић, свеџиџеник са седом брадом (Иѓра ѓа исџи ѓлумац који иѓра Домара школскоѓ, Кафанскоѓ мудраца, ѓлас Уредника Пеђиноѓ – и џо има своје значење, чак!

Пеђа ѓледа емисију „Доѓађај“ јер не може да одоли. Љуџи је џиџо њеѓа нису џозвали. Прича сам са собом и коменџариџе изјаве у сџудију.

Псџеџено јача осветџење. У сџудију се налазе Андреа, Владимир. Оџац Жарковић, џе Јелена џевачица. Владимир је обучен у дуксерџицу и фармерице и џаџиџе, Јелена је изазовно одевена с деколџеом који џривлачи џажњу. Пеђа маше џиновским даљинским уџрављачем као веслом. Музика одлази у фејд ауџи, а џасџиџи џиџице џок џоуа џосџаје све јачи: „свеџло у сџудију“ џолако џоказује ѓосџе и домаџицу.

ПЕЂА: (Пакосно.)

Е овај Владимир не мора ни да излази из „Догађаја“!
Упала му секира у мед. Ма нећу да гледам, зашто да се живџирам?!

Пеђа луџне џиновско дуѓме на џиновском даљинском уџрављачу. Свеџло у сџудију се уѓаси да се не виде ѓосџи. Пеђа се заџиџм врџољи џа не може да одоли и џоново луџне џиновско дуѓме и сџудио је џоново осветџен. Госџи се међусобно доџаџавају, а Андреа држи џрсџи на уху у којем је слуџалица и уџиџно ѓледа на ѓоре. Пеђа је џрекрџиџо ноѓе као јоѓин и држи даљински као весло и хиџноџисано ѓледа у „екран“.

АНДРЕА:

Добро вече, драги гледаоци, добро дошли у двеста двадесет осму емисију „Догађај“. Живот мења планове, тако да ће вечерас тема бити оно што је

наметнула црна хроника, а не само предстојећа геј парада. Дакле, говорићемо пре свега о нечему што смо мислили да код нас никада нећемо доживети, о расно мотивисаним злочинима из мржње, скоро сви се слажу – нацистичким убиствима припадника ромске мањине. Али споменућемо и геј параду ако буде било времена.

(На ове речи отац Жарковић заколућа очима и крсти се. Јелена га зледа подсмешљиво. Осврће се око себе. Климне Владимиру и намигне му. Овај се насмеши.)

Вечерашњи гости су, идемо с лева да десно: Владимир Пајтић, новинар.

(Владимир климне, прекрсти руке и песницом придржава браду. Јелена га зледа са уважавањем и дивљењем.)

Затим Јелена, то вам је је и уметничко име, јелте, *(Накашље се.)*

певачица која се осим ексцентричне појаве у таблоидима истакла и подршком геј паради.

(Отац Жарковић, који је дошле са зађењем зледао у Јелену, ојети се прекрсти и погледа у сирану.)

И, отац Жарковић.

(Јелена га погледа са нежодовањем.)

Пеђа шада пристиисне циновско дуђе MUTE и крене да се жали. Прича сам себи, али зледа у љублику. За њо време зосици у сџудију и Андреа отиварају усџа и живо зесџикулирају и љолемџу „на суво“ као у неом филму.

ПЕЂА:

Шта они могу ново и важно да кажу! Ех да су мене позвали како бих изложио проблем! Та гостовања на телевизији су сва намештена! Унапред се договоре шта ће ко да каже. Па да их сутра препознају на улици. Знам ја то, појавиш се у „Догађају“ вечерас, а сутра и прекосутра, док те још памте, само се шеташ по Цветићу и Теразијама и наручујеш пићенца по баштама и крајичком ока гледаш како те препознају и у те показују прстом. А вежбао си три дана како ћеш оно каобајаги да „импровизујеш“, као дошло ти, а све је у сценарију! Мама им га...! Уф, како ми иду на живце! Види овог Владимира само...!

Пеђа љоново лџи дуђе MUTE и „враџи се љон“.

ОТАЦ

ЖАРКОВИЋ: ...Ово не могу да прихватим да се каже како су та два убиства серијског карактера и нацистичка! То може штампа у Хрватској, то њима приличи, или западна штампа, која је исфорсирала и НАТО бомбардовање 1999. године, али ми Срби не бисмо смели да паднемо у тај аутошовинизам и да сами прихватамо најгоре оптужбе против нас самих! Па за Јасеновац нико више не говори да је био нацистички! А шта је био него нацистички?! Да није био хуманитаран? Бројке су толико страшне да их међународна заједница скрива, а ревизионистички историчари у новој Хрватској то већ двадесет година негирају и шта сад ми радимо, имамо два Рома, пазите, два, и још нисмо ни открили како су настрадали, шта ако су се међусобно потаманили, обрачун банди и тако то, а већ сами себи лепимо етикету нациста! И шта вам то значи, госпођо Андреа, „скоро сви се слажу“?! Који су то „сви“? Шачица плаћеника из невладиних организација... –

ЈЕЛЕНА:

(Прекида ља.)

– Није битан број, већ је сваки човек битан, нека је и један. Оном Рому на гробљу су просули мозак, а нађена је порука да Роме треба истребити и протерати. Шта ту није јасно? Није ваљда мафијашка група то написала? То је превише небулозно да бих то поверовала.

ВЛАДИМИР:

Оно што је опасно јесте клима која се ствара и у државним медијима, не само у таблоидима, иако не знам како ови савети за електронске и штампане медије увек нађу начин да пређу онда када се напосто мора реаговати, дакле та општа клима поручује људима који су склони насиљу – смете, океј је ако сте насилни према одређеној групи људи или према прозваном појединцу, то је штавише „патротски чин“.

(Владимир раксрсти руке и покаже лажне наводнике)

А онда када се нешто догоди, држава се чуди. То је исти принцип као и с навијачима: били су корисни, давале су им повластице, пуштани су с ланца на оне који су били непожељни, прелазило им се преко

„пропушта“, а онда, се држава бајаги нашла у чуду када се насиље прелило и изван стадиона Ако се с највишег места шаље порука да је одређено насиље дозвољено, онда се бадава љутимо на надлежне органе што не реагују. На кога да реагују?

ОТАЦ

ЖАРКОВИЋ: А ко је то „с највишег места“, молићу лепо, слао поруке да се убију два Рома јуче и данас?! Мислим да треба да будемо опрезни и да меримо сваку реч када се ради о овако тешким оптужбама...

Пеђа ојетѝ „кликне“ на MUTE. ТВ студио љада у љолумрак а Пеђа је освейљен.

ПЕЂА: Унапред сам могао да погодим шта ће ко да каже. Осим ове Јелене, то јест. Сада ће да се скупљају хуманисти са свећама у протестним шетњама, исти они који бришу седишта у градском саобраћају када виде Цигиће да су ту седели. И ниједном брисачу прозора, кладим се, нису дали ни динара. А сада ће сви да се окористе овим. Али, боље и тако...

Пеђа кликне на дужме на циновском даљинцу. За љо време ѓосѝи у студију су љрешили на друђу љему. Свеѝло у студију се ојетѝ љали.

ЈЕЛЕНА: ...Шта ви имате против вођења љубави и голотиње? Да нисте тако стари и ви бисте могли да се скинете?!

Владимир у каракѝеристѝичној љози љрекрѝѝених руку док љесницом љридржава образ радознало и весело окренуо ѓлаву и ѓледа љар који љолемѝие љоред њеђа.

ОТАЦ

ЖАРКОВИЋ: Бог је те меастралне органе (Рукама љокаже ѓруди као да држи две диње.) створио за дојење природно зачете деце, а не за онанисање!

ЈЕЛЕНА: Ви никада не онанишете?

ОТАЦ

ЖАРКОВИЋ: (Прекрѝѝи се левом и десном)
Боже саклони!

ВЛАДИМИР: Само да довршим образложење зашто сам против белих листића! Оппростите што вас прекидам. Ево најновији злокобни развој догађаја показује да је наиван резон „Дајмо овим горима да дођу на власт“ е да бисмо казнили „жуте“, то јест демократе, јер

нису одлучни и тако даље, па да сви виде како су ови лоши заиста лоши! Е, видите, ту је заблуда, јер не играмо ми „Монопол“ на изборима, знате, ви на „Монополу“ можете да стекнете милијарде и да их изгубите, али то је само игра, али имате један живот и ту нема после, хајде испочетка, човек не јези се, већ одоше четири године живота, видите шта национализам може да уради када му се да, када му се склањамо с пута, зато мислим да је идеја белих листића не само ирелевантна са становишта изборне логике и реалне политике, већ, да тако кажем, директно самоубилачка...

ОТАЦ

ЖАРКОВИЋ: Ко је одговарао због српских жртава? Нама је наређено да их прећуткујемо и намеће нам се геј парада као цивилизацијски услов, и још нас уцењују, а уопште није још доказано како су ови несрећни наши Роми настрадали. Погледајте црне хронике тамо на Западу, па они би требало сами себе да шаљу у Хаг сваког боговетног дана.

Пеђа поново појављује циновско дуње на којем пише MUTE и џосиш у студију занеме и насјаве само да ошвара уста и живо џесјикулишу, Андреа живо заинтересовано клима љавом док Пеђа љакосно коментарише.

ПЕЂА:

Јао што је досадан! Јао што је досадан! Као Шваба тра-ла-ла! Све понавља сто пута. Само се понавља. Све мора да каже триста хиљада пута. И како је Андреа позвала Јелену, а мене јок! Певачица лупила „живели педери“, јер је видела да јој слава пролази и ено је у орбити, а ја рмбачим и крв лијем за позитивне вредности у колумнама и мене не позову! Па пичка му материна! Уста не затварају. Само мељу и мељу и мељу! И све најбоље знају! Бла бла бла! Бла бла бла! А радници? А просјаци по улицама, ко све не претура по контејнерима, о томе се не прича, већ о педерима. На педерима се стичу поени! Бла бла бла! Европо, курво једна!

Пеђа љада у делиријум, доживљава фрас, као неки Паћак Дача, иза њега „нема“ расјрава у студију, замрачење, постојећено преузима музика која се чује поком пријреме следеће сцене. Освећљење се постојећено појачаваа, за сјолом сјандардна екија Владимир, Крсман, Пеђа, Евџина (у црнини) и љако даље.

СЦЕНА 14
Кафана 1, састајалиште колумниста

ПЕЂА: *(Сива вља руку на раме Владимиру, љуби га у образ, њајшије га.)*
Е па, Владимире, свака ти дала на ономе јуче. Нисам гледао, мис'им, не знам, нисам стигао, 'тео сам кеве ми, али ми је нешто иксерсло, не смем да кажем шта, чуће се, али су ми после препричали они који су гледали на интернету, мис'им, честитам, био си једини добар тамо. Поносан сам на тебе. Ево од срца. Реално и искрено!

И њо када је изрекао, а док Владимир не гледа, њогледа у сѡрану и колуѡа очима са гажењем и онда њојреко њогледа њохваљеног колегу. Оѡреса руку коју му је држао на рамену као да је ѡрљава.

ВЛАДИМИР: *(Слеже раменима и обара њогледа глумећи скромноѡ. Не ѡрмећује Пеђин крвнички њогледа.)*
Пааа, не знам ја, ја сам рекао шта мислим, па сад...
За сутрашњу гостујућу колумну у Пешчанику сам написао да ни у сну не бих слушао музику дотичне Јелене –

КРСМАН: – Ал' би гледао њене слике!

Смех за сѡолом, једино Евиѡи није смешно.

ВЛАДИМИР: *(Врѡи гљавом али смешка се и руком му ѡказује да ћуѡи.)*
– али да ћу на попису да се изјасним као аутономаш-педер и Јелениста. Свиђа ми се оно њено „Сви смо ми педери“.

ЕВИТА: Ја сам Роме прескочила, имам своје проблеме! Писала сам о томе да новинарке долазе до водитељских места само преко уредничких кревета.

ПЕЂА: *(Најѡре Владимиру)*
– Увек све окренеш на своју воденицу!
(Са завишићу.)
Свака част! То је грађанска храброст.
(А онда ѡохвали и Евиѡу.)
Ако, Евице, не мора сваки пут да се иде низ длаку већини!

КРСМАН: Ја сам Јелену предложио за НИН-ову награду, као што сам обећао.
(*Смеје се на силу и намиђује Пеђи и муне ѓа у ребра.*)

Дојрчава им Конобар 1. Веома је узбуђен.

ЕВИТА: Шта се сви улизујете тој чепи, она само тражи популарност!?

КОНОБАР 1: Хеј, екипо, ванредне вести. Решили случај серијских напада на Цигане, хоћу рећи Роме. Поправили смо телевизор, па да чујете ако хоћете.

ПЕЂА: (*Запањено, зинуо.*)
Иди немој да зезаш! Појачај!

ВЛАДИМИР: Ма куд пре? То мора да је због избора!

Звучник: жамор у кафани се утшишава; на зиду се пројектује видео запис (висећи ТВ, јелше).

На екрану се види новинарка с микрофоном у крујном плану а камера се удаљава до Америкена. Још не видимо њене саговорнике. На снимку је експеријер; сирене полициских аутомобила.

НОВИНАРКА: (*Глумица која је чинила вести на ТВ-у и можда она која је играла Андреу*)

Драги гледаоци, вероватно да нема грађанина Србије који није био потресен стравичном серијом насиља над припадницима ромског народа у последњих неколико дана. Такође, вероватно се свако од нас запитао где то живимо, када смо сведоци и таквих сцена које смо – донедавно – могли да видимо само у филмовима страве и ужаса. Али, брзом и ефикасном акцијом полиције, случај убилачке нацистичке групе је разрешен. С нама су инспектор криминалистичке полиције о заменик шефа Одељења за сузбијање крвних деликата у МУПУ-у Београд, Коста Бесарић, и припадник интервентне јединице Драгомир Ракочевић.

Камера скреће на дојад невидљиве саговорнице Новинарке и истовремено се је „агенциј БИА“ у сивари криминалистички инспектор, а види се и занимање Рмјалије Ракочевића. Наслућује се прави мотив иза приче о писцу из сенке.

ПЕЂА: (*Зинуо до земље. Избечио се.*)
Па-па-па, то-то је отац оног кли-клинца из школе, о-о-онај трокрилни а овај Бе-бе-сарић је ... овај, није агент!

- ВЛАДИМИР: *(Не скидајући поглед са екрана.)*
 Па и не кажу да је агент, већ из Одељења за сузбијање крвних деликата. Шта си запео с тим агентима?!
(Следеће речи подруљиво и резигнирано у истии мах.)
 Како то, да ми можемо да будемо ефикасна правна држава, али само месец дана пред изборе?!
- КРСМАН: *(Сумњичаво и истииивачки гледа Пеђу.)*
 Како то мислиш „није агент“, је ли, Пеђа, реци ми?!
- ЕВИТА: Ова новинарка очигледно не уме ни микрофон да држи, а ни да се обуче, Мора да су је метнули на телевизију преко везе, тачније, дошла је до посла преко кревета!
- ПЕЂА: Зар га се не сећате из ове кафане, висео је у последње време...
(Сада га сви га гледају. Сумњичаво ил икао да је пошандрцао.)
 Ништа, ништа!
(Себи у браду.)
 Како ме је зезнуо Коста, Коле, Коки....
- ЕВИТА: Није ми јасно како камера пет минута приказује њу, као да је смисао у одржавању напетости, као да Хичкок кадрира, уместо да се одмах објави вест која занима све људе ове земље!?
- НОВИНАРКА: Дајем микрофон инспектору криминалситичке полиције Кости Бесарићу, који је водио ову операцију.
- АГЕНТ БИА
 (САДА КОСТА
 БЕСАРИЋ): Дакле, приступили смо овом задатку веома озбиљно и дали смо му највиши степен приоритета, јер у нашој држави нема места нацизму и шовинизму, а и с највиших државних органа нам је стављено до знања да се насиље с националним предзнаком неће толерисати, јер нам је свима циљ да што пре уђемо у Европу.
(Накашље се, ужива у важности.)
 Такође, желим да напоменем да су наше форензичке јединице изузетно добро опремљене и стручно оспособљене и да нимало не заостају за фамозним глумцима из свима омиљене серије „Екипа за очевид Лас Вегас“—

НОВИНАРКА: *(Ошима му микрофон и снисходљиво га исправља ујадајући му у реч.)*

– Мислите „Место злочина“, инспекторе?!

ЕВИТА: А сукња јој је кратка као за ријалити шоу!

ВЛАДИМИР: Јао, Евице, немој молим те! Ти као ТВ критичарка из седамдесетих година...!

АГЕНТ БИА
(САДА КОСТА

БЕСАРИЋ): *(Погледа је попреко, крвавим очима и ошме јој микрофон најпре.)*

Да, да, „Место злочина“. На,
(Накашље се, ошме јун себе)

како кажете, месту злочина,
(Ошине је погледом а њој незгодно)

пронађени су трагови које смо озбиљно и научно обрадили. На основу нађеног дугмета и узорка телесне течности, да се изразим слине – то јест плувачке, установили само да иста припада госпођи Т. Ш., иначе пензионерки, која је у последњих неколико година редовно обилазила розаријум на Новом Гробљу, под изговором да пази на касету с урном покојног мужа. Истрагом је непобитно утврђено да је муж дотичне заиста покојан, али то се испоставило само као случајност. Погоотово што се доказало да и дугме припада мантилу притворене Т.Ш. Пензионерка је покушала да изврда одговорност, позивајући се на године и нарушено здравље, али, имајући у виду озбиљност кривичног дела и налог с највиших државних органа да се у нашој Србији нацизам сасече у корену, нарочито када дође до спаљивања и клања наших драгих суграђана Рома, а сагледавајући приоритет да уђемо у Европу, дакле, хм, одлучено је да се примени и умерена, овај да кажем сила, ево да се изразим, мало сам испендречио бабу и она је признала почињење кривичног дела. Мене као човека и грађанина и припадника МУП-а нарочито погађа што је дотична и просветна радница, али ништа нас не може изненадити. Уосталом, погледајте шта има на Западу, тамо је педофилија распрострањена међу просветним радницима.

Камера приказује два Милицајца разна како држе крваву луџику бабе, ону луџику Бабе која је била на пану на кулисама гробља у дојичној сцени. Један Милицајца разан удара луџику џендреком џред камерама и џсује је: **ТИ БЕШ НАМА ДА СПРЕЧАВАШ ПУТ У ЕВРОПУ, ПИЗДА ТИ МАТЕРИНА НАЦИСТИЧКА!**

ПЕЂА: Па ово је сумануто!

ВЛАДИМИР: *(Зајенушано и увређено.)*

Правда за испендречену бабу! Следећу колумну пишеш њојзи у част!

КРСМАН: Е па овако ни Књаз Милош није чињео! Оријент, другови, Оријент смо ми. Азијати!

ПЕЂА: Полако, полако, људи, немојте исхитрено...! А Голи оток, а Гвантанамо-тамо-вамо Гвадалахара, мис'им, хајдемо озбиљно и аналитично, ако је заиста спречен тероризам у корену, и ако су спасени животи невиних, онда је насиље оправдано! Па мислимо на Роме, бре?!

ВЛАДИМИР: *(Пољеда Пеђу забезекнућо. Крсман љледа Пеђу још сумњичавије, врћи љлавом и чешка се џо бради.)*
У питању је демократски принцип! Ако се једном одустане од темељних људских права, под изговором неке моралне панике или опште опасности ...

КРСМАН: Пеђа, изненађујеш ме! Који ти је мој?! Ово је типичан случај из српске историје: жбири се улагују књазу Милошу!

НОВИНАРКА: Хвала вам, инспекторе Бесарићу! Шта бисте додали с терена. Господине Ракочевићу?

РМПАЛИЈА

РАКОЧЕВИЋ Разрешење овог случаја ме подсећа на године које сам провео као инспектор одељења за крвне деликте у Крушевцу. Овде сам надзирао активности јер је случај заведен као високо ризичан...

ПЕЂА: Хеј па ово је отац оног клинца кој ије оплавио мог Бојана! Јесам ли вам рекао да је плавац? А как оме је Коста зезнуо. Агент БИА кур мој. Писац у покушају. Што није питао Александра Јеркова и Васу Павковића да му рецензирају рукописе...?!

ВЛАДИМИР: *(Гледа ља изразићо џодозриво.)*

Ма о чему ти то, Пеђа?!

ЕВИТА: Пссст! Да чујемо даље!

НОВИНАРКА: А шта је са случајем паљевине уцерице на Дорћолу, када је као што знате изгорела кућа наших ромских суграђана с једним смртним исходом, а на другој суседној уцерици је исписан фашистички графит, исти онакав какав је нађен на парчету папира на гробљу?

АГЕНТ БИА
(САДА КОСТА

БЕСАРИЋ): *(Силецијски ѿреузима микрофон од Ракочевића који је заустиио да нешiiо каже)*
На срећу, то је дело дечурлије која је желела да имитира манијакињу с Новог Гробља, госпођу Т.Ш. С поносом ипак могу да кажем да се у Србији нацизам запатио није, и док је оваквих снага реда, тврдим да и неће. Осим тога, власник запаљеног, иначе бесправно подигнутог стамбеног објекта, већ је познат органима гоњења. И није био Ром по националности, већ Египћанин с Косова. Наркоман с Косова.

НОВИНАРКА: Хвала вам, господо инспектори!

Музика. Замрачење.

Пријрема завршне сцене (Сцене број 15)

ЗАВРШНА СЦЕНА 15

Пеђа се шетiiа сам међу ѿразним кафанским сiiоловима са лајiiойом ѿод мишком. На сiiоловима су чаше и сифони и ѿразне флаше белог вина. Кулисе се сасiiоје од великих ѿано на којима ус увећане насловне сiiранице са сликама кржаве лујке Бабе и одго-варајућим насловима:

ПРОСВЕТНА РАДНИЦА Т.Ш. БРУКА СРБИЈУ,

НАЦИЗМУ СТОП, ТОЛЕРАНЦИЈИ НАПРЕД,

СКИНУТА ЉАГА СА СРПСКОГ НАРОДА и слично.

Пеђа хода ѿолако. Повремено ѿогледа насловне сiiранице и завршиi главом. Музика се заiiим уiiишиа ѿолико да Пеђа може да се чује. Он ѿрилази ивици бине и обраћа се ѿублици.

ПЕЂА: *(Ехо, у међувремену му је намештѝен бежични микрофон)*
 И ево, У Коларцу је почело, у Коларцу се и разрешило.
 Ухапсили баџа због оног Циге. Шта ћу. Срећан сам што
 сам се извукао. Никада нисам волео просветарке. Мада
 ова делује помало симпатично на слици, мис'им, види се,
 упркос масницама и фластерима. Баџаћу новчић! Писмо –
 пријавићу се. Глава – сачуваћу своју главу!

*Пеђа баџа новчић; са звучника снимак – ѝојачани звук новчића који
 ѝада на ѝлочник и врѝи се и коѝрља се... и зауставља се... Пеђа
 ѝрилази новчићу и ѝледа исход. Крене лево ѝа десно, хоће-неће,
 хоће-неће, ѝа одлучно изађе са сцене.*

ЗАВЕСА

Бошко СУВАЏИЋ
Снежана КУТРИЧКИ

ПОГОВОР

У камерном амбијенту, у кући која је начета и разрушена људском бедом, поквареношћу и злостима, са малим бројем делатних лица, драма *Прејлава* Горане Баланчевић, добитнице награде „Бранислав Нушић“ у 2015. години, евоцира архетипску ситуацију библијског потопа на космичком плану, потопа људскости на породичном плану, али и актуализује посве реалну друштвену ситуацију изазвану не тако давним апокалиптичним поплавама у Србији. Драма, наиме, говори о томе како се, у једном градићу у Србији за време великих поплава, баш кад вода надире у кућу која под налетом воде почиње да се распада, разрешава и породична драма у којој су актери отац, бивше војно лице, инвалид у колицима, мајка, бивша наставница клавира, и двоје деце, син и кћи.

Кованица *Пре-јлава* показује склоност ка рафинираној игри речи и, истовремено, дубинску вишезначност комада који је пред нама. Драма се, у основном току, бави насиљем у породици. Отац, муж-тиранин у инвалидским колицима, који је физички и психички злостављао своју супругу, а психички и страхом своју децу, не схвата да долази крај његовој тиранији и то у виду поплаве или преплаве, односно коначног, библијског поравнавања рачуна. Драма *Прејлава* је веома добар текст, опоре тематике, снажних емоција, стилски врло добро изнијансиран и зналачки написан. На основу убедљиве и игриве драмске радње види се да ауторка савршено влада драматуршким занатом.

Драма је заснована на јасним и ефектним дијалозима и ефикасној драматургији. Сцена је камерна, све се дешава у трагичком осенченом простору кућице-сведока, простора који памти и преноси трауме породице која се распада:

„ЊИХОВА КУЋИЦА се може сматрати петим чланом ове породице, петим ликом ове драме, она је мала, шарена, пуна туфница, пругица и топлих боја, али сто и столице су увезани завојима и фластерима, као и прозор, чивилук и лампе. Кућица је рањена и она ће нам испричати своју причу.“

Есхатолошко време уочи библијске катаклизме час је свођења рачуна. Породичних. И људских. На крају живота, мали породични тиранин ће се сучити са свим својим злоделима. Врсно је драматуршко умеће употребљено да би се показало како је крвник и садистички мучитељ, сав од мрачних нагона, истовремено, и поклоник лепоте. Предраг се стара о ружичњаку и башти као о уређеном простору свемира, испуњеном хармонијом боја, мириса и лепоте. Тако се, у малим детаљима, ибзеновски, испољавају врло упечатљиви психолошки карактери. Откривају се монструозне породичне тајне, као пред смак света:

ПРЕДРАГ: Нисам волео да се мотате око мог цвећа, али никада вас не бих кажњавао због тога.

СТЕВАН: Ниси, али си покушао да убијеш Јелену само зато што је мама отишла.

ЈЕЛЕНА: (Скаче)
Молим?!!!

ЉУБИЦА: Ах, Господе, шта сам ја тако страшно згрешила да ме овако кажњаваш?...

ЈЕЛЕНА: Молим? Даме убијеш? Ти си хтео мене дау бијеш?! Говори!

ПРЕДРАГ: (Плаче)
Не... то није истина... нисам...

ЈЕЛЕНА: Ти си монструм, нисам погрешила!

СТЕВАН: Када је прочитао мамино писмо позвао ју је на кућу баке и деке и запретио да ће те бацити са крова на руже ако се до вечери не врати. Наравно, мама је одмах долетела а он ју је чекао на крову, држећи тебе у рукама. Ти си се смејала. Али чим си чула мамин урлик почела си да плачеш. Била си јако мала, тек си била проходила, Јелена. Мама га је дуго молила да сиђе, да тебе остави на миру, да никада неће урадити ништа слично. Он је тражио да му каже да га воли и да ће бити уз њега до краја живота. И мама му је обећала. Обећала му је све што је желео да чује само да би спасила тебе. Ја сам био сакривен у шуши и дрхтао сам. И плакао. И чак сам се и упишао у гаће. Отац је кренуо да сиђе, али се спотакао. И неким чудом, једва сте остали живи. Није ми било жао за њега, чак сам ликовоа да падне. Али не бих могао да поднесем твој пад. Била си тако мала и незаштићена. Потпуно несвесна свега што се одиграло око тебе. То је било нешто најужасније.

У тексту се неупадљиво повезују спољашње околности ратова и опште дехуманизације друштва, времена у коме у први план избијају

најнедостојнији и најбезочнији, са распадом породичног микрокосмоса. *Прејлава* је ангажован друштвени и снажан антиратни текст:

ЈЕЛЕНА: Као да је то битно сад. Сад више ништа није битно. Сад се умире. Зар не? Мени је овога свега преко главе. Свих ратова. Јебеш ратове, ове дневне или оне локалне или верске или личне или ратове полова, звезда, пизда... Ја сам своје рекла. Ја много волим да живим и обожавам да дишем и да се љубим и да пијем пиво и да читам Алберта Елиса и да једем шпагете и да носим дречаве шортсеве и ја зато морам да идем. Јер изгледам јебено добро у тим шорцићима, без обзира што се товим тестенином као манијак. Уморила сам се од ове игре. Збогом.
(Одлази оствљајући свој џак. У ходу)
Стеване, чекам те у колима. Изиграваћу госпођицу Дејзи и треба да ме одвезеш у Београд. Што пре. Збогом
(Још једном изговара збогом али сада само мајци).

Откривање праве суштине Љубичине мржње према човеку који јој је упропастио живот, каријеру, и физички је унаказио, попут правог криминалистичког трилера, представљаће и одгонетање једне мрачне тајне и разрешење једног (не)почињеног злочина. Љубичина завршна реплика постаје њена величанствена и брутална освета. Заслужена казна за бедника који је уништио све чега се дотакао:

ПРЕДРАГ: Да, мама је баш била лепа.

ЈЕЛЕНА: Је л' да? Мама је и даље лепа. Само што је овде још имала и цртице око очију док се смеје, борице и очи јој џакле. Оба ока. То што је имала борице значи да је њен осмех био спонтан, да је она била стварно срећна. Тако пише у оној књижици „Боди ленгвич“. Јер кад се само кезиш да би изгледао срећно и евентуално показао лепе зубе онда нема ових борица. И све делује вештачко.
(Не гледа у неку нову слику већ мисли на генералну слику своје мајке данас)
А на овој новој фотографији мама је такође насмејана. И још увек има своје, лепе, зубе. Само нема борица. А и једно око не џакли.
(Предраг ћуши, нецирцајна пауза)
Шта си се ти набио уз тај прозор? Свиђа ти се прозор? Ја на пример увек буљим у ствари које су ми непријатне, не знам зашто.

Стеван и Јелена, без илузија и детињства, представљају трачак наде и смисла. Мада, када се све заврши, остаје да одзвања, као ехо, као поента дела, поразна истина:

„Бубашвабе су неуништиве.“

Срдићева драма *Моје дете*, у којој се приказује горка судбина ромских породица без права на живот и на рад, представља оштру критику друштва у коме интеграција мањинских група готово да није могућа. Најбоље то демонстрира дијалог између Боркана, сакупљача секундарних сировина, и полицијске шалтерске службенице, у коме се показује да Роми не могу да стекну нити докажу лични идентитет у друштву које их не препознаје као угрожену групу:

СЛУЖБЕНИЦА: *(Дрекне)*

Не може!!!

(Мирно)

Лична карта је јавна исправа којом грађани доказују идентитет.

БОРКАН: Госпођо, ја те разумем, ал разуми и ти мене мало. Ја немам то место прибављеног... овај...

СЛУЖБЕНИЦА: ... пријављеног пребивалишта, односно боравишта.

БОРКАН: Е, то. Ту је цела та запетљаница, госпођо драга. Да би добио личну карту, морам да будем пријављен на неку адресу. А не могу да се пријавим зато што немамо личну карту. А личну карту немам јер немам пријаву адресе где живим, а пријаву адресе где живим, немам јер немам личну карту. Личне карте нема без адресе, а адресе без личне карте... Овако могу до сутра.

СЛУЖБЕНИЦА: Немојте.

(Службеница је зајечена, збуњена, можда и позођена, шешко је рећи.)

Дођите сутра. Дођите прекосутра. Дођите са потребним документима. Од јутрос ништа нисам јела, нисам кафу попила. Морам на паузу.

Јунаци Срдићеве драме *Моје дете*, Ранка, Мирка, Боркан и Зуле, свако на свој начин, трагични су и несрећни. Њихови се животни путеви урушавају се под притиском страшног живота у ромском картонском насељу. Све је у њиховом животу нестално и порозно, подложно прљању и срамоти. Ипак, Ранка, коју је као „белог анђела“, као десетогодишњу девојчицу, силовао теча, наћи ће свој пут.

У Срдићевој драми постоји, међутим, лик који улива наду. То је жена, у свим својим еманацијама. Осрамоћена, понижена, објект насиља и поруге, она је и хумана, снажна, бриткога језика и ума, кадра да поднесе страшне ударце, неправде и насиље, у беспопштед-

ној борби за живот. Мирка, Ранка, Докторка, полицајка Велика, Вера из дома за незбринуту децу, све су то интегрални ликови који не дају да их живот сломи. Оне враћају наду у људскост. Посебно је упечатљива Мирка и њена борба за дете. Отуда ће Ранка на крају, сада са својим дететом, постати икона живота који траје и обнавља се у најтежим условима. Мирка је неписмена и проста, али њена витална мудрост и бритац језик служе да укажу на веома непријатне, често и болне истине српског транзицијског друштва, и да упуте на дубину личне жртве коју мајка подноси у борби за своје дете.

Слике са депоније, из живота ромског насеља, упечатљиве су у својој реалистичности. Ликови су наизглед прости, али пуни комплексних психолошких проживљавања. Насилник, педофил, теча Зуле, упечатљив је у свом моралном посрнућу, у сцени испољавања деформисаних сексуалних нагона. Зуле који је, злостављајући малу Ранку, бесповратно изгубио своју људску суштину, у драми представља еманацију зла и најнижих људских порива. Невини људи у овом тексту, у овом друштву, у овом свету не постоје. Како се и када обични људи, под теретом страшног живота, трансформишу у исконско демонско начело?

Мирка се бори за своју ћерку и за живот који је у њој оличен. И поред тога што на крају умире, она ће својом смрћу сачувати живот. И наду да свет може бити неко лепше место, а не кошмар за децу због сексуалног насиља и злостављања током одрастања. Место у коме ће одрастање бити могуће. У коме мањинске групе неће бити доведене на руб људске егзистенције.

Као доминантне теме у Срдићевим драмама се постављају питања насиља, разрушених породица и психолошких ломова у човеку.

Жене су на почетку драме представљене као подређене, ломљиве, зависне од мушкараца, да би се до краја показало да управо оне у себи носе исконску животну енергију и снагу. Као жртва породичног насиља, Ранка ће сазрети и очврснути. Показаће се да је кадра да сачува живот. Свој и свог потомства. Мирка, прљава и мусава, у себи крије неку чудну светлост, моћ, којом смрт окреће у живот. Круте и наизглед неосетљиве, и Докторка, и Велика, и Вера, биће људски солидарне и племените у намери да подрже живот. По сваку цену.

Чврста драматуршка структура и сигурно вођење радње омеђују кошмар приказаног (не)живота. Срдић се у комаду *Моје дејте* показује као зрео и промишљен аутор, који пише снажне друштвене и психолошке драме из савременог живота трагичне нам Србије.

Драмски текст *На њрађу*, прича о животу у позоришту из пера младог глумца крагујевачког Књажевско српског театра Николе Милојевића, освојила је Награду Удружења драмских писаца Србије „Бранислав Нушић“ за 2016. годину уз образложење жирија: „Драмски текст *На њрађу* је својом једноставном прециозношћу, чистотом дијалога на камерни начин предочио критику света и критику власти. Вешто управљајући системом знакова смештајући радњу у театар, аутор веристичким поступком кроз рад на пробама за премијеру представе *Хамлеј* приказује механизам урушавања система вредности типичан за транзициону свест.

На њрађу је комад чија се прича дешава код нас, пре свега, у провинцијском позоришту. Откривајући нам наличје односа који владају унутар њега, комад говори о корумпираности и највећој болци од које није оболело само данашње позориште: о спрези са политиком и политичарењем.

„Управо граница нечије човечности, њена изненађујућа флексибилност и растегљивост, оно је чиме сам најпре желео да се бавим у овом комаду“ реч је писца који даље каже: „Пољуљана моралност, немогућност избора, лична неоствареност, страх за егзистенцију (глумац), похлепа, безосећајност, садизам, лицемерје (редитељ),

ЈОКИЋ: Да цитирам писца поговора нашег издања, не знам како се зове, није ни битно. Каже „Он чак није ни достојан да се назове промашеним. Он је толико ужасно небитан, чак толико да би био макар промашен“. Схватате о чему говорим?

„друштвена коректност“, кукавичлук, одсуство става, неспособност и нестручност (управник), преплетени су у једноставној и мучној комедији о младом, лишеном прилика али врло талентованом глумцу у провинцијском позоришту. Наводимо пример редитеља кад говори о уметнику, глумцу: Нарушеног самопоуздања, безразложно непоштован од стране редитеља и управника, нађе се у неприличним ситуацијама којима се тестирају његова унутрашња снага и основна начела људскости“.

Убрзо након освајања Нушићеве награде, 30. априла, 2017, комад је доживео премијерно извођење на Новој сцени Београдског драмског позоришта. У Милојевићевој једночинки у којој се приказује, ни мало улепшана судбина глумца, који би да игра, али слови за неталентованог па га реномирани редитељ понижава, све док не изгуби сваку самосвојност и престане да постоји као човек припала је Филлипу Гајићу који и сам дели судбину Бориса (глумца из представе) и сведочи о томе како годинама не може да добије улогу у матичном позоришту и због тога каже за своју игру у представи да због ис-

тинитости „У њој врло мало 'глумим', а много више дајем себе“ и појашњава нам: „Позната је ствар како поједини редитељи већ петнаестак година добијају ангажмане у унутрашњости. Управници се често 'уграђују' у њихов хонорар за посао који им дају, свако узима свој део колача. И ту није крај сведочи Гајић: заузврат ти управници добијају и нека отворена врата у Београду, остварују додатни интерес, сви знају за овакве појаве али из личних интереса пред њима затварају очи и ћуте, док 'такозвана елита све држи под контролом'; Леп је и занимљив комад, волео бих да је још безобразнији, а представа смелија. Јер, општепозната је ствар да у нашем еснафу влада тиха, невидљива корупција чији је механизам врло тешко ухватити, а и нико није ни посебно заинтересован да га ухвати, појашњавајући да је у комаду пажња фокусирана на груб однос редитеља према младом глумцу а сведочи и о начину на који се редитељи и управници договарају око хонорара. Гајић даље објашњава да „у позоришној пракси та прича почиње распадом Југославије, када су деведесетих испливали трећеразредни редитељи који су себе прогласили за важне... Повезали су се с критичарима и ФДУ, наградама, фестивалима. Мала бара, пуно крокодила. Све се држи под контролом, од Београда до унутрашњости земље. Српско позориште је у Југославији представљало сам врх, било је најбоље. Сада је девастирано и можда најслабије...“ или како се то у комаду каже:

МИЛИВОЈЕ: Знаш ти да ово позориште не вреди више ни две банке. Као ни цела земља, усталом. Никад горе. Како који управник дође, мисли да позориште почиње од њега. И тако задњих 20 година. Прво десна рука градоначелника, па десна нога, па лева рука, и сад лева нога. Шта ли ће после?

Вредност Милојевићког комада посебно је увећана, поступком увођења непозоришног у позоришно, који осим хуморног ефекта (на пример кад редитељ тера управника да чита Хамлетов текст) омогућава да прикаже свет иза кулиса, али и да нас увуче у механизме стварања представе и дочара атмосферу настајања уметничког чина ефектно подвлачећи разлику између уметничког и неуметничког.

Подсмевајући се велеградско-снобовским навикама редитеља (који „добија идеје“ једући храну из кинеског ресторана и пије кафу у Ла кости) али и провинцијској штедљивости (руше се кулисе први пут услед навике да се у позоришту штеди) приказујући учеснике са свим манама и врлинама, страстима, жељама, страховима, амбицијама и оним личним малим проблемима, који их терају да буду (не)схваћени. Позоришни језик, тј. језик споразумевања између редитеља и глумца... декоратера и сценографа је такође једно од зна-

чајних средстава којим писац успева да омеђи и разграничи уметничко од непозоришног у духу актера.

МИЛИВОЈЕ: (*Декоративер*)

Део енглеског фолклора је и прича да зумбул звони и на тај начин обавештава вештице да се окупе, а посебно је опасно проћи пољем зумбула, јер су управо моћи тада толико јаке да вас могу коштати и губитка душе...

ЈОКИЋ: (*Редитиљ*)

Искрено ја слабо стојим са флором... Имам поверења у Вас.

и тиме још једном увуче гледаоца овог својеврсног „комада у комаду“ да сведочи и присуствује магији настанка позоришног чина тј. мајсторској радионици. Једноставност и директност исказа, одабраним и пласираним изводима из Шекспировог *Хамлеџа* али и значајки приказаним дијалозима приликом рада на представи између редитеља, глумца, декоратера и осталих комад је својом уверљивошћу с правом одмах прихваћен и препознат од позоришне јавности.

Трбухозборци је комад Предрага Црнковића који је 2107. године понео награду „Бранислав Нушић“ за најбољи драмски текст о двојци Београдских новинара и колумниста који, како каже писац: „окапавају у кафани у центру града ловећи прилику и инспирацију да (нарочито у међусобној конкуренцији) засене и заблистају у новинама пишући у својим дневно политичким коментарима о темама као што су расположење у друштву пред изборе или геј парада. Уздржано и уз политичку коректност они се труде да сачувају своје место у том свету али и зараде плату“.

У образложењу жирија стоји да је: „Награђени драмски текст *Трбухозборци* својом богато развијеном драмском радњом, смештеном у сам центар нашег главног града успешно се бави актуелним проблемом савременог трауматизованог друштва у којем се, услед спреге политичких и других интересних група те њиховог утицаја на креирање јавног мњења, више не разазнаје јасна граница између стварних догађаја и њихове медијске интерпретације.

Низом пластичних драмских поступака аутор сложу структуру зналачки убедљиво транспонује у прецизни знаковни систем приказујући га кроз судбине двојице велеградских, утицајних колумниста који постају жртве последичног деловања услед сопственог нарцизма и кокетирања са стварношћу.

Убедљива драматуршка студија раслабљених карактера двојице новинара и несуђених писаца, писана савременим стилем, доследно и брутално искрено испостваља пред нас сву погубност олаког и површног схватања личне одговорности и сопствених улога у данашњем посрнулом глобалном свету.“

Занети пословним и приватним половицим успесима, уљуљкани у сопствени знаковни систем друштвено прихватљивих кодекса и норми, незрели и површни нису у стању да се одупру сопственој сујети.

ПЕЋА: *(Као да је не чује.)*

Ипак нисам само трули другосрбијанац и издајник, Лела. Потребан сам држави. Па неће служба нас, не-ћеее! Јесте да сам критиковао власт, јесте да сам био самокритичан, али нису ми узели за зло. Никада нисам био аутошовиниста.

(Лела сџави руку њреко чела и обори ѓлаву.)

Е сада ћу да покажем оним глобалистима из Коларца, Крсману и Владимиру, и оном ловцу на пилетину Неши, има свима да им покажем ко је усташа. Ја сам изузетни патриота. Пенкалом ћу да допринесем отаџбини, својим знањем из књижевности...

Назвавши драму *Трбухозборци*, доделивши јој то име као синоним за квазиновинарство, дефинишући новинара (колумнисту) као оног који говори у корист и у име другога, Црковић је са успехом уједно именован и феномен савременог доба у ком је дошло до урушавања интегрисаног појединца (интелектуалца) и његове улоге не само у домену седме силе тј. новинарству већ и на много ширем друштвеном плану где се више и не крије да се свет кроји и прекраја у дезилузионистичким „редакцијама“ у којима владају цинизам и идеологија користољубља.

ПЕЋА: *(Виче.)*

Уредник ми тражи и колумну о педерима!

(Бојан се смеје.)

Иако сам лепо описао наше Цигиће и осудио ове гнусне злочине, сада морамо да се правдамо Европи због тога, веле у редакцији, мора да буде геј парада и ми морамо да је подржимо. А уредник мисли да ће бити и три геј параде. Можда и четири. Само у Грачаници да је не организују уз помоћ УНМИК-а. На сваку угњетену мањину по једна геј парада. Лела, дај молим те опет неки сендвич

Активизам појединца-трбухозборца је у драми *Трбухозборци* активизам програмског карактера, где се његов карактер најпре компресованим силама сабија егзистенцијалним страхом а затим попут

сваког потиснутог притиска каналише и спроводи добро распоређеним амортизационим каналима и где су јасно исцртани добро разрађени и подсвесни и свесни аутоцензорски механизми:

НЕНАД: ... Превише сам енергије разбацивао на колумне и гостовања у ТВ студијима, у којима сам се на рачун свеопште несреће и глупости власти и опозиције трудио да испаднем паметан на туђ рачун а да се никоме не замерим. Духовит и паметан, а да се ником не замериш, да оштро критикујеш немиле појаве, да постигнеш привид храбрости, тако да ти анонимни коментатори честитају на томе што си објавио – тачније на томе што су ти објавили и платили, а да заправо никад не угрозиш властити комоцију. Не рукувати се сидашима, не дружити се с педерима, не давати крв, не бранити оне због којих би и теби могло нешто лоше да се деси, увек кад причаш о педерима рећи „ја то не подржавам“, никада не осудити ниједан злочин а да се све не релативизује „сви су чинили злочине“, све онако, окол, ни тамо ни овамо, најважнији је добро пласирани виц, онда када треба рећи нешто конкретно...

Услед непромишљених поступака и несабраних деловања потценивши спољашњи свет они доводе себе на рубове кушања стварности те један од њих преко друштвених мрежа услед непромишљеног савета бива узрочником масовне терористичке акције у Шпанији са много жртава а други актер у убиству Рома на гробљу.

Заошијана стварност извитоперена и демијуршка по дометима престиже суманутом брзином лагодан кафански вербални војеризам и њихове судбине су заувек измењене. Страх и кукавичлук потакнути бахатошћу и површношћу као узрочници у стварности резултирају великим бројем мртвих. Последичност нашег свакодневног деловања (у овој драми као и у реалном животу) уосталом је последичност на коју се не чека дуго а илузија да свет виртуалног чињења не може продрети у стварни свет постаје једна велика и као што већ рекосмо демијуршки моћна заблуда која ће нас све, баш попут новинара у драми *Трбухозборци* коштати ускоро веома, веома много.

Едиција САВРЕМЕНА СРПСКА ДРАМА

КЊИГА 1

Миладин Шеварлић, *Госјодин Минисјар*;
 Јелица Зупанц, *Недовршена симфонија*;
 Владимир Ђурић – Ђура, *Гробље мачака*;
 Мирољуб Недовић, *Тамни вилајеј*;
 Драгана Абрамовић, *Јавор на шинама*.

КЊИГА 2

Александар Поповић, *Трка с временом*;
 Слободан Стојановић, *Кућа на брду*;
 Драган Томић, *Слава*;
 Радомир Путник, *Последњи иренуци краља Александра и краљице Драге*;
 Стеван Копривица, *Дуго њујованье у Јевроју*.

КЊИГА 3

Миљивоје Мајсторовић, *Pastir*;
 Раде Радовановић, *Оригинал фалсификација*;
 Едуард Дајч, *Седморица (војсковођа) њројив Тебе*;
 Деана Лесковар, *Три чекића*;
 Братислав Петковић, *Legion d' honneur*.

КЊИГА 4

Иван Панић, *Кад ћеш доћи*;
 Ђорђе Лебовић, *Какјуси и руже*;

Миодраг Илић, *Пуч*;
 Ирина Кикић, *О њоморанцама и хлебу*;
 Радослав Златан Дорић, *Позориште у њаланци, илићи Мајмун и Трагичар*.

КЊИГА 5

Миодраг Ђукић, *Појраживања у мојтелу*;
 Срба Игњатовић, *Изразе на даске њри краља од Данске*;
 Миладин Шеварлић, *Вуци и овце или Србија на Истоку*;
 Миљивоје Мајсторовић, *Маршин аџео*;
 Миодраг Зупанц, *Бела ружа за Дубљанску улицу*.

КЊИГА 6

Александар Обреновић, *Проналазачи*;
 Драган Томић, *Пожар*;
 др Владан Ђорђевић и др Едуард Дајч, *Плава књига о српском њишању*;
 Милан Јелић, *Јелисаветјини љубавни јади због молера*;
 Жељко Хубач, *'Ајдуци су ојетј међу нама*.

КЊИГА 7

Синиша Ковачевић, *Јанез*;
 Вера Црвенчанин, *Човече, не љуши се*;
 Миодраг Ђурђевић, *Дуг из Баден-Бадена*;

Рајко Ђурђевић, *Косовска хроника*;
Драган Алексић, *Мала српска комедија*.

КЊИГА 8

др Владан Ђурђевић и др Едуард
Дајч, *Бела књиџа о српском*
ишћању;

Леон Ковке, Виктимолошка
прича;

Душан Савковић, *Смрт ђосиође*
министарке;

Миладин Шеварлић, *Код златног*
вола;

Владимир Ђурић, *Као*
божанска комедија;
комунистичка
комедија.

КЊИГА 9

Братислав Петковић, *Каскадер*;
Александар Ђаја, *Језеро*;

Иван Негришорац, *Истарага је у*
шоку, зар не?;

Драган Томић, *Штићар*;

Миодраг Ђукић, *Кршћњак*.

КЊИГА 10

Леон Ковке, *Рићуал згуснутог*
ваздуха;

Иван Панић, *Тој од ирешње*;

Братислав Петковић, *Grand Prix*;

Бошко Пулетић, *Букефал*;

Драган Станишић, *Суђење*

Хамлејовим глумцима;

Миладин Шеварлић, *Мртва*
природа.

КЊИГА 11

Радомир Путник, *Туциданска*
прадедија;

Едуард Дајч, *Антигона на*
Колхиди;

Александар Ђаја, *Веронезе*;

Марина Миливојевић, *К*;

Братислав Петковић, *Војин*
Кајганић, Sporting life;

Леон Ковке, *Клеицида*.

КЊИГА 12

Миодраг Илић, *Леџенда о земљи*
Лазаревој;

Миладин Шеварлић, *Небеска*
војска;

Драган Томић, *Псећа кућица*;
Владимир Ђурић – Ђура, *Коју иџру*
иџраи?

Снежана Кутрички, *Ковчеџ*.

КЊИГА 13

Леон Ковке, *Министарка воли*
кнедле (Кнедла у бањи);

Новица Савић, *Ојей ђлаче, ал*
сад од сређе;

Миле Петковић, *Воз за зајад, или*
рађање Синђелића;

Иван Панић, *Одвратна драма*;
Зорица Симовић, *Јелена*.

КЊИГА 14

Миодраг Илић, *Еквилибристи*;

Бошко Сувајић, *Вишњић*;

Мирко Петковић, *Масакр на*
ишрђави;

Леон Ковке, *Шећерна водица*;

Бора Ољачић, *Цукер – клалкер*.

КЊИГА 15

Новица Савић, *Кад онај ишамо*
умре;

Љубинка Стојановић, *Голубарник*;

Весна Јанковић, *Мало вике око*
Мике;

Рашко В. Јовановић, *Бранислав Ђ*
Нушић;

Миладин Шеварлић, *Косово*;

Едуард Дајч, *Тројанска ирилогија*.

КЊИГА 16

Миодраг Ђукић, *Александар*;

Милан Јелић, *Ла Бедница*;

Радослав Павловић, *Девојке*;

Александар Ђаја, *Живот Јевремов*;

Братислав Петковић, *Les Fleurs du*
mal (Цвећови зла);

Соња Богдановић, *Кайија*.

КЊИГА 17

Младен Поповић, *Маслачак и Рейхард*;
 Соња Богдановић, *Црвенкапа у небаци*;
 Миладин Шеварлић, *Дивљач је йала*;
 Драган Т. Томић, *Нужна одбрана*;
 Јован И. Рајковић, *Тачка ослонца*;
 Едуард Дајч, *Црвена књиџа о српском йишању или Пројадање и васкрс српских либерала*.

КЊИГА 18

Миодраг Илић, *Хајкуна од Удбина*;
 Рашко В. Јовановић, *Јован Сјерија Појовић*;
 Зоран Божовић, *Са меродавног места се саошйшава*;
 Соња Богдановић, *Едерланда*;
 Радмила Јовановић, *Вечна маска*;
 Снежана Андрејевић, *Два йуша два је йей*.

КЊИГА 19

Милан Миња Обрадовић, *Айраќийиван наслов*;
 Дина Недељковић, *Аришо и њеџов двојник*;
 Владимир Ђурић – Ђура, *Бан Сјирах*;
 Соња Богдановић, *Суђење Баба-Јаџи*;
 Милисав Миленковић, *Процес – Франц Кафка*;
 Капетан Едуард Дајч, *Пирајиска шрилоџија*.

КЊИГА 20

Миодраг Ђукић, *Кисеоник*,
 Мирјана Бобић Мојсиловић, *Имийација живојта*,
 Снежана Кутрички, *Смедеревско блаџо*;
 Добрило Ненадић, *Гојко Шангић, Маџла*,
 Велимир Лукић, *И смрй долази на Лемно*,
 Миладин Шеварлић, *Карађорђе*.

КЊИГА 21

Миодраг Ђукић, *Башићиник*,
 Сениша Ковачевић, *Зечији насий*,
 Стеван Копривица, *Tre Sorelle*;
 Ђорђе Лебовић, *Војник и лућка*,
 Миладин Шеварлић, *Змај од Србије*.

КЊИГА 22

Новица Савић, *Овде нема лојова*;
 Миодраг Илић, *Машина за йерор*;
 Предраг Перишић, “2004”;
 Милан Миња Обрадовић, *Огледало без йокрова*;
 Соња Богдановић, *Сјанојло међу женама*;
 Иван Панић, *Куме, изџоре йи!*

КЊИГА 23

Миодраг Ђукић, *Свећиник*,
 Рашко В. Јовановић, *Косйа Трифковић*;
 Александар Пантелић, *Тако смо се некад смејали*,
 Драган Томић, *Сабља досеклија*,
 Александар Ђаја, *Ла Герилла*,
 Леон Ковке, *Бебин доручак*.

КЊИГА 24

Миладин Шеварлић, *Душевна болница*,
 Стојан Срдић, *Максим*,
 Ирена Шаровић, *Мали Боџ*,
 Радмила Јовановић, *Караконцула*,
 Спасоје Ж. Миловановић, *Софија Сјаврић или смрй односно Умейносй йреживљавана*,
 Едуард Дајч, *Иза огледала*.

КЊИГА 25

Миодраг Илић, *Жанка*,
 Светозар Влајковић, *Марко & Муса*;
 Александар Ђаја, *Блаџољуб II*;
 Војислав Савић, *Кенџури*;
 Љубинка Стојановић, *Пиш*;
 Бојан Вук Косовчевић, *Кавез*.

КЊИГА 26

Стојан Срдић, *Анђео с веранде*,
Александар Пејчић, *Да Боџ
јоживи зосподара*,
Драган Тешовић, *Заједничка
изложба*;
Миле Петковић, *Поџребни завод*
Милошевић & сотр.;
Ненад Ж. Петровић, *Кућа
развратија*;
Весна Егерић, *Лејла Јелена*.

КЊИГА 27

Миодраг Ђукић, *Млин*,
Миладин Шеварлић, *Пројасић
царсиџа српскоџа*;
Едуард Дајч, *Гозба или О
Еразисџраиу*;
Бошко Сувајџић, *Осиџрво*;
Александар Ђаја, *Повраиџак
кнежевоџ сокола*;
Радомир Путник, *Вениџаминов
крсић*.

КЊИГА 28

Владимир В. Преџић, *Само је
сиџарац сиџаџо на брод*,
Тома Курузовић, *Роман без
романа*;
Мирко Милорадовић, *Ибзенова
школа*;
Милисав Миленковић, *Зло је биџи
Србин*;
Зоран О. Ђикић, *Јакаџ*;
Соња Богдановић, *Последњи воз*.

КЊИГА 29

Миодраг Илић, *Вукоманов
јовраиџак*;
Миодраг Ђукић, *Пајаџаџ*;
Драган Томић, *Раскриџе*,
Александар Ђаја, *Јанковац –
јојојљени свеј*;
Стамен Миловановић,
Консиџанџин.

КЊИГА 30

Миодраг Ђукић, *Сомнамбули*;
Предраг Перишић, *Хероџи*;
Едуард Дајч, *Шарена књиџа о*

српском јиџању;

Стојан Срдић, *Грч*; Зоран Ђикић,
Дечак;
Маша Филиповић, *Задрџи курсур*.

КЊИГА 31

Миодраг Ђукић, *Уџовор*;
Миладин Шеварлић, *Нови живој*;
Горан Марковић, *Villa Sachino*;
Братислав Петковић, *О tempora! О
totes!*
(О времена! О морала!),
Драгана Абрамовић, *Беоџрадски
локвањи*,
Ана Родић, *Кућа у шуми*

КЊИГА 32

Милена Марковић, *Наход Симеон*,
Миодраг Ђукић, *Лабудово језеро*,
Александар Ђаја, *Биџка за Сењаџ*,
Бојан – Вук Косовчевић, *Космо С
– Шџасмо С*;
Егон Савин, И. А. Гончаров:
Обломов;
Драган Коларевић, *Аџенџиџа за
духовни развој*

КЊИГА 33

Светозар Влаџковић, *Море у
лифџу*;
Миладин Шеварлић, *Ојџимисџи*;
Мухарем Дурић, *Писџа*;
Слободан Ђикић, *Брајско
војевање*;
Зоран Стефановић, *Словенски
Орфеј*;
Федор Шили, *Козџи џроб*.

КЊИГА 34

Миодраг Илић, *Јерейџик*,
Бошко Сувајџић, *Иларион*,
Стамен Миловановић, *Оливера*,
Весна Егерић, *Весела Енџлеска*,
Миле Петковић, *Прокрусџи иџра
јинџ-јонџ*,
Дејан Новчић, *Мелодрама*.

КЊИГА 35

Миодраг Ђукић, *Чуодан сиџриџ*;
Благоје Јастребић, *Боравак у
обичној соби*;

Миодраг Илић, *Валцер њоручика*
Нидриџена,
Миладин Шеварлић, *Мала српска*
комедија;
Горан Ибрајтер, *Карданус;*
Милан Панић, *Трешњин цвети.*

КЊИГА 36

Владимир В. Предић, *Јесењи ловац;*

Миодраг Ђукић, *Фараон и лав;*
Миладин Шеварлић, *Византијски*
аметијси;
Александар Ђаја, *Било једном у*
Србији;
Мухарем Дурић, *Ђораво маца.*

КЊИГА 37

Едуард Дајч, *Евријидова*
Ијсидила;
Зоран О. Ђикић, *И медведи су*
људи;
Стојан Срдић, *Своје времена,*
Славен Р. Радовановић, *Расићко*
ујџ;
Драган Коларевић, *Суочавање са*
прошлотињу.

КЊИГА 38

Стамен Миловановић, *Једначење*
по звучности; Верослав Ранчић,
Златно правило Глосово;
Александар Ђаја, *Одржавање*
Захарија; Милица Пилетић,
Палиндром; Пеђа Трајковић, *На*
крају крајева; Милан Миловановић,
Сенка.

КЊИГА 39

Миодраг Ђукић, *Сиријски код*
Цакера; Миладин Шеварлић,
Балканска райсодија; Мухарем
Дурић, *Хан;* Младен Гверо,
Првоборци Ђавоље вароши;
Петар Петровић Његош, *Луча*
микрокозма, обрада и
драматизација Гојко Шантић.

КЊИГА 40

Жика Лазић, *Књажев секретар;*
Борислав Пекић, *Цинцари или*

Корешоденција;
Слободан Стојановић, *Велики дан;*
Миодраг Ђукић, *Вила*
мејаморфоза;
Миладин Шеварлић, *Ајсолућини*
слух.

КЊИГА 41

Миодраг Ђукић, *Мајстори;*
Миладин Шеварлић, *У рукама*
оџаџбине; Мухарем Дурић,
Булоњска цума (Хасанагиница или
La locura de un hombre);
Драган Томић, *Портир;*
Бошко Сувајић, *Голубачка*
мушца; Стамен Миловановић,
Удовичко коло.

КЊИГА 42

Желько Каран, *Глиб;*
Мухарем Дурић, *Дубоко грло;*
Бошко Сувајић, *Перијеорион;*
Радослав Златан Дорић,
Позориште долази;
Пеђа Трајковић, *Фајронџ.*

КЊИГА 43

Миодраг Ђукић, *Кочијаи;*
Слободан М. Исаковић, *Душаново*
јујџро; Миладин Шеварлић,
Издајник; Владимир В. Предић,
Ноћ; Горан Бабић, Величанствена
драмска фреска под насловом
“Ноћ, свуд околу Јасеновац”.

КЊИГА 44

Драгана Абрамовић, *Змија у*
недрима; Ана Бујић, *Оснивач;*
Смиљана Ђорђевић, *Мала и ноћна*
музика; Владислава Војновић, *Деца*
Ере Комјутера; Јелена Попадић,
Кохио; Мирјана Јевтић, *Кафана у*
Њујорку.

КЊИГА 45

Миладин Шеварлић, *Смрт на*
излећу; Божидар Зечевић, *1918.;*
Стамен Миловановић, *Дуља ноћ*
под орахом; Милисав Миленковић,
Лов на љрејелице.

КЊИГА 46

Жељко Каран, *Ојера уз њањир
јасуља (Ценериканци);*
Миодраг Илић, *Ајисова клејва;*
Обрад Ненезић, *Нежење;*
Александар Ного, *Мајсторска
радионица.*

КЊИГА 47

Божидар Зечевић, *Пивара;*
Миладин Шеварлић, *Мерлинкина
исповест;* Стамен Миловановић,
Скрколије; Предраг Перишић,
Срећа у несрећи.

КЊИГА 48

Горана Баланчевић, *Озвожђена;*
Маша Певац, *Јуначка
јриповедања;* Дмитрије Коканов,
Вилинска прашина; Светозар
Влајковић, *И невидљиви воли
вајромеј.*

КЊИГА 49

Миладин Шеварлић, *Анџиквар;*
Стојан Срдић, *Гейто;* Ана Бујић,
Временска пројгноза за Аудиу;
Стамен Миловановић, *Не љачи,
Пејра.*

КЊИГА 50

Радмила Смиљанић, *Бунар;*
Јелена Поповић, *Мрки њонедељак;*
Марио Ђулум, *Шалијер;*
Горан Јокић, *Иваново ојварање;*
Ранко Рисојевић, *Јојаз Давидов;*
Бранко Брђанин Бајовић,
Недођија.

КЊИГА 51

Игор Бојовић, *Ошћенени;*
Стојан Срдић, *Микулина женидба;*
Стамен Миловановић, *Поврајак;*
Војислав Савић, *Езекујор.*

КЊИГА 52

Стојан Срдић, *Ђојави људи; Анђео
с веранде; Салон; Гейто.*

КЊИГА 53

Милан Јелић, *Ванцаге;* Драгана
Абрамовић, *Секс за њонетти;*
Никола Теофиловић, *Последња
жеља Драгише Недовића;*
Жика Ранковић, *На љуцу среће*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.163.41-2(082.2)
821.163.41.09-2"19/20"

САВРЕМЕНА српска драма / [главни уредник Снежана Кутрички]. –
Београд : Удружење драмских писаца Србије : Музеј позоришне
уметности Србије ; Позориште “Модерна гаража”, 2018 (Параћин :
Графореklam). – 260 стр. : слике аутора ; 20 cm.

– (Едиција Савремена српска драма ; књ. 54)

Тираж 300. – Стр. 245–254: Поговор / Бошко Сувајцић, Снежана
Кутрички. – Библиографски подаци о ауторима уз сваку драму.

– Садржај: Моје дете / Стојан Срдић. Преплава / Горана Баланчевић. На
трагу / Никола Милојевић. Трбухозборци / Предраг Црнковић.

ISBN 978-86-85501-53-1 (УДПС)

а) Српска драма – 20в-21в.

COBISS.SR-ID 271971596